CAPRONA, ZEMĚ DIVŮ

Edgar Rice Burroughs

E. R. BURROUGHS

CAPRONA, ZEMĚ DIVŮ

Tiskl V. Horák a spol. v Praze II., Soukenická 15.

SPISY E. R. BURROUGHSE:
I.

CAPRONA, ZEMĚ DIVŮ

Přeložil Jirka Macák

Ilustroval Z. Herzig

Autorisované vydání.

1926.

Nakladatelství Ladislav Šotek, Praha.

DÍL I.

ZAPOMENUTÁ ZEMĚ

Kapitola první.

Stalo se to as po třetí hodině odpoledne, 3. června 1916. Zdá se býti skutečně neuvěřitelným, že jsem to vše prožil — všechny ty podivné a zároveň hrůzné události — během poměrně krátké doby, tří měsíců. Snad jsem byl svědkem a účastníkem zázračného kosmického cyklu s jeho změnami a vývojem — v krátkém onom čase zřel jsem na vlastní oči věci, které dosud nikdy lidské oko nespatřilo, zřel jsem minulý svět, starý mrtvý svět, svět jenž odumřel již před tak dávnými věky, že ani v nejníže položených vrstvách Cambria po něm nezůstala ani jediná stopa. Skryt a promísen pod tající kůrou, nepřišel nikdy na dohled lidským očím, jsa bezpečen v tomto ztraceném koutu země, kde mně osud zrodil a zároveň předurčil můj neblahý los. Jsem zde a musím zde zůstati.

Když jsem dočetl až sem, moje zvědavost, jež byla již podrážděna nálezem rukopisu, byla nyní vybičována na nejvyšší stupeň. Přijel jsem do Grónska v létě na radu svého lékaře a zmíral jsem téměř nudou, protože jsem se nezásobil dostatečně četbou. Nějaký čas jsem rybařil, ale můj zájem o tento druh sportu, který ani v začátcích nebyl valný, změnil se v úplnou lhostejnost; nevěda tedy jak bych se jinak zabavil, svěřil jsem svůj život vratkému člunu z Mysu Farevell, který se nalézá na nejjižnějším cípu Grónska.

Grónsko! Zelená Země! Jaký to směšný název — ale moje vyprávění nemá nic společného s Grónskem, ba ani ne se mnou; přejdu tedy obé, jak jen nejrychleji možno.

Vratký člun posléze dostihl přírodou neuměle zbudované přístaviště. Příboj byl tak divoký, že domorodci musili až po pás do vody, aby mi pomohli přistáti. Vynesli mne na pobřeží. Zatím co připravovali večeři, procházel jsem se po kamenitém a vlnami rozervaném břehu sem a tam. Vlny příboje ohlodávaly pobřežní žulová skaliska — byla-li ovšem skaliska Mysu Farewell právě ze žuly; a když jsem tak pomalu kráčel mezi útesy, spatřil jsem onu věc. Snad kdyby byl někdo potkal pravého bengálského tygra na stezce za Bimini Bath, nebyl by býval tak překvapen jako já, když jsem zřel v příboji u Mysu Farewell na nejjižnějším bodu se zmítati as litrovou thermosovou láhev. Vytáhl jsem jí z vln, ale promočil jsem si při tom kalhoty až po kolena; sedl jsem si na písčité pobřeží, a pokud šero dlouhého soumraku dovolovalo četl jsem rukopis, úhledně psaný na svazku papíru, stočeném a vloženém do thermosové láhve.

Četl jste zajisté úvodní odstavec, a jste-li idiotem s vyvinutou obrazotvorností tak jako já, budete chtíti přečísti si i ostatek rukopisu. Reprodukuji vám jej zcela věrně — citáty vynechám, beztak se velmi těžko pamatují. Na mne sice během dvou minut zapomenete — než, to nevadí.

* * *

Mým domovem jest Santa-Monica. Jsem, či spíše byl jsem členem firmy svého otce. Zabývali jsme se stavbou

lodí. V posledních letech jsme se specialisovali na ponorky, které jsme stavěli pro Německo, Anglii, Francii a Spojené Státy. Znám podmořské čluny až do jejich nejmenších podrobností, právě tak, jako zná matka tvář svého děcka. Velel jsem na mnohých při jejich zkušebních jízdách. Ale jevím vášnivé sklony k aviatice. Obdržel jsem svůj diplom pod Curtissem a po dlouhém zdráhání získal jsem od otce svolení bych se ucházel o místo u Lafayettovy vzdušné eskadrily. Poštěstilo se mi a byl jsem zařazen k americké ambulantní službě. A bylo to na mé cestě do Francie, kdy trojí hvizd ve třech vteřinách změnil můj životní plán.

Seděli jsme na palubě — já, několik kamarádů, kteří byli taktéž zařazeni k ambulantní službě a můj airedale Nobs, spící u mých nohou. Z nenadání ostrý hvizd porušil ticho oceánu a bezpečnost lodi. Když jsme se octli v ponorkovém pásmu, pátrali jsme po hladině po periskopech, domnívali jsme se však jako bezstarostná děcka, že příštího jitra bezpečně staneme na francouzské půdě. Byli jsme mladí; v duchu jsme si přáli zažíti něco hrozného, a náhoda tomu chtěla, že se naše přání vyplnilo; než u srovnání s tím, co jsem prožil poté, bylo to jako loutkové divadlo pro děti.

Nikdy snad nezapomenu na popelavě zsinalé tváře cestujících, kteří se vrhali na záchranné pásy; naštěstí nedošlo k panice. Nobs vstal se země a zavrčel. I já jsem vstal; pohlédnuv přes pažení lodi zřel jsem ve vzdálenosti as dvou set yardů periskop podmořského člunu, od nějž se táhla a bleskurychle šířila k naší lodi rozvířená čára značící dráhu právě vystřeleného torpéda. Nalézali jsme se na palubě

americké lodi — jež samozřejmě nebyla ozbrojena. A byli jsme torpedováni zcela bez výstrahy.

Stál jsem jako zkamenělý, nemohl jsem pronésti ani jediné slovo, zíraje stále jen na zpěněnou dráhu torpéda. Narazilo na nás po levé straně téměř do středu. Loď se příšerně zakymácela, jakoby moře pod ní bylo vzduto mocným vulkánem. Všichni jsme byli sraženi na palubu a v témže okamžiku zdvihl se do výše několika set stop mocný proud vody, unášející sebou kovové i dřevěné součástky lodí; i jednotlivé údy lidských těl.

A ticho, které následovalo po onom hrůzném výbuchu torpéda bylo téměř stejně hrůzné. Trvalo as dvě vteřiny a bylo vystřídáno nářkem a křikem raněných, klením mužů a strohými rozkazy lodních důstojníků. A vedli si skutečně skvěle — oni i jejich mužstvo. Nikdy dosud nebyl jsem na svoji národnost tak hrd, jako právě v onom okamžiku. V chaosu, který zavládl po torpedování naší lodi, ani jeden z důstojníků, ba ani jediný z mužstva neztratili hlavu, ani nedali najevo známku zděšení neb strachu.

Zatím co jsme se snažili spustiti záchranné čluny, ponorka se vynořila na povrch a snažila se nás ostřelovati. Důstojník, který měl právě službu, nařídil nám, abychom spustili vlajku, ale kapitán lodi to nepřipustil. Loď se povážlivě nachýlila na levou stranu, takže záchranné čluny, zavěšené na levém boku nebyly přístupny, kromě toho několik člunů z pravého boku bylo zničeno explosí. Cestující se hrnuli na pravý bok a lezli o překot do zbylých člunů — ponorka nás přitom stále ostřelovala. Zřel jsem jak jeden granát dopadl do skupiny několika žen a dětí a tam vybuchl. Obrátil jsem hlavu a zakryl jsem si oči.

Když jsem opět prohlédl pocit hrůzy byl zdvojnásoben lítostí, neboť ponorka se vynořila a zpozoroval jsem, že jest vyrobena v naší vlastní loděnici. Znal jsem ji celou až do toho nejmenšího šroubku. Byl jsem při tom když jí naši lidé stavěli. Seděl jsem v její vůdčí vížce a velel jsem její první posádce, když poprvé na své zkušební jízdě brázdila letním sluncem vyhřáté vlny Pacifiku; a nyní tento výkon mých rukou a mého mozku změnil své jméno na *Frankenstein* a usiloval o moji smrt.

A na palubě zatím vybuchl druhý granát. Jeden ze záchranných člunů, naplněný až do nemožnosti poděšenými cestujícími, visel již nad mořem, připraven ke spuštění. Střepina granátu přetrhla napnuté lano a celý obsah člunu, povětšině ženy a děti byly vysypány do moře. Člun se ještě chvíli kymácel na zbývajícím rahením laně a po chvíli se utrhl a prudce dopadl na oběti naříkající a zápolící o život v mokrém živlu.

Cestující — muži přehupovali se přes zábradlí a skákali do moře. Paluba se nakláněla stále povážlivěji a povážlivěji. Nobs křečovitě napínal všechny své čtyři nohy, aby nevklouzl do některého mezipalubního otvoru. Při tom tiše vyl a tázavě se na mně díval. Pohladil jsem jej po hlavě.

»Tak jen do toho, můj milý!« zvolal jsem, obrátiv se k zábradlí a střemhlav vrhl jsem se do moře. Když jsem se opět vynořil, první tvor, kterého jsem uviděl byl Nobs, jak divoce hrabe packami jen několik yardů ode mne. Když mne uviděl, postavil uši a podivně sešpulil čenich,

Ponorka plula plnou silou k severu, ale přitom stále ostřelovala záchranné čluny; tři byly tak plny, div se nepotopily. Naštěstí malé čluny byly velmi špatným cílem —

kromě toho Němci byli a jsou dosud velmi špatnými střelci — a tak se stalo, že trosečníci vyšli z této palby bez úhony. Několik minut poté na východním obzoru objevil se sloup dýmu, ponorka se ponořila pod hladinu a zmizela.

Záchranné čluny se zatím rychle vzdalovaly od potápějícího se parníku, a ačkoliv jsem volal, div jsem si plíce nevykřičel, buď neslyšeli moje volání, nebo se neodvažovali se vrátiti pro mne. Nobs i já jsme byli dosud nedaleko vraku, který se posléze zcela převrhl a potopil. Byli jsme oba strženi vírem, naštěstí ovšem ne staženi pod hladinu, nýbrž pouze vrženi několik yardů nazpět. Ohlížel jsem se chvatně po něčem, na čem bych se mohl na hladině udržeti. Moje oči byly obráceny směrem k místu, kde zmizela naše loď pod vodou; v téže chvíli ozval se ponurý, dunivý zvuk, věštící výbuch a obrovský sloup vody vytryskl nad hladinu — sloup vody strhující s sebou rozbité trosky záchranných člunů, lidských těl, uhlí, oleje, krátce a dobře všechny součástky celého lodního zařízení — sloup vody, tvořící prchavý náhrobní pomník lodi, která právě klesala na rozlehlý hřbitov mořského dna.

Když se vír vody poněkud utišil a moře ustalo vyhazovati ze svých útrob lodní součástky, odvážil jsem se plouti nazpět a poohlédnouti se po něčem bytelném, co by mne a Nobse mohlo spolehlivě unésti.

Plul jsem chvíli sem a tam po místě katastrofy — v tom as ve vzdálenosti šesti yardů přede mnou vymrštil se na hladinu s hřmotem záchranný člun. Pravděpodobně byl stržen při katastrofě zároveň s mateřskou lodí do hlubiny a tam chabé lano, poutající jej k nosníku nedovedlo odolati tlaku vody. Nemohu si jinak vysvětliti tuto šťastnou okol-

nost, které vděčím za svůj život. Pravím »šťastnou«, ač mi ještě později osud připravil krutější a hrůznější zkoušky než byla tato; a pak, setkal jsem se s tou, s níž bych se byl jinak nikdy nesetkal; setkal jsem se s ní a zamiloval jsem se do ní. Aspoň jsem tak v životě poznal jedno velké štěstí.

A tak tísíceronásobně vzdávám díky osudu, který vynesl z hlubin moře záchranný člun, vymrštil jej do výše nad vlny z propasti zkázy, vystříkal z něj prudkým vymrštěním vodu a dal mu klidně dopadnouti na hladinu.

A nedalo mně to již příliš námahy, abych vlezl do člunu a vtáhl jsem s sebou i Nobse — byli jsme v bezpečí. Rozhlédl jsem se po jevišti zoufalství a smrti, které nás obklopovalo. Moře bylo přeplněno troskami zahynuvší lodi a mrtvolami žen a dětí, které plynuly na vlnách udržovány jsouce bezúčelnými záchrannými pasy. Obličeje některých byly zohaveny k nepoznání; jiné opět měly ve svých tvářích výraz klidu a míru, jemuž vlnění moře dodávalo důstojnosti; výraz jiných byl znetvořen děsem a hrůzou. Blízko u člunu plynulo na hladině tělo dívky; obličej měla obrácený vzhůru a vroubený černými hustými vrkoči. Záchranný pás jí držel na hladině. Byla skutečně velmi krásná. Dosud nikdy jsem nespatřil tak dokonalé tahy, dosud nikdy jsem nezřel tak božskou krásu, jež mně za těchto tragických okolností mocně dojímala. Byla to charakteristická tvář energické, odhodlané dívky — tvář bytosti, jež jest stvořena k tomu, aby milovala a aby i byla milována. Rozkošný obličej, kypící zdravím, štěstím a životností — a nyní plynula po hladině mrtva. Cítil jsem jak mně v hrudi srdce mocně bije; přísahal jsem, že musím žíti, abych pomstil její smrt.

Stále a stále jsem na ni zíral; po chvíli málem bych byl přepadl překvapením znovu do moře: zřel jsem jak se oči její v mrtvém obličeji pootevřely; rty se pohnuly; i ruku zvedla, jakoby mne tímto posuňkem němě vzývala o pomoc.

Žila! Nebyla tedy mrtva! Chopil jsem se jí a vtáhl jsem ji do svého poměrně bezpečného člunu, který mi seslal snad sám Bůh. Sňal jsem s ní její záchranný pás, a obaliv jej svým promočeným kabátem, udělal jsem jí z něj pod hlavu polštář. Třel jsem jí ruce, paže i nohy. Když jsem ji tak téměř po celou hodinu přiváděl k životu, byl jsem odměněn za svoji námahu jejím hlubokým vzdychnutím. A její velké oči se opět otevřely a pohlédly do mých.

Byl jsem ve velkých rozpacích. Nikdy jsem se necítil dosti jistým v dámské společnosti; již Leland — Stanford si ze mne tropili úsměšky, protože jsem se vždy stal nejapným nemotorou, sotvaže jsem se ocitl před hezkým děvčetem. Když otevřela oči, třel jsem jí právě ruku — byl jsem tím tak zmaten, že jsem jí bezděky pustil.

A její oči si mne pomalu prohlížely od hlavy až k patě; poté zabloudily k úzkému obzoru, který byl ohraničen roubením člunu; pohlédly na Nobse, změkly a spočinuly opět tázavě na mně.

»Já… já…« koktal jsem rozpačitě couvaje nazpět, až jsem zakopl o žebro člunu. Ona se jemně usmála.

»Ach, pane, ach!« odvětila dívka chabě a opět zavřela oči, při čemž vynikly její nádherné černé, dlouhé řasy.

»Doufám, že jest vám již lépe,« odvážil jsem se posléze říci.

Chvíli bylo ticho. Poté se ozvala:

»Víte, že jsem již dlouho byla při vědomí! Ale neodvážila jsem se otevříti oči. Myslila jsem, že jsem mrtva, a bála jsem se prohlédnouti, že bych viděla kol sebe pouhou děsivou tmu. Nechce se mi zemříti! Bojím se smrti! Prosím, řekněte mi, co se stalo potom, když se loď potopila. Co se dělo před tím, na to se pamatuji — ach! Jak ráda bych to vše zapomněla!«

Vzlykot jí přerušil slova.

»Zvířata!« pokračovala po chvíli. Když si jen pomyslím, že jsem se měla provdati za jednoho z nich — za německého námořního poručíka.«

Odmlčela se opět.

»Plynula jsem stále a stále dolů, zdálo se mi, že již vůbec nikdy nepřestanu klesati. Nepocítila jsem nic nepříjemného až teprve tehdy, když jsem počala stoupati příšernou rychlostí nahoru; zdálo se mi, že mně prasknou plíce — pravděpodobně jsem ztratila vědomí, neb se nepamatuji již na nic jiného, než, že sotva jsem otevřela oči, slyšela jsem příval nadávek na Německo a na Němce. Prosím, vyprávějte mi vše, co se událo od té doby, co se loď počala potápěti.«

Vyprávěl jsem jí tedy vše, co jsem viděl a jak jsem to dovedl — že ponorka ostřelovala i záchranné čluny i všechno ostatní. Ona řekla na to, že jest to přímo zázračné, že jsme prozřetelností byli takto zachráněni; chtěl jsem jí na to něco hezkého říci, ale nedovedl jsem to ze sebe vypraviti.

Nobs rozřešil situaci tím, že strčil svůj čenich do jejího klína. Ona mu chvíli hladila jeho ošklivý čenich a posléze se opřela o něj a položila si svoji hlavu na jeho. Vždy jsem

obdivoval Nobse; tentokráte však se stalo poprvé v mém životě, že jsem si přál býti Nobsem. Nedovedl jsem pochopiti, že si dovedl tak nenuceně vésti, neboť nebyl zvyklý na ženy právě tak jako já. Měl se k ní jako kachna k vodě. To, co se nedostávalo na dvornosti mně, vynahrazoval statečně Nobs. Právě přivíral potutelně oči a šklíbil svůj čenich do sladké neodolatelné grimasy. Žárlil jsem na něj.

»Zdá se, že máte ráda psy,« řekl jsem.

»Mám ráda tohoto psa,« odvětila ona.

Měla-li tato odpověď v sobě osobní zabarvení, to nevím; mně se alespoň tak zdálo a bylo mi při tom dobře!

Protože jsme na celé obrovské ploše mořské hladiny byli jediní živoucí tvorové, bylo zcela samozřejmo, že jsme se brzy spřátelili. Stále jsme se rozhlíželi po celém obzoru, zda někde neuzříme dým, věstící naši záchranu; ale pomalu přikvačila noc a my jsme cítili teprve nyní svoje zoufalé postavení.

Měli jsme žízeň a hlad, bylo nám zima a člun byl velmi nepohodlný. Naše šaty nám dobře neproschly. Uvědomoval jsem si, že moje společnice bude ve velkém nebezpečí, bude-li musiti ztráviti noc v zimě, ve vlhkých šatech, v otevřeném člunu. Vyšplíchal jsem sice všechnu vodu, pokud se to ovšem dalo, a zbytek jsem vysušil kapesníkem. Tím jsem alespoň připravil pro ni poměrně malé místo na dně člunu — tak aspoň se stran bude chráněna před nočním větrem. Když donucena slabostí a únavou si lehla, přikryl jsem ji ještě svým vlhkým kabátem, aby ji noční chlad příliš nepromrazil. Ale nebylo to téměř nic platno; seděl jsem u ní zíraje jak měsíční světlo klouže po něžných liniích jejího pružného mladého těla; zřel jsem, jak se chvěla zimou.

»Nemohu pro vás něco učiniti?« otázal jsem se. »Přece zde nemůžete takto mrznouti celou noc?«

Potřásla odmítavě hlavou. »Musíme zatnouti zuby a nějak to už snésti.«

Nobs si lehl vedle mne tak, že si opřel záda o moji nohu; seděl jsem, zíraje tupě před sebe a uvědomoval jsem si naše bídné postavení. Srdce se mi svíralo úzkostí, neboť jsem věděl, že ona zemře ještě před svítáním, neboť tak silný nervový otřes, únava, vysílení a zima by byly s to zabíti kteroukoli ženu. Když jsem ji tak zřel, bezmocnou, zuboženou a přec tak krásnou, zrodil se v mém srdci nový, dosud nepoznaný pocit; a od oné chvíle onen pocit z mého srdce nevymizel. Horečně jsem přemýšlel, jak bych, jak a čím bych zahřál chladnoucí krev v jejích žílách. Mně samotnému bylo také zima, ale neuvědomoval jsem si to do té chvíle, dokud Nobs sebou nepohnul a já jsem ucítil na noze, o kterou byl před tím hřbetem opřen, nenadálý chlad — uvědomil jsem si také, že před tím mně tam bylo teplo. Již jsem věděl, jak zahřeji svoji společnici.

Okamžitě jsem poklekl vedle ní, hodlaje uskutečniti svůj plán, ale tu jsem se opět ocitl ve velkých rozpacích. Svolí k tomu ona, předpokládaje, že přemohu své rozpaky a vše jí napřed vyložím? Ohlédl jsem se na ní a vida, jak se její svalstvo téměř křečovitě stahuje mrazem, zapomněl jsem v onom okamžiku na veškerou pruderii, vrhl jsem se k ní na dno člunu, objal jsem jí, tisknouc její pružné tělo k sobě.

Ona se zachvěla, zděšeně vzkřikla a snažila se mne od sebe odstrčiti.

»Odpusťte,« zakoktal jsem zmateně. »Musil jsem to učiniti. Zemřela byste jinak únavou a mrazem. Já a Nobs jsme jedinými prostředky, které vás mohou zahřáti.«

A svíraje jí pevně v objetí, poručil jsem Nobsovi, aby si lehl k ní hřbetem s druhé strany.

Když pochopila můj úmysl, nevzpírala se již déle; pouze prudčeji vzdychla a něco naříkavě řekla; poté si položila hlavu na mé rámě a brzy poté usnula.

Kapitola druhá.

K ránu, když svítalo, jsem pravděpodobně snil, ačkoliv se mi zdálo v oné chvíli, že jsem byl vzhůru ne několik hodin, nýbrž několik dnů. Když jsem konečně otevřel oči, byl jasný den; cítil jsem na své tváři vlas své společnice i její pravidelný dech. Děkoval jsem Bohu, že byla živa. V noci obrátila hlavu, takže když jsem otevřel oči, zřel jsem, že její tvář jest vzdálena od mé pouze několik centimetrů a naše rty se téměř dotýkaly.

Nobs jí probudil. Vstal, protáhl se, několikrát se obrátil a opět si lehl. Tu ona otevřela oči a zírala do mých očí. Zornice se jí rozšířily a když se docela probudila, něžně se na mne usmála,

»Byl jste ke mně skutečně dobrým,« pravila, když jsem jí pomáhal vstáti, ačkoliv objektivně vzato, potřeboval jsem více pomoci než ona. Zdálo se, že v levé straně těla mně krev vůbec neobíhá.

»Byl jste ke mně skutečně dobrým.« To bylo vše, co řekla; a přece jsem vycítil z těchto slov, že mně byla velmi vděčná, a že pouze z vrozené cudnosti nechtěla se šířiti o trapné naší situaci v noci, jež však za oněch bídných okolností byla nevyhnutelnou.

Brzy po našem probuzení zřeli jsme, jak přímo proti nám se blíží kouř lodi — po chvíli jsme rozeznali bachraté linie vlečného parníku — jednoho z těch, které neohroženě representují anglickou nadvládu nad oceánem a vlekou plachetnice nebezpečnými vodami kanálu z přístavu do přístavu. Stoupl jsem na lavičku v člunu a mával jsem nad hlavou svým dosud vlhkým kabátem. Nobs stál na druhé a štěkal.

Ona seděla u mých nohou, zírajíc dychtivě na palubu vlečného parníku, který se k nám blížil.

»Již nás vidí,« zvolala posléze. »Někdo na palubě odpovídá na váš signál.« A bylo tomu vskutku tak. Bylo mi již lehčeji. Byla zachráněna. Byla by již nepřežila následující noc v mrazivém ovzduší kanálu; příštího jitra by se již byla nedočkala.

Vlečný parník dojel až zcela těsně k nám a někdo z paluby nám hodil lano. Laskavé ruce nás vytáhly na palubu — Nobs se tam vyškrábal bez cizí pomoci. Drsní námořníci byli vůči nám laskaví jako matky vůči dětem. Zasypali nás zprvu otázkami — poté ji zavedli do kapitánovy kabiny a mne do kotelny. Řekli jí aby se svlékla a vyhodila šaty za dveře, že jí je usuší — zatím že se může sama na kapitánově lůžku ohřáti. Mně to ani nemusili říkati, a sotva že jsem se ocitl v rozpálené kotelně, okamžitě jsem rozvěsil své šaty na nejpříhodnější místa, aby mně brzy uschly. Přinesly

nám horkou polévku a kávu; ti, kteří nebyli právě zaměstnáni, sesedli se kolem mně a pomáhali mi statečně proklínati německého Kaisera a jeho nesvědomitou armádu.

Sotvaže naše šaty uschly, žádali nás naši zachránci, abychom se co nejrychleji oblékli, protože bylo pravděpodobno, že se setkáme opět s nepřítelem. Protože na lodi bylo teplo a protože jsem věděl, že moje společnice jest v bezpečí a že odpočinek a jídlo překonají brzy útrapy a strasti minulé noci, byl jsem spokojen a nikterak jsem se již nezlobil na ony tři ostré hvizdy, které otřásly předešlého odpoledne mým dosud klidným životem.

Ale od srpna roku 1914 byl mír na kanále neznámou věcí. Důkazem toho bylo, že téhož rána, sotvaže jsem na sebe oblékl suché šaty a odnášel i suchý oděv své společnice do kabiny, zaslechl jsem, jak kapitán velí do strojovny, by se plulo plnou parou a v zápětí ozval se temný výstřel. Chvatně jsem vyběhl na hořejší palubu a zřel jsem as ve vzdálenosti dvou set yardů před námi podmořský člun. Dával nám signál, abychom zastavili, než náš kapitán neuposlechl; poté na nás namířili a dobře mířený projektil se zarazil do kapitánovy kabiny, dávaje mu najevo, že jest nyní na čase, aby uposlechl. Ozval se nový rozkaz do strojovny a naše stroje zmírnily rychlost. Ponorka ustala v palbě a rozkázala nám vlajkovým signálem, abychom se přiblížili. Setrvačností jsme zajeli příliš daleko za ponorku, a proto jsme ji v kruhu objeli, abychom se k ní dostali z boku. Když jsem sledoval tento manévr a uvažoval o tom, co se z nás stane, ucítil jsem, jak někdo se dotkl mého lokte — zřel jsem vedle sebe státi ji.

Hleděla mi jímavě do očí. »Zdá se, že nás chtějí za každou cenu zničiti,« pravila, a kromě toho, pravděpodobně jest to tatáž ponorka, která nás včera torpédovala.«

»Ano, jest to tentýž U-člun,« odvětil jsem. »Znám ho velmi dobře. Sám jsem k němu zhotovoval nákresy a sám jsem ho řídil při jeho první zkušební jízdě.«

Sotvaže jsem to řekl, překvapena vzkřikla a poodstoupila ode mne. »Myslila jsem, že jste Američanem. Ani ve snu mně nenapadlo, že byste mohl býti…«

»A také jím jsem. Američané přece již mnoho let před válkou stavěli ponorné čluny všem národům světa. A věřte, že bych byl raději přišel i s otcem k úpadku dříve, než z našich loděnic vyšel *Frankenstein*.

Blížili jsme se nyní k ponorce pouze poloviční rychlostí; byli jsme již tak blízko, že jsem mohl rozeznati podoby jednotlivých lidí na palubě. V té chvíli přistoupil ke mně jeden z mužstva naší lodi a vsunul mi něco chladného a tvrdého do ruky. Ani jsem se nemusil dívati, co to je, věděl jsem dobře, že jest to těžká pistol. »Zde vezměte, budete ji potřebovati,« to bylo vše, co mně řekl.

Příď naší lodi byla namířena přímo na nepřátelskou — slyšel jsem rozkaz kapitána, jak nařizoval do strojovny, aby se plulo kupředu plnou parou. Okamžitě jsem pochopil smělý úmysl naší neohrabané vlečné lodi, kapitán chtěl najeti plnou parou na ponorku. Srdce mi radostně bušilo. Zdálo se, že Němci hned naší lest neprohlédnou. Pravděpodobně se domnívali, že s lodí pouze neobratně manévrujeme a volali na nás, abychom kormidlovali více na bok a zmírnili rychlost… Když jsme byli od nich vzdáleni sotva padesát stop, konečně se jim rozbřesklo v hlavě a pochopili

naši nebezpečnou lest. Člověk, který obsluhoval palubní dělo, přiskočil k němu a střelil po nás. Projektil přeletěl naše hlavy. Nobs vyskočil a zuřivě štěkal.

»Palte na ně!« velel náš kapitán a na palubu ponorky snesl se déšť našich střel. Dva Němci, kteří obsluhovali dělo, klesli na palubu; zbylí namířili dělo na naši ponornou čáru a ostřelovali nás, majíce hlavně spadeno na našeho kormidelníka.

Chvatně jsem zavedl svoji společnici na schodiště, vedoucí do strojovny a poté namířiv, vystřelil jsem první ránu na Němce. Události následujících několika vteřin se sběhly tak rychle, že si jejich sled ani dobře nepamatuji. Viděl jsem, jak náš kormidelník, jsa zasažen nepřátelskou kulí, klesl na kormidelní hřídel, který se pod jeho vahou otočil o 180 stupňů; naše loď tím okamžitě změnila směr, což mělo za následek úplné zmaření našeho původního plánu.

Osud nám nepřál, zkosiv z naší posádky právě kormidelníka. Ponorka opět po nás střílela, slyšel jsem jen, jak projektily vybuchují nad našimi hlavami.

Vběhl jsem chvatně ke kormidlu, odstrčil jsem mrtvolu kormidelníka a otočil jsem loď opět na původní směr; ovšem bylo již příliš pozdě. Projeli jsme těsně vedle ponorky. Zaslechl jsem opět, jak kapitán něco křičí do strojovny; loď se otřásala a chvěla při náhlém obratu a naše rychlost se rázem zmenšovala.

Náš kapitán, že první jeho plán se zkazil, odhodlal se k šílenému výpadu. Hlasitě vzkřiknuv na své mužstvo, seskočil sám první na kluzkou palubu ponorky — jeho stateční hoši do jednoho za ním. Nechal jsem kormidlo kormidlem a spěchal jsem za nimi, abych snad na lodi nezůstal

sám. Ze strojovny se hnal strojník a topiči; seskočili jsme na ponorku společně. Paluba podmořského člunu byla již zbrocena krví boje. Vedle mne stál Nobs a výhružně cenil zuby. Z otvoru vedoucího do nitra člunu objevovali se noví a noví Němci, aby posílili své kamarády. Zprvu se rozpoutal boj na pistole — výstřely se mísily v ryčné povely obou kapitánů — pak nás ale bylo na poměrně malé prostoře paluby tolik, že jsme se obávali, abychom nepostříleli druh druha a tak došlo k pěstnímu boji.

Snažili jsme se jeden druhého sraziti do moře. Snad nikdy v životě nezapomenu na hnusný výraz tváře onoho Prušáka, s kterým jsem se srazil. Schýlil hlavu a hnal se s řevem proti mně jako býk. Uskočil jsem stranou, zároveň se shýbnuv, takže mne minul; vida svůj neúspěch, obrátil se a znovu se hnal na mne; mrštně jsem jej udeřil do brady, takže se zapotácel — bylo to jeho neštěstím, že se zapotácel právě na okraji paluby — na jeho šílené grimase bylo znáti, že se snaží usilovně nabýti rovnováhy, ale nebylo mu to nic platno, ozval se divoký skřek a můj protivník klesl do vody. V téže chvíli byl jsem uchopen zezadu dvěma obrovskými pažemi, které mne chtěly sraziti s paluby. Byl jsem v trapné situaci, neboť jsem se ani nemohl obrátiti, ani se vyprostiti z těsného sevření. Pomalu, ale jistě mne tisknul k okraji paluby — mé smrti vstříc. A nikdo mně nemohl přispěti na pomoc, protože na každého z mých druhů připadli alespoň tři Němci. Kromě toho však jsem si uvědomil, že moje situace jest ještě zoufalejší, protože Němec mne chtěl sraziti do moře mezi ponorku a naši loď — která se pomalu potápěla, protože byla prostřílena spoustou kulí pod ponornou čarou. Kromě toho zřel jsem

na palubě potápějící se lodi jí — spějící jisté smrti vstříc, smrti, před kterou jsem ji tentokráte nemohl ochrániti.

V tom jsem zaslechl zlobné zavrčení, v zápětí následované výkřikem bolesti. Nobs se zakousl do lýtka mého protivníka. Ten mne okamžitě pustil a obrátil se; ztratil jsem rovnováhu a padaje, strhl jsem jej s sebou. V mžiku jsem byl opět na nohou a chtěl jsem se pustiti do dalšího boje, ale můj protivník nebyl již nikomu nebezpečný, neboť Nobs mu právě prokousl hrdlo. Poté jsem kvapil na okraj paluby, který byl nejbližší k potápějící se lodi.

»Skočte!« zvolal jsem. »Skočte!« A rozpřáhl jsem náruč, abych ji zachytil. Důvěřovala mně, že ji opět zachráním a vrhla se přes nakloněnou palubu, chtějíc doskočiti na kluzký bok ponorky. Než nepodařilo se mi ji zachytiti. V téže chvíli se vlečná loď nachýlila téměř kolmo a v několika vteřinách zmizela pod vodou. Zřel jsem, jak její ruka minula moji ruku o několik centimetrů; padla do moře. Vrhl jsem se okamžitě za ní.

Vír, vytvořený potápějící se lodí, nás strhl pod hladinu; než držel jsem ji pevně a tak jsme klesali oba dva. Teprve po chvíli jsme se vynořili ve vzdálenosti několika metrů od ponorky. Slyšel jsem, jak Nobs zuřivě štěká; asi mne pohřešil a hledal mne. Pohlédnuv na palubu, viděl jsem, že jest již po bitvě, a že jsme zvítězili; naši drželi pistolemi v šachu několik nepřátel, kteří se stáhli zároveň se zbylými druhy z nitra ponorky do jednoho rohu paluby a vzdávali se.

Když jsem s ní plaval k ponorce, Nobs svým štěkotem na nás upozornil a když jsme se dostali k boku paluby, vytáhli nás nahoru. Tázal jsem se své společnice, zda si neu-

blížila, ujistila mne však, že kromě nového promočení se jí zhola nic nestalo. Přesvědčil jsem se, že útlá a něžná bytost může míti srdce a odvahu zkušeného bojovníka.

Když jsme se octli mezi našimi, nejstarší plavčík počítal ty, kteří zůstali na živu. Nepočítaje ji, zbylo nás deset. Osm lodníků, i náš statečný kapitán padli. Naše útočná četa čítala devatenáct mužů, v bitce jsme zdolali šestnáct Němců a devět jsme jich zajali, zároveň i jejich velitele. První poručík ponorky byl zabit.

»Dobře jsme se drželi,« pravil Bradley, nejstarší plavčík, když dopočítal. »Škoda jen, že jsme přišli o kapitána,« dodal. »Byl to skvělý člověk, skvělý člověk.«

Olson — jenž nebyl Irem, ač tomu jeho jméno nasvědčovalo, a přesto že nebyl Skotem, zastával na vlečné lodi postavení prvního strojníka, stál vedle Bradleye a mne, »Dobře jsme se drželi,« souhlasil, »ale co si počneme nyní s ponorkou?«

»Dojedeme s ní do nejbližšího anglického přístavu,« řekl Bradley a tam ji odevzdáme a ještě za to budeme vyznamenáni,« dodal se smíchem,

»Ale jak tam s ní dojedeme?« tázal se Olson, »Přece těm Průšákům nemůžeme důvěřovati.«

Bradley si rozpačitě vjel rukou do vlasů. »Máte pravdu,« připouštěl, »já ale vůbec zařízení ponorek nerozumím.«

»Zato však já jim rozumím,« řekl jsem já. »Obzvláště této rozumím lépe než její vlastní první poručík.«

Oba na mne udiveně pohlédli a musil jsem jim vše o sobě podrobně vykládati. Bradley i Olson byli nadšeni. Okamžitě mně předali vedení; sestoupil jsem dovnitř s Olso-

nem a prohlédl jsem vše bedlivě, zda někde nejsou ukryti Němci, nebo zda někdo mezitím nepoškodil stroje. Uvnitř však jsme nenalezli ani živé duše a stroje byly v pořádku. Rozdělil jsem všem práci uvnitř, jen jednoho muže jsem nechal jako hlídku na palubě. Všichni Prušáci, kromě svého kapitána, souhlasili s tím, že zaujmou u strojů opět svá místa a pomohou nám dopraviti loď do některého anglického přístavu. Chápal jsem jejich souhlas, protože pobyt v zajateckém táboře jim musil po všech útrapách a strastech války připadati jako ráj. Jejich kapitán však hrdě prohlásil, že nesrovnává nikterak se svou ctí, aby pomáhal svoji loď zavléci do zajetí.

Nezbývalo nám tedy nic jiného, než jej spoutati a uvěznit. Právě když jsme se k tomu chystali, sestoupila k nám dolů ona. Poprvé od té chvíle, co jsme stanuli na palubě ponorky, stála tváří v tvář německému důstojníku. Pomáhal jsem jí při sestupu se schodů a dosud jsem ji držel za ruku, když v tom se ohlédla a pohlédla Němci do obličeje. Oběma uklouzl ze rtů výkřik překvapení.

»Lys!« zvolal Němec a přiblížil se k ní o krok.

Dívčiny zornice se rozšířily a zároveň naplnily hrůzou; pomalu couvala. Poté se zdálo, jako když všechny údy jí tuhnou a zvedajíc povýšeně hlavu, obrátila se beze slova k důstojníkovi zády.

»Odveďte jej,« pravil jsem k oběma mužům, kteří jej střežili, »a uvězněte jej.«

Když odešel, obrátila se opět ke mně a řekla:

»Jest to onen Němec, o kterém jsem vám již vyprávěla. Jest to baron ze Schoenvorts.«

Schýlil jsem hlavu. Ona jej milovala! A bylo pravděpodobné, že v hloubi svého srdce jej dosud miluje. V onom okamžiku mne počala sžírati příšerná žárlivost. Nenáviděl jsem, hrozivě, téměř horečně jsem nenáviděl barona Friedricha ze Schoenvorts.

Neměl jsem však příliš mnoho času, obírati se svými city, neb v otvoru, vedoucím na palubu, objevila se hlava hlídky, hlásící, že vzadu na obzoru se objevil kouř lodi, Okamžitě jsem vystoupil s Bradleyem na palubu.

»Má-li ta loď přátelské úmysly, promluvíme s ní, a nemá-li je, potopíme ji, že ano… kapitáne?«

»Ano, milý poručíku,« odvětil jsem — načež se Bradley spokojeně usmál.

Vytáhli jsme svoji vlajku, a já jsem zůstal na palubě; Bradleye jsem požádal, aby sešel dovnitř a určil každému muži jeho místo — vedle jednoho Němce vždy jednoho Angličana s revolverem v ruce.

»A poloviční rychlostí kupředu,« velel jsem mužstvu u strojů.

Vzdálenost mezi námi a lodí se zmenšovala díky naší rychlosti; brzy jsme byli tak na blízku, že jsem mohl rozeznati rudou barvu anglického obchodního loďstva. Mé srdce se dmulo pýchou při pomyšlení, že angličtí námořníci nám budou blahopřáti k tak nevídanému úlovku; sotvaže však nás obchodní loď spatřila, obrátila se k severu a za chvíli husté chuchvalce dýmu u jejích komínů věstily, že dává plnou páru. A plula klikatým směrem od nás pryč, jako bychom byli morovou ranou. Změnil jsem taktéž směr své plavby a jal jsem se pronásledovati obchodní loď; ta však měla silnější stroje a tak nám prchla.

Lítostně jsem se usmál a opět jsme zamířili starým směrem k bělostným břehům Anglie. Od té doby uplynuly již tři měsíce a dosud jsme se nedostali do anglického přístavu; a pravděpodobně se tam již nikdy nedostaneme.

Loď, která právě před námi prchla, telegrafovala na všecky strany varovnou výzvu a již as po půl hodině objevil se na obzoru kouř nové lodi — tentokráte to byla britská válečná loď s děly. Blížila se k nám ohromnou rychlostí.« Chtěl jsem jí dáti signál, než v tom se u jejího boku zablesklo a v mžiku na to vyrazil před námi do výše mohutný sloup vody, svědčící o výbuchu granátu.

Bradley přišel na palubu a stoupl si vedle mne. »Ještě jednu takovou ránu a mohli bychom toho míti dosti,« řekl. »Zdá se, že si pramálo dělají z naší britské vlajky.«

Když vybuchl nedaleko nás druhý granát, nařídil jsem, aby změnili směr a Bradleyovi jsem poručil, aby zařídil vše k ponoření. Sestoupil jsem za ním s Nobsem a dohlédl jsem na připevnění a utěsnění palubní záklopky.

Zdálo se mi, že dosud nikdy se ponorkové nádrže tak pomalu nenaplňovaly. Zaslechli jsme výbuch právě nad sebou. Síla výbuchu byla tak ohromná, že jsme upadli. Očekával jsem, že střepina granátu snad prorazila náš ocelový kryt a že brzy bude vše uvnitř zaplaveno, ale naštěstí se tak nestalo. Mezitím jsme se potápěli stále hlouběji, až manometr ukazoval čtyřicet stop pod hladinou. Věděl jsem nyní, že jsme v bezpečí. Vystřídal jsem Olsona, který zastával službu v pozorovací kabině, protože, jsa kdysi členem mužstva jedné z prvých anglických ponorek, rozuměl aspoň trochu technice podmořské plavby. Přišel ke mně Bradley a otázal se:

»U čerta, co si počneme? Obchodní lodi před námi prchnou; válečné křižníky nás rozstřílí; nikdo neuvěří naší vlajce. A odvážíme-li se do některého britského přístavu, dostane se nám ještě horšího přijetí — miny, ochranné sítě! Toho se nemůžeme odvážiti.«

»Pokusíme se opět o navázání styků až ztratí naší stopu,« navrhoval jsem »snad se přece nalezne loď, která nám uvěří.«

Než naše pokusy byly bezvýsledné. Jeden torpédoborec nás ostřeloval, dvě obchodní lodi se před námi obrátily a prchly. Čtyři dny jsme křižovali kanálem sem a tam, snažíce se někomu vysvětliti naší trapnou situaci, ale nikdo nás nechtěl vyslechnouti. Po našem prvém setkání s válečnou lodí chtěl jsem vyslati bezdrátovou depeši, ale k své nemalé lítosti jsem shledal, že jak vysílací tak i přijímací aparáty zmizely.

Baron ze Schoenvorts mi vzkázal:

»Zbývá vám jediný přístav do kterého se můžete uchýliti — a to jest Kiel. Nikde jinde nemůžete v těchto vodách přistáti. Přejete-li si, povedu vás tam a slibuji vám, že s vámi bude laskavě zacházeno.«

»Jest ještě jiné místo, kam se můžeme uchýliti, dříve než poplujeme do Německa — a to jest samo peklo!« odpověděl jsem baronu ze Schoenvorts.

Kapitola třetí.

V následujících trapných dnech měl jsem velmi málo příležitosti, bych se mohl věnovati Lys. Upravil jsem pro ní

kapitánovu kabinu, sám jsem se ubytoval v kabině vyhrazené dříve palubnímu poručíkovi; Olson a dva nejvýznačnější z našeho mužstva se usadili v místností vykázané nižšímu důstojnictvu. Nobsovi jsem upravil pelech v kabině Lys, aby se tam necítila tak osamocena.

Do doby, kdy jsme opustili anglické vody, nepřihodilo se nic zvláštního. Pluli jsme stále na hladině a to značnou rychlostí. Setkali jsme se s dvěma loděmi, které však sotvaže nás zpozorovaly, daly se na útěk; třetí pak, kterou jsme potkali na své bludné pouti, byl velký křižník, který po nás nemilosrdně střílel, takže nám nezbývalo nic jiného, než se ponořiti. A nadešly nám dny strastí. Jednoho jitra počal selhávati jeden z Diselových motorů; zatím, co jsme pracovali na opravě, přední ponorná nádrž počala se potápěti. Byl jsem právě na palubě a naštěstí jsem zpozoroval, že se ponořujeme. Chvatně jsem vstoupil dovnitř, utěsnil poklop a kvapil jsem do strojovny. Klesali jsme téměř zvolna ke dnu, nemohl jsem se na nikoho spolehnouti a utíkal jsem k záklopce přední nádrže. Byla dokořán otevřena. V mžiku jsem ji zavřel a uvedl jsem pumpy v činnost — byli jsme zachráněni.

Byl jsem přesvědčen o tom, že záklopka se sama od sebe nemohla nikterak otevříti. Jistě jí někdo uvolnil — někdo, kdo chtěl i za cenu vlastní smrti nás všechny přivésti do záhuby.

Na opravě motoru jsme pak pracovali celý den a celou noc a pak ještě půl dne následujícího. Po celý ten čas jsme po většině stáli nečinně na hladině. K polednímu onoho dne objevil se na západním obzoru kouř lodi, která plula přímo proti nám — věda, že ať se setkáme s kýmkoliv,

vždy budeme nepřátelsky přijatí, nařídil jsem, aby byl uveden v chod druhý motor, abychom se neznámé lodi uhnuli z cesty. Sotvaže však motor zabral, ozval se skřípavý zvuk bortící se oceli — shledali jsme pak, že mezi ozubenými koly bylo zaraženo dláto. Trvalo opět dva dny, než jsme přivedly oba stroje do takového stavu, abychom alespoň pomalu mohli plouti kupředu. Oné noci, když jsme dokončovali opravu strojů, přišla do mé kabiny strážní hlídka a probudila mne. Byl to dosti inteligentní chlapík středního stavu — důvěřoval jsem mu plně.

»Nuže Wilsone,« otázal jsem se, »oč pak běží?« Wilson přiložil prst ke rtům a popošel ke mně blíže. »Zdá se mi, že jsem již přišel na to, kdo nám působí všechny ty svízele,« šeptal a ukazoval přitom na kabinu, kde spala Lys. »Právě před chvílí jsem ji viděl jak se plížila z kabiny pro mužstvo. Mluvila tam s velitelem Němců. Benson jí tam také předešlé noci viděl, ale on má již takovou divnou povahu, že o ničem nic neřekne, dokud se i jiný o tom nepřesvědčí.«

Snad kdyby byl Wilson přišel a udeřil mne přímo do hlavy, nebyl bych býval více překvapen.

»Nikomu se o tom ani slovem nezmiňujte,« nařídil jsem mu. »Mějte oči i uši otevřeny, a uvidíte-li něco podezřelého, okamžitě mne o tom zpravte.«

Wilson pozdravil a nechal mne o samotě; téměř hodinu poté jsem se převaloval na tvrdém lůžku, jsa zmítán žárlivostí a strachem. Posléze mne přemohl tvrdý spánek. Když jsem se probudil, byl již den, Pluli jsme zvolna po hladině — nařídil jsem totiž předešlého dne, aby se plulo pouze poloviční rychlostí. Chtěli jsme totiž určiti, kde se vlastně

nalézáme. Během předešlých dnů byla obloha ve dne i v noci zatažena hustými mraky; když jsem však onoho jitra vystoupil na palubu, slunce jasně svítilo. Zdálo se, že i nálada mužstva jest lepší. Rázem jsem zapomněl na trapné příhody minulé noci a chystal jsem se zjistiti naši polohu.

Bylo mně jakoby mne blesk zasáhl, když jsem shledal, že mechanismus sextantu a chronometru byl tak zničen, že na nějakou opravu nedalo se vůbec pomýšleti — a bylo jisto, že oba přístroje byly zničeny právě této noci. Byly zničeny téže noci, kdy Lys hovořila s baronem. A to mne nejvíce ranilo. Zničení přístrojů se mne sice hluboce dotklo, ale byl bych je mužně nesl; pomyšlení však, že Lys je zrádcem, uvádělo mne v zoufalství.

Zavolal jsem Bradleye a Olsona na palubu a sdělil jsem jim, co se přihodilo, ale za nic na světě jsem nebyl s to jim opakovati to, co mi řekl Wilson minulé noci. Když jsem o všem znovu uvažoval, zdálo se mi zhola nemožným, aby Lys prošla mojí kabinou, ve které spal se mnou Bradley a dva ostatní, a pak hovořila v oddělení pro mužstvo s baronem ze Schoenvorts, aniž by jí viděl někdo jiný, kromě jediného muže.

Bradley vrtěl nedůvěřivě hlavou. »Jak je to jen možné? Ti Prušáci mají mezi sebou jistě velmi obratného a lstivého chlapíka; ale přece nám neublížili tak, jak se domnívají; přece zde musí býti ještě reservní přístroje.«

Nyní jsem opět já zoufale potřásl hlavou. »Ne, nemáme vůbec žádné reservní přístroje. Zmizely právě tak jako obojí zařízení pro bezdrátovou telegrafii.«

Oba moji druhové na mne překvapeně pohlédli. »Máme stále však ještě kompas a slunce,« pravil Olson. »Snad nám

jedné noci seberou i kompas, ale slunce se jim nepodaří nám ukradnouti.«

V té chvíli objevila se u palubního otvoru hlava jednoho našeho muže — žádal mne, bych mu dovolil na chvíli se nalokati čerstvého vzduchu. Byl to Benson — tentýž, o kterém Wilson tvrdil, že předpředešlé noci viděl Lys se Schoenvortsem. Zavolal jsem si jej blíže a tázal se jej, zda na hlídce předpředešlé noci nezpozoroval něco neobvyklého. Benson se chvíli drbal rozpačitě na hlavě, pak řekl »Ne« a po chvíli ze sebe trhaně vypravil, že viděl v kabině pro mužstvo hovořiti Lys s německým kapitánem, že však se domníval, že to není nic zlého, a proto že mně o tom neřekl. Napomenul jsem jej, aby mně vše, cokoliv uvidí neb uslyší, sdělil a poté jsem jej propustil.

Někteří z mužstva se dovolovali, aby směli chvíli stráviti na palubě; kouřili a vesele hovořili, zřejmě byli v dobré náladě. Použil jsem této příležitosti, a sešel jsem dolů k přesnídávce, kterou právě kuchař připravoval na elektrickém sporáku. Právě když jsem sestupoval, setkal jsem se s Lys provázenou Nobsem. Pozdravila mne roztomilým »dobré jitro!«

»Chcete se mnou posnídati?« otázal jsem se jí, chtěje získati jasno.

Přijala laskavě moji nabídku a za několik okamžiků jsme seděli spolu u malého stolku v důstojnické jídelně.

»Spala jste dobře v noci?« tázal jsem se.

»Ano, po celou noc jsem dobře spala, mám vůbec velmi tvrdý spánek,« odvětila Lys.

Její tvář byla upřímná a počestná jako vždy jindy, takže jsem nemohl ani uvěřiti, že ona by byla něčeho podobného

schopna. Přesto však jsem se osmělil, chtěje míti ve všem jasno a vyhrkl jsem: »Dnes v noci byl zničen chronometr a sextant; mezi námi jest zrádce.« V její tváři se však při těchto slovech nepohnul ani sval, který by jí prozradil.

»Kdo by to mohl býti?« zvolala vzrušeně. »Němci si dají dobrý pozor, než aby se něčeho podobného odvážili, vždyť jejich životy jsou právě tak ohroženy jako vaše.«

»Jsou ale lidé, kteří rádi zmírají pro ideál — pro ideál vlastenectví,« odvětil jsem, »a odhodlají-li se obětovati sebe, obětují i ostatní, třebas i ty, které svrchovaně milují. I ženy jsou takové, ba ty jdou ještě dále než muži, jsou s to obětovati pro lásku i vlastní čest.«

Při těchto slovech jsem bedlivě pozoroval výraz její tváře a když jsem zpozoroval, že se jí krev hrne ke spánkům, domníval jsem se, že jsem na pravé stopě a pokračoval jsem:

»Kupříkladu, baron ze Schoenvorts, jistě by rád zemřel a i nás všechny by poslal k ďasu, kdyby mohl zabrániti, aby jeho loď se nedostala do nepřátelských rukou. Obětoval by kohokoliv, i vás; a máte-li jej dosud ráda, mohla byste právě vy býti jeho nejvhodnějším nástrojem. Rozumíte mi dobře?«

Lys na mne chvíli zírala široce rozevřenýma očima, pak zbledla a zrudla a vstala se svého místa.

»Rozumím vám,« odvětila a obrátíc se ke mně zády odešla rychle do své kabiny. Spěchal jsem za ní, protože mne mrzelo, že jsem se jí příliš necitelně dotkl, ač jsem byl již pevně přesvědčen o její vině. Dostihl jsem dveří kabiny pro mužstvo právě v okamžiku, kdy baron ze Schoenvorts se nachyloval kupředu, chtěje jí pravděpodobně něco říci,

Lys však tušila, že jdu za ní a proto přešla kol něj, aniž si jej byla všimla.

Onoho odpoledne se obloha opět pokryla hustými mraky; vítr se změnil v mocný uragan a moře se bouřlivě zmítalo. Téměř každý z mužstva trpěl mořskou nemocí; tlak vzduchu byl nízký a ztěžoval dýchání. Byl jsem ve službě v pozorovací vížce po celých čtyřiadvacet hodin, protože Olson i Bradley byli nemocni. Posléze i já jsem uznal, že si musím odpočinouti a ohlížel jsem se po někom, kdo by mne vystřídal. Benson se sám dobrovolně nabídl. On nebyl nemocen a ujišťoval mne, že dříve, před lety byl po dva roky zařazen u ponorkového oddílu. Byl jsem rád, že on nastoupil na moje místo, neboť jsem mu plně důvěřoval a tak jsem si mohl alespoň několik hodin klidně odpočinouti.

Spal jsem plných dvanáct hodin; sotva jsem se probudil, šel jsem okamžitě opět do pozorovací vížky. Benson byl také již notně zmožen; kompas ukazoval, že směřujeme přímo k západu. Bouře dosud zuřila. Teprve čtvrtého dne poněkud polevila. Všichni jsme byli vyčerpáni a toužili jsme po okamžiku, kdy budeme moci vyjíti na palubu a naplniti si plíce čerstvým vzduchem.

Lys jsem neviděl po celé ty čtyři dny, bylo zjevno, že nevychází ze své kabiny. Během této doby neudálo se v naší lodi nic podezřelého — opět důkaz, který svědčil proti ní.

Ačkoliv během následujících šesti dnů bouře polevila, měli jsme stále velmi drsné počasí; slunce se ani na okamžik neukázalo. Vzhledem k tomu, že byla polovice června, byla bouře neobvyklou; protože však pocházím z jižní Kalifornie, jsem již zvyklý na drsné a podivné počasí.

Ostatně jsem pevně přesvědčen o tom, že téměř po celém světě panuje stále »nezvyklé« počasí.

Pluli jsme stále na západ; ježto U-33 byla nejrychlejší ponorkou, kterou jsme kdy v našich loděnicích zhotovili, usuzoval jsem, že se nalézáme nedaleko severoamerického pobřeží. Divil jsem se však, že již po celých šest dnů jsme se nesetkali ani s jedinou lodí. Bylo podivno, že bychom projeli celým atlantským oceánem od pevniny k pevnině, aniž bychom spatřili kouř nebo plachtu; pravděpodobně jsme se uchýlili od původního směru, zda ovšem na sever či na jih — to jsem nemohl rozhodnouti.

Sedmého dne časně zrána bylo moře poměrně velmi klidné. Z hladiny vystupovala lehká mlha, takže jsme neviděli na hvězdy; vše však nasvědčovalo tomu, že bude jasný den — očekávali jsme netrpělivě východ slunce. Moje oči upřeně zíraly do mlhy na východním obzoru, neboť poloha vycházejícího slunce by mne přesvědčila zda plujeme správným směrem. Svítalo. Ač jsem se všemožně namáhal, nemohl jsem rozeznati jasnější záři, která by prozrazovala východ slunce. Bradley stál vedle mne. Náhle se dotkl mého ramene.

»Podívejte se, kapitáne,« pravil a ukázal k jihu.

Obrátil jsem se a zřel jsem mezi mlhami rudý kotouč vycházejícího slunce. Běžel jsem do pozorovací vížky a pohlédl jsem na kompas. Ten ukazoval, že stále plujeme k západu. Nyní byl možný dvojí výklad: buď slunce vycházelo na jihu, nebo kompas byl porouchán.

Vrátil jsem se k Bradleyovi a sdělil jsem mu své pozorování. »Máme oleje nejvýše ještě na pět set uzlů plavby,«

dodal jsem; »též naše zásoby vody a jídla se ztenčují.« Sám Bůh ví, jak daleko na jih jsme zajeli.

Bradley odvětil:

»Nezbýval o nám nic jiného, než zamířiti opět na západ — buď narazíme co nejdříve na pevninu, nebo jsme všichni ztraceni.«

Souhlasil jsem s ním; poté jsem zrobil primitivní sextant a hrubě jsem určil naší pravděpodobnou polohu. Nalézali jsme se as na 20° severní šířky a 30° západní délky — téměř dva tisíce pět set mil od naší původní dráhy. Uhádli-li jsme naší polohu správně, vypočítal jsem, že plujeme k jihu již asi šest dní. Bradley poté vystřídal Bensona — zařídili jsme službu totiž tak, že Benson a Olson se střídali v noci, já pak s Bradleyem ve dne.

Tázal jsem se Olsona i Bensona, zda si nepovšimli též oni nevysvětlitelné úchylky kompasu; oba však tvrdili, že ani jeden ani druhý se kompasu vůbec nedotkli. Benson se při tom lišácky usmál, jakoby mně chtěl říci: »Však my dva dobře víme, kdo to udělal.« Přesto však nechtěl jsem věřiti, že by Lys byla něčeho podobného schopna.

Pluli jsme několik hodin západním směrem, když vtom naše hlídka hlásila na obzoru plachetní loď. Nařídil jsem, aby U-33 změnila směr a pluli jsme přímo k neznámé plachetnici — vlastně museli jsme k ní plouti. Nemohli jsme přece zemříti hlady uprostřed atlantského oceánu, když se nám skýtala možnost obnoviti naše zásoby. Sotvaže nás plachetnice zpozorovala, vyvíjela všemožné úsilí, aby nám unikla. Vanul však slabý vítr a její námaha byla marnou; když jsme připluli blíže a nařídili jsme jí signálem, aby zastavila, zůstala poslušně státi se schlíplými plachtami. Brzy

jsme stanuli u ní. Byla to loď *Balmen* z Halmstadu ve Švédsku a vezla náklad různého zboží z Brasilie do Španěl.

Vysvětlil jsem jejímu kapitánovi naše trapné postavení a žádal jsem jej o potravu, vodu a benzín; když přišel na to, že nejsme Němci, rozčilil se, byl na nás hrubý a chtěl odplouti; to se mně ovšem nemohlo líbiti. Obrátil jsem se k Bradleyovi, který právě byl v pozorovací vížce a velel jsem úsečně: »Mužstvo k dělu na palubu!« Naše mužstvo nebylo příliš secvičeno; každý však spolehlivě plnil svoji povinnost, ba i Prušáci, protože věděli, že jediné prohřešení se proti poslušnosti znamená pro ně okamžitou smrt. A na mnohých z nich bylo viděti, že se dokonce velmi rádi podrobují mým rozkazům.

Bradley tlumočil můj rozkaz mužstvu uvnitř a za chvíli naši hoši byli na palubě a dle mých pokynů zamířili dělo na pomalu odplouvající švédskou plachetku. »Palte šikmo přes palubu!«

Švédové se přesvědčili, že se mnou nejsou žádné žerty a za chvíli se objevila na hlavním stěžni červenobílá vlajka, věštící, že svolují. Plachty opět schlíple visely; nařídil jsem jim, aby pro nás poslali člun. S Olsonem a několika ostatními Angličany jsem vstoupil na švédskou palubu a vybral jsem si z jejich nákladu, co jsem potřeboval — benzin, zásoby a vodu. Kapitánovi *Balmen* jsem dal na vše, co jsem si vybral, stvrzenku, kterou podepsal také Bradley a Olson, Kromě toho dali jsme mu přípis, v němž bylo vylíčeno, jak jsme se stali pány U-33 a v jak trapné situaci se právě nalézáme. Obojí, stvrzenku i přípis jsme adresovali na britské

úřady, aby kapitána *Balmenu* odškodnili. Stalo-li se tak či ne, nemohu říci.[1]

Když jsme měli opět benzin, vodu a zásoby na palubě, dýchalo se nám již lehčeji. Nyní jsme také určili přesně svoji polohu a rozhodl jsem se zamířiti do Georgetownu v Britské Quianě. Než čekalo mne opět trpké zklamání.

Šest mužů z naší původní anglické posádky vystoupilo na palubu během našeho vyjednávání se Švédy. Sestupovali jsme nyní jeden po druhém dovnitř. Šel jsem poslední. Sotvaže jsem se ocitl dole, pohlížel jsem vstříc hlavni pistole, kterou třímal v ruce baron Friedrich ze Schoenvorts — moje posádka byla spoutána a hlídalo ji s pistolemi osm zbývajících Prušáků.

Nemohl jsem v prvním okamžiku pochopiti, jak se to mohlo státi. Teprve později jsem se dozvěděl, že nejprve spoutali Bensona, který spal ve své kabině a odebrali jemu jeho zbraň — pak odzbrojili kuchaře a zbývající dva Angličany. Spoutání mužstva, které sestupovalo se žebříku jeden po druhém, bylo již hračkou.

Baron ze Schoenvorts mi slavnostně oznámil, že příštího jitra budu zastřelen jako pirát. Kromě toho mi sdělil, že U-33 bude prozatím křižovati v okolních vodách a torpédovati neutrální a nepřátelské lodi a bude se snažiti spojiti se s některým německým křižníkem.

Než příštího jitra mne nezastřelil, jak mi slíbil; vskutku, nikdy nepochopím, proč vlastně odložil výkon svého roz-

[1] V červenci roku 1916 dle zpráv námořních úřadů byla potopena německým křižníkem švédská plachetnice, plující z Rio de Janeira do Barcelony. Jediný trosečník byl nalezen ve člunu u Ostrovů Zeleného Mysu; zemřel dříve než mohl podati bližší vysvětlení.

sudku. Na místě toho spoutal mne tak, jak já jsem předtím spoutal jej; Bradleye vyhodil z mé kabiny a usadil se v ní sám.

Křižovali jsme dlouho sem a tam a potopili jsme spoustu lodí, nepodařilo se nám však dosud se setkati s některým německým křižníkem. Byl jsem velmi překvapen, když jsem zpozoroval, že Schoenvorts často svěřuje Bensonovi velení; vysvětloval jsem si to tím, že Benson spíše rozuměl složitému řízení mechanismu ponorky než leckterý tupý German.

Lys přešla jednou neb dvakráte kolem mne; povětšině však se zdržovala ve své kabině. Když šla kol mne poprvé, zřejmě zaváhala, jakoby chtěla se mnou mluviti, ani jsem na ni nepohlédl a tak přešla beze slova. Poté jsem se jednoho dne dozvěděl, že Schoenvortsovi napadl bláznivý úmysl křižovati kol severoamerického pobřeží Pacifiku a potápěti obchodní lodi.

»Naučím je báti se Boha a Císaře!« tvrdil chlubivě.

Prvého dne, když jsme se ocitli ve vodách jižního Pacifiku, zažili jsme nevídané dobrodružství. Bylo to nejvíce vzrušující dobrodružství, které jsem kdy zažil. Když ráno odbilo osm hodin, zaslechl jsem na palubě nezvyklý šum a brzy se celá posádka vyhrnula z nitra nahoru. Někteří, kteří byli nahoře dříve, obraceli se a volali na ostatní: »Potkáváme válečný křižník, německý křižník *Geier*!«

Cítil jsem, že se naše poslední hodinka blíží. Uvnitř člunu bylo hrobové ticho — ani jediná kročej se neozvala. Vtom se v úzké chodbě otevřely dveře kabiny a přiběhl ke mně Nobs. Lízal mně tváře, převalil se na hřbet a hrabal po mně nemotorně prackama. Ozvaly se kročeje. Věděl jsem

dobře, čí jsou to kroky. Lys přišla, ba téměř přiběhla ke mně. »Zde máte!« zvolala. »Rychle!« a vsunula mi něco do ruky. Byl to klíč — klíč k zámku mých pout. Položila vedle mne bambitku a šla směrem do strojovny. Všiml jsem si, že i ona má v ruce pistoli. V mžiku jsem si sňal pouta a stál jsem vedle ní. »Jak vám mám poděkovati?« pravil jsem rozpačitě.

»Neděkujte mi,« řekla chladně; »neočekávám od vás díků. Nestůjte tu vedle mne nečinně. Poskytla jsem vám příležitost — nuže, využijte jí!« To znělo jako rozkaz.

Pozorovací vížka byla prázdná; v několika vteřinách, jsem byl nahoře a rozhlížel jsem se po hladině. As ve vzdálenosti sta yardů pohupoval se na hladině malý, útloboký křižník, a na jeho stožáru se třepotala německá válečná vlajka. Právě vypustili člun — zřel jsem, že uvnitř jsou důstojníci i mužstvo a že se blíží k nám. »Jaký by to byl skvělý cíl!« řekl jsem si v duchu, vida před sebou křižník, stojící mrtvě na témže místě.

Běh mých myšlenek se téměř zastavil, neboť jsem byl sám překvapen smělostí svého nápadu. Lys byla právě pode mnou. Pátravě jsem se na ni zadíval. Mohu jí důvěřovati? Proč však váhám? Musím! Musím! Nezbývá mi jiné východisko. Seběhl jsem z vížky dolů. »Prosím, požádejte Olsona, aby sešel sem ke mně dolů,« řekl jsem Lys »a hleďte, aby si toho nikdo nepovšimnul, že s ním mluvíte.«

Lys se na mne chvíli překvapeně zadívala, poté se obrátila a šla nahoru na palubu. Za okamžik se pak vrátila s Olsonem. »Rychle!« zašeptal jsem Olsonovi a odkvapili jsme do předního oddělení ponorky, kdež byly umístěny torpédové roury a torpéda. Lys šla s námi. Bylo zřejmo, že oka-

mžitě pochopila můj plán, neboť sama otevřela ústí roury smrti a záhuby. Naolejovali jsme torpédo a vsunuli jsme je dovnitř; poté jsme zavřeli záklopku,

Když vše bylo hotovo vyběhl jsem opět do pozorovací vížky, modle se k Bohu, aby U-33 mezitím neobrátila příď od své kořisti. Ne, díky Bohu!

Nikdy dosud jsem neměl před sebou jistější cíl. Zavelel jsem Olsonovi: »Palte!«

U-33 se otřásla v základech, když torpédo opouštělo svoji schránku. Viděl jsem, jak se bleskurychle řítí od naší přídi bíle rozčeřená čára směrem k nepřátelskému křižníku.

Na naší palubě se ozval zmatený křik; důstojníci v člunu, který k nám plul, zoufale vstávali; z křižníku doléhalo až k nám pusté řvaní a klení. Než nesměl jsem otáleti, bylo nutno přiložiti ruku k dílu. Němci na naší palubě zírali zděšeně a strnule na dráhu torpéda jakoby byli začarovaní, Bradley se ohlédl a náhodou mne spatřil. Vyběhl jsem na palubu. »Pospěšme si, musíme je přemoci, než se vzpamatují!« vzkřikl jsem na něj.

Naproti Bradleyovi stál právě jeden Prušák. Bradley jej udeřil mocně do týla a v témže okamžiku mu vytrhl z opasku pistol. Baron ze Schoenvorts se mezitím vzpamatoval a chtěl utéci dovnitř člunu. Zabránil jsem mu v tom, napřáhnuv proti němu bambitku. Ozval se příšerný výbuch — naše torpédo narazilo na německý křižník.

Bradley vysvětloval vše rychle našemu mužstvu — Prušáci mu v tom nebránili, neboť se dosud nevzpamatovali ze svého překvapení.

Olson byl dole — bylo nás tedy devět proti osmi Němcům — ten, kterého Bradley udeřil do týla, ležel dosud v

bezvědomí na palubě. Pouze dva z nás byli ozbrojeni; Prušáci však byli tak zmateni, že kladli jen velmi chabý odpor. Baron Schoenvorts se bránil nejideálněji — syčel zlostí i lítostí, hnal se po mně jako rozzuřený býk a vystřelil na mne. Kdyby byl mířil s rozvahou, byl by mne zasáhl, byl však příliš rozčilen a kulka letěla kamsi mimo. Utkali jsme se poté v pěstním zápase. Naši lidé mu mezitím vyrvali obě pistole. Brzy jsem barona zdolal — ležel přede mnou polomrtev na palubě.

Za půl hodiny bylo po boji; U-33 byla opět v naší moci, vše se vrátilo do téhož stavu jako bylo před revoltou Němců — jen barona bylo nutno ostražitěji hlídati. Křižník *Geier* se potopil dříve než jsme zdolali naše Prušáky na palubě; odpluli jsme pak směrem k severu. Starost o trosečníky jsme přenechali jedinému člunu, který z křižníku k nám vyplul. Domnívám se, že ti nebozí lidé již nikdy nevkročili na pevnou zemi, a že zahynuli v onom mrazivém a nehostinném podnebí. Byť i mně jich bylo líto, nemohl jsem je přijmouti na palubu U-33. Měli jsme dosti starostí s našimi Němci.

Onoho večera mne Lys žádala, bych jí dovolil vyjíti na palubu. Vysvětlovala svojí žádost tím, že dlouhý pobyt ve člunu jí příliš unavuje — milerád jsem jí vyhověl. Nechápal jsem až dosud její nevysvětlitelné počínání a dychtil jsem po příležitosti, bych mohl celé její záhadě přijíti na kloub. Přišel jsem za ní na palubu. Byla jasná a chladná noc. Moře bylo klidné, čeřilo se jen u naší přídi a od zádi vinuly se až k obzoru dva stříbrné pásy, tvořící velké V, vyplněné hravými vlnkami. Benson byl v kapitánské vížce, pluli jsme směrem k San Diegu — vše bylo v pořádku.

Lys měla kol štíhlého těla ovinutu huňatou pokrývku. Když jsem se k ní přiblížil, ohlédla se, nevědomá, kdo vlastně k ní přichází. Když mne poznala, odvrátila se ode mne.

»Chci vám poděkovati,« řekl jsem, »za důkaz věrnosti a neohroženého chování, který jste právě podala — jste skutečně skvělá. Jest mně nyní velmi líto, že jsem se vás dříve odvážil podezírati.«

»Ano, pochyboval jste o mé cti,« odvětila tiše Lys. »Obvinil jste mne, že jsem pomáhala baronu ze Schoenvorts. To vámi nemohu nikdy odpustiti.«

»Sám jsem tomu nevěřil,« pravil jsem, »ale dva z našeho mužstva mi tvrdili, že vás viděli, jak jste dvakráte v noci mluvila s baronem — a vždy po vaší rozmluvě některý důležitý lodní přístroj byl poškozen. Vzpíral jsem se všemožně tomu, abych uvěřil, že vy jste byla vinna; byl jsem však zodpovědněn za bezpečnost celé lodi, za životy nás všech — i za váš život. Střežil jsem vás a dal jsem vám i najevo svoje podezření, abych vás varoval.«

Lys na mne zírala očima široce rozevřenýma údivem.

»Kdo vám řekl, že jsem oné noci, neb vůbec kdy jindy mluvila s baronem?« tázala se mne.

»To vám nemohu říci, Lys,« odvětil jsem, »jen to vám mohu sděliti, že to byli dva lidé.«

»A oba lhali,« ujišťovala mne Lys. »Nemluvila jsem vůbec s baronem ze Schoenvorts od oné doby, kdy jsme poprvé společně stanuli na palubě U-33. A prosím, oslovujete-li mne, vezměte laskavě na vědomí, že pro každého, kromě svých důvěrných přátel, jsem Miss La Rue.«

Byl jste někdy udeřen do tváře právě v onom okamžiku, kdy jste to nejméně očekával? Ne? Nuže, nepochopíte nikdy, jak mně bylo v oné chvíli. Cítil jsem, jak se mně hrne krev do tváří a výše k spánkům, ba zdálo se mi, že jsem celý zalit krví. A kupodivu: měl jsem ji tím více rád. Zapřísahal jsem se v duchu tisícerými slavnostními přísahami, že tato žena musí býti mojí.

Kapitola čtvrtá.

Po několik následujících dnů plynul náš život v obvyklých, vyjetých kolejích. Každého rána jsem zjišťoval naši polohu primitivním sextantem, který jsem zrobil; výsledky mých pozorování byly však stále neuspokojivé. Ačkoliv jsme pluli přímo k severu, ukazovaly mi mé přístroje značnou úchylku na západ. Rozčiloval jsem se na svůj neumělý nástroj. Poté jednoho odpoledne přišla ke mně opět Lys.

»Odpusťte,« řekla, »ale kdybych byla na vašem místě, dala bych si na Bensona pozor — zvláště tehdy, když jest ve službě. Tázal jsem se jí, co těmito slovy míní, neboť jsem se domníval, že přišla ke mně opět z návodu barona, který chtěl ve mně vzbuditi podezření proti člověku, kterému jsem nejvíce důvěřoval.

»Budete-li bedlivě pozorovati směr plavby as půl hodiny poté, co Benson nastoupí svoji službu, pak jistě pochopíte, proč jsem vás varovala,« odvětila Lys, »a pochopíte pak také, proč právě on si vyvolil noční službu. Snad se vám i objasní důvody mnohých událostí, které se sběhly na naší lodi.«

Poté odešla opět do své kabiny. Vyčkal jsem as půl hodiny poté, co na Bensona přišla řada, a vystoupil jsem na palubu pozorovací vížkou, v níž seděl Benson. Podíval jsem se dobře na kompas. Magnetka ukazovala, že plujeme k severozápadu, totiž úchylka od severu k západu činila pouze as jeden stupeň — tedy vše bylo v pořádku. Byl jsem vskutku rád, že jsem na nic nepřišel. Chtěl jsem se vrátiti do své kabiny, ale dosud jsem váhal — a toto váhání by mne bylo málem stálo život.

Když jsem šel ze služby as před půl hodinou, vlny narážely chabě pouze na pravý bok lodi, a nyní jsem nemohl pochopiti, že moře se prudce vzdouvá na levém boku — vítr se sice může ve chvíli obrátiti, ale ne hladina oceánu. Jen jediné vysvětlení bylo možné — od oné chvíle, kdy jsem opustil své místo u kom pasu, změnil se směr naší plavby téměř o osm stupňů.

Vrátil jsem se k vížce, vystoupil jsem nahoru a zadíval jsem se na oblohu; souhvězdí, které mělo státi přímo nad mojí hlavou, bylo po levé straně. Pluli jsme přímo k západu.

Chvíli jsem ještě vše rozvažoval, neboť jsem si chtěl býti svým pozorováním jist, dříve než obviním Bensona z věrolomnosti. Stál jsem na ochozu pozorovací vížky, když vtom byl jsem zezadu sražen dolů. Při pádu mohl jsem si snadno zlomiti nohu neb ruku, neb mohl jsem sklouznouti s paluby do moře; ale osud mi přál a tak jsem si jen natloukl. Když jsem se vzpamatoval, zaslechl jsem, jak se dvířka u pozorovací vížky zavřela. K poklopu u dvířek vede železný žebřík; vyšplhal jsem se po něm nahoru, však mé úsilí bylo marno. Benson dvířka pevně uzavřel.

Byl jsem chvíli zmaten. Co as ten chlapík zamýšlí? Co se as uvnitř děje? Je-li Benson vskutku zrádcem — zda nejsou i mezi ostatním mužstvem zrádci? Proklínal jsem sám sebe, proč jsem v té chvíli vystoupil na palubu — a v tom jsem si uvědomil, že vlastně Lys byla příčinou toho, že jsem zde.

Snažil jsem se upoutati na sebe pozornost posádky, běžel jsem s žebříku dolů a bušil jsem na okna pozorovací vížky — vše marno, byla zavřena. Opřel jsem se zády o ocelové pláty a proklínal jsem svoji lehkovážnost.

Pohlédl jsem na hladinu. Připadalo mi, že se moře prudčeji vzdouvalo, neboť vlny se počaly přelévati přes palubu. Chvíli jsem se díval na hru vln — vtom mi probleskla hlavou příšerná myšlenka. Nebál jsem se snad, že mne vlny zmáčejí — cítil jsem však blízko sebe přízrak smrti. Skládal jsem všemohoucímu Bohu účty své duše — U-33 se pomalu potápěla.

Nemohu vypsati své pocity, které mnou zmítaly v onom okamžiku. Pamatuji se však, že jsem se dal do smíchu — však nebyl to hysterický smích, neb smích z bravury. A chtělo se mně kouřiti! Bože, chtělo se mně příšerně kouřit.

Zřel jsem s hrůzou, jak hladina pomalu stoupá. Když vlny zatopily ochoz, vylezl jsem až na vrch vížky. Podle pomalého ponořovávání člunu jsem poznal, že Benson provádí celou tuto ohavnou hru sám — zaplňovaly se pouze ponorné nádrže, ponorná kormidla nebyla v činnosti. Ozvalo se vrčení elektrických motorů. Hladina pomalu stoupala výš a výše. Nemohl jsem již setrvati na svém místě déle, než pět minut. Uvažoval jsem, co si počnu, až voda

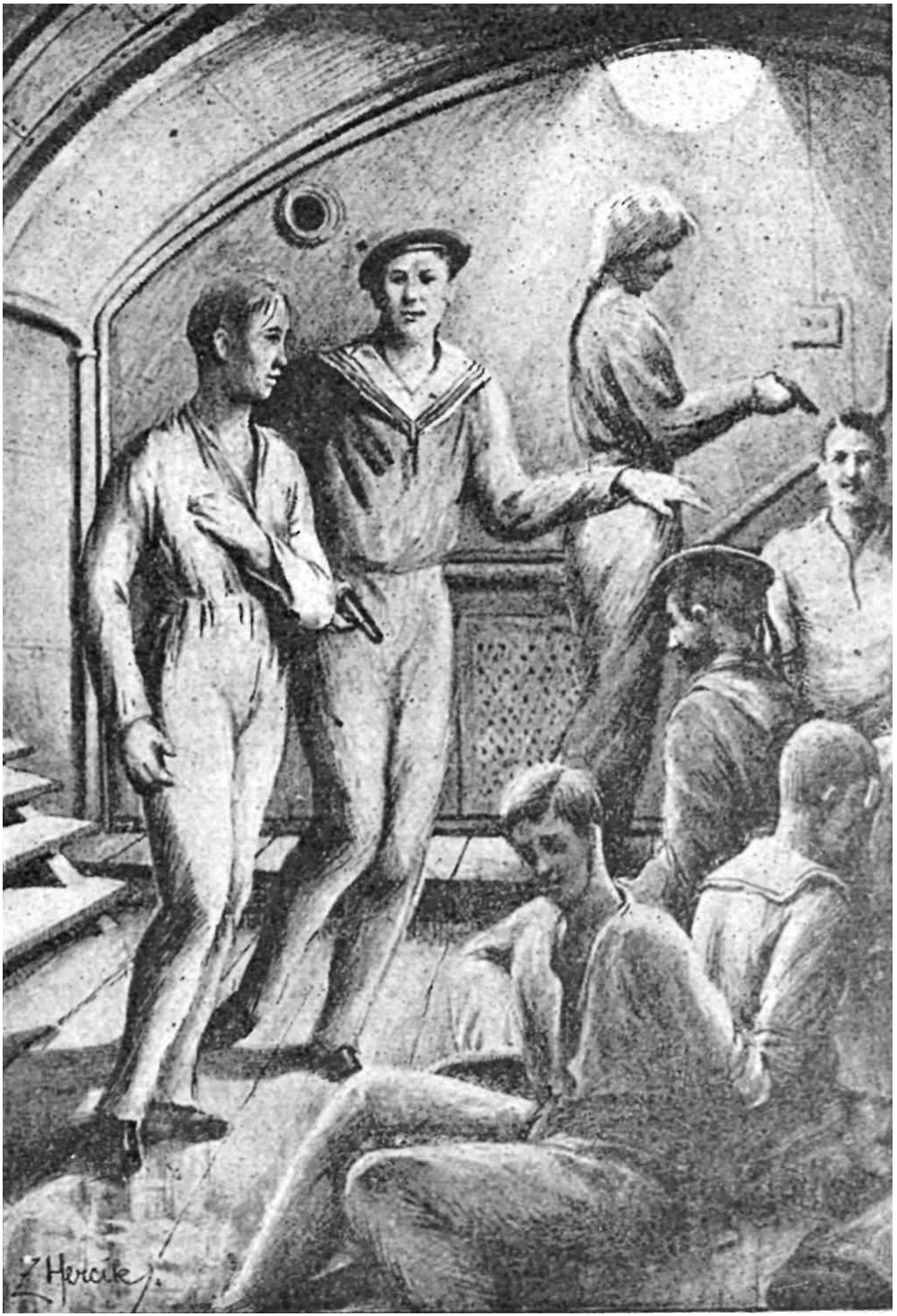
dostoupí až ke mně. Mám snad plavati až do úplného vyčerpání sil, nebo mám raději ihned zhynouti ve vlnách?

Z nitra člunu se ozvaly dvě temné rány. Podobaly se výstřelům. Postavil se snad někdo Bensonovi na odpor? Ovšem pro mne to nemělo valného významu, i když moji lidé zdolají nepřítele, nikdo by se nedověděl o mém bídném osudu, a až by mne pohřešili, bylo by již příliš pozdě. Vlny sahaly již až k vrcholu vížky. Vyšplhal jsem se na stožár bezdrátové telegrafie, kdež mně velké vlny často se přelévaly přes hlavu.

Cítil jsem, že se můj konec již blíží a bezděčně jsem se modlil. A bylo mi lépe.

Pevně jsem se držel stožáru. Kupodivu, hladina nestoupala, naopak klesala. Hřebeny nejvyšších vln dosahovaly již jen vrcholu vížky; a za chvíli vynořila se z vln malá trojúhelníkovitá paluba. Co se dělo uvnitř ve člunu? Domníval se snad Benson, že jsem již utonul, či snad se mu nedostávalo sil a byl přemožen? Objevila se hlavní paluba a po chvíli se otevřela dvířka pozorovací vížky a zřel jsem v jejích otvoru uděšenou tvář Bradleyovu. Když mne spatřil, radostně se usmál.

»Díky Bohu!« řekl a vtáhl mne dovnitř. Byl jsem promrzlý na kost a téměř bez sebe. Kdybych byl zůstal ještě několik minut venku, byl bych jistě zahynul; teplo uvnitř člunu a sklenka ostré brandy, kterou mně Bradley vnutil, mne vzpamatovaly a oživily.

Z. Hercik

Když jsem vstoupil do ústřední kabiny, zřel jsem spoutané Němce a nad nimi naše muže s pistolemi v rukou. Baron z Schoenvorts byl mezi nimi. Na zemi ležel Benson a sténal, Lys stála nad ním s revolverem. Rozhlížel jsem se udiveně kol sebe,

»Co se zde stalo?« tázal jsem se.

»Vidíte výsledek všeho, pane,« odvětil Bradley. »Máte za vše co děkovati Miss La Rue. My všichni jsme spali. Benson odvolal hlídku hned zvečera; nebýti Miss La Rue, nebyl nikdo, kdo by jej byl hlídal. Cítila, jak se pozvolna ponořujeme, bylo jí to nápadno, vyšla ze své kabiny a pátrala po příčině této náhlé změny plavby. Přišla právě v okamžiku, kdy Benson sahal na ponorná kormidla. Sotvaže ji spatřil, namířil a vystřelil na ní, ale netrefil, ona však trefila dobře. Tyto dva výstřely nás všechny vzbudily — byli jsme ozbrojeni a dopadlo vše na štěstí tak, jak vidíte; máme však za to co děkovati jen Miss La Rue. Ona zavřela ponorné nádržky, přivolala mne a Olsona, abychom uvedli v činnost pumpy.«

A já jsem se domníval, že ona byla příčinou toho, že jsem byl zákeřně sražen s pozorovací vížky na palubu. Byl bych měl pokleknouti na kolena a prositi ji za odpuštění — protože však jsem Anglosasem, sejmul jsem jen s hlavy svojí promáčenou čepici a vřele jsem jí děkoval. Neodpověděla mně — obrátila se pouze a spěšně zašla do své kabiny… Slyšel jsem dobře? Bylo to skutečně zavzlyknutí, které proniklo tenkou stěnou kabiny Miss La Rue?

Benson zemřel ještě téže noci, Zachoval svůj posupný vzhled až do posledního okamžiku; než vydechl naposledy,

naznačil, že by si přál se mnou mluvit; nachýlil jsem se nad ním, abych mohl postřehnouti slabý zvuk jeho hlasu,

»Byl jsem sám příčinou všeho zla,« řekl. »Učinil jsem to vše, protože vás nenávidím. Nenávidím vůbec Američany. Byl jsem vyhozen z vašich loděnic v Santa Monica. Byl jsem vypovězen z Kalifornie. Stal jsem se štvaným psancem. A to mne dohnalo k tomu, že jsem vstoupil do německých služeb jako špion — ne snad proto, že bych je měl rád, neboť je také nenávidím, ale chtěl jsem se pomstíti Američanům, které nenávidím ještě více. Vhodil jsem do moře radiotelegrafické přístroje. Poškodil jsem chronometr i sextant. Působil jsem na kompas, že ukazoval tak, jak já jsem chtěl. Řekl jsem Wilsonovi, že jsem viděl Miss La Rue hovořiti s baronem a vsugeroval jsem mu tuto myšlenku tak, že i on se domníval, že ji sám také viděl. Je mi líto, že se mi plán nezdařil. Nenávidím vás.«

Půl hodiny poté zemřel; odmlčel se. Několik sekund před smrtí pohyboval ještě rty. Nachýlil jsem se k němu, abych mohl zachytiti jeho slova:

»Nyní budu již klidně spáti…« To bylo vše, Benson zemřel. Vrhli jsme jeho tělo s paluby do moře.

Vítr oné noci zesílil, a obloha se zatáhla temnými mraky, které nám zahalovaly obzor po několik dnů. Nevěděli jsme, kam plujeme, protože jsme nemohli pro mlhu nikterak určiti svoji polohu a kompasu jsme nemohli důvěřovati, ani nebylo možno napraviti jeho stálou úchylku. Křižovali jsme tedy bez cíle sem a tam až do té doby, kdy se opět objevilo slunce na obloze. Nikdy nezapomenu na onen den plný překvapení. Tušili jsme, že se nalézáme

kdesi na pobřeží Peru. Vítr, který dosud stále vál k východu, obrátil se náhle na jih. A byl notně mrazivý.

»Peru!« vrčel Olson. »A kde by se vzaly tající ledovce u Peru?«

»Ledovce! Co, jaké ledovce!« zvolal jeden muž naší posádky. »Přece zde na severu na čtrnáctém stupni nemohou býti ledovce.«

»Tedy jsme, milý hochu, na čtrnáctém stupni na jihu,« odvětil Olson.

Myslili jsme všichni, že se zbláznil; ale nezbláznil se, neboť odpoledne zřeli jsme před sebou mohutný ledovec — a přece jsme pluli již několik dní od jihu k severu. Byli jsme již téměř zoufalí. Zasvitla nám však jiskra naděje, když příštího jitra hlásila palubní hlídka:

»Země! Země severozápadozápadně!«

Všichni jsme již toužili po okamžiku, kdy spatříme pevnou zemi. I já. Stalo se však na U-33 opět něco zvláštního, Tři Němci z nenadání onemocněli — všichni vrhli. A nevěděli proč a po čem vrhnou. Ptal jsem se jich, co snědli a zvěděl jsem, že nejedli nic jiného než to, co my všichni ostatní. »Pili jste snad něco?« tázal jsem se dále, neb jsem věděl, že likéry i léky byly všechny uloženy na témže místě.

»Pouze vodu,« zasténal jeden nemocný. »My všichni tři jsme dnes ráno pili vodu. Otevřeli jsme novou nádrž.

Prohlédl jsem okamžitě zásoby naší vody a k svému nemalému překvapení jsem shledal, že někdo — pravděpodobně Benson — otrávil veškeré zásoby vody, kterou jsme měli na palubě. Štěstí ještě, že máme pevnou zemi na dohled. Země nás naplňovala novou nadějí.

Změnili jsme směr naší plavby a rychle jsme se blížili ke strmým pobřežním skaliskům pevniny, která spadala do moře téměř kolmě svislými útesy. Obrysy země před námi byly tak mohutné, že se podobala svojí rozlohou zemědílu; byli jsme však přesvědčeni o tom, že se musíme nalézati ještě na tisíce mil vzdáleni od západních kontinentů, Nového Zélandu neb Austrálie.

Zjistili jsme svoji polohu primitivními nástroji, které jsme měli po ruce; prohlíželi jsme mapy; namáhali jsme svůj mozek; posléze Bradley podal jakés takés rozluštění. Byl právě ve vížce a pozoroval kompas; zavolal mne k sobě. Upozornil mne na to, že magnetka směřuje přímo k neznámé pevnině. Bradley poté otočil kormidlem člunu o devadesát stupňů, jehla kompasu však stále strnule ukazovala směrem k nedalekým útesům země.

»Co z toho usuzujete?« otázal jsem se.

»Slyšel jste někdy o Capronim?«

»O starém italském mořeplavci?« opáčil jsem na jeho slova.

»Ano; následoval Cooka as roku 1721. Soudobí historikové se o něm již velmi málokdy zmiňují, snad proto, že po jeho návratu do Itálie jeho pověst utrpěla politickými spory. Pamatuji se, že jsem kdysi četl některou z jeho knih — popisoval v ní novou pevninu v jižních mořích, která jest složena z podivuhodného kovu, který přitahuje kompas; jest to prý nehostinná, kamenitá země, v níž není ani zeleň ani voda a táhne se do dálky tisíců mil. Nepodařilo se mu prý přistáti; ba ani během oněch několika dnů, kdy křižoval blízko pobřeží, nespatřil ani známky života. Nazval onu zemí Caprona a odplul. Domnívám se tedy, kapitáne,

že máme před sebou pobřeží Caprony, neznámé, nezmapované a po dvě stě let zapomenuté země.«

»Máte-li pravdu, pak bychom měli úchylky kompasu během posledních dvou dnů vysvětleny,« podotkl jsem. »Caprona nás vítá svými smrtelně strmými útesy. Přijmeme její nehostinné pohostinství. Přistaneme na Caproně. Musíme přece nalézti na tak dlouhém pobřeží alespoň jedno schůdné místo. Musíme nalézti na Caproně vodu, nebo zemřeme!«

Za těchto okolností jsme se blížili k pevnině, kterou snad dosud nikdy lidské oči nespatřily. Z hlubin oceánu vyvstávaly do oblačné výše útesy pokryté modrými, hnědými a zelenými skvrnami — zvětralý mech, lišejníky, oxidovaná měď a pyrity železa. Skalní útesy byly velmi vysoké a ploché, takže se nám zdálo, že nahoře musí se skrývati rozlehlá pláň — ba zdálo se nám, že i vidíme mezi útesy pruhy zeleně, snad křoví, či porost džungle, věštící, že dále uvnitř za nehostinným pásem pobřeží žije Caprona životem bujné vegetace.

Ale dosud nikdy metafora, byť i poetická, nesvlažila žíznivé hrdlo. Potřebovali jsme nutně vodu a proto jsme připluli těsně k pevnině a zkoumali jsme pobřeží. Kdekoliv jsme sondovali, všude jsme nalezli bezměrnou hloubku a hladké, rovné, strmé útesy. Nastala noc, odpluli jsme opodál od břehu a stáli jsme až do rána na témže místě; sotvaže však se rozednilo, počali jsme opět svoji zoufalou pouť kol zapovězeného pobřeží.

K polednímu jsme spatřili poprvé úzký pruh písčitého břehu, nalézajícího se pod nižším útesem. V písku byly zaryty obrovské balvany, svědčící o tom, že kdysi v šerém

dávnověku přírodní síly prolomily na tomto místě přirozenou hradbu Caprony. Bradley obrátil naši pozornost k podivné věci, ležící mezi balvany.

»Vypadá to jako člověk,« řekl a podal mi triedr.

Prohlédl jsem si pečlivě neznámou věc a byl bych přísahal, že jest to vskutku tělo lidské bytosti. Miss La Rue byla s námi na palubě. Požádal jsem ji, aby sešla dovnitř do člunu. Poslechla mne okamžitě. Poté jsem se svlékl. Nobs se na mne tázavě díval. Byl doma vždy zvyklý koupati se se mnou…

»Co chcete počíti, kapitáne?« tázal se Olson.

»Chci se blíže podívati na onu podivnou věc na pobřeží; je-li to vskutku člověk, pak jest Caprona obydlena, neb zde ztroskotal nějaký nebohý trosečník. Myslím, že podle oděvu to poznám.«

»A což zbraň?« připomněl mi Olson. »Měl byste si s sebou vzíti alespoň nůž.«

»Zde máte, pane.«

Podali mi tenký a ostrý nůž — příhodný, abych jej mohl nésti při plování v zubech,

»Připlujte těsně ke břehu,« velel jsem Bradleyovi; poté jsem vskočil do vody a doplul k úzkému písčitému pásu pobřeží. Sotvaže jsem vynořil po dopadu hlavu z vody, zaslechl jsem šplouchnutí — to Nobs vskočil do vody a plaval za mnou, aby mne v případě potřeby mohl chrániti.

Příboj nebyl příliš silný a tak jsme se poměrně snadno dostali na břeh. Břeh byl pokryt malými kaménky hladce omletými vodou. Písku bylo velmi málo, ač z paluby U-33 se vše zdálo býti pískem; nenašel jsem ani stopy po mušlích a živočiších, jaké obvykle bývají na pobřeží. Přičí-

tal jsem to té okolnosti, že tento úsek břehu byl příliš malý, a moře je obklopující nezměrně hluboké — kromě toho země sousedící s Capronou se nalézaly v bezmezné dáli.

Když jsme se s Nobsem blížili po břehu k ležícímu tělesu, usoudil jsem po čichu, že musilo kdysi býti organické a živé a před nedávnem zemřelo. Nobs se zastavil, větřil a štěkal. Poté si sedl, obrátil čenich vzhůru a jal se srdcelomně výti. Hodil jsem po něm malý kamínek a poručil jsem mu, aby ztichl, neb jeho vytí mne znervosňovalo. Když jsem k tělu přišel zcela blízko, přece jsem nemohl rozeznati, zda to jest člověk či zvíře. Mrtvola byla opuchlá a částečně v rozkladu. Po šatech nebylo ani památky. Prsa a zadek mrtvoly byly pokryty hnědavými jemnými chlupy, tváře, dlaně rukou, nohy a ramena byly téměř holé. Podivná bytost byla as tak velká, jako dorostlý člověk; i podobala se téměř člověku. Byl to však vskutku člověk?

Nemohl jsem to s určitostí říci, protože některé tahy mrtvoly připomínaly spíše opici než člověka. Prsty u obou končetin byly nadmíru vyvinuty jako u končetin kmenů z Bornea a Filipín, kde lidé žijí na stromech a mísí svoji krev i s kmeny na nižším stupni vývoje. Podle mého mínění byl to kříženec Pithecantropa, lidoopa javanského a dcery piltdownské rasy z praehistorického sussexu. Vedle mrtvoly ležel dřevěný sochor.

Tento kus dřeva mne přivedl na novou myšlenku. Zde v okolí nebylo vůbec nikde na dohled dřeva. Na břehu nic nepřipomínalo, že by to mohla býti mrtvola ztroskotavšího námořníka. Ba ani mrtvola nesvědčila o tom, že by snad za svého života byla bývala námořníkem. Byla to mrtvola člověka z kmene na velmi nízkém stupni vývoje, neb mrt-

vola vysoce vyvinutého zvířete. S mořem neměl tento tvor za svého života pranic společného. Proto jsem usoudil, že jest to domorodec z Caprony, který žil ve vnitrozemí a spadl sem na pobřeží, nebo sem byl s některého útesu shozen. Caprona byla tedy obydlena, byť i nebyla obydlena lidmi; jak však pronikneme do jejího vnitrozemí? Bližší prohlídka útesů mne přesvědčila o tom, že žádnému smrtelníku na světě se nikdy nepodaří slézti tyto téměř kolmé skály. Ani nehtem nebylo možno se někde zachytiti. Zklamán vrátil jsem se zpět.

Na zpáteční cestě nesetkali jsme se bohudíky se žraloky. Když jsem vše svým druhům sdělil, každý tvořil své vlastní teorie, každý se kojil novou nadějí. Správnost našich úvah byla nesporná — scházela nám však voda. Žíznili jsme více než kdy jindy.

Zbytek dne jsme strávili důkladným, avšak bezvýsledným ohledáváním pobřeží. Nenalezli jsme mezi strmými, hladkými útesy ani jedinou průrvu, ba ani jediný, byť i sebe menší pruh písku. Když slunce zapadlo, byli jsme již malomyslní. Snažil jsem se znovu Lys poděkovati; odmítla mne znovu, a tak nejen že jsem žíznil, ale byl jsem i smuten a zklíčen. Byl jsem rád, když ranní úsvit vystřídal hrůznou bezesnou noc.

Ranní pátrání nám nezískalo novou naději. Caprona byla nedostupná — to jsme všichni věděli, přesto však jsme hledali dále. Bylo as dvě hodiny odpoledne, když mne Bradley upozornil na větev stromu, pokrytou listím, která plula na hladině. »Asi byla splavena do moře řekou,« usuzoval.

»Ano,« odvětil jsem, »mohla býti splavena; také ale mohla býti shozena dolů z vrcholků těchto útesů.«

Bradley nakrabil tvář. »Také jsem na to myslil,« odvětil, »ale raději bych byl uvěřil druhé možnosti.«

»Máte pravdu,« zvolal jsem. »A musíme věřiti oné druhé možnosti tak dlouho, dokud nedokážeme, že jsme se mýlili. Nesmíme ztráceti hlavu právě v okamžiku, kdy jí nejvíce potřebujeme. Větev byla splavena do moře řekou a tuto řeku musíme za každou cenu nalézti.« A abych dodal svým slovům důrazu, udeřil jsem pěstí o otevřenou dlaň. »Podívejte!« zvolal jsem náhle. »Vidíte to, Bradleyi?« A ukázal jsem na hladinu. »Vidíte to, člověče?« Několik květů, travin a ještě jedna větev plynulo po hladině k nám. Oba jsme bedlivě prohlíželi hladinu i pobřeží. Bradley posléze cosi objevil. Žádal, aby mu podali džber a provaz. Spustil kbelík do moře a vytáhl jej plný vody. Ochutnal vodu, mlaskal jazykem a podíval se na mne, jakoby mi chtěl říci: »Vždyť jsem vám to povídal!«

»Ta voda jest teplá,« pravil Bradley, »a sladká!«

Vytrhl jsem mu z ruky džber a ochutnal jeho obsah. Voda byla skutečně velmi teplá a sladká, kromě toho však měla odpornou příchuť.

»Ochutnal jste již někdy vodu ze stojaté tůně, plné pijavic?« tázal se mne Bradley.

»Ano, máte pravdu,« zvolal jsem, »máte pravdu, jest to doopravdy velmi podobná chuť, ačkoliv jsem nic podobného neochutnal od dětství, přece jsem si tím jíst; ale jak jest jen možno, že tak chutná voda z plynoucího proudu, a proč

jest tak teplá? Přinejmenším má 70 neb 80 stupňů Fahrenheita[1], možná, že i více.«

»Řekl bych, že má i více,« prohlásil Bradley, »ale odkud jen asi teče?«

»To nebude již tak nesnadno nalézti,« odvětil jsem. »Z oceánu nemůže vyvěrati; musí téci z vnitrozemí. Musíme sledovati její proud a dříve neb později přijdeme na její pramen. U-33 se již nalézala v proudu sladké vody. Pluli jsme pomalu podél břehu, stále ochutnávajíce vodu, abychom neztratili běh proudu. Vítr vanul od pobřeží, takže jsme se mohli bez valného nebezpečí přiblížiti až těsně ke břehu. Sondovali jsme přitom též hloubku, ale nikde jsme nedosáhli dna; ač jsme bedlivě stále pozorovali břeh, nezřeli jsme nikde ani trhliny ze které by mohl vytékati alespoň potok. Pluli jsme těsně podle skal, neboť odliv a mocný proud sladké vody nám bránil, abychom nenarazili. Dostali jsme se tak až do vzdálenosti pouhých pětadvaceti stop[2] od kolmé stěny, která přečnívala vysoko nad námi. Povrch útesu nebyl rozryt ani jedinou skulinou. Když jsme tak prohlíželi stěnu i hladinu moře, Olson připadl na myšlenku, že sladká voda může vyvěrati z podmořského gejsíru. Tím by byla vysvětlena teplota vody; ještě ani nedomluvil, když v tom se vynořil z hloubi trs křoví s listy a květy, zatočil se na hladině a plynul dále.

»Kvetoucí keře ale nerostou v podzemních puklinách, odkud vyvěrají gejsíry,« poznamenal Bradley.

Olson potřásal nedůvěřivě hlavou.

[1] 21 – 27° Celsia
[2] 7,62 metru

»Již jsem na to přišel,« zvolal jsem z nenadání. »Podívejte se sem!« A ukázal jsem na obrysy útesu pod námi, který klesal kolmo pod hladinu. Všichni pohlédli naznačeným směrem a viděli totéž, co já jsem spatřil — horní obrys temného otvoru do skály, kterým vyvěrala voda do moře.

»Zde vidíme ústí podzemního kanálu vnitrozemské řeky,« zvolal jsem. »Ona řeka protéká květnatou krajinou — tedy krajinou, na níž svítí slunce. V žádné podzemní jeskyní nemohly by vykvésti podobné traviny, jaké jsme před chvílí viděli vyplynouti. Za tímto útesem nalézá se úrodná země a pitná voda — snad tam najdeme i zvěř.«

»Ano, pane,« řekl Olson, »za těmito útesy! Kapitán promluvil rozumné slovo: za těmito útesy!«

Bradley se dal do sarkastického smíchu.

»Mohl byste nám, kapitáne, právě tak dobře říci, že jest vědeckým faktem, že i na Marsu jest pitná voda a vegetace,« dodal Bradley.

»Nevadí,« řekl jsem, »U-33 nemůže sice plouti prostorem, ale zcela dobře se pohybuje pod vodou.«

»Snad nechcete veplout do té díry?« tázal se Olson.

»Ano, chci, Olsone,« odvětil jsem. »Nenalezneme-li na Caproně vodu a jídlo, zcela jistě zemřeme. Voda, která vyvěrá z kanálu pod námi, není slaná; ačkoliv každý z nás jí ochutnal, přece není k pití. Můžeme z toho usuzovati, že tento vnitrozemský proud jest skutečnou řekou, a že na jeho březích rostou stromy nesoucí plody, a že tam nalezneme i zvířata. Máme zde tedy zemříti hladem a žízní, když žírná země se nalézá pouze několik set yardů před námi? Můžeme se svojí lodí zcela snadno veplouti do tohoto ka-

nálu. Přece nebudeme tak zbabělí, abychom se báli této příležitosti použíti.

»Já jsem pro,« řekl Olson.

»Já také,« souhlasil Bradley.

»Tedy pod vodu a pojedeme k čertu, nebo do nebe!« zvolal jeden z naší posádky, který prodělal zákopovou válku.

»K ponorným nádržím!« velel jsem. Za minutu byla paluba prázdná, otvory se uzavřely a U-33 se pomalu ponořovala, snad již vůbec naposledy. Uvědomuji si, že jsem měl tento pocit a i ostatní jistě cítili stejně se mnou.

Když jsme klesali pod hladinu, seděl jsem v kapitánské vížce — reflektor vrhal své matné světlo před nás. Ponořovali jsme se pozvolna a pouze do té hloubky, abychom mohli dobře vsunouti ústí své lodi do černě zejícího otvoru kanálu. Zřel jsem před sebou otvor, který byl tak široký, že by se bylo do něj pohodlně vešlo aspoň šest ponorek téže velikosti, jako byla naše — obrysu cylindrického a černý jako propast zatracení.

Když jsem vydal rozkaz, aby U-33 pomalu se pohybovala kupředu, měl jsem neurčitou předtuchu, že se svěřujeme nejistému osudu. Kam až doplujeme? Kde začíná as neznámá řeka? Dali jsme již navždy s Bohem životu a slunci, či snad na nás čeká nebezpečí ještě větší. Snažil jsem se, abych se nerozptyloval, abych mohl vše, co vidím, věrně reprodukovati svým druhům ve člunu, kteří na mé zprávy dychtivě čekali. Moje oči byly zrakem nás všech — snažil jsem se všemožně, bych nezklamal jejich naděje. Pluli jsme as sto yardů a poté jsme narazili na první nebezpečnou překážku. Podzemní tunel se zde ohýbal v pravém

úhlu. Viděl jsem, jak proudy vody, deroucí se prudce vpřed, mocně narážejí na skalní bok po naší levé straně; obával jsem se, abych při tak prudkém obratu naší lodi nepoškodil náš pancíř, než nezbývalo než postupovati za každou cenu kupředu. Neupozornil jsem své druhy vůbec na nebezpečí, které nám hrozilo — zbytečně bych je rozrušoval. Kdyby proud vody byl mocnější než naše stroje, byli bychom vrženi na skalní stěnu a bylo by po nás veta. Velel jsem plnou rychlostí vpřed — musili jsme jeti těsně kolem levé skalní stěny, abychom bezpečně projeli zátočinou — vše záleželo nyní na síle našich motorů. Šťastně to dopadlo. Když jsme byli v kritickém bodu zátočiny, uchvátil nás vír a dotkli jsme se bokem skalní stěny — ozval se skřípot ocele o balvany — my všichni jsme byli vzrušeni. Domníval jsem se, že uslyším hukot vody, jak se dere do nitra naší lodi, leč nestalo se nic takového. Vše v pořádku!

Ve vzdálenosti dalších padesáti yardů přišla opět zátočina, tentokráte na pravou stranu, její úhel byl však daleko tupější, takže jsme projeli beze všech nesnází. Poté jsme již pluli přímo kupředu as sto padesát neb dvě stě yardů. Moje nervy byly napjaty k prasknutí. V tom však se voda kolem U-33 rozjasnila — spadl mi kámen se srdce. Sdělil jsem svým druhům, že nad námi jest již denní světlo — celý člun se otřásal radostným jásotem celé posádky. Několik okamžiků poté jsme se vynořili na povrch. Okamžitě jsem zdvihl periskop a zíral jsem na nejpodivnější krajinu, kterou jsem kdy v životě viděl.

Nalézali jsme se uprostřed široké, kalné řeky, jejíž břehy byly porostlé obrovskými, stromovitými kapraděmi, které tyčily své stonky do výše padesáti, sta i dvou set stop.

V tom se něco vynořilo z vody nad hladinu a vrhlo se na náš periskop. Zřel jsem obrovitou tlamu a vyceněné roztažené tesáky — a nastala tma, Když ona podivná věc zakryla periskop, zamrazilo mne. Za chvíli to opět zmizelo a mohl jsem opět viděti. Nad stromy spatřil jsem obrovité zvíře s padákovitými křídly, podobající se částečně velrybě, spíše však ohromné ještěrce. Poté opět něco zakrylo náš periskop a neviděli jsme opět nic. Zatajil se mně úzkostí dech, když jsem dával rozkaz, abychom se vynořili. Do jaké podivné země nás to osud zavedl?

Jakmile byla paluba nad hladinou, otevřel jsem poklop u pozorovací vížky a vyšel jsem ven. Okamžitě i ostatní palubní otvory byly otevřeny a ti, kteří právě nemusili zůstati u strojů, hrnuli se na palubu. Olson přinesl Nobse v náručí. Několik minut bylo hrobové ticho; domnívám se, že všichni byli právě tak překvapeni jako já. Vše kolem nás — fauna i flora tak podivná — že zdálo se nám, jako bychom byli nějakým zázrakem přeneseni na některou jinou planetu, na jakýsi neznámý svět. I tráva na březích byla zcela jiná než na prosté zemi — byla velmi silná a každý stonek nesl nádherný květ, fialový, žlutý, karmínový neb modrý — květy pohádkově fantastických tvarů, jaké si ani lidská fantasie nedovede představiti. A ten život! Vše vřelo. Po kapraďovitých stromech šplhaly opice, hadi a ještěrky. Obrovský hmyz poletoval ve vzduchu a hlučně bzučel. A mezi nižším porostem bylo viděti jiné mohutné tvory, pohybující se po zemi; hladina řeky hemžila se jinými příšerami a ve vzduchu se míhala gigantická křídla tvorů, o nichž jsme se ve školách učili, že již v dávných dobách vymřeli.

»Podívejte se!« vzkřikl Olson. »Vidíte tu žirafu, která právě leze z vody?« Podívali jsme se směrem, kterým ukazoval a zřeli jsme dlouhý, holý, slizký krk vynořující se nad hladinu řeky — a na něm malá hlava. A brzy se vynořil i hřbet podivného zvířete, hnědavý a holý. Zvíře otočilo na nás své oči, otevřelo svoji ještěrkovitou tlamu, zasyčelo ostře a hrnulo se na nás. Bylo as šestnáct neb osmnáct stop vysoké a podobalo se netvorům a plesiosaurům z období nižšího Jury. Hnalo se po nás jako rozdivočený býk a zdálo se, že chce zničiti a pohltiti celou U-33.

Pluli jsme právě velmi zvolna, když se ono hnusné zvíře na nás vrhlo s roztaženými tesáky. Dlouhý krk byl natažen kupředu a čtyři mohutné ploutve udržovaly je na hladině a nesly rychle vpřed. Když připlulo až k nám, jeho tesáky se sevřely na stojánku palubního zábradlí a vytrhly je, jakoby to bylo prosté párátko. Když jsme viděli tento důkaz titánské síly, mimoděk jsme couvli, Bradley vytáhl z opasku revolver a vystřelil. Kulka se zaryla zvířeti do krku, právě nad týlem; rána mu však neuškodila, rozjitřila pouze jeho zuřivost. Syčení změnilo se v pusté řvaní, zvíře se vynořilo polovicí těla z vody, sápalo se na hladké boky U-33, snažíc se vydrápati na palubu a pozříti nás. Kdo z nás měl u sebe pistoli, vystřelil; zvíře si však toho nevšímalo a tápalo dále po bocích našeho člunu.

Všiml jsem si, že Lys vyšla také na palubu a stála nedaleko mne. Uvědomil jsem si nebezpečí, kterému jsme všichni byli vystaveni a nutil jsem jí, aby šla dovnitř do člunu. Nemluvili jsme spolu již několik dní; Lys mně ani tentokráte neodpověděla, pouze na mne opovržlivě pohlédla; ba ani nedovolila, bych ji dopravil dovnitř. Viděl jsem,

že bych musil užíti násilí a stoupl jsem si tedy jen před ní, abych jí alespoň chránil svým tělem, kdyby se snad ohavnému plazu podařilo vydrápati se na palubu. V tom plaz přehodil přes palubu jednu ploutev, vytáhl se nahoru a bleskurychle uchopil jednoho Němce. Vrhl jsem se vpřed a vystřelil jsem na netvora, aby pustil svoji kořist; bylo to však vše marné.

German řval a řičel — plaz sklouzl z paluby dolu a ponořil se i se svojí kořistí pod hladinu. Všichni jsme byli poděšeni hrůznou tragedií. Olson sarkasticky poznamenal, že nyní jsme s Němci v téže rovnováze, jako na počátku. Po smrti Bensonově bylo nás devět a devět — devět Němců a devět »spojenců«, jak jsme sami sebe nazývali; nyní bylo již jen osm Němců, Lys jsme nepřipočítávali, protože byla žena — ač jsme nyní již pevně byli přesvědčeni, že byla při nás.

Sotva jsme se vzpamatovali, naše pozornost byla opět upoutána řevem a sykotem z řeky; klubka hladových a rozzuřených plazů se vrhala na nás. Kroutili se a lezli na palubu, sápajíce se vpřed a tlačili nás zpět. Příšerná, hnusná, slizká, netvorná zvířata, pravé Mesozoické obludy. Lys mezitím rychle odešla dovnitř a vzala Nobse s sebou — ubohý Nobs byl by se dnes uštěkal; domnívám se také, že tentokráte Nobs vůbec poprvé ve svém životě se bál; a nedivil jsem se mu. Poté jsem poslal Bradleye, své druhy i Němce do podpalubí — Schoenvorts vůbec nahoře nebyl, byl dosud v železech.

Zavřel jsem za sebou palubní příklop právě v okamžiku, kdy netvorná zvířata se na mne již již sápala. Poté jsem se chopil kormidla a velel jsem plnou rychlostí vpřed, doufa-

je, že tak unikneme ohavným netvorům; ale bylo to bezúčelno. Sice nemohli rychlé U-33 stačiti, ale řeka po celém svém toku jich byla plna — takže vzhledem k tomu, že bylo nebezpečno plouti neznámým korytem, nařídil jsem, aby zvolnili běh lodi a prodírali jsme se pomalu a majestátně syčící a řvoucí masou netvorů. Byl jsem nyní rád, že jsme stoupali do nitra Caprony v bezpečném ponorném člunu — v otevřené lodi by to bylo bývalo kritické. Nyní jsem chápal, že dobrodružní mořeplavci dávných věků, kterým se zdařilo proniknouti na Capronu, nikdy se již nevrátili, vždyť nikdo nemohl tu životem vyváznouti, kdo by nebyl chráněn pevným pancířem ponorky.

Pluli jsme proti proudu řeky as čtyřicet mil, než nás překvapila noc. Bál jsem se ponořiti a ležeti na dně řeky, neb dno mohlo býti bahnité, a kotva by nemohla o nic pevného zachytiti — zajeli jsme proto ke břehu a po malé šarvátce s plazy zasmýkli jsme kotevní lano o silný strom, Nabrali jsme také do džberů říční vody — byla také teplá, ale pitnější než prve. Jídla jsme měli dost, a čerstvá voda nás příjemně osvěžila; postrádali jsme však čerstvě upravené maso. Již několik dlouhých týdnů jsme neokusili ani sousta čerstvého masa. Když jsem kolem sebe stále viděl klubka hadů, napadlo mne, že by jeden neb dva řízky z nich mohly přijíti k chuti. Vyšel jsem na palubu s puškou, Sotvaže mne jeden tlustý netvor uviděl, již se drápal na palubu. Ustoupil jsem za zábradlí pozorovací vížky; když plaz zdvihl svojí obrovitou hlavu až do výše místa, kde jsem stál, střelil jsem jej přímo mezi oči.

Plaz se zarazil a zadíval se na mne, jakoby chtěl říci: »Musím si dáti pozor! Přede mnou je něco divného!« A

natáhl svůj dlouhatý krk a vyceniv zakřivené tesáky, chňapal po mně. Couvl jsem prudce zpět do vížky — tak prudce, div jsem se sám nezabil. Když jsem se vzpamatoval, zřel jsem opět nad sebou hlavu rozdivočeného netvora. Seskočil jsem až na dno centrální místnosti ve vížce.

Olson, vida, co se děje ve vížce, běžel si pro sekeru; sotvaže se s ní vrátil, vyběhl po žebříku nahoru a sekal vší sílou do hlavy netvora. Ačkoliv plaz měl kulku v hlavě a hlavu rozsekanou, přece zuřivě dále dorážel na Olsona, chtěje se vecpati mermomocí do vížky, ač otvor dvířek byl několikráte menší než jeho tělo; posléze se Olsonovi podařilo utnouti mu hlavu. Dva muži z naší posádky se odvážili hlavním poklopem ven na palubu a zatím, co jeden stál na stráži, druhý odřízl zadní čtvrť Plesiosaura Olsonii, jak Bradley netvora nazval. Olson pak mu uřízl krk, tvrdě, že z něj bude výborná polévka. Mezitím, co jsme odstraňovali krev z vížky, náš kuchař pekl na elektrickém sporáku šťavnaté řízky. Vůně, vystupující z masa Plesiosaura Olsonii, v nás budila nelíčený obdiv vůči němu a všem jemu podobným.

Kapitola pátá.

Řízky byly skutečně dobré; příštího jitra jsme okusili polévku. Když jsme si uvědomovali, že vlastně jíme maso ze zvířete, které na naší zemi vyhynulo před několika miliony lety, bylo nám podivně. Všichni jsme byli v rozpacích, ač nám všem chutnalo. Olson se cpal div nepraskl.

Lys jedla s námi onoho večera u malého důstojnického stolu — jídelna se nalézala u torpédového oddělení. Ač byl stůl rozkládací, přece jsme jej nerozložili. Poprvé po dlouhých týdnech jsme opět seděli při jídle a poprvé opět po dlouhých týdnech jsme měli k večeři něco chutnějšího, než hubené zásoby ponorného člunu. Nobs seděl mezi Lys a mnou — krmili jsme jej kousky řízků z Plesiosaura — ovšem riskovali jsme při tom, že zkazíme jeho dobré mravy. Chvílemi se po mně po očku díval, jsa si vědom, že žádný dobře vychovaný pes nemá seděti u stolu; ubohý Nobs však byl tak vyhublý za poslední dobu, že jsem mu nemohl odepříti, aby se dnes večer pořádně nenacpal. Kromě toho Lys jej chtěla sama krmiti.

Lys byla vůči mně odměřeně společenská a něžně roztomilá k Bradleyovi a Olsonovi. Miss La Rue nebyla nikdy koketou; proto jsem byl spokojen i drobty přízně, které mně věnovala. Večeře nám všem chutnala až na to, že nám Olson k posledu zkazil chuť poznámkou, že možná jíme téhož netvora, který pohltil našeho Němce. Dalo nám to dosti práce, abychom přiměli Lys, aby jedla dále — Bradley jí uklidnil řka, že jsme vzdáleni od místa neštěstí téměř čtyřicet mil a v řece se hemží podobných plazů na tisíce. »A pak Olson to řekl proto, že nám chtěl zkaziti chuť, aby mohl všechny řízky sníst sám.«

Hovořili jsme o budoucnosti a vyměňovali své názory o tom, co s námi bude; ovšem byly to pouhé teoretické úvahy, neb nikdo nevěděl ani, co s námi bude zítra. Byla-li celá Caprona zamořena těmito příšernými netvory, byl by jakýkoliv život nemožný, a nám by nezbývalo než opatřiti

si pitnou vodu, jídlo a ovoce a touže cestou se vrátiti a podzemním kanálem opět proplouti do moře.

Poté jsme se odebrali na svá úzká lůžka, spokojení a poměrně šťastní — příštího jitra jsme se probudili v dobré náladě a s růžovými nadějemi do budoucna. Od břehu jsme se snadno odpoutali — to proto, jak jsme se později dozvěděli, že plesiosaurové se počínají ohlížeti po potravě teprve pozdě z rána. Od poledne do půlnoci jsou nejčilejší, kdežto od úsvitu as do devíti hodin dopoledne jsou nejmalátnější. Během oné doby, kdy jsme uváděli svoje stroje v činnost, stál jsem připraven u děla, abych čelil možnému útoku. Ač jsem si nebyl jist, přece jsem doufal, že prudká, nezvyklá rána by netvory zastrašila. Ve větvích stromů na březích hemžily se opice malé i velké, světlo i tmavosrsté — ba zdálo se mi dokonce, že nás z hloubi lesa pozorovala nějaká člověku ne nepodobná postava.

Sotva jsme upluli několik set yardů, viděli jsme, jak po naší pravé straně vlévá se do hlavního toku menší říčka, tekoucí z jihu; a brzy poté jsme zřeli rozlehlý ostrov as pět neb šest mil dlouhý; po dalších padesáti mílích plavby vlévala se do hlavního toku tentokráte větší řeka, tekoucí ze severozápadu; i hlavní tok změnil svůj směr původně severovýchodní na jihozápadní. Voda se již nehemžila plazy a vegetace na březích se podobala nyní spíše lesnatému parku — eukalyptové keře, akátové a stromovité kapradí — zřejmě dvě geologická období přecházela zde do sebe. I tráva byla méně pestrá a bylo mezi houštinami viděti mnohem méně živočichů.

Po dalších šesti neb sedmi mílích plavby se hlavní tok na obě strany rozšířil; před námi, až kam oko dohlédlo,

rozprostírala se vodní hladina — viděli jsme pouze onen břeh, podle kterého jsme pluli. Voda kol nás byla oživena tisíci a miliony rybami; netvorných plazů bylo velmi málo.

Voda vnitrozemského jezera byla velmi teplá, ba téměř horká, ovzduší pak kolem ní bylo dusné a těžké. A venku za strmými útesy, vroubícími Capronu, pluly ledovce a vál ostrý, ledový vítr, kdežto zde vál pouze hutný, vlahý vánek. Postupně jsme odkládali svůj oděv, pokud to jen slušnost dovolovala; slunce však nehřálo. Teplo, které nás zde obklopovalo, bylo spíše teplo parní lázně, než teplo sálající z kamen.

Přistáli jsme u břehu jezera na severozápadní straně, měříce stále hloubku. Jezero bylo velmi hluboké — dno skalnaté a prudce se svažující směrem ke středu — když jsme měřili dále od břehu, nedostali jsme se vůbec na dno. Tam, kde byla hladina průhlednější, zřeli jsme pod vodou skály právě tak ostré a strmé, jako ty, které vroubily Capronu z vnější strany. Usuzoval jsem z toho, že v dávných a dávných dobách Caprona byla utvořena z mohutného skalního masivu — snad to byl nejmohutnější masív celého světa — který se ohromným výbuchem roztrhl — mohutné horstvo vroubilo hluboký kráter; a celý komplex oné hmoty pozvolna klesal a ze všeho zbyl jen pohraniční věnec útesů s jezerem uprostřed. Jak útesy, jezero, horké prameny, které dodávaly vodu jezeru, tak i zvířena a květena nasvědčovaly tomu, že Caprona byla kdysi součástí obrovské země.

Když jsme pluli podél pobřeží, zřeli jsme kolem více i méně husté lesy, přerývané mýtinami, na nichž se pásla zvěř. Dalekohledem jsem rozeznal jakési veliké, rudosrsté jeleny, několik antilop a jiná podivná zvířata podobná ko-

ním; také jsem zřel mohutného obra, připomínajícího našeho bizona. Zvěře zde bylo dosti. Nemusili jsme se tedy obávati, že na Caproně zemřeme hlady. Zvěř však byla plachá; sotvaže nás spatřila, zavětřila, pohodila hlavami, varovala ostatní, a za chvíli nebylo po nich ani potuchy. Pouze velký, mohutný buvol klidně stál, se sehnutou hlavou se na nás díval a pásl se, valně si nás nevšímaje.

As po dvaceti mílích plavby podél břehu jezera přišli jsme na nižší pískovcové útesy, ohlodané věkem, svědčící svým kamenitým podkladem o vývojových převratech, které tvořily Capronu.

Pluli jsme podél pískovcových útesů as deset mil, až jsme přišli na širokou soutěsku, která ústila do jiného jezera. Protože jsme nutně potřebovali pitnou vodu, nechtěli jsme nechati žádné místo pobřeží neprohlédnuto — změřili jsme hloubku dna, a U-33 vjela do nádherné zátoky — skvěle položené zátoky, jakou si jen námořník může přáti. Když jsme tak pomalu manévrovali, dva naši Němci viděli člověku podobného tvora, jak nás pozoroval z větví stromu, které rostly as sto yardů od břehu. Brzy poté jsme našli ústí říčky, která se tu vlévala do zátoky. Byla to prvá říčka, na kterou jsme přišli od onoho okamžiku, kdy jsme opustili hlavní tok. Okamžitě jsem se chystal zkoumati jakost jeho vody. Aby bylo možno dobře přistáti, musila U-33 přiblížiti se těsně ke břehu — bylo to spojeno s určitým nebezpečím, protože i zde ve vodě bylo dosti plazů. Nařídil jsem, aby napustili do ponorných nádrží něco vody, aby se naše paluba as o stopu snížila — poté jsme zamířili přídí rovnou ke břehu — i kdybychom byli narazili, byli bychom se opět vypumpováním vody z nádrží snadno vyprostili;

přistání však nade vše očekávání mělo zcela hladký průběh.

Moji lidé byli ozbrojeni pistolemi a puškami a opatřeni zásobou munice. Vyslal jsem na břeh jednoho Němce s upevňovacím lanem — provázeli jej dva naši lidé, neboť zde na Caproně, či v Caspaku, jak jsme později vnitřek ostrova nazývali, číhalo každým okamžikem nové a nepředvídané nebezpečí. Lano bylo v mžiku připevněno ke stromu, a brzy poté byla spuštěna i kotva.

Když se naši lidé s břehu vrátili, svolal jsem celou posádku na palubu i barona ze Schoenvorts a tam jsem jim vyložil, že se domnívám, že nadešel čas, kdy jest nutno, abychom uzavřeli mezi sebou jakousi smlouvu, která nám ušetří nepříjemnosti, které vznikají z toho, že jsme rozděleni na dva nepřátelské tábory — zajatce a vítěze. Vysvětlil jsem jim, že záchrana našich životů spočívá v naší spolupráci, že proti své vůli jsme se octli v novém světě, který nemá nic společného s malichernými důvody naší světové války, protože miliony mil a čas nás dělí od našeho bývalého života a domova,

»Není důvodu, proč bychom naši rasovou a politickou nenávist vnášeli až na Capronu,« přesvědčoval jsem je. »Ať již naši Němci pobijí všechny Angličany, neb my Angličani ať pobijeme všechny Němce, nezměníme tím nikterak průběh boje na západní frontě, ani mínění byť i jediného jedince v neutrální zemi. Proto vám činím následující návrh: zanechme nepřátelství a pracujme věrně společně během svého pobytu na Caproně! Jinak bychom se sžírali vzájemnou nedůvěrou, dokud by nás smrt neskosila jednoho po druhém. A pak, musíme si uvědomiti, že nikdo

z nás nemá valné vyhlídky, že opět uzříme břehy našeho světa. Nyní jsme zabezpečeni vodou a potravou. Můžeme zásobiti naší U-33 na dlouhou cestu; ale nedostává se nám paliva pro naše motory — a bez paliva nemůžeme se dostati zpět do vod oceánu a jinak než ponorkou se odtud nedostaneme. Co vy o tom všem míníte?« obrátil jsem se na barona ze Schoenvorts.

Baron se na mne podíval svým osobitým, ne příliš příjemným způsobem a tázal se mne, co bych zamýšlel učiniti v případě, že přijmou moji nabídku, a pak se nám podaří nějakým nepředvídaným způsobem s U-33 vyváznouti. Odvětil jsem, že podaří-li se nám uniknouti s Caprony, unikneme všichni společně a odplujeme do nejbližšího neutrálního přístavu, kdež se odevzdáme do rukou úřadů a budeme pravděpodobně internováni po dobu války. K mému nemalému překvapení baron s mým návrhem souhlasil a přistoupiv, na mé podmínky slíbil mně, že se mohu na jeho lidi spolehnouti.

Poděkoval jsem mu a poté jsem promluvil ještě s každým Němcem zvláště — každý mne ujistil, že se přičiní o společné blaho seč bude moci. Poté bylo smluveno, že si zavedeme vojenskou organizaci s vojenským řádem a disciplínou — já jsem byl zvolen za velitele, Bradley za prvního a Olson za druhého poručíka — nám podléhali Angličané; baron ze Schoenvorts byl jmenován taktéž druhým poručíkem a měl na starosti své lidi. My čtyři jsme tvořili vojenský soud, který měl souditi zanedbávání a porušování vojenského řádu; určili jsme si tak velkou pravomoc, že jsme mohli vyřknouti i rozsudek smrti.

Poté jsem dal přiděliti Němcům munici a zbraně a vystoupili jsme na břeh, zanechavše na lodi Bradleye na stráži s pěti muži. První věc, kterou jsme učinili, bylo, že jsme ochutnali vodu z malé říčky — měli jsme velkou radost, když jsme shledali, že jest pitná, čistá a chladná. Tato říčka byla úplně prosta nebezpečných plazů, protože, jak jsem později objevil, stávali se malátnými a usínali, ocitli-li se v temperatuře nižší než 70° Fahrenheita[1]. Ve vodě se hemžila hejna pstruhů; nalezli jsme i prohlubiny, které nás vábily ke koupeli. Na břehu rostlo stromoví podobající se našim dubům, bukům a břízám — dařilo se jim zde dobře, protože měly příhodné ovzduší a sály svými kořeny chladnou vodu říčky. Chlad říční vody příjemně kontrastoval s teplými prameny, jichž bylo všude v okolí hojnost.

Nejprve jsme naplnili svoje lodní nádrže chladnou vodou a poté jsme se vydali na lov a zároveň jsme měli v úmyslu prozkoumati nejbližší okolí. Provázel mne Olson, baron Schoenvorts, dva Angličané a dva Němci — deset zůstalo na stráži, by chránili U-33 a Lys. Chtěl jsem nechati ve člunu také Nobse, ten však přiběhl za mnou a tak radostně štěkal, že jsem jej nemohl zahnati zpět.

Sledovali jsme tok říčky — vedle nás as pět mil nádhernou krajinou. Došli jsme až ku prameni na malou, nízkým houštím porostlou planinu. Mezi skalisky zurčelo as dvacet ledově chladných praménků. Na severní straně planiny tyčily se pískovcové útesy až do výše padesáti až pětasedmdesáti stop. U jejich úpatí rostly štíhlé stromy a zakrývaly nám volný výhled na skaliska. Směrem k západu byla kra-

[1] 21° Celsia

jina plochá a jen velmi spoře porostlá stromovím. Tam také jsme spatřili svůj první úlovek — statného, rudosrstého jelena. Pásl se a neviděl nás. Jeden z naší čety mne na něj upozornil. Poručil jsem našim, aby tiše ulehli do trávy a sám, provázen pouze Whitelym, plížil jsem se tiše vpřed. Přišli jsme k němu až asi do vzdálenosti jednoho sta yardů — tu teprve napřímil uši a zvětřil nás. Střelili jsme oba najednou, a jelen padl jako bleskem zasažen. Poté jsme chvatně běželi k němu, abychom jej noži dorazili. Zabitý jelen ležel na malé planince spoře porostlé akáciovými křovisky; když jsme od něj byli vzdáleni sotva několik yardů, oba jsme se rázem z nenadání zastavili. Whitely se podíval na mne, a já jsem se podíval na Whitelyho, poté jsme oba zírali směrem ke křoví za zabitým jelenem,

»Hrome!« zvolal Whitely. »Co to má znamenati, pane?«

»To je podivné, Whitely,« řekl jsem, »zdá se mi, že Bůh, který stvořil slony, se zmýlil a nedopatřením stvořil i ještěrky tak obrovské jako slony.«

»Mluvíte rouhavě, pane,« ohrazoval se Whitely.

»A snad si necháme jen tak ukrásti naši kořist,« odvětil jsem nakvašen. Ještěrčí netvor se vrhl na zabitého jelena a rval z něj maso v obrovských soustech a hltavě je polykal. Netvor podobal se obrovské ještěrce, vysoké as deset stop, mocného a stejně dlouhého těla, silných, táhlých zadních nohou a krátkých předních. Když se blížil z lesa k jelenu, poskakoval jako klokan, přemísťuje pravidelně rovnováhu svého těla zezadu kupředu. Hlavu měl podlouhlou a tlustou s tupým čenichem; tlama se rozevírala téměř až k očím a z dásní trčely ostré, dlouhé tesáky. Lysé tělo, bylo pokryto černými a žlutavými skvrnami o rozměru as jedné čtvereč-

ní stopy a neurčitých obrysů. Každá skvrna byla rudě orámována. Spodní část těla byla zelenobílá.

»Přece se na něj nebudeme dívati?« pravil Whitely.

Řekl jsem mu, by zároveň se mnou vystřelil — já jsem mířil na páteř, on na srdce.

Vystřelili jsme současně. Netvor zdvihl hlavu a udiveně se na mne zadíval; poté se mu vydral z hrdla táhlý sykot, který se změnil v mohutný řev.

Naši byli od nás vzdáleni as čtvrt míle a zcela dobře na nás se svého místa v trávě viděli. Že byli svědky naší dramatické příhody, bylo důkazem to, že chvatně nám běželi na pomoc. Nobs je předběhl. Netvor se na nás hnal, v tom však se kolem mne mihnul Nobs jako meteor a neohroženě se sápal na příšerného plaza. Snažil jsem se jej zavolati zpět, ale vše bylo marno; protože jsem nechtěl dopustiti, by Nobs bez pomoci zahynul, postavil jsem se i já netvoru do cesty. Zdálo se, že Nobs na netvora udělal mocnější dojem než my a naše palné zbraně, neboť plaz se zastavil, chvíli poslouchal, jak Nobs vrčí a pak se teprve po něm rozehnal svými tesáky.

Nobs v porovnání s těžkopádně myslícím a chápajícím plazem podobal se blesku a snadno se vyhnul jeho tesákům. Poté jej oběhl, vyskočil mu na hřbet a zakousl se do něj. To byl životní omyl Nobsův, Netvor měl vpravdě titánské svaly a prostým nakrčením a stažením hřbetu vymrštil ubohého Nobse do vzduchu — dopadl do akáciového houští, odkud se netvor vyřítil na našeho jelena. Poté se plaz jakoby bleskem zasažen skácel k zemi.

Mezitím doběhl ke mně Olson a baron ze Schoenvorts; poté jsme se opatrně blížili k mrtvole plaza. Netvor byl skutečně mrtev — když jsme jej pozorně prohlédli, shledali jsme, že moje kulka zasáhla páteř a Whitelyova srdce.

»Čím to však, že neklesl k zemi okamžitě, když byl tak smrtelně zasažen?« zvolal jsem.

Baron ze Schoenvorts mi podal vysvětlení svým osobitým, nepříjemným způsobem. »Proto, že netvor byl velmi velký, a jeho nervová soustava byla velmi primitivní, takže uvědomění smrti došlo do centrálního mozku teprve po několika okamžicích. Netvor byl sice mrtev v oné chvíli, kdy jej vaše kule zasáhly — několik následujících vteřin však si to dosud neuvědomoval, snad to trvalo i celou minutu. Nemýlím-li se, máme před sebou mrtvolu Allosaura z období mladšího Jury; kostra jeho druha byla nalezena v Central Wyoming v předměstí New Yorku.«

Brady, Ir z našeho mužstva, se podivme usmíval.

Mezitím jsem volal Nobse a horlivě jsem se po něm sháněl, obávaje se, že jej naleznu potlučeného a snad i mrtvého mezi akáciovými křovisky. K mé nemalé radosti objevil se po chvíli mezi stromy, uši měl schlíplé, vrávoral a byl zkroucen jako velké S; tvářil se velmi ztrápeně. Poraněn nebyl, utrpěl pouze několik nepatrných oděrek.

Stáhli jsme s jelena kůži a očistili jsme maso, které jsme hodlali vzíti s sebou a vydali jsme se na zpáteční cestu k člunu. Po cestě Olson, baron ze Schoenvorts a já jsme uvažovali o tom, co podnikneme v nejbližší budoucnosti a shodli jsme se na tom, že si musíme postaviti na břehu stálé tábořiště. Vnitřek člunu byl velmi nepohodlným obydlím, obzvláště za zdejších nezvyklých poměrů, kdy stěny po-

norky byly zahřívány teplou vodou, bylo uvnitř téměř nesnesitelné vedro. Rozhodli jsme se tedy, že si postavíme ohrazený tábor.

Kapitola šestá.

Když jsme se tak pomalu ubírali k domovu, hovoříce o stavbě tábora, byli jsme náhle polekáni nenadálým hřmotným výbuchem,

»Naše U-33 vystřelila!« zvolal baron.

»Co to as má znamenati?« tázal se Olson,

»Pravděpodobně naši jsou v nebezpečí,« odvětil jsem, »a dávají nám znamení, abychom jim přišli na pomoc. Nechte maso zde, « poručil jsem mužům, kteří nesli úlovek, »a všichni rychle za mnou!« A dal jsem se do rychlého běhu k našemu přístavišti.

Běželi jsme tryskem as míli, neslyšeli jsme však další výstřely; zmírnili jsme proto běh, protože jsme dlouhým pobytem ve člunu byli příliš zmalátnělí. Udýcháni, postupovali jsme rychlým krokem kupředu. Když jsme byli vzdáleni od přístaviště necelou míli, zůstali jsme rázem státi jako přimražení. Sotvaže jsme vyběhli z lesa, který v těchto končinách byl dosti hustý, ocitli jsme se na prostorné planině — na které stál proti nám šik podivných bytostí, kterých by se byl zalekl i ten nejneohroženější. Bylo jich as na pět set — podivní tvorové, člověku více méně podobní, Gorily, antropoidové a jiné typy, které jsem nikdy před tím v životě neviděl, a o kterých bylo velmi těžko určiti, zda to jsou opice neb lidé. Některé z nich měly těla podobná

onomu, které jsme nalezli na úzkém písčitém pobřeží u skalních útesů Caprony, jiné představovaly ještě nižší typy, bližší opicím; jiné opět se blížily svým vzhledem lidem, stály zpříma, nebyly tak chlupaté a měly úměrněji stavěny lebeční kosti.

Jeden z nich, pravděpodobně jejích vůdce, podobal se velmi Neandrtálskému člověku, jehož kostra byla nalezena v La Chapelle-aux-Saints. Byl to tentýž krátký, zavalitý trup, na němž byla nasazena obrovská hlava, ruce kratší než nohy, lýtko pozoruhodně kratší než lýtko moderního člověka, kolena stále nachýlena ku předu, neschopna nikdy se vzpřímiti. Tento vůdce a as jeden neb dva jiní nižšího typu než on, přece však vyvinutější než opice, mávali mocnými kyji; ostatní byli beze zbraní — měli pouze obrovské svaly a ostré drápy. Všichni byli samci a zcela nazí; ozdoby na sobě neměli.

Když nás viděli, cenili na nás zuby a drápy a vrčeli na nás. Nechtěl jsem na ně vystřeliti dříve, dokud to nebude nutno a proto jsem je chtěl se svými druhy obejíti; Neandrtálský muž, pochopiv brzy můj úmysl a domníval se pravděpodobně, že jsme zbabělci. Vyraziv šílený křik, mával kyjem nad hlavou a hnal se na nás. Ostatní jej následovali. V několika okamžicích byli bychom bývali obklíčeni. Velel jsem k palbě a po první ráně kleslo k zemi as šest poloopic-pololidí — i Neandrtálský muž padl. Ostatní chvíli váhali a poté se úprkem hnali na stromy, jiní se kryli za kmeny. Baron ze Schoenvorts i já jsme si všimli, že as dva z nejdokonaleji vyvinutých šplhali velmi obratně jako opice, jiní však hledali spásu na zemi jako neohrabané gorily.

Pět lidoopů bylo mrtvo. Neandrtálský muž byl pouze lehce poraněn — kulka se odrazila od jeho hroší kůže. Rozhodli jsme se, že jej vezmeme s sebou do tábořiště; sejmuli jsme opasky a svázali jsme mu ruce nazad a kol krku jsme mu — připevnili popruh, dříve než nabyl vědomí. Poté jsme se vrátili pro náš úlovek, neboť jsme byli přesvědčeni, že naši druzi na ponorce jsou v bezpečí, protože se jim jistě podařilo zaplašiti celou tu sběř jediným výstřelem děla — když jsme však došli na místo, kde jsme uložili zabitého jelena, nebyl tam již, zmizel.

Při návratu Whitely a já jsme šli napřed as o sto yardů doufajíce, že nám něco přijde do rány. Poštěstilo se nám vystopovati dvě antilopy as půl míle od přístaviště s úlovkem a se zajatcem jsme se radostně vrátili ke člunu. Shledali jsme vše v pořádku. Na pobřeží, směrem k severu, leželo as dvacet mrtvol lidoopů, kteří útočili nejprve na Bradleye a jeho druhy během naší nepřítomnosti a potom na nás.

Dali jsme jim řádně za vyučenou — aspoň nás nechají v budoucnosti na pokoji; přesto však jsme si uvědomovali, že musíme býti stále na stráži, protože svět, který nás obklopoval, byl pln hrůzy stále nové a nám neznámé.

Příštího jitra jsme počali pracovati na našem tábořišti — Bradley, Olson, baron ze Schoenvorts, Miss La Rue a já. Do půlnoci před tím jsme rýsovali plány a hovořili o přípravách. Nařídil jsem našim lidem, aby káceli stromy, které rostly nedaleko. Vždy polovina jich pracovala a polovina stála na stráži a po hodině se střídali. Olson řídil tuto práci, Bradley, baron ze Schoenvorts a já s pomocí Miss La Rue jsme vyznačovali na zemi obrysy jednotlivých budov a

vnější hradební zdi. Když den se chýlil ke konci, měli jsme velkou hranici pěkně otesaného dřeva, připraveného pro stavbu na příští den. Byli jsme všichni unaveni, protože když jsme vyměřili základy, pomáhali jsme otesávati trámy — baron se však hrubé práce stranil. Protože byl pruským důstojníkem, nechtěl tělesně pracovati před sobě podřízenými lidmi; nemohli jsme jej k práci nutiti, protože byla dobrovolná. Celé odpoledne ztrávil tím, že si vyřezával ze dřeva hůlku, snaže se při tom zapřísti hovor s Miss La Rue, která mu však nevěnovala valnou pozornost.

Lidoopové se dnes vůbec neukázali; Caprona však neopomenula nám ukázati své hrůzy — k večeru snesl se nad naše tábořiště příšerný, obrovský netopýr, zahnali jsme jej však salvou výstřelů. Byla to odrůda pterodaktyla a ohromné rozměry a příšerný vzhled připomínal na ptáka-dravce. Onoho dne se sběhla také nechutná událost, která byla mnohem nepříjemnější, než návštěva předhistorického ptáka-plaza,

Dva z naší družiny, oba Němci, právě oklesťovali kmen stromu. Baron byl hotov s vyřezáváním své hůlky a šel se mnou se podívati na oba pracující,

Jeden z obou Němců odsekl právě větev a odhodil ji za sebe; větev nešťastnou náhodou zasáhla barona do tváře. Nestalo se mu nic, ani šrám na tváři neměl; baron se však příšerně rozčílil a křičel na ubohého Němce,

»Nemůžete dát pozor?«

Námořník se okamžitě napřímil, obrátil se tváří k svému veliteli, klepl patami a zasalutoval. Baron zaklel a udeřil svého krajana do tváře. Uchopil jsem okamžitě baronovo rámě, dříve než měl čas ubožáka udeřiti ještě jednou —

napřáhl proti mně svoji hůl; než však dopadla, zíral již do ústí hlavně mé bambitky a v mých očích jistě musil viděti plamen zloby, který svědčil, že bych byl rád, kdyby mně poskytl příležitost, která by mne opravňovala vystřeliti. Baron ze Schoenvorts jako všichni lidé jeho druhu byl však v nitru zbabělec, ruka výhružně napřažená proti mně klesla, a chtěl odejíti; než zadržel jsem jej a před jeho vlastními podřízenými jsem mu řekl, že podobná věc se již nikdy nesmí opakovati, že nikdo nesmí býti znásilňován, a že nikomu nesmí býti učiněna újma jinak, leč právoplatným výrokem našeho soudu, který jsme si ustanovili. Ubohý námořník stál při mých slovech ve strnulém pozoru a nemohl jsem ani z výrazu jeho tváře vyčísti, zda jej více níží rána, kterou jej urazil jeho velitel, či moje vměšování se do vnitřní kaiserovské disciplíny. Pohnul sebou teprve když jsem mu řekl: »Plessere, vraťte se ke člunu a ošetřete si svoji ránu!« — tekla mu z nosu krev. Zasalutoval a napřímen jako svíčka kráčel k U-33.

Než se setmělo, odpluli jsme od pobřeží doprostřed zátoky — as sto yardů od břehu a zakotvili jsme; domníval jsem se, že tam budeme bezpečnější, než kdekoliv jinde. Rozdělil jsem mužstvu hlídky pro celou noc a Olsona jsem pověřil vrchním dozorem; řekl jsem mu, aby si přinesl své pokrývky nahoru na palubu a odpočinul si. Při večeři jsme okusili naši první antilopí pečeni na Caproně; kromě toho kuchař připravil velmi chutný salát z bylin, které rostly na břehu říčky. Baron při večeři mlčel a tvářil se zamračeně.

Po večeři jsme všichni vystoupili na palubu a obdivovali jsme podivné scény capronské noci — baron z Schoenvorts s námi nebyl. Více jsme slyšeli než viděli. Z velkého vnit-

rozemského jezera doléhal až k nám příšerný řev a sykot plazů. Nad námi se ozýval šelest mohutných křídel a na pobřeží hlučelo tisíce hlasů tropické džungle prosycené teplem, dusnou atmosférou, která obklopovala naši zemi v paleozoickém a mesozoickém období. A do toho všeho se mísily hlasy zvířat pozdějších období, hlas lva a pantera, vytí vlků a podivný, téměř nadpozemský jek, o němž jsme se přesvědčili, že vychází z hrdla nejobávanějšího zvířete šerého dávnověku.

Ostatní se jeden po druhém odebrali do svých kabin, až jsem zůstal s Lys na palubě sám. Hlídku jsem poslal dolů do člunu. Miss La Rue byla velmi laskavá a roztomile odpovídala na vše, nač jsem se jí ptal. Tázal jsem se jí, zda jí snad není dobře.

»Ano, věřte,« řekla, »jest mi zcela dobře, ale jsem deprimována ohavností toho všeho, co nás obklopuje. Cítím se zde uprostřed divoké a primitivně hrubé přírody, která hýří svým tisícerým životem tak neskonale nepatrná a bezmocná. Nikdy před tím jsem si neuvědomila, jak málo ceny má lidský život. Život mi zde připadá jako žert, jako krutý žert. Buďto jste směšně nepatrný, neb hrůzně mocný, podle toho, proti komu stojíte a komu neb kdo vám vkročí do cesty. Jste komickou, malou figurkou, potácející se od kolébky ke hrobu. A naneštěstí — pojímáme vše i sami sebe příliš vážně, ale Caprona nás z tohoto omylu vyléčí.« Odmlčela se na chvíli a dala se do smíchu.

»Rozvinula jste přede mnou krásnou filosofii,« řekl jsem. »Jest skutečně krásná, plná a povznášející a přináší utýranému srdci úlevu. Jak ohromně pokročil člověk ve

vývoji civilizace, když tato filosofie od prvopočátku až do nynějška jest jeho vyznáním víry.«

»Nemám ráda ironií,« řekla Lys; »lidé, kteří si libují v ironii, prozrazují malou duši.«

»A jakou jinou duši byste očekávala od malé, komické lidské figurky, potácející se od kolébky do hrobu?« tázal jsem se. »A jaký jest vlastně i rozdíl mezi tím, co máte ráda, a co nemáte ráda? Jste zde na světě pouze chvíli a proto nemusíte bráti sama sebe tak vážně.«

Lys se na mne podívala a usmála se. »Připadám si tak uděšená a uvědomuji si, že se mi stýská po domově, a že jsem opuštěna.« Když dořekla tuto větu, zaslechl jsem, že si vzlykla. Bylo to vůbec poprvé, co takto se mnou mluvila. Bezděky jsem položil své ruce na její, opřené o zábradlí.

»Chápu, že vaše postavení jest věru obtížné,« řekl jsem, »ale prosím, abyste se necítila opuštěnou. Je zde kromě vás někdo, kdo by učinil pro vás vše, co jest jen na světě možné« — a zbortil se mi hlas. Lys neodtáhla ruku a když se na mne opět podívala, zřel jsem, že má líce skropeny slzami, a rty že se jí chvějí nevyslovenými slovy díků. Poté obrátila své zraky ke krajině zalité měsíčním jasem a hluboce vzdychla. Bylo zřejmo, že její nově vynalezená filosofie jí zněla v uších a bylo nesporno, že pojímá sama sebe příliš vážně. V oné chvíli jsem ji chtěl sevříti do náručí a říci, jak ji mám rád — dotkl jsem se již opět její ruky na zábradlí a chtěl jsem ji již k sobě přivinouti, když v tom Olson hřmotně vystupoval na palubu, vleka za sebou svoje těžké přikrývky.

Příštího jitra jsme se vážně dali do stavby, takže valem pokračovala. O Neandrtálského muže jsme se valně neza-

jímali, protože jsme jej doposud musili nechati v železech — choval se velmi divoce, kdykoliv se někdo k němu přiblížil; po několika dnech však byl mírnější a proto jsme se snažili vypátrati, zda dovede hovořiti souvislou řečí. Lys mnohokráte se snažila s ním dorozuměti, její námaha však nepřinášela dlouho úspěchu. Trvalo plné tři týdny, než jsme vystavěli všechny obytné budovy — staveniště jsme zvolili nedaleko pramenité pitné vody, as dvě míle od pobřeží.

Svůj původní úmysl, sroubiti ohradu z dřevěných kůlů, jsme změnili, když jsme nalezli polozvětralé skalisko nedaleko staveniště, z nějž jsme vylámali ploché kameny, z kterých jsme vystavěli silnou kamennou zeď kol všech budov. Její půdorys tvořil čtverec, a v rozích byly věže se střílnami, z nichž jsme mohli svoji »pevnost« proti jakémukoliv úseku ubrániti. Jednotlivá strana byla stopětatřicet stop dlouhá, zeď měřila u paty tři stopy, u vrcholu jeden a půl, vysoká byla pak téměř patnáct stop. Stavba zdi si vyžádala delší doby — pomáhali jsme všichni kromě barona, který na mne od posledního trapného výstupu nepromluvil, nehledě k nutným rozhovorům, týkajícím se služby — a mně to bylo nesmírně vhod.

Právě as před týdnem jsem počal pracovati na této kronice našich podivných dobrodružství; vyskytnou-li se v ní chronologické omyly, lze to vysvětliti i omluviti spoustou nahromaděného materiálu — nebude jich však mnoho.

Pročítaje několik posledních stran svého rukopisu, vidím, že jsem zapomněl poznamenati, že se Lys posléze podařilo vypátrati, že Neandrtálský muž dovede hovořiti. Ovšem slovník jeho řeči jest velmi sporý. Lys se s ním již

jakž takž srozumí a sdílí se mnou svoje poznatky. On — náš zajatec — říká o sobě, že se jmenuje Am nebo Ahm, a že jeho druhové nazývají tuto krajinu, v níž právě jsme, Caspak. Když jsme se jej tázali, kam až se táhne toto území, zamával rukama nad hlavou, chtěje tím bezpochyby naznačiti, že zaujímá celý vesmír. Nyní jest s ním již pojednání; sňali jsme mu pouta, když nás ujistil, že nedovolí svým druhům, by nám ublížili. Nás nazývá Galui a říká, že i on sám se brzy stane Galuem. Nerozumíme mu dobře, co tím vlastně míní. Tvrdí též, že na severu jest mnoho Galuů, a že jakmile se jím stane, že k nim odejde a bude pak mezi nimi žíti.

Ahm byl včera s námi na lovu a velmi se podivoval, jak výstřely z našich pušek lehce zabíjely antilopy a jeleny. Usídlili jsme se naštěstí v úrodné krajině. Ahm nám ukázal, kde roste jedlé ovoce a zeleninové hlízy; dvakráte v týdnu jsme vycházeli na lov, abychom měli vždy čerstvé maso, Maso, které nám přebývalo, jsme sušili a ukládali, neboť jsme nevěděli, jaký osud nás v budoucnosti očekává, Naše sušené maso chutnalo podobně jako uzené. Sušili jsme také dva druhy obilnin, které divoce rostly ve vzdálenosti několika málo mil na jih od našich příbytků. Byla to hlavně obrovská indická kukuřice, nesoucí plody více let, se stvoly vysokými až šedesát stop; plodové šišky byly zvící člověka a jednotlivé plody jako lidská pěst. Sklidili jsme těchto plodů tak obrovské množství, že jsme pro ně musili vystavěti druhá skladiště.

3. září 1916: Již jest tomu tři měsíce, co torpédo vystřelené z U-33, srazilo mne z mírumilovné paluby amerického křižníku a vyhnalo mne na dobrodružnou pouť oceánem,

která skončila zde v Caspaku. Smířili jsme se již všichni se svým osudem, neboť jsme přesvědčeni, že se již nikdy nikomu z nás nepoštěstí spatřiti náš starý svět. Ahmovo stálé tvrzení, že v Caspaku existují lidské bytosti nám podobné, vzbudilo v našich lidech touhu po výzkumné výpravě. Předešlého týdne jsem vyslal četu našich pod vedením Bradleye. Ahm, který se již těší úplné volnosti, je provázel. Postupovali as pětadvacet mil na západ a setkali se s příšernými zvířaty a plazy; také prý jím přišlo do cesty několik lidem podobných tvorů, které Ahm přinutil, aby ustoupili. Zde jest Bradleyova zpráva o výpravě:

Prvního dne jsme ušli patnáct mil a utábořili jsme se na břehu široké řeky, tekoucí na jih. Lov byl dobrý, zřeli jsme zvířata, jaká se v Caspaku nevyskytují. Než jsme se utábořili, byli jsme napadeni ohromným rhinocerem — Plesser jej skolil dobře mířenou ranou. K večeři jsme měli řízky z kýt rhinocera. Ahm nazýval tohoto netvora »Atis«. Povšechně vzato, cesta od našeho obydlí až sem k tábořišti byla neustálým bojem. Člověk si ani nemůže dobře zapamatovati všechny druhy šelem, které se zde hemží; a jejich kořist jest právě tak hojná.

Příštího dne jsme ušli deset mil. Stanuli jsme na úpatí útesů. Musili jsme se prodírati hustými lesy. Zřeli jsme také několik lidem podobných tvorů a hloučky nízce vyvinutých opic; někteří z našich lidí tvrdí, že viděli dokonce mezi nimi bílého člověka. Lidoopové nás chtěli zprvu napadnouti; salva výstřelů však je přivedla k rozumu. Šplhali jsme po útesech vzhůru, pokud to jen bylo možno; u vrcholu jsou však téměř kolmé, takže není možno ani nohou, ani rukou se na nich zachytiti. Byli jsme zklamáni, neboť jsme

doufali, že opět spatříme oceán a náš starý svět. Ba domnívali jsme se, že se nám snad podaří upoutati na sebe pozornost některé lodi, která by náhodou jela kolem. Naše výprava zjistila nade vší pochybnost pouze jediné faktum, které ovšem pro ostatní svět nebude míti valné ceny, protože se nedostane za útesy Caprony — že totiž jícen obrovské sopky, která tvoří Capronu, byl kdysi celý zalit vodou. Povrch útesů to dokazuje. Zpáteční cesta nám trvala dva dny. Zažili jsme mnoho dobrodružství. Ostatně jsme si již zvykli na dobrodružství, takže jest pro nás všední věcí. Nehoda se nám nestala žádná a ani nikdo z nás neonemocněl.

* * *

Když jsem dočetl Bradleyovu zprávu o výpravě, musil jsem se bezděky usmát. Za ony čtyři dny zažil jistě více dobrodružství, než leckterý světoznámý lovec za celý svůj život v nitru temné Afriky, a přece podal o tom jen suchou, sporou zprávu na několika málo řádcích. Ano, zvykáme si na dobrodružství. Každého dne se někdo z nás dívá smrti tváří v tvář. Ahm nám sdělil několik velmi prospěšných poznatků, které nám ušetří munici; používáme nyní palných zbraní pouze k lovu a v nejnutnějších případech sebeobrany. Když na nás útočí plazi-letouni, skryjeme se pod košaté stromy; když nás napadnou masožravé šelmy, vylezeme na stromy; na dinosaury střílíme pouze tehdy, můžeme-li uniknouti z jejich dosahu aspoň během dvou minut po výstřelu — střílíme-li na mozek neb páteř — neb během pěti minut, střílíme-li na srdce; tak dlouho totiž trvá, než zemrou. Zasáhneme-li je jinam, vůbec si to neuvědomí, ba

seznali jsme dokonce, že podobné rány jím vůbec ani neublíží.

7. září 1916: Ode dne posledního zápisu zažili jsme opět mnoho rozličných událostí. Bradley se vydal na novou výpravu k útesům. Hodlá se zdržeti venku několik týdnů — chce totiž jíti podél úpatí útesů a nalézti místo kde by bylo možno vystoupiti na vrchol. Vzal s sebou Sinclaira, Bradleyho, Jamesa a Tippeta. Ahm zmizel. Odešel z naší tvrze před 3 dny. Baron z Schoenvorts a Olson byli včera na lovu a nalezli v pískovcových skalách as ve vzdálenosti patnácti mil na severu ložiska oleje. Olson tvrdí, že tam jsou velké olejové geysiry. Baron se pokouší olej rafinovati. Podaří-li se mu to, pak budeme míti palivo pro naše motory, opustíme Caspak a vrátíme se do našeho starého světa. Ale sám tomu nevěřím. Utěšujeme se přehnanými nadějemi. Dejž Bůh, abychom se nezklamali.

Několikráte při různých příležitostech jsem se snažil zmíniti se Lys o své lásce; nikdy však mne nevyslechla.

Kapitola sedmá.

8. října 1916: Toto jest poslední oddíl mého rukopisu. Až dopíši tyto řádky, bude moje povinnost dokonána, a já budu kliden. Sice modlím se v duchu, aby tyto listy stihly břehy civilizovaného světa, chladný rozum mi však praví, že toto písmo nespatří nikdy jiné oči, než moje, a spatří-li je snad, bude jistě již pozdě na naši záchranu. Jsem sám na vrcholku vysokého útesu a zírám na nekonečný pacifický oceán. Do tváře mně duje mrazivý jižní vítr, a hluboko pod

sebou zřím divokou tropickou květenu Caspaku — a v dáli plují ledovce z antarktických moří. Nyní vložím rukopis do thermosové láhve, kterou jsem s sebou přivezl z Dinosauří pevnosti — tak jsme nazvali svojí tvrz — a vrhnu ji do vln oceánu. Nevím, který mořský proud omývá břehy Caprony; nemohu ani tušiti, kam bude moje láhev zanesena; učinil jsem však vše, co by kterýkoliv smrtelník mohl učiniti, aby zpravil civilizovaný svět o hrůzném nebezpečí, kterému jsme vystaveni zde v Caspaku.

8. září doprovázel jsem Olsona a barona ze Schoenvorts k olejovému geysiru. Lys byla s námi. Přinesli jsme s sebou věci, které baron potřeboval ke zřízení primitivní rafinerie. Pluli jsme tam ve člunu — stanuli jsme u ústí malé říčky, kterou vytékalo obrovské množství surového oleje do vnitrozemského moře — nemohu jinak nazývati naše velké jezero. Tam jsme vystoupili ze člunu a šli jsme as pět mil do nitra, až jsme došli k malému jezírku, které bylo naplněno olejem, který vyvěral z geysiru uprostřed.

Pomohli jsme baronovi postaviti na břehu primitivní rafinerii. Pracovali jsme s ním as dva dny a poté jsme se vrátili do Dinosauří pevnosti, protože jsem se obával, že Bradley se mezitím vrátí a bude znepokojen naší nepřítomností. U-33 nás odvezla zpět a pak se opět vrátila k olejovému zřídlu. Olson, Whitely, Wilson, Miss La Rue a já jsme zůstali ve tvrzi, kdežto baron s Němci se vrátil k olejové rafinerii. Příštího dne přišel do tvrze Plesser a ještě dva Němci a žádali mne o střelivo. Tvrdili, že byli napadeni lidoopy, a že vyplýtvali mnoho střeliva, aby se ubránili. Prosili mne, by si mohli vzíti s sebou také zásobu sušeného masa a kukuřice — že prý jsou prací tak zaměstnáni, že jim

ani nezbývá čas k lovu. Dal jsem jim vše, oč žádali, a ani mne nenapadlo, abych je podezíral z něčeho nekalého. Oni se vrátili se zásobami k olejovému zřídlu, a my jsme žili na tvrzi svým obvyklým životem…

Během následujících tří dnů nepřihodilo se nic pozoruhodného. Bradley se dosud nevrátil. Baron nám o postupu svých prací dosud neposlal zprávy. Onoho večera jsme vystoupili s Lys do jedné z hradebních věží a naslouchali jsme příšerným zvukům capronské noci. Jakýsi velký netopýr zakvičel příliš blízko nás, a Lys, uleknuvši se, přimkla se blíže ke mně. Když jsem cítil její vlahé, pružné tělo tak blízko sebe, nedovedl jsem se přemoci, prudce jsem ji objal a vášnivě jsem jí líbal na tváře i na rty. A nebránila se; naopak ovinula své bílé paže kol mé šíje a přimkla se ke mně ještě blíže.

»Máte mne ráda, Lys?« zašeptal jsem.

Cítil jsem, že přikývla. »Prosím, Lys, řekněte mně, máte-li mne doopravdy ráda.«

Lys mi něžně a sladce zašeptala: »Mám vás tak ráda, že nelze na světě míti více rád…«

Mé srdce se naplnilo blahem a naplní se vždy, kdykoliv si vzpomenu na její nezapomenutelná slova. Budou mojí útěchou až do posledního okamžiku mého života. Snad jí již nikdy více nespatřím; ona neví, jak neskonale ji mám rád. Snad i pochybuje o mé lásce; ale mé srdce pro ní vždy bude věrně tlouci… »Mám vás tak ráda, že nelze míti na světě více rád.«

Dlouho jsme seděli na malé lavičce, která byla ve věži určena pro stráž — měli jsme však nyní stráž pouze v jedné ze čtyř věží. A poznali jsme se navzájem za ony krátké dvě

hodiny víc, než za neskonale dlouhou dobu několika měsíců našeho nuceného zajetí v U-33. Lys se mi přiznala, že mne milovala od prvého okamžiku, kdy mne spatřila, a že barona ze Schoenvorts nikdy vůbec neměla ráda — seznámila ji s ním její teta z prospěchářských důvodů.

Onen večer byl nejšťastnějším večerem mého života; nedoufám, že by bylo možno, abych ještě prožil takové štěstí. Pozdě v noci sešli jsme s věže dolů a doprovodil jsem ji ke dveřím jejího pokoje. Tam jsme se znovu políbili a dali jsme si dobrou noc. A zavřely se za ní dveře…

Odebral jsem se do svého pokoje a rozsvítiv svíčku — hotovili jsme je z tuku zvířat, která jsme ulovili — znovu jsem v duchu prožíval šťastné okamžiky tohoto večera. Poté jsem usnul; snil jsem šťastné sny o budoucnosti, uvědomuje si, že byť i jsme byli v primitivním Caspaku, jsem přes to povinen učiniti Lys zabezpečenou a šťastnou, seč to jen bude možno. Když jsem se probudil, byl již bílý den. Wilson, náš kuchař, již si hleděl svých povinností v kuchyni. Ostatní doma spali; vstal jsem a šel jsem se s Nobsem vykoupati. Jak jsem měl zde ve zvyku, byl jsem ozbrojen puškou a revolverem; svlékl jsem se a nerušeně jsem se koupal až na to, že jsme byli překvapeni příchodem statné hyeny — doupata hyen byla nedaleko na sever od tvrze v pískovcových skaliskách. Tyto šelmy byly na Caproně velmi dobře vyvinuty a kromobyčejně zuřivé. Domnívám se, že náležely k té čeledi, jako praehistorická skalní hyena. Obořila se nejprve na Nobse; ten však již ze zkušenosti věděl, že v Caspaku »kdo uteče, ten vyhraje«, a proto se střemhlav vrhl za mnou do vody, zuřivě štěkaje přitom na hyenu. Ta si ovšem z jeho zlobného vrčení velmi málo dě-

lala. Nezbývalo mi, než šelmu zastřeliti. Nobs měl radost, neb se mu dostalo tučného sousta — naučil se na našich loveckých výpravách žráti syrové maso.

Když jsem se vrátil, Whitely a Olson byli již vzhůru a oblečeni; usedli jsme k chutně upravené snídani. Divil jsem se, že Lys nebyla dosud u snídaně, neboť obvykle vstávala nejčasněji ze všech obyvatel našeho tábora; když odtlouklo devět hodin, zaklepal jsem na dveře jejího pokoje, obávaje se, zda jí snad není nevolno. Uvnitř se nic neozvalo, ačkoliv jsem bušil do dveří vší sílou; posléze jsem dveře násilně otevřel — uvnitř nebyl nikdo. Bylo znáti, že na lůžku spala, a i její oděv byl na témže místě, kam jej včera večer odložila, Lys byla pryč. Šílel jsem téměř strachem. Ačkoliv jsem věděl, že v táboře nemůže býti, prohledal jsem každý kout naší osady — ovšem marně.

Whitely našel první vlákno záhady — velkou stopu mužské bosé nohy, otisknutou v měkké půdě na prostranství před tvrzí, polámané křoví pak svědčilo o zápasu a odporu Lys. Kromě toho našel jsem nedaleko naší zdi jemný kapesník. Lys byla unesena. Vše mně nyní bylo jasno. Jakýsi hnusný lidoop vloudil se do naší tvrzi a unesl ji. A když jsem tak stál uděšen a rozčilen, nevěda co počíti pro její záchranu, rozlehl se ovzduším syčivý hluk, přicházející od velkého vnitrozemského jezera. Rozhlíželi jsme se udiveně, pátrajíce po příčině nezvyklého zvuku; zvuk se blížil k nám a v tom se již ozval příšerný výbuch, který byl tak mocný, že nás srazil k zemi. Když jsme se vzpamatovali, zřeli jsme, že západní zeď naší tvrze byla v rozvalinách. Olson první pochopil, oč běží a podal nám vysvětlení.

»To je výstřel!« zvolal. »A děla nejsou v Caspaku nikde jinde, než na U-33. Ti špinaví Němci střílejí na naší pevnost. Vzhůru!« A chopiv se pušky, běžel směrem k jezeru. Bylo vzdáleno téměř dvě míle; neodpočinuli jsme si však dříve, dokud jsme nebyli na dohled přístavu — hladinu však jsme nemohli viděti, protože nám překážely ve výhledu pískovcové skály. Oběhli jsme přístav s jižní strany a vyšplhali jsme se na skaliska, odkud jsme měli přehled přes valnou část jezera. Daleko od pobřeží, nedaleko ústí řeky, kterou jsme připluli do jezera, zřeli jsme štíhlé obrysy naší U-33; z výfuku vycházel černomodrý kouř.

Baronu ze Schoenvorts se podařilo zčistiti surový olej! Věrolomný chlap zanechal nás našemu bídnému osudu a sám odjíždí. Dává nám své poslední s bohem barbarským výstřelem do naší hradební zdi; jinak nijak nemohl prozraditi svůj pruský původ, leč tímto zlotřilým kouskem.

Olson, Whitely, Wilson i já jsme stáli a zírali udiveně na sebe. Bylo téměř neuvěřitelné, že člověk mohl býti schopen takové věrolomnosti — nevěřili jsme sami svým očím; když jsme se vrátili k pevnosti, rozbořená zeď svědčila o pruské brutalitě.

Poté jsme uvažovali, zda Lys unesl některý Prušák neb domorodý lidoop. Nebylo by divno, že by baron byl autorem i tohoto nekalého skutku; stopy otisknuté v měkké hlíně však nasvědčovaly tomu, že pachatelem byl některý capronský samec.

Když jsem o tom nabyl jistoty, dal jsem se do horlivých příprav k jejímu osvobození. Olson, Whitely i Wilson chtěli mne doprovázeti, vysvětlil jsem jim však, že jest jich zde nutně zapotřebí, protože Bradley se se svou četou dosud

nevrátil, a vzhledem k tomu, že Němci nás opustili, nesmíme tříštiti své beztak již sporé síly.

Kapitola osmá.

Potřásli jsme si ruce a smutně jsme se rozloučili. I Nobsovi bylo smutno, když jsme spolu vyšli na planinu před tvrz a vydali jsme se na cestu po stopě únosce — byla dobře znatelná. Ani jedenkráte jsem se neohlédl na Dinosauří tvrz. Od onoho okamžiku, kdy jsem se vydal na cestu, jsem ji neviděl a pravděpodobně již nikdy v životě jí neuvidím. Stopa nás vedla na severozápad; u západního konce pískovcových útesů obrátila se k severu; vedla povětšině schůdnou stezkou do krajiny, kterou jsme ještě neprozkoumali. Byla to hezká, mírně pahorkovitá krajina, místy posetá pískovcovitými skalisky, místy porostlá hustým lesem, který byl prorýván žírnými palouky, na nichž se pásla nesčetná stáda býložravých zvířat — rudosrstí jeleni, různé druhy antilop a koně různých velikostí, nejmenší as tak velcí jako Nobs, největší pak nádherná, as čtrnáct neb šestnáct pěstí vysoká zvířata. A všechna tato zvířata se svorně pásla na těchže pastviskách. Když jsme se k nim s Nobsem přiblížili, vůbec se mne nebála. Ustoupila nám jen s cesty a klidně se na nás dívala; když jsme přešli, pásla se klidně dále.

Stopa nás vedla přes mýtinu do druhého lesa; na okraji lesa jsem spatřil něco bílého; odráželo se to ostře od svého okolí, a když jsem přihlédl blíže, shledal jsem, že jest to kus mušelínu — část lemu šatu. Byl jsem nesmírně vzru-

šen, neboť jsem si uvědomoval, že jsem přišel na neklamnou známku toho, že Lys tudy byla unášena. Byl to útržek spodního prádla, které Lys oblékala v noci, protože přišla o své noční úbory při katastrofě parolodi. Přitiskl jsem jemný útržek ke rtům a vydal jsem se radostně na další cestu, neboť jsem věděl, že jsem na pravé cestě, a že Lys byla dosud živa, když byla tudy vlečena.

Onoho dne urazil jsem téměř dvacet mil — nebyl jsem valně unaven, protože jsem byl otužen častými loveckými výpravami kol tábora. Nesčetněkráte během tohoto dne byl jsem ohrožován příšernými zvířaty, ať již shora či ze země — čím však jsem vystupoval dále na sever, tím bylo dinosaurů méně. Přežvýkavců a masožravých šelem však stále přibývalo.

Vždy, když jsem urazil delší kus cesty, nalezl jsem útržek mušelínu, který mne ujistil, že jsem na pravé cestě — zvláště na rozcestích byl mušelín spásným ukazatelem. Když přikvačila noc, dorazil jsem na jižní úbočí řady souvislých útesů, které byly schůdnější než ony, které jsem dosud na Caproně spatřil. Když jsem se ocitl blíže, ucítil jsem ostrý pach čmoudivého kouře. Co to as může znamenati? Bylo nasnadě jediné vysvětlení: někde na blízku zde byl člověk pokročilejší a na vyšším stupni kultury, než byl Ahm, Neandrtálský člověk. A přitom mne napadlo, zda právě Ahm neunesl Lys.

Opatrně jsem se plížil k úbočí útesů, které náhle přecházely v plošinu; vypadalo to, jakoby nějaký obr seřízl obrovský balvan a položil jej opodál na zem. Bylo již tma. Když jsem se odplížil až na okraj plošiny, spatřil jsem v nevelké vzdáleností před sebou kol velkého ohně několik

lidských tvorů — ano byli to zcela nepochybně lidé. Nařídil jsem Nobsovi, aby se tiše choval — mohu říci, že během svého pobytu v Caspaku se Nobs naučil skvěle poslouchati — a používaje k úkrytu skalisek a křoví, připlazil jsem se zcela blízko k ohni, abych si mohl neznámé tvory dobře prohlédnouti. Bylo možno říci, že jsou to lidé a opět také, že nejsou. Byli v pokročilejším stupni vývoje než Ahm, snad zaujímali právě onen stupeň mezi Neandrtálským člověkem a mezi Grimaldijskou rasou. Také jejich tváře připomínaly negry, ale jejich pleť přesto byla bílá. Valná část jejich trupu i údů byla pokryta chlupy. Tělesné proporce připomínaly opice, byť i ne tak nápadně jako u Ahma. Chodili více zpříma — ruce však měli delší než náš Neandrtálský muž. Když jsem pozorně naslouchal, seznal jsem, že se dorozumívají mezi sebou článkovanou řečí. Znali oheň; jako zbraně používali podobného kyje jako Ahm, někteří z nich měli dokonce hrubě přitesané kamenné sekery. Bylo zřejmo, že jsou sice na nízkém stupni vývoje, přes to však byli nesporně pokročilejší než tvorové, s kterými jsem se setkal v Caspaku.

Uprostřed nich stálo krásné, štíhlé děvče, oděné v několik rozedraných cárů mušelínu, který spoře zakrýval její boky. Byla to Lys — živa a zdráva. Mohutný samec s odulými rty a vyceněnými tesáky stál vedle ní. Hlasitě cosi křičel a zuřivě gestikuloval. Byl jsem dosti blízko, takže jsem slyšel dobře jeho slova — podobala se řeči Ahmově, byla ovšem zvučnější a složitější, takže jsem všemu nerozuměl. Přesto jsem rozuměl hlavním rysům jeho řečnění — objasňoval svým soukmenovcům, že zajal tuto Galu, že jest nyní jeho vlastnictvím a vyhrožoval každému, kdo by se

odvážil popírati jeho práva. Teprve později jsem pochopil, že jsem byl vlastně svědkem nejprimitivnější ceremonie manželství. Shromáždění členové kmene přihlíželi tupě a bez zájmu celému divadlu, zřejmě z donucení, protože mluvčí byl jejich pohlavárem. Nikdo se neopovážil popírati jeho práva, když vyzývavě křičel:

»Jsem Tsa! Toto jest moje samice. Kdo se odváží ji vzíti Tsaovi?«

»Já!« zvolal jsem řečí Ahma a vstoupil jsem do kruhu ozářeného plápolem ohně. Lys radostně vzkřikla a chtěla jíti ke mně, Tsa ji však zadržel a odstrčil zpět.

»Kdo jste?« křičel na mne Tsa. »Zabiji vás! Zabiji vás!«

»Tato samice patří mně, odvětil jsem, »a přišel jsem si pro ni. Nevydáte-li mi ji, zabiji já vás.«

A namířil jsem na něj bambitku. Samozřejmě, že lidoop nechápal mé počínání. Zařičel jako rozdivočelá šelma a vrhl se proti mně. Zacílil jsem na jeho srdce — klesl jako bleskem zasažen k zemi, jeho soukmenovci se zděšeně rozprchli mezi skaliska, a Lys se vrhla do mého náručí.

Když jsem ji svíral v objetí, ozvalo se ze tmy noci za námi tisíce příšerných hlasů a skřeků, vrčení a mručení. Život džungle počínal, masožravé šelmy Caspaku chystaly se ukojiti svůj hlad. Lys se zachvěla a vzdychla:

»Ó, Bože, dej mi síly, bych tyto útrapy vydržela!« Cítil jsem, že se její slabé síly ponenáhlu hroutí, a snažil jsem se ji uklidniti, ačkoliv i sám jsem pohlížel trapné budoucnosti vstříc. Co si počneme v temné noci uprostřed divokých šelem?

Rozhlédl jsem se a v matné záři pohasínajícího ohně jsem viděl, že boční stěny útesu byly provrtány řadami širokých děr, do kterých se lidoopové skryli.

»Pojďme,« vyzval jsem Lys, »musíme jíti za nimi. Zde nemůžeme zůstati již ani pět minut. Musíme si nalézti nějaký úkryt.« Mezi křovinami rozsvěcovaly se již zelenavé ohníčky očí šelem. Zapálil jsem v ohništi větev a zamával jsem jí, aby se rozhořela; ozvalo se ponuré vrčení, ale ohníčky přece na chvíli zmizely. Dal jsem též Lys hořící větev a obrátili jsme kroky ke skalním děrám, kdež nás přivítalo zlostné skučení.

»Oni nás zabijí,« pravila Lys, Musíme si nalézti jiné přístřeší.«

»Hrozí nám stejná smrt zde i tam,« odvětil jsem. »Musíme nalézti úkryt v těchto jeskyních; nebojím se těch lidoopů.« A vykročil jsem kupředu. Na kamenném stupni stál proti mně statný samec-lidoop a napřahoval proti mně kamennou sekeru.

»Jen pojďte blíž, zabiji vás a vezmu si vaší samici,« řval na mne.

»Viděli jste, jak jsem skolil Tsaa, když mi chtěl vzíti moji samici,« odpověděl jsem mu. »Skolím i vás i vaše druhy, nedovolíte-li nám zde mezi vámi bezpečně ztráviti noc.«

»Jděte na sever!« řval na mne dále. »Jděte na sever mezi Galui, ti vám neublíží. Z nás se také jednoho dne stanou Galuové; ale dosud nejsme Galuové. Vy mezi nás nepatříte. Samice zde může zůstati, bojí-li se venku. Ale samec musí odtud pryč,«

»Samec neodejde,« odvětil jsem klidně a postupoval jsem stále kupředu. Hrubé stupně ve skále, od přírody vyhloubené, tvořily strmé schody. Bez břemene bylo možno slézti tyto neschůdné stupně — musil jsem však nésti Lys a kromě toho byl jsem stále ohrožován lidoopy.

»Nebojím se vás!« řval na mne samec se sekerou. »Tsa šel k vám příliš blízko; ale já jsem vysoko nad vámi. Mně nemůžete ublížiti, jako jste ublížil Tsaovi. Jděte odtud!«

Vyšplhal jsem se na nejbližší stupeň a poté jsem pomohl i Lys nahoru. Cítil jsem se nyní již bezpečnějším. Samec se sekerou sestupoval dolů a chtěl se na nás obořiti. Vzhledem k tomu, že byl nade mnou, byl proti mně ve výhodě — neb aspoň se tak domníval, neboť postupoval velmi sebevědomě. Chvíli jsem váhal, poté však jsem jej skolil právě tak, jako před tím Tsaa.

»Vidíte,« zvolal jsem pak na jeho soukmenovce, »že vás mohu zabít, ať jste kdekoliv. I na dálku vás skolím právě tak snadno jako zblízka. Nechte nás mezi vámi. Neublížím vám, neublížíte-li vy nám. Pusťte nás do některé jeskyňky! Nuže?«

»Pojďte tedy,« řekl lidoop. »Neublížíte-li nám, pustíme vás k nám. Vlezte do Tsaovy jeskyňky, která leží nad vámi.«

A ukázal nám ústí černé jeskyně — ovšem byl od nás při tom stále v uctivé vzdálenosti. Prohlédl jsem nejprve skalní dutinu sám a poté tam vlezla za mnou i Lys. Měl jsem s sebou zápalky — rozškrtl jsem jednu — viděl jsem, že se nalézám v malé jeskyni s plochým dnem i stropem, šikmo se sklánějícím k otvoru, vedoucímu ven. Přes to, že jsem celou dutinu prohlédl velmi povrchně, shledal jsem,

že nebylo učiněno lidskou rukou nic, co by ji učinilo obyvatelnější, ba nebyla snad ani nikdy vyčištěna. Sebral jsem se země několik větších kamenů a postavil jsem je k ústí otvoru, aby nám tvořily primitivní závoru. Pro tmu jsem nemohl učiniti více. Poté jsem dal Lys kus sušeného masa — seděli jsme na holé zemi, právě tak jako naši předkové kdysi v šerém dávnověku, pojídajíce svojí skrovnou večeři a naslouchajíce příšerným divokým zvukům nočního života džungle. V matné záři pohasínajícího ohniště zřeli jsme nemotorné postavy obrovských netvorů a mezi houštím svítily zelenavé plaménky očí šelem.

Lys se zachvěla; objal jsem ji a přivinul jsem ji k sobě blíže. A tak jsme proseděli téměř celou noc.

Vyprávěla mně, jak jí lidoop unesl a co strachu při tom zakusila; oba jsme děkovali Bohu, že přestála všechna hrůzná nebezpečí bez úhony, protože divoch se neodvážil ani jedenkráte se zastaviti na dlouhé cestě, neboť i jeho život byl přírodou ohrožen. Řekla mi, že se dostali k útesům právě před mým příchodem; cesta jim trvala déle, protože její únosce často se s ní musil uchýliti do korun stromů, aby unikl dravým spárům tygra neb jiné šelmy — ba že dokonce dvakráte musili na větvi delší dobu vyčkati, než rozdivočelé, hladové šelmy odtáhly.

Nobsovi se také podařilo po mnohé námaze vydrápati se nahoru a usadil se přede mnou; dal jsem mu také kus sušeného masa, které mu vždy nesmírně chutnalo. První z nás usnul; my jsme usnuli brzy na to, protože jsme oba byli velmi unaveni. Odložil jsem pás s potravinami a pušku vedle sebe; pistoli však jsem si nechal v ruce. Nic však nás během noci nevyrušilo a když jsem se probudil, slunce již

svítilo do naší jeskyně a na kamenné schody před ní. Lys měla hlavu opřenu o má prsa, a držel jsem ji dosud v náručí.

Brzy poté se probudila i Lys a zdálo se, že v prvním okamžiku nemůže pochopiti, kde se nalézá. Pohlédla na mne, poté se obrátila a vidouc, že mám paži ovinutou kol jejího těla, uvědomila si náhle, jak je chatrně oblečena, trhla sebou, zakryla si tváře dlaněmi a zrudla. Přivinul jsem ji opět něžně k sobě a políbil jsem jí; a tu tiše plačíc a smiřujíc se s nevyhnutelným osudem, ovinula paže kol mé šíje a přimkla se ke mně.

Teprve as hodinu poté počal se národ lidoopů hýbati. Pozoroval jsem je z našeho »bytu«, jak Lys nazvala naši skalní díru, Ani muži ani ženy neměli na sobě oděv neb jiné ozdoby; zdálo se, že všichni jsou téhož věku; nebylo mezi nimi ani dětí, ani nemluvňat. Tato skutečnost byla mně zhola nevysvětlitelnou — všiml jsem si, že ani u méně vyvinutých kmenů Caspaku jsem nikdy neviděl ani děti, ani starce.

Lidoopové se za chvíli s námi zcela spřátelili. Podivovali se našim šatům, které je velmi zajímaly, prohlíželi si moji pušku a bambitku a střelivo v pásu, který jsem měl kol beder. Ukázal jsem jim thermosovou láhev a když jsem z ní vylil trochu vody, byli tím nadšeni, domnívajíce se, že s sebou nosím celé zřídlo — věčné, nikdy nevysychající zřídlo vody.

Kromě toho jsme si s Lys všimli, že se nikdy nesmáli; a upamatovali jsme se, že ani Ahm se nikdy nesmál. Zeptal jsem se jich, zda znají Ahma; odpověděli mně, že ne.

Jeden z nich řekl: »Snad ti za námi jej znají.« A ukázal směrem k jihu.

»Vy jste přišli odtamtud?« otázal jsem se. Lidoop se na mne udiveně podíval.

»My všichni jsme odtamtud přišli,« řekl. »A později odcházíme všichni tam…« a ukázal na sever… »a stáváme se Galui…« dodal.

Již častokráte jsme slyšeli zmínku o Galuech. Ahm o nich často mluvil. Shodli jsme se s Lys na tom, že ona naděje v přeměnu Galui jest jakýmsi náboženským přesvědčením, živeným pudem sebezachování. Byla to sice skvěle vymyšlená teorie, ale nesprávná. Nyní vím, že jsme se tehdy mýlili a ani ve snu jsme netušili onu gigantickou pravdu — onu pravdu, která odděluje Caspak od ostatního světa mnohem znatelněji a neproniknutelněji, než hradba pobřežních strmých útesů.

Po snídani muži odešli na lov, ženy pak se odebraly k rozlehlé nádrži vlahé vody, která byla pokryta zelenavou pěnou; ve vodě se hemžily biliony pijavic. Ženy vlezly do vody — bylo tam sotva jedna stopa hloubky — a válely se v bahnisku. Tam setrvaly as dvě hodiny a poté se vrátily ke skále. A tato procedura se opakovala každého jitra; když jsme se jich tázali, proč tak činí, nedovedly nám srozumitelně odpověděti. Na naše dotazy říkaly stále jen: Ata. Chtěly, aby Lys šla také do vody a nechápaly, proč nechce jíti. Příštího dne jsem odešel s muži na lov — Lys jsem nechal k ochraně Nobse a svoji pistol — neupotřebila ji, neboť k vodní nádrží během doby, kdy se v ní ženy koupaly, se nepřiblížil ani plaz, ani jiné nebezpečné zvíře. V bahně

nebylo viděti ani stopy zvěře — snad proto, že voda s pijavkami nebyla k pití.

Lidoopové lovili pouze menší zvířata — obklopili vždy v širokém kruhu vyhlédnutou oběť a stahovali kruh úže a úže a pak, když vyplašená zvěř chtěla uniknouti, omráčili ji kamennou sekyrou. Ulovili vždy dosti malých koní a antilop — kromě toho ovoce a jiná jedlá zelenina doplňovaly jejich jídelní lístek. Problém jídla není u obyvatel Caspaku příliš závažným.

Čtvrtého dne Lys mi řekla, že se již cítí dosti silnou, aby se vydala na zpáteční cestu; odešel jsem na lov a přemýšlel jsem o tom, zda Bradley a jeho četa se vrátili, a jaký výsledek as výprava měla. Chtěl jsem se také co nejdříve vrátiti, aby o nás neměli zbytečnou starost, poněvadž nás jistě musili pokládati za mrtvé. Byl vlahý, zamračený den. Uvědomil jsem si, že o několik mil dále na oceáně zuří zimní bouře, a že kol Caprony padá sníh — sem však, do dusného ovzduší, vznášejícího se nad kráterem, sníh nemohl proniknouti.

Tentokráte jsme lovili poněkud dále od skalních útesů — obkličovali jsme stádo antilop a přitom jsem viděl ve vzdálenosti as dvou set yardů krásného, rudosrstého jelena. Asi ve vysoké trávě usnul, neboť když mne spatřil, vstal a udiveně se rozhlížel. Zamířil jsem a skolil jsem jej. Chtěl jsem jej dobíti nožem, který mně daroval jeden lidoop, v tom se však postřelený jelen vzchopil — běžel jsem za ním — a teprve po dvou stech yardech klesl podruhé. Posléze jsem jej dostihl a prořízl jsem mu hrdlo; rozhlížel jsem se kol dokola po svých druzích, aby mně pomohli odnésti maso. Nikoho však nebylo na blízku. Volal jsem je, ale nikdo

se neozýval. Vida, že se jich nedovolám, odřezal jsem si tolik masa, kolik jsem mohl pohodlně unésti a vydal jsem se na zpáteční cestu.

Když jsem ušel as míli, uvědomil jsem si, že jsem ztracen, beznadějně ztracen.

Obloha byla úplně zakryta hustými mraky; ba neviděl jsem před sebou ani úsek známé krajiny, podle kterého bych se mohl informovati. Šel jsem směrem k jihu — tak jsem se zprvu domníval, později však jsem přišel na to, že jdu přímo na sever. Ocitl jsem se v hustém lese a narazil jsem na něco, co mne zprvu naplnilo nadějí, poté však zoufalstvím. Zřel jsem kupu čerstvě nasypané země, ozdobenou povadlými květinami a vedle ní plochý pískovcový kámen, usazený jako náhrobek. Byl to hrob — to znamenalo, že jsem i přišel do končiny obydlené lidskými tvory. Naleznu je — oni mně ukáží cestu ke skalám lidoopů; snad mne i doprovodí a snad nás i dovedou mezi tvory nám rovné. Když jsem si však náhrobek dobře prohlédl, rozplynuly se mé naděje v niveč a byl jsem trpce zklamán a blízek zoufalství. Na prostém náhrobku byla vyryta následující slova:

Zde odpočívá John Tippet

Angličan.

Byl zabit tyranosaurem

10. září 1916.

R. I. P.

Tippet! To se zdálo býti neuvěřitelným. Tippet že odpočívá v tomto pustém lese! Tippet že je mrtev! Byl to dobrý

člověk — nebyl jsem však tak dotčen ztrátou jeho osoby, jako skutečností, že Bradley se dostal se svojí četou až sem a pravděpodobně zde byl ztracen a nemohl dále. Nebylo totiž v našem původním plánu, aby šel v tyto končiny. Snad o několik set yardů dále naleznu zvětralé kostry ostatních mých druhů…

Kapitola devátá.

Když jsem tak smuten zíral na opuštěný hrob, jsa zabrán v ponuré úvahy, byl jsem znenadání uchopen ze zadu a stržen k zemi. Cítil jsem na sobě teplé lidské tělo; obrovské ruce se chopily mých rukou a nohou. Když jsem se vzpamatoval a prohlédl, zřel jsem kolem sebe tlupu olbřímích postav. Byl to opět nový typ lidské rasy — vyvinutější než onen, který jsem právě opustil. Byli to lidé vyšších postav, úměrnějších lebek a inteligentnějších tváří. Jejich rysy neupomínaly již tolik na opice a na negry. Měli zbraně — kamenné oštěpy, kamenné nože a sekery; měli na sobě i ozdoby a jakýs takýs oděv; ozdoby byly z per a připevněny na hlavách, oblek tvořila primitivní zástěra, zhotovená z hadích koží.

Samozřejmě, že jsem si všech těchto podrobností nepovšiml hned v oné chvílí, kdy jsem byl zajat. Tři bojovníci na mně seděli a snažili se mne udržeti při zemi — a dalo jim to jistě hodně práce. Nechci se nikterak chlubiti, ale jsem hrd na svoji sílu, kterou jsem vypěstoval častým cvikem. Netrvalo to ani snad dvě neb tři minuty a všechny tři jsem ze sebe setřepal. My Kaliforňané téměř všichni se

obeznáme v jiu-jitsu — já sám jsem se obíral touto zápasnickou metodou dlouhá léta ve škole a v tělocvičně Atletického Klubu Los Angelos — v dílnách našich loděnic byl též Japonec, který byl mistrem v tomto oboru a často se mnou cvičil.

Během třiceti vteřin zlomil jsem jednomu z útočníků paži v lokti, druhého jsem kopl až zavrávoral mezi své druhy zpět a třetího jsem přehodil přes hlavu tak skvěle, že při dopadu k zemi si srazil vaz. Ostatní obři na mne chvíli němě a udiveně zírali; mezitím jsem si znovu připravil pušku k ráně a když se na mne hnali znovu, prohnal jsem jednomu z nich kulku hlavou. A to je zarazilo — ne snad smrt jejich druha, ale výstřel z pušky, který slyšeli poprvé v životě. Poté vystoupil jeden z nich a velitelským tónem nařídil něco svým druhům. Řeč jeho byla dokonalejší a učleněnější než Ahmova. Pravděpodobně jim poručil, aby couvli; na to mne oslovil.

Tázal se mne, kdo jsem, odkud přicházím a co zde u nich chci. Odpověděl jsem mu, že jsem v Caspaku cizincem, že jsem zde zabloudil a že chci se vrátit k svým druhům. Poté se mne tázal, kde jsou moji druhové, načež jsem mu odvětil caspackým nářečím, že moji druhové se nalézají kdesi »u počátku«, což mělo značiti na jihu.

Obr byl zřejmě překvapen.

»Ne, zde nejsou Galuové,« řekl. »Lžete. Galuové již odešli.«

»Řekl jsem vám již, že pocházím z krajů, které jsou od Caspaku nekonečně vzdáleny. Neznám Galui a nevím ani, kdo jsou; nikdy jsem je neviděl. Dnes jsem přišel nejdále na sever. Prohlédněte si mne dobře — podívejte se na můj

oděv a na mé zbraně. Viděl jste někdy v životě Galua neb jinou bytost žijící v Caspaku, která by měla podobné věci?«

Obr musil doznati, že ne; přiznal se též, že byl nesmírně překvapen mojí puškou a silou, kterou jsem zdolal jeho tři bojovníky. Posléze bylo zřejmo, že jest přesvědčen, že mluvím pravdu a nabídl se mi, že mně pomůže, dám-li mu »kouzelnou věc« — mínil tím pušku — a naučím-li ho přehazovati lidi přes hlavu, jako jsem to před chvílí učinil s jeho druhem. Řekl jsem mu na to, že mu pušku nedám, ale slíbil jsem mu, že ho naučím onen zápasnický trik, dovedeli mne zpět k mým druhům. Obr prohlásil, že dnes jest již příliš pozdě, abych šel s nimi do jejich vesnice a ztrávil s nimi noc, že mne zítra dovede zpět. Mrzelo mne, že musím zbytečně promarniti tolik času; než obr byl tvrdohlavý a tak jsem musil jíti s nimi. Obě mrtvoly svých druhů nechali ležeti na zemi, ba ani se po nich neohlédli — tak nepatrnou cenu má lidský život v Caspaku.

Tito lidé sice také obývali skalní jeskyně, ale přece toto primitivní obydlí prozrazovalo vyšší stupeň inteligence, než jsem pozoroval u dřívějších kmenů. Jeskyně sice nebyly doslovně vzato »čisté«, ale nejhorší nečistota přece z nich byla odklizena; měli lůžka zrobená ze suchých travin, pokrytá leopardími neb medvědími kožemi; před vchodem do jeskyň byly nakupeny kamenné ohrady; někde jsem viděl i primitivní kamenné pece. Stěny jeskyně, do které mne zavedli, byly pokryty kresbami vyškrabanými do pískovce. Zřel jsem obrysy neumělých kreseb obrovských jelenů, mamutů, tigrů a jiných zvířat. Všiml jsem si také, že ani u tohoto kmene nebylo ani dětí, ani starců. Členové tohoto

kmene se nazývali dvěma jmény, či spíše jejich jména se skládala ze dvou slabik; i jejich řeč se skládala z dvojslabičných slov; naproti tomu slova řeči Tsaovy byla povětšině jednoslabičná, nehledě k několika málo výjimkám, jako *Atis* a *Galus*. Náčelník kmene, u něhož jsem byl hostem, se nazýval To-jo. Jeho domácnost pozůstávala ze sedmi samic. Zdejší ženy nebyly tak odporné jako ženy Tsaova kmene; jedna z nich byla dokonce zcela hezká — nebyla tak porostlá chlupy jako ostatní a měla jemnou, příjemně zbarvenou kůži.

Všechny jevily o mne kromobyčejný zájem a pozorně prohlížely moje šaty i výzbroj; vše ohmataly a očichaly. Dozvěděl jsem se od nich, že jejich kmen se nazývá Band-lu, aneb muži oštěpů. Tsaův kmen se nazýval Sto-lu, aneb muži seker. Na nižším stupni vývoje pod oněmi byli Bo-lu, neb muži kyjů, a pak přišli Aluové, kteří neměli vůbec zbraní a nedovedli se vůbec dorozumívati řečí. A jméno tohoto posledního, nejprimitivnějšího kmene bylo mým nejpozoruhodnějším objevem na Caproně, neboť ono slovo Alus se dochovalo po miliony a miliony let, až po naše časy. Byl jediným, chabým spojovacím vláknem mezi primitivní kulturou a kulturou dneška. Tehdy, kdy u nás byla kultura na nejnižším stupni, byla Caprona hrdým horstvem, rozlehlým světadílem, kypícím životem. — Než snad to jsou pouhé dohady a shoda pojmenování pro člověka, který nezná řeči — na Caproně Alus, v civilizovaném světě Alalus — jest čirou náhodou.

Nejsličnější z žen, s kterou jsem mluvil, se jmenovala So-ta. Jevila o mne tak živý zájem, že To-jo to nebylo vhod, což jí dal najevo tím, že ji srazil k zemi a odkopl ji

do protějšího kouta jeskyně. Když jsem viděl, jak ji týrá, vrhl jsem se na něj a stisknuv jej, až řičel bolestí, vyvlekl jsem jej z jeskyně ven. Tam mně musil slíbiti, že jí již neublíží, sic že jej za to přísně potrestám. Když jsme se vrátili, So-ta na mne vděčně pohlédla. To-jo a ostatní ženy se na mne však zlověstně mračily.

Později večer se mně So-ta svěřila, že již co nejdříve opustí To-jův kmen.

»So-ta se brzy stane Kro-lu,« šeptala mi tiše. Ptal jsem se jí, co to znamená Kro-lu; snažila se mně to všemožně vysvětliti, nevím však, zda jsem jí dobře porozuměl. Z jejích posunků jsem seznal, že Kro-luové jsou národ ozbrojený luky a šípy — že mají nádoby, ve kterých připravují své pokrmy a bydlí v jakýchsi chatrčích a používají služeb ochočených zvířat. To vše bylo velmi neurčitě znázorněno, jistě však byli Kro-luové dokonalejšími lidmi, než Band-luové. Než jsem usnul, dlouho jsem uvažoval o tom, co jsem slyšel od So-ty. Snažil jsem se nalézti jakousi vnitřní spojitost se všemi oněmi kmeny, se kterými jsem se dosud setkal a vysvětloval jsem si různými dohady jejich naději, že se každý z nich jednoho dne stane Galuem. So-ta mně cosi o tom vysvětlovala; její pojmy byly však tak neurčité, že jsem jí valně nerozuměl; celkový dojem však se shodoval s Ahmovou nadějí, že jednou, až překoná jednotlivé stupně vývoje, se stane Galuem — a s touto nadějí jsem se doposud shledával u všech kmenů. Mezi jedinci kmene Band-lu byli mnozí, kteří byli zřejmě dokonaleji vyvinutí než ostatní — dokladem toho byla So-ta. Jiní, jako To-jo, byli spíše podobni opicím, měli plošší lebky a chlupatější

těla. A to mne velmi udivovalo. Snad odpověď k těmto záhadám jest uzavřena v lůně sfingy. Kdo ví?

Obíraje se těmito podivnými myšlenkami, usnul jsem; když jsem se probudil, cítil jsem, že mám ruce i nohy pevně svázány. Také mně odebrali zbraně. Jak se jim to mohlo zdařiti, aniž by mne probudili, to nechápu. Bylo to trapné. To-jo stál nade mnou. Šerý přísvit probouzejícího se dne vnikal do jeskyně.

To-jo mne oslovil: »Řekněte mně, jak se házejí nepřátelé přes hlavu, aby si srazili vaz; za chvíli vás zabiji a chci to věděti dříve, než zemřete.«

Slyšel jsem již v životě mnoho nelogických věcí, ale něco podobného přece dosud ne. Neudržel jsem se, ač běželo o můj život, a dal jsem se do smíchu. Abych doznal pravdu, smrt mi zde nepřipadala tak hroznou. Chápal jsem nyní filosofii o bezcennosti lidského života, kterou mi vykládala Lys — měla pravdu, když tvrdila, že jsme ubohými, věčně doufajícími tvory, potácejícími se od kolébky ke hrobu, tvory, jichž existence nemá smysl než pro ně samé a pro úzký kruh jejich nejbližších.

Za To-jou stála So-ta. Zdvihla ruku a obrátila ji dlaní ke mně — to znamenalo v Caspaku totéž, jako v civilizovaném světě záporné zavrtění hlavou.

»Budu o tom uvažovati,« odpověděl jsem To-jovi. To-jo poté prohlásil, že počká až do noci. Dá mi celý den na rozmyšlenou; pak odešel on i ženy. On na lov a ženy, jak jsem se později od So-ty dověděl, k bahnisku s vlahou vodou, do níž nořily svá těla, právě tak jako jejich družky kmene Sto-lu, Když jsem se později So-ty ptal po účelu tohoto ranního obřadu, odpověděla mi slovem »Ata«.

Ležel jsem tak velmi nepohodlně v poutech as tři hodiny. Poté přišla ke mně So-ta. V ruce měla ostrý nůž — můj nůž. V několika vteřinách přeřízla jím moje pouta.

»Pojďte!« řekla. »So-ta půjde s vámi ke Galuům. Již nadešel čas, kdy So-ta opustí kmen Band-lu. Půjdeme spolu ke Kro-luům a pak ke Ga-luům. To-jo vás chce dnes v noci zabíti. Kdyby se dověděl, že So-ta vám pomohla, zabil by ji také. Odejdeme spolu.«

»Půjdu s vámi ke Kro-luům,« odvětil jsem, »ale pak se musím vrátiti ke svým lidem tam na jihu,«

»Nemůžete se vrátiti,« řekla, »jest to přísně zakázáno. Zabili by vás. Když jste již došel až sem, není pro vás návratu.«

»Ale já se musím vrátiti,« stál jsem na svém. »Moji lidé jsou tam. Musím se vrátiti a přivésti je sem.«

So-ta se nechtěla dáti přesvědčiti; později jsme se domluvili, že ji doprovodím až na území Kro-luů a pak se vrátím k svým lidem a zavedu je sem na sever, kde není tolik nebezpečí a kde lidé nedychtí tolik po krvi. So-ta mi přinesla všechny mé věci — pušku, střelivo, nůž a thermosovou láhev a pak ruku v ruce jsme se vydali na cestu na sever.

Šli jsme tak tři dny, až jsme dorazili k večeru třetího dne k osadě primitivních chatrčí; dovnitř osady jsem nevkročil, aby mne nikdo neviděl, ježto bylo přísně zakázáno se vraceti. Rozloučili jsme se se So-tou. Bylo to milé děvče — či spíše byl to dobrý a věrný kamarád. Ač byla barbarkou, měla hluboce vyvinutý smysl pro jemnost a cudnost. Byla ženou To-jovou. Mezi muži kmene Kro-lu jistě si brzy najde dle mravu caspackého světa nového chotě; než jsme se

rozešli, prohlásila, že jakmile se vrátím, opustí svého nového chotě a přijde ke mně, protože mne má ráda. Inu, stal jsem se miláčkem žen!

Ani jsem nespatřil, jací lidé obývají v osadě a vykročil jsem do houstnoucí tmy směrem k jihu. Třetího dne jsem odbočil na západ, abych se vyhnul setkání s kmenem Bandlu a s To-jou. Šestého dne přišel jsem k skalním útesům severu Sto-lu. Srdce mně prudce bušilo, neboť mezi nimi byla Lys. Již za několik okamžiků ji sevřu v náručí! Již za několik okamžiků se opět setkají naše rty! Byl jsem si jist tím, že žije u kmene mužů sekyr zcela bezpečně, a již jsem si v duchu představoval, jak jí oči zazáří radostí, až mne uzří na pokraji lesa, jak spěchám k útesům.

Bylo právě dopoledne. Ženy se již asi vrátily z koupele; když jsem došel blíže, nespatřil jsem nikde ani sebemenší známky života. »Asi jsou dosud v koupeli,« řekl jsem si v duchu. Když jsem stanul pod útesy, zhroutily se všechny mé naděje. Na zemi byly roztroušeny neklamné známky hrůzné katastrofy, která se udála během mé nepřítomnosti — ohryzané kosti, lidské kosti příslušníků kmene Sto-lu; ani v jeskyních nebylo stop života.

Ohledával jsem pozorně jednotlivé truchlivé pozůstatky, obávaje se, že naleznu mezi nimi jemnou lebku, což by zničilo štěstí mého života; našel jsem dvacet ploských, poloopičích lebek, žádná z nich neměla proporce moderního člověka. Tedy mně zbývala alespoň jiskra naděje. Tři následující dny jsem prohledal okolí útesů na jih, na sever, na západ i na východ, ale po kmeni Sto-lu nezbylo ani stopy. Kromě toho dalo se do deště a bylo velmi chladno.

Posléze jsem nechal marného hledání a vydal jsem se na cestu k Dinosauří tvrzi. Celý týden — týden plný hrůzy a nesčíslných dobrodružství, jsem šel k jihu — neb alespoň jsem se tak domníval. Za celou tu dobu slunce ani jedenkráte nezasvitlo, a déšť neustával. Zvířata, se kterými jsem se setkával, nebyla již tak početná, zato ale byla krvelačnější; než přežil jsem vše, uvědomoval jsem si však, že jsem beznadějně ztracen, že již nikdy nenaleznu smysl svého života — Lys. Během své cesty přišel jsem na další hrob — hrob Williama Jamesa. Byl taktéž opatřen malým pískovcovým náhrobkem, na němž bylo vyryto, že padl v oběť tigří krvelačnosti 13. září,

A tehdy jsem již zcela otupěl. Nikdy dosud v životě jsem se necítil tak opuštěným a bezmocným. Byl jsem ztracen. Nemohl jsem nalézti své přátele; ba ani jsem nevěděl, zda jsou dosud živi; abych doznal pravdu, pochyboval jsem o tom. Byl jsem přesvědčen o tom, že Lys je mrtva. Přál jsem si, abych zemřel, přesto však jsem bránil svůj život — svůj bezúčelný, beznadějný a ztracený život. Bránil jsem svůj život, protože jsem zdědil po svých předcích onen silný pud, který hárá ve všech mozcích živých tvorů — pud sebezachování.

Posléze jsem se dostal k pobřežním útesům Caprony; po třech dnech úsilí — po třech dnech šíleného úsilí se mně podařilo je slézti. Vystavěl jsem si hrubé žebříky; vklínil jsem tyče do úzkých skulin a po nich jsem šplhal vzhůru; vyryl jsem do skal díry pro ruce a pro nohy, abych se mohl vydrápati výše. Nedaleko vrcholu jsem našel velkou jeskyni. Jest to obydlí jakéhosi velkého předpotopního zvířete — či spíše bylo. Nyní patří mně. Zvíře jsem zabil a usadil

jsem se v jeho obydlí. Z vrcholku útesů jsem zíral na širošírý modrošedý pacifický oceán, na němž zuřila arktická zima. I nahoře na útesu byla zima. A jest zde zima i dnes, a já čekám a čekám a čekám na něco, co nikdy v tyto končiny nepřijde — na loď.

Kapitola desátá.

Jednoho dne slezl jsem opět s útesů; šel jsem na lov a pro vodu, která zurčela v chladném prameni pod útesy. Naplnil jsem tři vyschlé tykve vodou a zanesl jsem je zpět do své jeskyně. Zrobil jsem si oštěp, luk a šípy, abych ušetřil střelivo, které valem ubývalo. Moje šaty byly rozedrány na cáry. Zítra je vyměním za leopardí kůže, které jsem si vydělal a sešil v silný a teplý oděv. Zde nahoře jest zima. Rozdělávám si oheň a při ohni též píši. Jsem zde v bezpečí. Žádná jiná živoucí bytost se neodváží sem nahoru, protože zde vane ostrý, mrazivý vítr. Jsem v bezpečí, mořím se svými starostmi a bolně vzpomínám na kdysi prožité chvíle štěstí. Ztratil jsem již veškerou naději. Říká se, že v lidském srdci naděje nikdy nezmírá. Ne, není to pravda. Ve mně již zemřela.

Odevzdám se již do vůle osudu. Složím tyto stránky a vsunu je do své thermosové láhve. Uzavru je korkem, pevně přitáhnu víčko a vhodím ji do vln oceánu, jak nejdále jen budu moci. Vítr vane od pobřeží a je právě odliv; snad bude zanesena do některého mořského proudu, který věčně proudí od pólu k pólu, od pevniny k pevnině a omývá břehy obývané lidmi. Snad ji vlna vymrští na takový břeh.

A bude-li mi osud milostiv a stane-li se tak, pro milost Boží neváhejte a zachraňte mne.

Od té doby, co jsem napsal tyto poslední řádky, které měly býti závěrem mého životního běhu na Caproně, uplynul týden. Připravoval jsem si z brku nové pero a míchal jsem inkoust — primitivní inkoust, zhotovený ze šťávy černých jahod a vody. Právě jsem chtěl připojiti svůj podpis, když v tom z hloubi údolí pod útesem se ozval lomozný zvuk, který mne mocně vzrušil. Okamžitě jsem vyskočil a vyběhl z jeskyně a zíral jsem dolů. Byl to výstřel palné zbraně! Spatřil jsem dole lidskou bytost, bojující s třemi hyenodony — krvežíznivými psy dávného eocenu. Čtvrtý hyenodon byl již skolen.

Neviděl jsem dobře pro vzdálenost; chvěl jsem se však vzrušením jako list, neboť jsem přímo horečně tušil, že to jest Lys — kdo jiný zde na Caproně mohl míti pistol? První vlna radosti, která zalila moje nitro, byla vystřídána příšerným strachem, že osud lidského tvora dole, ať jest to již kdokoliv, jest předem zpečetěn. Pouze náhodou se podařilo první ranou z revolveru skoliti divého netvora, protože moje pistol byla nedostatečnou zbraní i proti malým masožravým šelmám Caspaku. V příštím okamžiku hyeny se vrhnou útokem a bezmocná rána je tím více rozzuří; a pak ubohá lidská bytost bude rozervána na bídné cáry.

A snad tam dole jest opravdu Lys! Srdce mi přestalo báti úzkostí. Než vzpamatoval jsem se a rozhodl k činu. Byla jediná možnost záchrany. Musil jsem se o ni pokusiti. Přiložil jsem pušku k líci a pečlivě jsem namířil. Výstřel byl velmi obtížný, protože střelba z výše jest vždy velmi nejis-

tá. Při výstřelu z výše jest výsledek téměř vždy hříčkou náhody.

Třikráte promluvila moje puška. Třikráte se zablesklo u mé hlavně. Při druhých dvou výstřelech jsem ani dobře nemířil. A štěstěna mi přála, a všechny tři hyeny klesly k zemi.

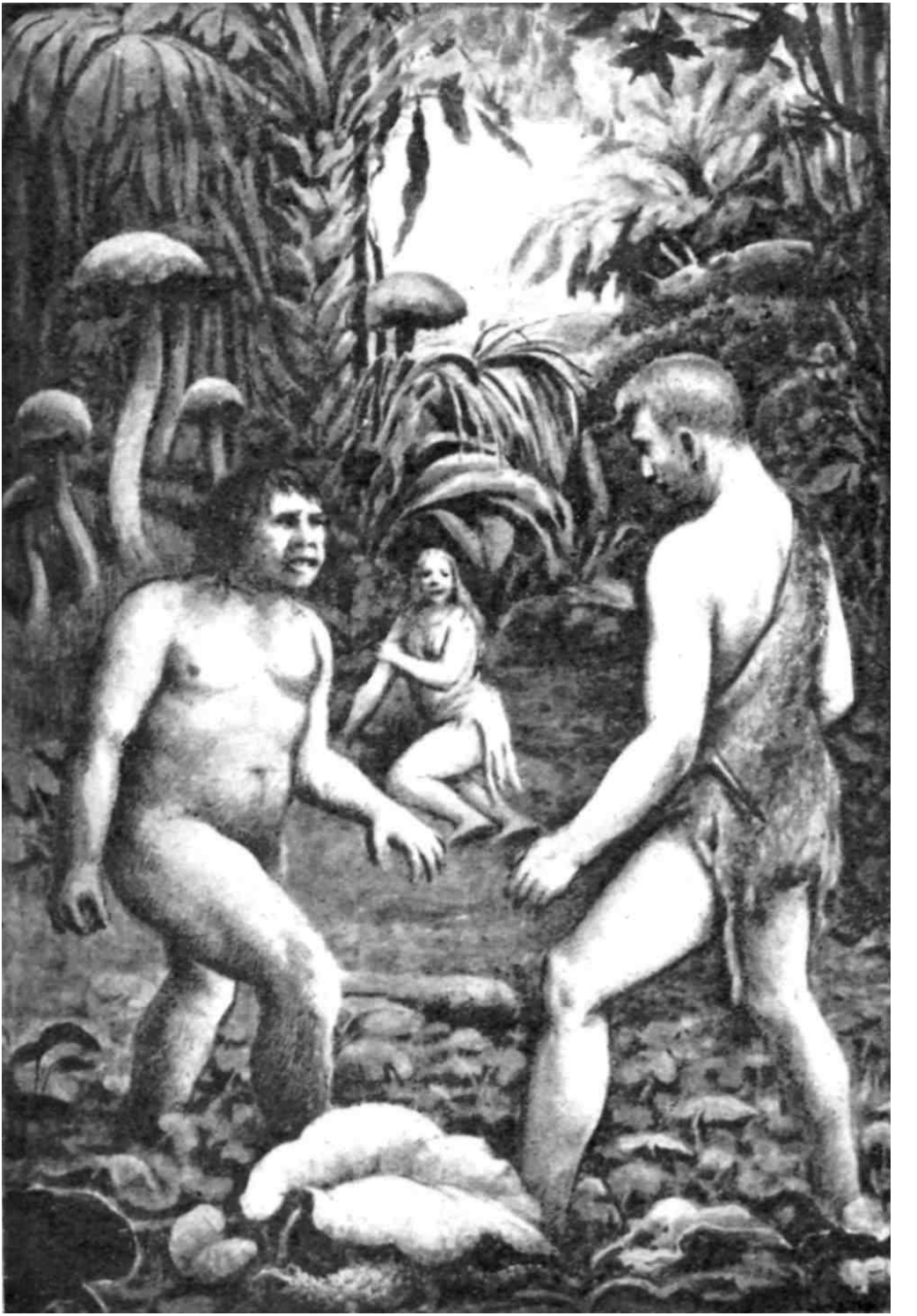
Vzdálenost mé jeskyně od úpatí útesů obnáší několik tisíc stop; slézání této téměř kolmé stěny jest velmi obtížné a nebezpečné; odvažuji se však říci, že žádný z mých opičích předků by byl tak rychle se neřítil po skalách dolů jako já. Posledních dvě stě stop vedlo přes kamenitý rozdrobený svah — když jsem byl na tomto místě, zaslechl jsem úzkostlivý výkřik.

»Bowene! Bowene! Rychle, můj milý, rychle!«

Musil jsem dávati pozor, abych si na příkrém srázu nesrazil vaz a proto jsem se nemohl dívati na to, co se dálo dole v údolí; když jsem uslyšel onen výkřik, uvědomil jsem si, že to jest skutečně Lys, a že jí opět hrozí nebezpečí. Ohlédl jsem se dolů a zřel jsem, jak jakýsi obrovský chlupatý lidoop si ji přehazuje na bedra a prchá s ní do lesa. Klouzal jsem po srázu jako kamzík. Byl to šílený let.

Lidoop byl mnohem těžší než já a kromě toho musil nésti těžké břímě, takže jsem jej brzy dohonil. Když viděl, že mu jsem v patách, obrátil se, těžce oddychuje. Byl to Kho z kmene Tsaova. Poznal mne a zlobně zavrčel odhodiv Lys stranou a chystal se na mne.

»Tato samice patří mně!« řval. »Zabiji! Zabiji!«

Když jsem se řítil se srázu dolů, musil jsem odhoditi pušku, aby mně nepřekážela, takže jsem byl ozbrojen pouze loveckým nožem. Když se Kho proti mně vrhnul, vytrhl jsem jej z pochvy.

Kho byl dobře vyvinutý samec mohutně stavěných svalů a věčný boj s životem v nehostinné Caproně jej zocelil a učinil z něj krvelačnou bestii; ale i já vlivem okolí byl jsem proniknut toutéž zvířeckou vášní. Onoho dne v šeru pobřežních útesů Caprony vrhla se na sebe dvě předvěká zvířata — člověk dneška a samec dávných věků — obě prodchnutá smrtelnou vášní, která probíhá všechny lidské doby od času vzniku a jež nezaniknou nikdy — vášní nesmrtelné touhy po ženě, jež jest alfou i omegou života.

Kho na mne skočil a chtěl mně prokousnouti hrdlo svými mohutnými tesáky. Zdálo se, že vůbec zapomněl na svoji sekeru, kterou měl v opasku zavěšenou, právě tak jako já jsem zapomněl v oné chvíli na nůž, který jsem třímal v ruce. Není pochyby o tom, že takto by mne byl Kho přemohl, kdyby mne byl nevzpamatoval výkřik Lys, který mi vrátil chladný rozum a úsudek.

»Bowene!« volala na mne. »Váš nůž! Váš nůž!«

To mi stačilo. Probral jsem se z předvěkých mrákot a stal jsem se opět moderním člověkem. Již jsem se nesnažil svými zuby prokousnouti hrdlo svého protivníka; v mžiku jsem mu vrazil do hrudi a do srdce svůj dlouhý nůž. Kho příšerně zařval, zapotácel se a klesl k zemi. Lys se vrhla do mého náručí. Strasti a útrapy minulých dnů zmizely jakoby zázrakem, a opět jsem byl nejšťastnějším člověkem na světě.

Poté jsem se ohlédl na strmý výstup k mému obydlí a byl jsem na rozpacích jak dopravím Lys nahoru, neboť jsem považoval za nemožno, aby tak útlé stvoření bylo s to překonati námahu životu nebezpečného výstupu. Když jsem s ní sdělil své starosti, dala se mi do smíchu,

»Podívejte se!« řekla a rozběhla se k úpatí srázu. Šplhala nahoru jako veverka, že jsem jí sotva stačil. Brzy jsem se přesvědčil, že se ve skalách cítí právě tak bezpečna jako já. Když jsme vylezli nahoru a opět spočinula v mém náručí, vyprávěla mi své osudy. Několik týdnů žila v jeskyních mezi příslušníky kmene Sto-lu. Byli vyhnáni ze svých dřívějších jeskyň jiným kmenem, který jich mnoho pobil a odvlekl s sebou téměř polovinu žen. Nové skalní útesy, do kterých se nastěhovali, byly vyšší, strmější a nepřístupnější, takže se z ní stala bezděky výtečná horolezkyně.

Vyprávěla mi o Khoově touze po ní, která se vystupňovala, když všechny jeho samice byly nepřáteli odvlečeny. Ve dne i v noci musila býti na stráži, aby se ubránila jeho vášní. Dokud u ní byl Nobs, nemusila se lidoopa tolik obávati — jednoho dne však zmizel neznámo kam, Lys se domnívala, že Kho ho odpravil; Nobs sám by ji byl neopustil. Lys byla vydána na milost a nemilost chlupatému netvoru; prchla mu, ale zmocnil se jí znovu; prchla opět.

»Tři dny mne pronásledoval,« vyprávěla, »tři dny bludného útěku tímto světem hrůzy. Nevím, jak se mi zdařilo vše přežíti. Nevím, jak se mi zdařilo, že jsem vždy dovedla Khoovi uniknouti. Osud nám přál, Bowene!«

Přivinul jsem Lys blíže k sobě. Poté jsem rozdělal oheň a opékal jsem antilopí řízky. Hovořili jsme o budoucnosti — věděli jsme, že nemůžeme doufati v záchranu, věděli

jsme, že jsme odsouzeni žíti na Caproně až do smrti. Než díky Bohu za to! Raději žiji s Lys zde, než kdekoliv jinde bez ní; ona tvrdí totéž; ale bojím se o ni, zda snese útrapy zdejšího nebezpečí a nástrah. Budu se modliti k Bohu, aby nás odtud vysvobodil — kvůli ní!

Oné noci se obloha zjasnila a ukázal se měsíc; vyšli jsme na plošinu před jeskyni a ruku v ruce, s tvářemi obrácenými k nebi jsme se s Lys před Bohem zasnoubili. Žádný kněz světa by nás byl posvátněji neoddal. Jsme nyní mužem a ženou a jsme spokojeni. Bude-li to vůle Boží, zůstaneme zde až do smrti. Přisoudí-li nám Bůh příznivější osud, pak jistě tento rukopis, který nyní podpisuji, nevyzpytatelné síly moře zanesou do přátelských rukou. Přesto se netěšíme marnými nadějemi. Loučíme se těmito řádky se světem a podáváme zároveň o sobě poslední zprávu.

Bowen J. Tyler, junior.
Lys La R. Tyler.

DÍL II.

ZAPOMENUTÝ LID.

DOBRODRUŽSTVÍ THOMASE BILLINGSE.

Kapitola první.

Ačkoliv jsem procestoval notný kus světa, abych odevzdal rukopis Bowena Tylera jeho otci do rukou, přece jsem jeho obsahu příliš nevěřil, protože jsem se dobře pamatoval na Bowena z universitní koleje, kde byl znám jako výborný vtipkař. Když jsem byl uveden do Tylerovy knihovny v Santa Monica, připadal jsem si jako člověk, který sám sebe napálil a litoval jsem, že jsem raději neposlal rukopis expresní poštou, protože bývám nerad předmětem nemístného žertu — jinak mám pro vtip a humor velmi vyvinuté porozumění.

Pana Tylera staršího očekávali doma každou hodinu. Poslední parník, přijedší z Honolulu, přivezl zprávy o dni odjezdu jeho osobní yachty — Toreador — která měla již před čtyřiadvaceti hodinami přistáti v Santa Monica. Tajemník pana Tylera, který zůstal doma, mně ujišťoval, že yachta jistě včas vyjela, protože pan Tyler vždy přesně dodržuje svůj cestovní plán. Kromě toho mi tajemník řekl, že vysílací aparáty bezdrátové telegrafie na Toreadoru jsou zapečetěny, takže by jich bylo použíti pouze v případě krajní nutnosti. Nezbývalo mi tedy nic jiného, než abych čekal.

Hovořili jsme s tajemníkem o rukopisu a probírali jsme jednotlivé příhody. Bylo známo a nesporno, že loď, na které Bowen J. Tyler mladší se plavil do Francie, by nastoupil

svoji službu, byla torpedována — kromě toho jsme telegrafickým dotazem v newyorské dopravní společnosti1 zjistili, že na téže lodi se plavila dáma, která se zapsala jménem Miss La Rue. Mezi těmi, kdož dle novinářských zpráv přežili katastrofu, nebylo ani jméno Bowenovo, ani jméno Lys; a ani jejich mrtvoly nebyly nalezeny.

Jejich zachránění anglickou vlečnou lodí bylo zcela pravděpodobné; i zajetí U-33 posádkou anglické vlečné lodi bylo zcela možné; i dobrodružství, která zažili během nebezpečného křižování ve vodách jižního Pacifiku — zrádcovství a smrt Bensonova, vyčerpané zásoby a otrávená voda v nádržkách, to vše, byť i znělo velmi fantasticky, přece se mohlo ve skutečnosti udáti.

Caprona vždy byla považována za více či méně mythickou zemi, ačkoliv její jsoucnost byla dotvrzena jakýmsi slavným mořeplavcem osmnáctého století; Bowenovo vyprávění působilo velmi pravděpodobným dojmem, byť i mezi onou neznámou zemí a civilizovaným světem leželo tisíce neprobádaných mil oceánu. Nebylo lze tvrditi, že by rukopis obsahoval nemožnosti. Bujná květena i zvířena Caspaku mohla se vyvinouti ve vlahé atmosféře nad vroucím kráterem právě tak dobře a téměř za těchže podmínek v období mezosoiském na celém světě. Tajemník páně Tylerův slyšel také o Caproně a jejím podivném životě, tvrdil však, že nikdy oněm báchorkám valně nevěřil. Shodli jsme se na tom, že nejpodivnější ze všeho bylo, že ani u jednoho kmene, se kterými se Tyler na Caproně setkal, se nevyskytovaly vůbec děti. To jsme nemohli pochopiti. Svět dospělých! To bylo zhola nemožno.

Uvažoval jsem o pravděpodobném osudu Bradleye a jeho družiny. Tyler našel hroby dvou z nich. Kolik z nich as ještě zemřelo! A Miss La Rue — může mladé děvče prožíti bez úhony všechny ony hrůzy, o nichž se rukopis zmiňuje? Tajemník si vzpomněl i na Nobse — a oba jsme byli na vážkách, zda máme uvěřiti této nemožné historii.

»Zdá se mi, že jsem se zbláznil,« řekl tajemník, »ale při svatém Jiří, musím tomu věřiti, dovedu si dokonce ono statečné děvče představiti s naším hrdinným terrierem po boku, jak ji chrání před příšerami přízraků, které žily před miliony let. Vidím to vše jasně před sebou — lidoopy, tísnící se v nečistých skalních brlozích — příšerné pterodaktyly, kroužící vlahým ovzduším a mávající lopatovitými křídly — obrovské dinosaury — neohrabaně ploužící svá netvorná těla šerými pralesy doby předledové — draky, o nichž jsme se domnívali, že žijí jen v mythech, a později nám pak věda dokázala, že byli neklamnými otisky ze vzpomínek primitivního člověka, sdělované během nesčetných věků z pokolení na pokolení.

»Je-li to vskutku pravda, je to hrozné,« poznamenal jsem. »A pomyslíme-li si, že Tyler a Miss La Rue jsou dosud na Caproně, obklopeni hrůzným nebezpečím — a snad žije i Bradley a někteří jiní z jeho družiny. Není pravděpodobno, že Bowen a Lys se sešli s ostatními šesti — s Bradleyem, inženýrem Olsonem, Wilsonem, Whitelym, Bradym a Sinclairem. Kdyby byli všichni pohromadě, snad by obstáli uprostřed oněch hrůz…«

»Že jen dopustili, aby ti proklatí Němci se zmocnili U-33! Bowen jim neměl důvěřovati. Baron ze Schoenvorts pravděpodobně se bez nebezpečí dostal do Kielu a nyní si

někde hrdě vykračuje s křížem za válečné zásluhy na prsou. Pohonných hmot měli dostatek, nabrali si do nádrží čerstvou vodu, naplnili zásobami, propluli podmořským kanálem pod útesy a šťastně vyvázli.«

»Nenávidím Němce,« dodal tajemník, »snad jim to ale jednou oplatíme.«

»Ano,« zavrčel jsem zlobně, »snad jim to jednou oplatíme!«

V tom se ozval zvonek telefonu.

Tajemník sejmul sluchátko — po chvíli příšerně zbledl jako křída. »Můj Bože!« zvolal a odložil sluchátko jako náměsíčný. »To není možné!«

»Co?« tázal jsem se.

»Pan Tyler starší jest mrtev,« odvětil tajemník dutě. »Zemřel včera náhle během plavby.«

Následujících deset dní bylo vyplněno pohřbem Bowena J. Tylera staršího a přípravami plánů na zachránění jeho syna. Pan Tom Billings, sekretář, vše sám obstarával; jest to vtělená energie, iniciativa a skvělý úsudek — to vše kombinováno a zosobněno. Nesetkal jsem se nikdy v životě s mužem tak dynamické síly, jakou představuje Tom Billings. Vyjednával s právníky, s úřady i exekutory, a vše šlo zcela hravě. Všichni se podrobovali jeho vůli. Byl to Bowenův spolužák z koleje a později i druh jeho her — dříve býval hlídačem stád na jedné Tylerově farmě. Tyler senior jej pozvedl a udělal z něj člověka; či spíše Tyler poskytl mu pouze příležitost a Billings člověka udělal sám ze sebe. Tyler junior, který se právě tak dobře vyznal v lidech jako jeho otec, vyvolil si Billingse za přítele, a pouto jejich přátelství bylo tak mocné, že Billings by byl za něj rád i

vlastní krk nasadil. A přes to vše nestal se Billings pochlebníkem; nemám ve zvyku býti kromobyčejnými lidmi nadšen, ale tento člověk vyniká nad průměr.

Deset dní poté, kdy mrtvola páně Tylerova byla snesena z paluby Toreadoru, vypluli jsme do vod Pacifiku směrem k neznámé Caproně. Bylo nás čtyřicet, počítaje v to kapitána i lodní posádku; Billings převzal vrchní velení. Dalo nám velmi mnoho práce, nalézti Capronu, protože stará mapa, na které jedině tajemná země byla zakreslena, byla velmi nepřesná. Když jsme se posléze octli před jejími strmými pobřežními útesy, nevěděli jsme, zda se nalézáme v jižním Pacifiku, či v Antarktickém oceánu. Fičel chladný vítr a míjeli jsme mnohé ledovce.

Během plavby se Billings všemožně vyhýbal přímé odpovědi na otázku, jak překročíme pobřežní útesy a jak se dostaneme do nitra Caspaku. Z rukopisu Bowena Tylera bylo zřejmo, že jediným možným vchodem do Caspaku jest ústí caspacké řeky — podzemní kanál. Tylerova družina mohla proplouti kanálem, protože měli ponorný člun; náš Toreador však nemohl ani podeplouti útesy, ani je přeletěti. Jimmy Holies a Colin Short ztrávili mnoho hodin přemýšlením o tom, jak ztečeme srázné skalní stěny; sotvaže jsme připluli pod útesy, Billings nás všechny svolal na palubu,

»Bylo zbytečno hovořiti o tomto problému, dokud jsme nevěděli, kde a zda vůbec Caprona existuje,« počal svůj výklad. »Dokud neprozkoumáme přesně pobřeží, jakýkoliv plán může býti pouhým dohadem. Každý z nás si podle Bowenova rukopisu utvořil o capronském pobřeží svoji představu, která se jistě neshoduje se skutečností. Mám tři

návrhy. Máme s sebou elektrický vrták a dlouhý impregnovaný kabel, který snadno dosáhne od lodních dynam až na vrchol útesů i když Toreador bude zakotven v dostatečné vzdáleností od pobřeží, máme s sebou zásobu ocelových tyčí, ze kterých bychom mohli postaviti žebřík od hladiny až nahoru na vrcholek útesů. Vrtání děr a zasekávání tyčí by bylo velmi obtížné, ale v každém případě proveditelné,

»Mohli bychom vystřeliti dlouhé lano, aby se zadrhlo za vrchol útesů; pak bychom však musili šplhati jednotlivě nahoru, a tu by nám hrozilo nebezpečí, že se lano o ostré hrany skal přeřízne, neb že smyčka vyklouzne.«

Můj třetí plán jest nejvýhodnější. Všimli jste si zajisté ohromných kovových schránek, které jsme nakládali v Santa Monica na loď. Ptali jste se mne často, co jest v těchto schránkách a ptali jste se i na význam písmene H, kterou jest každá opatřena. V těchto schránkách jsou složeny součástky našeho hydroplánu. Chci jej sestaviti na úzkém písčitém pobřeží, o kterém se Bowen v svém rukopise zmiňuje — na pobřeží, na němž nalezl mrtvolu lidoopa — předpokládaje ovšem, že tam budeme dostatečně chráněni před přílivem; jinak bychom musili sestaviti hydroplán na palubě našeho Toreadora. Pak můžeme vynésti nahoru na plošinu útesů lana a nářadí, po němž se spustíme po druhé straně dolů; čety, které budou pátrati po trosečnících, budou s námi stále ve spojení. Můžeme také všichni společně podniknouti několik výzkumných výprav do nitra údolí; to ovšem závisí na okolnostech, předem není možno nic pevného určovati.«

Onoho odpoledne jsme pluli zvolna podél pobřežních útesů Caprony.

»Vidíte aspoň nyní,« poznamenal Billings, když jsme ohýbali krky, abychom zřeli až na vrcholky tisícistopých útesů, »jak by bylo bývalo malicherno mořiti se s plány ke ztečení těchto strmých stěn. Než bychom zhotoviti a zarazili do tvrdých balvanů žebřík z ocelových tyčí, trvalo by to několik týdnů, snad i měsíců. A náš hmoždíř by nevystřelil kotvu s lanem ani do poloviny výše nejnižšího vrcholku. Nezbývá nám, než spolehnouti se na hydroplán. Nalezneme písčité pobřeží a dáme se do práce.«

Příštího jitra pozdě dopoledne naše hlídka na stožáru hlásila, že ve vzdálenosti as půl míle jest viděti příboj; když jsme připluli blíže, viděli jsme zcela dobře, jak se vlny tříští o kus písčitého břehu. Spustili jsme člun a pět nás se vydalo na obhlídku; byli jsme přitom řádně skropeni ledově studenými vlnami; byli jsme však za svoji námahu odměněni nálezem polozvětralé kostry buď vysoce vyvinuté opice, neb primitivního člověka. Billings i my jsme byli rádi, neboť jsme si aspoň byli jisti, že se nalézáme na témže pobřeží, o němž se zmiňoval Bowenův rukopis. Místa pro sestavení hydroplánu bylo dosti.

Billings neztrácel čas zbytečným rozvažováním, takže již téhož odpoledne jsme vylodili všechny schránky, opatřené písmenou H na pobřeží a vykládali jsme jejich obsah. Dva dny poté byl hydroplán sestaven a připraven k odletu. Naložili jsme do hydroplánu lana, nářadí, vodu, zásoby potravin a pohonných hmot a střelivo. Každý z nás chtěl Billingse doprovázeti. Ale nechtěl nikoho z nás s sebou. To byl opět pravý Billings; bylo-li nutno vykonati něco obtížného neb nebezpečného, vzal vše sám na sebe. A potřeboval-li nezbytně něčí pomoci, nikdy nechtěl míti po boku

dobrovolníky — vždy si raději vyvolal toho, koho považoval pro ten či onen úkol nejschopnějším.

Dovlekli jsme hydroplán na hladinu, a Billings zasedl za volant — dříve se však obezřele přesvědčil, zda má vše nezbytné s sebou, Jimmy Hollis prohlédl zbraně a střelivo, zda nic nebylo opomenuto. Kromě revolveru a pušky měl s sebou strojní pušku, přimontovanou na svrchní nosné ploše. Bowenovo líčení hrůzných příšer Caspaku nás připravilo na to nejhorší.

Konečně bylo vše v pořádku. Motor zavrčel a hydroplán klouzal po vlnách. Chvíli poté se lehce odlepil, opustil vodní hladinu, vyhoupl se elegantní spirálou vzhůru, zakroužil kolem nás a zmizel za vrcholkem útesů.

My všichni jsme mlčky stáli a zírali vzhůru. Hollis, který nyní převzal vrchní velení, se chvílemi díval na hodinky.

»Hrome!« zvolal Short. »Za chvíli bychom již zase měli slyšeti vrčení jeho motoru!«

Hollis se nervosně usmál. »Vždyť jest teprve deset minut pryč,« dodal.

»A mně těch deset minut připadá jako celá hodina,« řekl Short. »Co to ale, u čerta, je? Slyšeli jste to? On střílí! To je rachot jeho strojní pušky! Pane Bože! A my zde musíme tak nečinně přihlížeti a nemůžeme mu ani přispěti ku pomoci! Ani nevíme, co se s ním vlastně děje. Proč jen nedovolil, aby někdo z nás letěl s ním?«

Ano, byl to rachot strojní pušky. Střílel téměř celou minutu. A pak bylo ticho.

To se stalo před dvěma týdny. A od té doby nevíme nic o Billingsově osudu.

Kapitola druhá.

Nikdy nezapomenu na své první dojmy, které se mi vrývaly do vědomí, když jsem kroužil nad caspackými pobřežními útesy. Díval jsem se dolů průrvou v mračnech na pestrou krajinu pode mnou. Horká a vlhká atmosféra Caspaku kondensuje své páry, které jsou sráženy zpět mrazivými, antarktickými vzduchovými proudy a vinou se jako úzké pruhy mlžin a páry napříč Pacifikem. Měl jsem tentýž dojem, jako kdybych se díval na obrovské impresionistické plátno, pomalované šťavnatě zelenými a hnědavě žlutavými skvrnami, seskupenými kol modravého oválu vnitrozemského jezera — a vše bylo promíseno a slito cáry mlhy a páry.

Snesl jsem se nízko nad útesy a letěl jsem podél nich několik mil — nenašel jsem však příhodné místo k přistání, Obrátil jsem se tedy zpět a snažil jsem se přistáti při úpatí útesů — nikde však nebyl dostatečný prostor. Letěl jsem nyní velmi nízko — pozoroval jsem přitom pestrý, hemžící se život pode mnou, Ocitl jsem se nad jižním cípem ostrova — tam, kde záliv jezera vniká hluboko do vnitrozemí — a zřel jsem, že vodní hladina se černá podivnými tvory. Byl jsem příliš od nich vzdálen, než abych mohl tvary jednotlivců rozeznati, zdálo se mi však, že je to hejno obrovských obojživelníků. I země se hemžila lezoucími, plazícími se i šplhajícími i létajícími tvory. A měl jsem příležitost s jedním letounem — netvorem se blíže seznámiti.

Náhle se nade mnou zatmělo, a když jsem se ohlédl vzhůru, zřel jsem, jak proti mně letí příšerný netvor, poloplaz, polo-letoun. Měřil jistě osm stop od konce krku ke

konci tlustého, krátkého a neforemného těla a právě tak velké bylo i rozpětí jeho křídel. Hnal se přímo proti mně a hnusně přitom řičel — onen řev přehlušil i rachot mé vrtule. Když přiletěl před ústí strojní pušky, vpálil jsem do něj několik ran; zdálo se, že mu výstřely příliš neublížily, neboť se po mně sápal dále; nezbývalo mi, než se obrátiti, ačkoliv to bylo spojeno s velkým nebezpečím, neboť jsem byl blízko nad zemí.

Netvor proletěl kolem mne as ve vzdálenosti dvanácti stop, zatočil se a pronásledoval mne; sledoval mne až do pásma chladnějšího ovzduší nad pobřežní útesy; tam se zarazil a vrátil se. A tu se ve mně probudil primitivní lidský cit bojechtivosti — obrátil jsem se i já a jal jsem se netvora pronásledovati. Sotvaže jsem se opět ocitl ve vlahém ovzduší Caspaku, netvor hned se hnal po mně, tentokráte se shora. To mi přišlo velmi vhod, neboť moje strojní puška byla připevněna v úhlu 45° a nedala se nakláněti ani dolů, ani nahoru. Kdyby byl někdo se mnou na palubě hydroplánu, byli bychom netvora lehce sestřelili z kterékoliv posice — já jsem jej mohl přivítati deštěm kulí jen tenkráte, když na mne útočil se shora. Rozhodný boj trval téměř celou minutu nebo snad dokonce ještě déle. Poté netvoru sklesly křídla a padl k zemi.

V koleji jsme obývali s Bowenem tentýž pokoj, a tak jsem měl příležitost se od něho lecčemus přiučiti, co nebylo v rozvrhu obvyklého učiva. Bowenovým zamilovaným koníčkem byla paleontologie, Častokráte mi vyprávěl o podivných tvorech zvířeny a vůbec všeho živočišstva, kteří obývali naši zeměkouli v časech šerého dávnověku. Vyznal jsem se tedy zcela dobře v různých odrůdách plazů, letounů

a obojživelníků, kteří žili v době paleolitické. Usoudil jsem, že netvor, který se na mne sápal, byl jakýsi pterodaktyl, který v našich krajinách vymřel již před mnoha miliony lety. Přesvědčil jsem se alespoň, že Bowen ve svém rukopisu nepřeháněl caspacké hrůzy.

Když jsem si odbyl toto dobrodružství, rozhlížel jsem se opět po vhodném místě ku přistání, někde nedaleko pobřežních útesů, za nimiž mne moji druzi očekávali. Uvědomoval jsem si, že jistě již mají o mne strach, chtěl jsem však také hned při prvém vzletu nalézti vhodné místo, kam bychom mohli dovésti své zásoby a odkud bychom započali s pátráním po Bowenu Tylerovi; sotvaže však mrtvola jednoho netvora dopadla k zemi, vynořilo se jich odkudsi tucet jiných — jeden příšernější než druhý, velcí, malí a všichni se sápali po mně. Nemohl jsem se pustiti do nerovného boje a proto jsem se obrátil chvatně do chladnějšího pásma, kamž se za mnou neodvážili. Vzpomněl jsem si přitom na Bowenovo líčení, v němž tvrdil, že čím dále se postupuje v Caspaku na sever, tím méně jest člověk vysazen nástrahám a nebezpečím, které číhají v jižní části ostrova při každém kroku.

Nezbývalo mi než nalézti někde na severu ostrova příhodné místo k přistání, vrátiti se poté k Toreadoru a převézti tam vždy po dvou své druhy a vysaditi je na určeném místě. Když jsem doletěl dále na sever, zmocnila se mne neodolatelná touha, prozkoumati blíže Caspak. Věděl jsem, že mohu se svými zásobami benzinu zcela bezpečně obletěti celou Capronu — a doufal jsem, že snad náhodou přitom najdu Bowena, neb někoho z jeho družiny. Brzy jsem se dostal nad rozlehlé vnitrozemské jezero — objevil jsem

přitom v něm dva ostrovy, jeden větší na severu a druhý menší na jihu; blíže jsem je neprozkoumal.

Území mezi jezerem a pobřežními útesy nebylo na této straně tak široké jako na západě; půda zde byla otevřenější a pahorkovitější. Zde by bylo mnoho vhodných míst ku přistání; dále na severu jsem objevil jakousi osadu. Když jsem klesl níže, zřel jsem houf lidem podobných tvorů, pronásledujících kohosi, jenž utíkal přes rozlehlou lučinu. Protože jsem letěl příliš nízko, zaslechli rachot mé vrtule a dívali se vzhůru. A všichni se zastavili, pronásledovatelé i pronásledovaný; a pak všichni se skryli v blízkém lese. V téže chvíli řítil se na mne svrchu obrovský okřídlený netvor — tedy i v této končině Caspaku bylo ovzduší zamořeno těmito plazy-letouny. Netvor útočil na moje pravé křídlo tak divoce, že mne mohl zachrániti jen prudký obrat. Ovšem tento manévr byl velmi nebezpečný, protože jsem byl příliš blízko u země; již jsem se domníval, že jsem šťastně vyvázl, když v tom jsem spatřil před sebou peň ohromného stromu. Pterodaktylu jsem se vyhnul a na strom jsem narazil. Jedno křídlo se zachytilo o větev; hydroplán zakolísal, otočil se kol své osy a poškozen klesl do větví stromu — as ve výši pouhých čtyřiceti stop nad zemí.

Netvorný letoun zakroužil as dvakráte nad stromem, nad nímž jsem uvízl, hlasitě zasyčel a pak odletěl k jihu. Později jsem se dověděl, že lesy jsou nejbezpečnějším útočištěm před těmito ohavnými tvory, kteří v lese pro svoji obrovskou váhu a neforemná křídla jsou právě tak nemožní, jako můj hydroplán.

Můj stroj byl ztracen, bez vlády, a mozkem mi vířilo beznadějně zoufalé uvědomění katastrofy, která mne stihla.

Provedení mých plánů, které měly zachrániti Bowena a Miss La Rue, záviselo na našem hydroplánu — a nyní během několika minut moje nesmyslná touha po dobrodružství zničila naděje nás všech. Ani jsem v první chvíli netušil, jaké následky bude míti moje zmizení na ostatní členy záchranné výpravy. Snad i jejich životy budou obětovány pro moji vražednou pošetilost. Můj osud byl již zpečetěn; mohu však zcela upřímně říci, že osud mých druhů mi ležel více na srdci, než můj vlastní.

Za pobřežními útesy mne nervosně očekávali moji druzi. Strachují se jistě o mne — a nikdy se snad nedozví o mém bídném osudu! Snad se pokusí o slezení útesů — byl jsem si tím téměř jist; nebylo však jisto, zda jejich úsilí bude korunováno úspěchem; až se přesvědčí, že jejich úsilí jest marné, nastoupí smutnou a žalostnou cestu k domovu. Domov! Zaťal jsem zuby a snažil jsem se zapomenouti na svět, který již nikdy v životě nespatřím.

A jaký bude osud Bowena i jeho družky? I je jsem zahubil. Snad se ani nikdy nedozví, že jsme se pokusili je zachrániti. Jestliže dosud žijí, snad jednoho dne přijdou na polozničené zbytky našeho hydroplánu, visícího v koruně stromu, která se mu stala hrobem a budou si marně lámati hlavu s vysvětlením této zásady; nikdy jí však sami nerozluští; a já budu rád, že se nikdy nedovědí, že to byl Thomas Billings, jenž svojí sobeckou touhou po dobrodružství podepsal jejich rozsudky smrti.

Tyto ponuré myšlenky mi vířily hlavou; posléze jsem se vzpamatoval a snažil jsem se zaříditi dle skutečnosti, abych se přece pokusil o další záchranu. Při pádu letadla jsem si notně natloukl, byl jsem však rád, že jsem vyvázl se živo-

tem. Hydroplán byl ve větvoví nebezpečně nakloněn, takže jsem musil velmi opatrně slézti nejprve na strom a po něm se pak spustiti dolů,

Nečekala mne příliš vábná budoucnost. Mezi mnou a mými druhy rozprostíralo se vnitrozemské jezero o rozloze as šedesátí mil a pruh země as třista mil široký — hemžící se příšernými netvory. Přesvědčil jsem se dnes, že Bowen ve svém rukopise, když líčil ohavné plazy, nikterak nenadsazoval. Spíše bych řekl, že si na Caproně tak zvykl na nebezpečí, že je téměř přezíral.

Když jsem tak stál pod mohutným stromem — pod stromem, který již dávno měl býti součástí některého uhelného ložiska — a zíral na jezero vzdouvající se tisícerým životem — nebyl bych vsadil ani zlámanou grešli na to, že ještě někdy spatřím své druhy a starý svět; přísahal jsem však přes to, že budu bojovati o svůj život do posledního dechu. Měl jsem zásobu střeliva, automatickou pistoli a těžkou pušku — jednu z dvaceti, které jsme vzali s sebou vzhledem k Bowenovu upozornění, že v Caspaku jsou šelmy, které mají obzvláště tuhý život. Nejvíce jsem se musil míti na pozoru před netvornými plazy, jichž nízce vyvinutá nervová soustava jim dovolovala žíti ještě několik minut po skutečné smrti.

To vše mne tak nemrzelo jako náhlé ztroskotání našich plánů. Proklínal jsem svoji nemístnou touhu po dobrodružství, která mne přivedla do předčasné záhuby. Uvědomoval jsem si, že nyní již na mně nezávisí osud výpravy, která měla vysvoboditi Bowena, musil jsem napřed projíti tři sta mil Caspaku, abych dostihl útesů, za nimiž byli moji druzi. Průchod touto divočinou připadal mi téměř zhola nemož-

ným, ale nezbývalo mi nic jiného. Nemohl jsem se přece hned z počátku vzdáti vší naděje. Bylo mojí povinností jíti stále kupředu a k severu, dokud budu míti poslední atom síly v žilách.

Ubíral jsem se kupředu prapodivnou krajinou, jaké jsem dosud na našem světě nespatřil. Stromy, rostliny, květy, vše bylo zcela jiné, větší, bujnější, vše hýřilo barvami a groteskností. A nad tím vším zářilo obrovské, kulaté a rudé slunce, příšerné, strašidelné slunce nad strašidelným světem, těžce se prodírající svými paprsky hutnou, vlhkou atmosférou Caspaku.

Vše kolem mne se hemžilo životem; podivní tvorové lezli mezi vrcholky stromů a mezi kmeny, jiní opět kroužili ve spletitých kruzích na hladině i v hlubinách jezera; někteří se bujně vymršťovali nad hladinu; z houštin kolem mne zprava i z leva jsem slyšel neustálý šumot tisícerých hlasů, přerývaný příšerným řevem neb hromovým rachocením, jež otřásalo půdou; stále jsem cítil, že mne pozorují neviditelné oči, a že jsou mi na stopě nepostřehnutelně tiché nohy. Nejsem nervosní a nedám se jen tak lecčím vzrušiti; břímě zodpovědnosti mne však tížilo, takže jsem byl opatrnějším než kdykoliv jindy. Často jsem se ohlížel napravo i nalevo a stále jsem měl svoji pušku v ruce pohotově. V jednom okamžiku zdálo se mi, že jsem mezi hemžícími se příšerami v lese spatřil obrysy lidské postavy — nejsem si však tím úplně jist. Pokud to jen bylo možno, šel jsem po kraji lesa — ba časem jsem si tím i notně zašel, jen abych nemusil vstoupiti do tmavého nitra lesa. Zvuky, které jsem slyšel, siluety příšerných zvířat a hrozných lidoopů na mne

působily tak tísnivě, že jsem si oddychl volněji teprve tehdy, když jsem se ocitl ve volnější krajině.

Šel jsem tak k severu as hodinu, stále jsa pronásledován zvláštním pocitem, že jsem sledován jakýmsi tvorem, který stále drží krok se mnou kdesi ve vrcholku větví nade mnou, či spíše vpravo za mnou. Když asi po sté jsem se ohlédl oním směrem, upoutal moji pozornost zvláštní zvuk, který se ke mně kvapem blížil — když jsem se otočil, viděl jsem, že se na mne řítí jakési zvíře; zdálo se mi, že teprve nyní nabylo odvahy, aby se na mne vrhlo. Než ještě jsem je celé spatřil, uvědomil jsem si, že zvíře není samotno, ale že se na mne řítí džunglí ještě něco jiného. Uvědomil jsem si, že na mne pravděpodobně útočí párek šelem neb lidoopů.

A vtom se již rozhrnuly kymácející se větve mohutných kapradin a vynořil se z houští mohutný tvor. Měl jsem pušku namířenou na místo, odkud jsem se domníval, že útočník se na mne vyřítí. Než v následujícím okamžiku byl jsem svrchovaně překvapen a udiven — nedůvěřivě jsem schýlil hlaveň pušky a zíral na útlou postavu dívky, která se hnala úprkem ke mně. Sotvaže stanula vedle mne, ustrašeně se ohlédla a v tom již se z džungle vyřítila obrovská kočkovitá šelma — neviděl jsem dosud v životě tak veliké zvíře.

V prvé chvíli se mi zdálo, že mám před sebou tigra — pojem tigr byl totiž v mých představách spojen s pojmem nejnebezpečnějšího zvířete — byla to skutečně šelma, která by byla s to přivésti do rozpaků i nejzkušenějšího lovce. Šelma se na mne hnala, z očí jí šlehaly plameny, tesáky vyceněny, pěna jí stříkala z tlamy. Když šelma stanula na dohled, postupovala proti mně jen plíživým krokem; děvče

s dlouhým nožem v ruce postavilo se mi statečně po boku. Něco mi říkala neznámou, mně nesrozumitelnou řečí — tón jejího hlasu byl sladký, krásně modelovaný a prost strachu.

Když se šelma přiblížila na několik kroků, poznal jsem, že jest to obrovský panter. Vyčkával jsem příhodného okamžiku, abych mohl ránu dobře umístiti, protože kočkovité šelmy jsou velmi houževnaté. Měl jsem proti šelmě určitou výhodu, že totiž se na mne okamžitě nevrhla; postupovala proti mně se schýlenou hlavou a nastavovala svůj široký hřbet. Zamířil jsem pečlivě na páteř — tam, kde krk se připojuje k ramenům. Zvíře však jakoby vytušilo můj úmysl, zdvihlo hlavu do výše a hnalo se na mne. Kdybych byl vystřelil na hlavu v onom okamžiku, nebyl bych tím ničeho docílil, strhl jsem proto pušku níže, doufaje, že oslepující výstřel a ostrý pach střelného prachu zvíře zarazí a poskytne mi tak čas k druhému výstřelu,

Sotvaže zahřměla rána z mé pušky, viděl jsem, jak šelma se vymrštila do výše a ve vzduchu udělala kotrmelec, ale v mžiku byla opět na nohou — než tento krátký okamžik, kdy se zvedala se země a byla ke mně naplno obrácena levou stranou, stačil, abych jí probil srdce druhou kulí. Šelma klesla, vzchopila se však znovu a hnala se po mně. Životnost caspackých zvířat jest nejpodivuhodnější známkou tohoto pohádkovitého světa a jest vysvětlitelná pouze nízce vyvinutou organizací jejich nervového systému.

Ze vzdálenosti pouhých tří kroků vypálil jsem na šelmu třetí ránu, domnívaje se, že bude konečně po ní — a skutečně převalila se a zůstala nehybně ležeti u mých nohou.

Při bližší prohlídce jsem shledal, že ač moje druhá kule téměř úplně šelmě srdce rozstřelila, přesto se na mne zuřivě sápala dále — kdybych byl nebyl vystřelil po třetí, byla by mne zabila, ač sama již byla mrtva — či spíše, jak Bowen Tyler ve svém rukopise píše, dříve než si uvědomila, že jest mrtva.

Když jsem se přesvědčil, že panter jest skutečně mrtev, obrátil jsem se k dívce, která na mne s obdivem zírala — musím ovšem připustiti, že jí jistě zajímala moje puška právě tak jako já.

Byla to skutečně nejobdivuhodnější samice, jakou jsem kdy spatřil — její úbor zakrýval sice jen velmi skrovně její lepé tvary, to však její přitažlivost jen zvyšovalo. Přes pravý prs a přes levou lopatku měla ovinut kus hebké nevydělané kůže, který jí spadal po pravici volně podél těla; nad kolenem levé nohy měla kovový náramek, k němuž byla kůže druhým koncem připevněna. Kol pasu měla obtočený volný kožený pás, v jehož středu byla připevněna pochva pro její nůž. Mezi ramenem a loktem měla pouze jediný náramek, od lokte pak až k zápěstí jich měla souvislou řadu. Později jsem se dověděl, že souvislá řada náramků slouží v boji při útoku a obraně jako ochranný štít.

Vrkoče černých vlasů byly spoutány širokou kovovou páskou, která se v předu, právě uprostřed čela rozšiřovala v trojúhelníkovitou ozdobu z tyrkysu. Ostatní kovové součástky jejího úboru byly z primitivně tepaného zlata, ozdobené perletí a úlomky barevných kamenů. Přes levou lopatku měla přehozenou leopardí kůži, malé nožky pak vězely v sandálech. Jedinou její zbraní byl nůž. Ostří nože

bylo z oceli, rukojeť byla ovinuta koží, připevněnou třemi ocelovými pásky; na konci rukojeti svítil se zlatý knoflík.

Všech těchto jednotlivostí jsem si všiml v několika vteřinách, kdy jsme stáli mlčky proti sobě — ovšem neušlo mé pozornosti, že dívka byla příšerně špinavá. Její tvář, tělo i úbor byly znečištěny spoustou prachu a potu; přesto však jsem si uvědomoval, že jsem se v životě dosud nesetkal s tak dokonale krásnou bytostí. Ani ona nevýslovná špína nemohla zastíniti její krásy.

Když jsme tak stáli proti sobě a zírali na sebe, usmála se, rozevřely se její symetricky modelované rty a zasvítily dvě řady krásných, bělostných zubů.

»Galu?« oslovila mne tázavě.

Vzpomněl jsem si, že Bowen ve svém rukopise se zmiňuje, že Galu značí vyvinutější typ člověka a proto jsem ukázal na sebe a přisvědčil. Poté děvče říkalo cosi dále, čemu jsem však vůbec nerozuměl. Přitom stále se ohlížela směrem k lesu; posléze mne uchopila za rámě a ukázala prstem na pohybující se větve kapradin.

Obrátiv se naznačeným směrem, zřel jsem, jak nás pozoruje mohutný samec-lidoop; a za okamžik na to vyrojili se z lesa jiní samci a připojili se ke svému vůdci — bylo jich as dvacet. Byli úplně nazí. Jejich těla byla pokryta chlupy; ačkoliv stáli téměř zpříma na nohou a nedotýkali se rukama země, přece se podobali celkovými rozměry těla opicím jak svými končetinami, tak i opičím výrazem tváří. Pohled na jejich štěrbinovité, polopřimhouřené oči, ploché nosy, převislé vrchní rty a vyceněné žluté zuby — trháky — nebyl nikterak vábný.

»Aluové!« zvolala dívka. Čítal jsem Bowenova dobrodružství tak často, že jsem je téměř znal nazpaměť — okamžitě jsem si uvědomil, že mám před sebou příslušníky nejprimitivnější lidské rasy — Aluy dávných, zapomenutých dob — lidi, kteří se ani nedovedli dorozumívati řečí.

»Kazor!« zvolala opět dívka, a v témže okamžiku Aluové se proti nám vyřítili. Vyráželi z hrdel podivné chraplavé zvuky a cenili zuby. Byli ozbrojeni pouze přírodními zbraněmi — svými tesáky a mohutnými svaly; uvědomoval jsem si však, že by nás snadno rozdrtili a proto jsem vystřelil z pistole na jejich vůdce. Skácel se k zemi jako bleskem zasažen; ostatní se zarazili a pak zmateně uprchli. Dívka se na mne opět usmála, přistoupila ke mně blíže a hladila rukojeť mé automatické pistole. Přitom se její prsty dotkly mých; ucítil jsem, že mnou proběhla vlna vlahého citu, což jsem přičítal tomu, že jsem se již dlouhou dobu nestýkal se žádnou ženou.

Poté mně opět něco řekla svým hlubokým, plynným hlasem — ovšem nerozuměl jsem jí — a pokynuvši rukou k severu, vykročila. Šel jsem za ní, protože i mne vedla moje cesta k severu; kdyby byla však šla k jihu, byl bych i tam šel za ní, protože v tomto příšerném světě šelem a plazů jsem neskonale toužil po přátelství lidského tvora.

Šli jsme kupředu; dívka stále hovořila a zdála se býti velmi překvapena, že jí nerozumím. A zvonivě se zasmála, když jsem i já na ní promluvil, snad proto, že jí moje řeč připadala velmi nezvyklou a směšnou. Když se marně pokoušela se mnou se dorozuměti, obrátila proti mně svoji dlaň, řekla: »Galu!« a pak se dotkla mé paže neb zbraně a volala: »Alu! Alu!!« Vyrozuměl jsem, co tím míní, neboť

jsem z Bowenova rukopisu věděl, že obrácená dlaň znamená zápor a »Alu« člověka bez řeči. Kdykoliv řekla tato slova, dala se do smíchu a mně nezbývalo, než smáti se také. Chtěla tím říci, že nejsem Galu, nýbrž Alu, člověk bez řeči. Bylo zcela přirozeno, že jí bylo podivno, že jsem nerozuměl já jí, a že ani ona nerozuměla mně, že řečí mužů kyjů počínaje a řečí Galuů konče všechny jazyky caspackých kmenů byly spřízněny a rozlišovaly se pouze svojí členitostí. Ona, jsouc příslušnicí kmene Galu, rozumí příslušníku kmene Bolu neb muži seker neb oštěpů, a oni opět navzájem jí. Holuové či opice, Aluové a já jsme byli jedinými člověku podobnými tvory, s kterými se nemohla dohovořiti; bylo však zřejmo, že svým důvtipem přišla na to, že nejsem ani Alu, ani lidoop, ani člověk bez řeči.

A proto se snažila mne naučiti svoji řeči; kdybych nebyl měl tolik starostí o osud Bowena a svých druhů na Toreadoru, byl bych rád, aby ono vyučování bylo trvalo co možná nejdéle.

Nikdy jsem příliš netrpěl na ženské pohlaví, ač jsem velmi rád dlel v ženské společnosti. Nikdy jsem si je neoblíbil proto, že bych se byl do nich zamiloval — lásku jsem přenechával jiným, kteří dovedli milovati lépe než já — moje záliba v dívčí společnosti spočívala v tom, že jsem s nimi rád tančil, hrál golf, jezdil v člunu, hrál tenis a jiné hry.

Společnost této polonahé divošky vzbudila však ve mně city, jakých jsem dosud nezakusil. Když se mne dotkla, zachvěl jsem se tak, jak jsem se dosud v přítomnosti žádné ženy nezachvěl. Nechápal jsem tento svůj cit, poněvadž jsem si uvědomoval, že ono zachvění jest neklamným

znamením lásky a přece jsem nemohl milovati tuto malou barbarku s olámanými, nepěstěnými nehty a pletí tak zašpiněnou prachem a zelení listí, jímž se prodírala, takže bylo těžko říci, jakou barvu měla původně. Ale její jasné oči a skvostné bílé zuby, stříbrný smích a ztepilá postava svědčily o její vrozené jemnosti, kterou ani povrchní špína nedovedla zakrýti.

Slunce stálo již nízko na obloze, když jsme došli k malé říčce, která ústila do široké zátoky na úpatí nízkých útesů. Nechci ani připomínati, že během naší cesty jsme zažili nesčetná dobrodružství — byli jsme mnohokráte napadeni příšernými zvířaty, která nás buď pronásledovala neb náhodou nám přišla do cesty; stále jsme byli připraveni k obraně, neboť zde, v Caspaku, lze uhájiti svůj život jen za cenu věčné bdělosti.

Naučil jsem se během této doby několika slovům její řeči — znal jsem jména mnoha zvířat, plazů, stromů, kapradin a rostlin. Dovedl jsem již pojmenovati moře, řeku, útes, nebe, slunce a mraky. A tu mne napadlo, že dosud nevím, jak se moje společnice jmenuje. Ukázal jsem prstem na sebe, řekl jsem »Tom« a tázavě jsem se na ni podíval. Dívka si vjela rukou do vlasů a byla velmi udivena. Opakoval jsem několikráte za sebou své jméno.

Posléze pochopila a řekla svým sladkým hlasem: »Tom! Tom!«

Když se moje jméno ozvalo z jejích úst, připadalo mi neskonale něžným. Poté se dotkla rukou své hrudi a řekla: »Ajor!«

»Ajor!« opakoval jsem i já — ona se smála a radostně tleskala rukama.

Věděli jsme nyní svá jména a oba jsme se z toho radovali. Líbilo se mi nesmírně její jméno. I jí se líbilo mé, protože si je několikráte opakovala.

A tak jsme se dostali na břeh malé říčky, která vylévala své vody do zátoky velkého vnitrozemního jezera. Útesy byly rozhlodány zubem času a na jednom místě zela černá jeskyně, tísnící se pod obrovským, několik stop převisujícím balvanem — kynulo nám přístřeší. Okolo tohoto místa leželo na zemi dosti balvanů, ze kterých jsem mínil vystavěti prostou ohradu kol jeskyně. Ukázal jsem ono místo Ajor a naznačil jsem jí, že chci, abychom zde přenocovali.

Sotvaže pochopila můj úmysl, přisvědčila mi po caspackém způsobu a dotknouc se mé pušky, táhla mne k řece. Na břehu se zastavila, sejmula si pás a odhodila jej na zem; pak povolila kovový náramek nad kolenem, smekla kůži s ramene a odhodila ji se sebe. Vše to se událo tak přirozeně, prostě a rychle, že se mi údivem zatajil dech. Poté se na mne usmála, ponořila se do vody a klidně se koupala. As pět neb deset minut byla ve vodě — když vystoupila na břeh, kůže jejího těla byla hebká, světlá a krásná. Nesnažila se nikterak osušiti se, čemuž jsem se opět nemálo podivil a v mžiku vklouzla do svého prostého, koženého úboru, který jí tak slušel.

Do večera scházela již jen asi hodina, a protože jsem namáhavou cestou vyhladověl, pustil jsem se as čtvrt míle zpět na malý palouk, kdež jsme předtím zřeli antilopy a pakoně. Sestřelil jsem hned první ranou statného antilopího samce; zbytek stáda se zmateně rozprchl do lesa, kdež byl přivítán pustým řevem šelem, které se rvaly o bohatou kořist.

Loveckým nožem jsem odřízl zadní čtvrt. S pomocí Ajor sesbíral jsem spadlé suché větve k rozdělání ohně; dříve však ještě, než jsem zapálil hranici, vystavěl jsem kol našeho útulku kamennou ohradu.

Nikdy nezapomenu na výraz tváře Ajor, když na mne zírala, jak jsem rozškrtnul zápalku a podpálil hranici klestí. Byl to výraz tváře smrtelníka, který s neskonalým údivem zírá na zjevivší se mu božství. Bylo zřejmo, že Ajor neznala moderní způsob rozdělávání ohně. Obdivovala moji pušku a pistol; tenké snítky dřeva, které se zázrakem rozsvěcovaly a rozněcovaly táborový oheň, znamenaly pro ni něco nadpozemského.

Když se maso peklo nad ohněm, snažili jsme se opět s Ajor se dohovořiti; ovšem, ač jsme svoji řeč doplňovali výmluvnými posunky, bylo dorozumění velmi těžké. A tu Ajor vážně se ujala učitelského úkolu. Počala mne učiti řeči nejprimitivnějšího kmene Caspaku, kmene Bo-lu. Nebylo to příliš těžké, a ačkoliv úloha Ajor byla ztížena tím, že neovládala moji řeč, chápal jsem její výrazné a vysvětlující posunky, kterými dávala najevo svojí vysoce vyvinutou inteligenci.

Když jsme pojedli, přiložil jsem na oheň několik polen a rozhrábl jsem ohniště až ke vchodu do ohrady, neboť jsem se domníval, že plápolající plameny budou nejlepší ochranou před divokými masožravci. Poté Ajor mne opět učila — a kol nás se ozývaly příšerné zvuky caspacké noci, řvaní a chropot tigrů, panterů a lvů, vytí a štěkání vlků, šakalů a hyen, řev štvané kořisti a sykot obrovitých plazů a ještěrů; jen hlas člověka se nikde neozval.

Ačkoliv tento řev noci byl ohlušující a chvílemi tak mocný, že se celá země kolem otřásala, přes to všechno jsem byl tak zaujat svojí učitelkou, že jsem onen pekelný hřmot, který by mne byl jindy děsil, ani nevnímal. Usměvavá tvář krásné divošky, která mi trpělivě vysvětlovala význam různých slov a opravovala mojí výslovnost, mne cele zaujal. Zář plamenů ozařovala její rysy a odrážela se ve zřítelnicích jejích očí a zrcadlila se v lesku jejích bělostných zubů, zlatých ozdob i její jemné pleti. Zdá se mi, že mne vábila více její krása než touha po naučení se caspacké řeči; než ať již tomu bylo jakkoliv, naučil jsem se onoho večera dosti — třebas vše nespadalo do lingvistického oboru.

Ajor si pevně předsevzala, že musím se s ní dohovořiti caspačtinou co možná nejdříve; domnívám se, že toto předsevzetí pramenilo ze — zvědavosti. Ajor toužila po tom, abych dovedl mluviti její řečí a abych ukojil její zvědavost — byla nesmírně zvědava na spoustu věcí, týkajících se mé osoby. Její oči plály vzrušením, ruce se míhaly ve výmluvných posuncích; ústa jí překypovala slovy. Než to vše jí nebylo téměř nic platno. Znal jsem caspacké výrazy pro člověka, strom, skálu, lva a pro mnoho jiných věcí, ale tento slovník jí nestačil; Ajor vřela netrpělivostí, tloukla mne nedočkavě svými malými pěstěmi do prsou, a když pochopila směšnost svého úsilí, smála se z plna srdce.

Snažila se mne naučiti posunky několik sloves. Byli jsme tak zabráni do jazykových výkladů, že jsme si ani neuvědomovali, co se před naší jeskyní děje — vtom však Ajor prudce vstala a zvolala: »Ka-zor!« Předtím právě mi vysvětlovala, že slovo »ju!« znamená »stůj!«. Když zvolala

»Kazor!« myslil jsem, že mi opět chce něco vysvětliti a bezděky jsem toto slovo opakoval. Zapomněl jsem v oné chvílí, že »Kazor« znamená »Pozor!«. Když jsem si však všiml vzrušeného výrazu jejích očí, které zíraly k východu z jeskyně, pochopil jsem, že se něco děje. Do našeho útulku dral se chroptící obrovský medvěd; jeho ohyzdná hlava se zjevila nad kamennou ohradou. V Bílých Horách Arizony často jsem dlel na lovu grizzly a domníval jsem se, že to jsou nejnebezpečnější a největší zvířata — v porovnání s příšerou, která se na nás sápala, scvrkl se šedý grizzly na novofundlandského psíka.

Náš oheň plápolal již jen uprostřed jeskyně a kouř unikal ven otvory v kamenné ohradě, kterou jsem nakupil kol dokola. I otvor, kudy jsme vycházeli z jeskyně, byl zahrazen několika volně na sebe položenými balvany, které zabraňovaly průchod většího tělesa. Domníval jsem se, že nás oheň dostatečně ochrání, a že se žádná noční šelma neodváží přiblížiti se těsně k plamenům. Ovšem notně jsem se mýlil, neboť obrovský medvěd měl svůj čenich právě as ve vzdálenosti jedné stopy od uhasínajícího žároviště — tak jsem byl zaujat učením i svojí učitelkou, že jsem úplně zapomněl přihoditi dříví na oheň.

Ajor vytrhla z opasku svůj malý nůž a ukazovala přitom na moji pušku. A přitom něco hovořila svým tenkým stříbrným hláskem, v němž ani nyní nebylo stopy nervosnosti neb panického strachu. Vyrozuměl jsem, že mne vybízí, abych na medvěda vystřelil; k tomu jsem se nechtěl odhodlati, leč v nejhorším případě, neboť jsem byl přesvědčen, že kule z mé pušky by zvíře jen rozdráždily, takže by pak snadno rozbořil naší kamennou ohradu.

Namísto, abych vystřelil, vhodil jsem do ohně několik větví; když se plamen rozhořel a ostrý čoud se valil otvory v kamenné hradbě — zvíře couvlo příšerně mručíc, stále však jsem viděl venku dva plamenné uhlíky jeho rozzlobených očí a vrčení nás přesvědčovalo o jeho stálé přítomnosti.

A tak zatímco příšerné zvíře stálo před jeskyní, přemýšlel jsem usilovně o nějaké záchraně nebo o účinné obraně. Uvědomoval jsem si, že kdyby se medvěd rozhodl nás napadnouti, rozbořil by svými mohutnými tlapami naši kamennou ohradu jako domek z karet — a pak by bylo po nás veta.

Ajor, protože nerozuměla účinnosti palných zbraní, příliš jim důvěřovala a stále mne vyzývala, abych na zvíře vystřelil; věděl jsem, že střelnou ranou bych medvěda jen rozzuřil; proto jsem vyčkával a úzkostlivě jsem zíral na ony ďábelské plaménky jeho očí, které škodolibě na nás blýskaly a naslouchal jsem příšernému bručení, které bylo tak silné, že se půda se skalami mocně otřásala. Posléze medvěd opět vsunul hlavu mezi kameny naší ohrady. Narovnal jsem dříví na oheň pokud to jen bylo možno — uvnitř jeskyně bylo takové vedro, div jsme se neupekli; ohyzdná tlama medvěda chvíli setrvala v otvoru, po chvíli však zmizela. Oddychl jsem si, domnívaje se, že medvěd změnil svůj úmysl a rozhodl se poohlédnouti se po jiné, snadněji dosažitelné kořisti.

Moje radost a naděje však netrvaly příliš dlouho a srdce mi přestalo téměř tlouci, když jsem v otvoru mezi kameny spatřil obrovskou netvornou tlapu, která hýbala největším balvanem, který zahrazoval vstup do jeskyně — až se jí

podařilo jej svaliti dolů. A hlava netvora sunula se dále do jeskyně; otvor naštěstí nebyl dosti široký pro mohutná ramena chlupatého netvora.

Ajor se ke mně přitulila blíže — cítil jsem ve vlahém dotyku jejího těla, jak se chvěje. Jinak však nedávala najevo, že se bojí. Bezděky jsem ji k sobě přivinul. Nebyl to snad ani tak projev lásky, jako ochrany — nemohu však popříti, že ani v této chvíli, kdy nám oběma hrozila smrt, jsem cítil, že začínám Ajor míti rád. Poté jsem se chopil pušky, protože jsem si uvědomoval, že nám již nic jiného nezbývá, než vpáliti do netvora pokud možno co nejvíce kulí. Již se mu podařilo vyvrátiti i druhý balvan a dral se celým tělem dovnitř.

Zamířil jsem pečlivě mezi jeho oči; kule z tak blízké vzdáleností vystřelená se nemohla minouti svým cílem — byl jsem si jist svojí chladnokrevností. A v rozhodném okamžiku, kdy ukazováček dopadl na kohoutek, rána nevyšla, kladívko dopadlo na nedokonalou patronu.

A téměř v téže chvíli dolehl k mým uším příšerný řev; medvědovi draly se z hrdla hrozné zvuky a chvatně couval z jeskyně ven. V prvém okamžiku nechápal jsem, co se vlastně stalo a nedovedl jsem si vysvětliti, proč couvl, když již vlastně měl kořist v drápech. Nemohl jsem předpokládati, že by se snad byl zalekl pouhého cvakotu kohoutku. Dlouho však jsme nečekali na vysvětlení tohoto obratu, neboť zvenčí se ozýval řev a hřmot zápasu dvou obrovitých těl, až se zem otřásala. Medvěd byl napaden nějakým jiným obrovským zvířetem, se kterým právě zápolil. Bitva obou netvorů trvala téměř celou hodinu, pak ryk boje a řev ustával, až posléze ustal úplně,

Ajor mne vyzvala posunky a slovy, abych posunul oheň až ke vchodu do jeskyně, aby zvíře, které by snad nás chtělo napadnouti, musilo projíti přímo ohněm. Poté jsme usedli a očekávali, až vítěz boje nás napadne; ačkoliv jsme velmi dlouho čekali, neuzřeli jsme již ohnivé plaménky očí za kamennou ohradou.

Poté jsem Ajor vyzval, aby si ulehla, neboť jsem věděl, že již spánku nutně potřebuje; sám jsem bděl na stráži téměř až do úsvitu, kdy ona se probudila; chtěla pak, abych i já na chvíli ulehl, a když jsem se zdráhal, ze žertu mne k tomu donutila, vyhrožujíc mi svým malým loveckým nožem.

Kapitola třetí.

Když jsem se probudil, byl již bílý den; Ajor opékala právě na rožni kus antilopího masa. Věřte mi, že radostné jitro a příjemný pach škvařícího se masa naplnily mé srdce novou nadějí a úplně zapudily vzpomínky na ohavnou, právě prožitou noc; a i jemná silueta pružné Ajor nemálo na mne působila.

Ajor se na mne dívala a smějíc se, ukazovala své rozkošné, bělostné zuby. Vzpomínám si, že v oné chvíli jsem poprvé v životě litoval, že Ajor jest pouhou nevychovanou divoškou.

Zavolala mne k sobě před jeskyni a ukázala mi, co nás zachránilo před medvědem — před kamennou ohradou ležela rozdrásaná mrtvola nádherného tigra a vedle ní rozsápané tělo obrovského skalního medvěda. Nikdy bych si byl

nepomyslil, že ve dvacátém století našeho věku mi zachrání život krvelačný tigr; ale bylo tomu tak — v trávě přede mnou obě mrtvoly o tom podávaly neklamný důkaz.

Velcí masožravci Caspaku jsou stále hladoví a musejí stále naplňovati své útroby, aby se udrželi při životní síle — napadají proto jakéhokoliv živého tvora, kterého zvětří, byť by se s ním musili utkati třebas i v nerovném boji. Dle pozdějších svých pozorování došel jsem k závěru, že skalní medvědi, skalní lvi, krvelační tigři právě tak jako velcí masožraví ještěři se krmí dvakráte denně, jednou ráno a jednou v noci. Pozřou vždy okamžitě celý svůj úlovek, pak si lehnou a několik hodin spí. Naštěstí jich bylo poměrně málo; jinak by již v Caspaku veškerý život vymřel. Jejich vlastní žravost je ničí a dovoluje ostatním živočichům, aby žili — stává se, že i v době jarní lásky samci se vrhají na vlastní samice a požírají je — že samci i samice požírají vlastní mláďata, jest úkazem zcela obvyklým. Jak bylo možno, že zdejší lidské i pololidské rasy za těchto hrůzných a věky trvajících podmínek obstály, to dodnes nechápu.

Po snídani jsme se vydali s Ajor na další cestu k severu. Sotvaže jsme ušli nevelký kus cesty, byli jsme napadeni houfem lidoopů, ozbrojených kyji. Byli vyvinutější než Aluové, Ajor mi řekla, že to jsou Bo-luové, muži kyjů, Kulka z mého revolveru jednoho z nich zabila a postrašila ostatní; během dne jsme jimi byli ještě několikráte znepokojováni. Posléze jsme opustili jejich území a vešli jsme do krajiny obývané kmenem Sto-lu, muži sekyr. Tito »lidé« nebyli jíž tolik chlupatí a nepodobali se tolik opicím; také proti nám již tak nepřátelsky nevystupovali. Spíše byli

velmi zvědaví, šli kus cesty za námi a dotěrně si nás prohlíželi. Volali nás a Ajor jim odpovídala; zdálo se však, že její odpovědi je neuspokojovaly, neboť se tvářili výhružněji a výhružněji, až posléze se chystali k útoku na nás. Vtom však vyrazil z nedalekého křoví malý, rudosrstý jelen — potřebovali jsme právě něco k snědku, neboť bylo již po poledni a měli jsme hlad, vytrhl jsem proto pistol z opasku a jelena jsem skolil. Sto-luové byli tímto výkonem elektrizováni; okamžitě zanechali nepřátelských úmyslů a zmizeli do jednoho v lese.

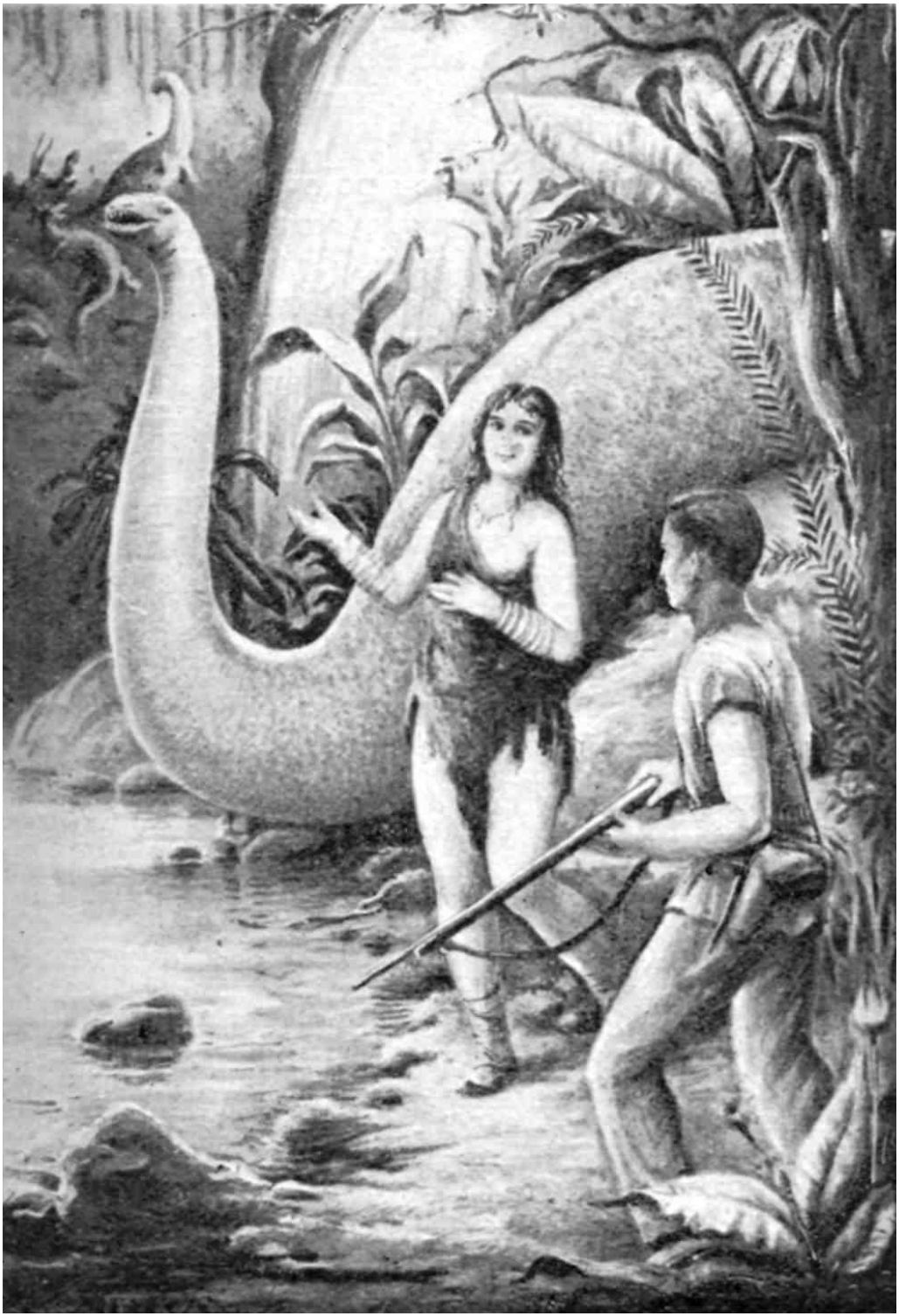
Noc jsme strávili na břehu malé říčky na území kmene Sto-lu. Našli jsme si malou jeskyňku v pobřežních útesech — byla tak skryta, že by se nějaké zvíře mohlo do ní dostati jen náhodou. Když jsme pojedli kus jeleního masa a několik plodů ovoce, které Ajor cestou utrhla, zalezli jsme do naší skrýše; vchod jsem zahradil kusy dřeva a kamením. Žádný živý tvor se nemohl k nám dostati, leč by byl přeplul říčku. Cítil jsem se tedy poměrně v bezpečí. Naše obydlí bylo velmi úzké, strop pak byl tak nízký, že jsme nemohli ani dobře státi. Byli jsme velmi unaveni a okamžitě jsme oba ulehli; pocit bezpečnosti byl tak mocný, že jsem usnul, sotvaže jsem vedle Ajor ulehl.

Následující tři dny jsme postupovali kupředu zoufale pomalu. Pochybuji, zda jsme za celé dny urazili pouhých deset mil. Krajina byla tak divoká, že jsme se dlouhé hodiny musili skrývati před obrovskými zvířaty, která nás neustále ohrožovala. Ještěrů bylo méně; přibývalo však krvelačných šelem; plazi, které jsme zřeli, byli obrovitých postav. Snad do smrti nezapomenu na obrovského plaza, s kterým jsme se utkali na břehu u peřejí velkého jezera.

Nejvyšší bod jeho trupu byl vzdálen od země as dvanáct stop, dlouhé tělo i s krkem měřilo téměř sedmdesátpět či sto stop. Jeho hlava byla směšně malá; pohled na něj byl skutečně příšerný. Řídě se svými dosavadními zkušenostmi v Caspaku, obával jsem se, že zvíře, sotvaže nás spatří, se na nás vrhne a proto jsem připravil pušku k ráně a spěchal jsem do úkrytu v křoví. Ajor se však mému počínání dala do smíchu, zvedla se země kus dřeva a běžela k ještěru, hlasitě pokřikujíc. Plaz kroutil nemotorně malou hlavou sem a tam, hledaje původce nenadálého znepokojení. Posléze uviděl malou, útlou Ajor; moje společnice mrštila mu dřevem po hlavě. Ozval se bekot ne nepodobný ovčímu, a obrovitý ještěr se hroužil do vody a brzy v ní zcela zmizel.

Ponenáhlu se mi tříbily vzpomínky na má studia a na četbu Bowenových knih z oboru paleontologie a uvědomil jsem si, že jsem měl před sebou diplodoca z období Jury. Ale jak se lišil živý, opravdový ještěr od umělých konstrukcí Hatchera a Hollanda v museích! Domníval jsem se, že diplodocus byl pozemním zvířetem, seznal jsem však, že jest částečným obojživelníkem. Setkal jsem se s ním později ještě několikráte a vždy přede mnou prchl do vody. Kromě svého obrovského těla neměl nic, čím by se mohl brániti; vahou svého těla byl by mohl zcela lehce zalehnouti i velkého skalního medvěda. Jest to hloupé, dobrosrdečné a nemotorné zvíře.

Tři následující noci jsme spali v korunách stromů, nemohouce nalézti jinou vhodnou skrýš. Byli jsme bezpečni před útoky velkých pozemních šelem; stále nás však znepokojovali a ohrožovali malí létaví ještěři, hadi, leopardi a panteři.

Na sklonku třetího dne jsem se již s Ajor dosti plynně dohovořil — oběma se nám tím velmi ulehčilo, obzvláště Ajor. Zahrnovala mne otázkami, pokud to ovšem bylo možno, neboť naše záchrana spočívala na tom, osvojím-li si co nejdříve znalosti caspackých zvyků a obyčejů a krajiny — a proto jsem kladl otázky povětšině sám.

A přesto jsem rád slyšel a odpovídal na její naivní otázky, když se mne udiveně ptala na náš svět za pobřežními útesy Caspaku; a nikdy o mých odpovědích nepochybovala, ač jí musily připadati někdy velmi podivnými. Předtím nikdy ubohá malá Ajor nevěděla, ba ani nesnila o tom, že existuje nějaký svět a vůbec život za hranicemi Caspaku.

Ačkoli její otázky byly velmi prosté, přece prozrazovaly bystrý vtip a chytrost, která neodpovídala jejímu mladému věku. Uvědomoval jsem si, že Ajor jest velmi zajímavou a zábavnou společnicí a děkoval jsem dobrotivému osudu, že zkřížil naše cesty. Dověděl jsem se od ní mnoho podrobností o Caspaku, stále však nemohl jsem rozřešiti onu záhadu, která marně vrtala mozkem i Bowenu Tylerovi — že totiž ani mezi lidoopy, ani mezi lidskými rasami v Caspaku jsem se nesetkal s dětmi. Ajor se mně snažila vysvětliti tuto zvláštnost, ačkoliv při tom dávala najevo, že se diví, že se ptám po tak samozřejmé věci. Řekla mi, že mezi Galui se nachází několik dětí, a že i ona před lety byla také dítětem; většina lidí však že pochází »cor sva jo«, totiž »z počátku«; a když vyřkla tato slova, ukázala rukou neurčitě k jihu.

Poté se naklonila ke mně a bojácně se kolem rozhlížejíc mi tiše šeptala: »Dlouho mne moje matka musila skrývati, aby v noci nepřilétli Wieroové a neodvlekli mne s sebou do Oo-oh.« Když vyslovila toto poslední slovo, zachvěla se,

jakoby ji zamrazilo. Snažil jsem se vyzvěděti více; ale její hrůza, když vyprávěla o Wierooech a jejich sídlech v Ooh byla tak opravdová a nelíčená, že jsem od toho upustil. Zvěděl jsem jen, že Wieroové odnášejí pouze děti ženského rodu a někdy také ženy Galuů, které přišly »z počátku«.

To vše bylo velmi tajemné a téměř nevysvětlitelné — vyrozuměl jsem z toho, že Wieroové v představách obyvatelů Caspaku byli všemocnými a všudypřítomnými démony nebo bohy. Z toho jsem vyvodil, že Ga-luové mají určité náboženství, o čemž jsem se také pozdějšími otázkami přesvědčil. Ajor vyprávěla velmi uctivě o Luatovi, bohu tepla a života. Jméno tohoto boha jest složeno ze dvou slov. Lua značí slunce, a ata jest společné jméno pro vejce, život, mládě a plodnost. Vyprávěla mi dále, že uctívají Luata v ohni, slunci, vejcích a jiných předmětech, které jsou v určitém vztahu k teplu a plodnosti.

Kdykoliv jsem rozdělával oheň, všiml jsem si, že Ajor vždy opsala ve vzduchu ukazováčkem trojúhelník — tentýž obřad vykonávala též každého jitra, když poprvé spatřila sluneční kotouč. Zprvu jsem tomu nevěnoval valnou pozornost, později však, když mi vysvětlila některé caspacké pověry, seznal jsem, že činí ve vzduchu znamení trojúhelníku za těchže okolností, jako římští katolíci znamení kříže. Když mi toto vykládala, ukázala na tepané ozdoby na svých náramcích, na rukojeti nože a na pásu, který obepínal její nohu — všechny měly podobu trojúhelníku.

Nalézali jsme se právě na území kmene Band-lu, mužů oštěpu. Bowen poznamenal ve svém rukopisu, že tento kmen se podobá Cro-Magnonské rase z období paleolitického — byl jsem proto na ně velmi zvědav. A neměl jsem

býti zklamán! Seznámil jsem se s nimi až příliš dobře! Opustili jsme území Sto-luů a probojovávali jsme si cestu houfy divých zvířat — po dvou dnech svízelné cesty rozhodli jsme se rozbíti tábor o něco dříve, než obvykle — přišli jsme totiž na řadu skalisek táhnoucí se od východu k západu, v níž bylo mnoho vhodných jeskyní. Oba jsme byli velmi unaveni a proto jsme se rozhodli zůstati v úkrytu až do příštího jitra. Během několika minut vyhledal jsem příhodnou jeskyni. Vchod do jeskyně končil malou platformou, na níž jsme mohli pohodlně rozdělati oheň, ovšem vstup dovnitř byl velmi obtížný — musili jsme totiž leže se protáhnouti úzkou štěrbinou, vnitřek však byl velmi prostranný. Rozžehl jsem smolnou louč — až kam jsem mohl dohlédnouti, jeskyně se táhla dále do skály.

Odložil jsem pušku, pistol a pás se střelivem a zanechav Ajor v jeskyni, šel jsem se poohlédnouti po palivu. Maso a ovoce jsme již měli a moje láhev byla plna čerstvé pitné vody. Zbývalo nasbírati jen trochu dřeva na oheň a proto, abych ušetřil síly Ajor, nedovolil jsem jí, aby šla se mnou. Ubohá dívka byla skutečně velmi unavena; byl jsem však přesvědčen, že by byla se mnou šla, dokud by neklesla. Byla velmi dobrým kamarádem — často jsem litoval a často opět jsem byl rád, že nenáležela k téže kastě jako já, protože bych se byl do ní jistojistě zamiloval. Šli jsme spolu jako hoši a nedošlo dosud mezi námi k nijakým citovým projevům.

Kolem skalisek bylo velmi málo dřeva a proto jsem musil jíti až do lesa, který byl několik set yardů vzdálen. Teprve nyní si uvědomuji, jak jsem jednal nerozvážně — vždyť jsem byl v Caspaku, v zemi, kde za každým křovis-

kem číhá smrt; vstoupil jsem do lesa úplně bezbraný — a nevyplatilo se mně to. Když jsem tak schýlen k zemi hledal kousky dřeva v nízkém porostu, ucítil jsem náhle, jak se na mne něco velmi těžkého vrhlo. Setřásl jsem se sebe útočníka — byl to téměř nahý divoch, oděný pouhým kusem kůže, který mu sahal sotva ke kolenům. Byl ozbrojen kamenným oštěpem, kamenným nožem a sekyrkou. V zápase jsem nabyl nad ním převahy, nebylo to však nic platno, protože mu přišlo na pomoc několik soukmenovců.

Svázali mi na zádech ruce houžvemi spletenými z lan a pak si mne zvědavě prohlíželi. Byli to skutečně chlapíci atletických postav. Někteří z nich se podobali Sto-luům a byli velmi chlupatí; většina však z nich měla úhledně modelované lebky i tahy tváří. Velmi málo na nich připomínalo opice, Sto-lui, Bolui a Alui. Domníval jsem se, že mne okamžitě zabijí, ale neučinili tak, Za to se mne vyptávali; zřejmě však nevěřili mému vyprávění, neb se mi pustě smáli.

»Galuové vás vyhubili,« volali na mne. »Vrátíte-li se k nim, zabijí vás. Zůstanete-li zde, zemřete také. Usmrtíme vás; dříve však s námi budete tančiti — tanec smrti.«

Znělo to velmi slibně! Věděl jsem však, že nebudu okamžitě zabít a proto jsem se brzy vzpamatoval. Vedli mne ke skalám; když jsme se přiblížili, byl jsem přesvědčen o tom, že jsem zřel ve skalní skulině Ajořiny udivené oči; nedala mi však žádné jiné znamení; přešli jsme kol našich skal, obešli jsme je a stanuli jsme na protější straně, kdež byly skály rozryty mnoha jeskyněmi. Skály i skalní výstupky se hemžily příslušníky kmene. Bylo mezi nimi mnoho žen, postrádal jsem však opět nemluvňata a děti —

ženy však měly již prsy vyvinutější než ženy kmene sekyr, kyjů a Aluů. Ženské prsy jsou v Caspaku velmi málo vyvinuty — u opic a Aluů jsou téměř neznatelné, u Bo-luů a Sto-Iuů jsou vyvinutější, u kmene oštěpů pak dosahují as poloviny normální velikosti; nikdy však jsme neshledali, že by ženy kojily svá mláďata.

Některé z žen kmene Band-lu byly zcela úhledné. Těla žen i mužů byla symetrická, ač trochu těžkopádná — někteří se sice ještě podobali Sto-luům, jiní však byli dokonalejší a jejich těla byla téměř prosta chlupů, Aluové byli všichni vousatí, u Bo-luů ženy již vous neměly, Sto-luové mají sporý vous, Band-luové pak jsou vůbec bezvousí, a jejich ženy mají těla porostlá na obvyklých místech pouze sporými chloupky.

Příslušníci kmene jevili o mne neobyčejný zájem, zvláště o mé šaty, které samozřejmě jakživi vůbec neviděli. Strkali mne sem a tam, povětšině však většina z nich se mnou brutálně nezacházela. Jen ti, kteří byli porostlí chlupy a podobali se Sto-luům, byli surovější. Posléze mne ti, kteří mne zajali, dovedli do velké jeskyně, v jejímž ústí plápolal oheň.

Země v jeskyni byla pokryta špínou a ohlodanými kostmi mnoha zvířat — ovzduší bylo prosyceno pachem lidských těl a zahnívajícího masa. Zbavili mne pout a dali mi jísti — polovařené antilopí řízky a polévku z hadů.

Když bylo po jídle, odvedli mne do jeskyně, která byla osvětlena pochodněmi zastrkanými do štěrbin ve stěnách — které k mému nemalému údivu byly pokryty kresbami a rytinami. Byly tam vyryty do skalních stěn obrysy rudosrstých jelenů, krvelačných tigrů, skalních medvědů, hyen a

mnohých jiných druhů caspacké fauny, některé podoby byly pokryty barvou čtyř hnědavých hlinek. Rozměry některých částí těla byly přehnány neb zkresleny, což nasvědčovalo též Bowenovu přirovnání mezi tímto kmenem a vyhynulými Cro-Magnony, jichž zbytky jsou dosud zachovány v jeskyních u Niaux a Le Portel. Band-luové neznají však luk a tím se liší od svých prarodičů či potomků v západní Evropě.

Pakliže někdo bude čísti historii mých dobrodružství na Caproně, jistě bude pohoršen mnoha odbočkami od vlastního děje — podotýkám k tomu jen, že píši svoje vzpomínky hlavně jen pro sebe a proto zaznamenávám to, co mne hlavně zajímá.

Když mne zavedli dosti daleko do jeskyně, zůstali jsme státi. Svázali mi opět ruce i nohy; zatímco mne poutali, kladli mi mnoho otázek; dík tomu, že řeč jednotlivých caspackých kmenů se velmi navzájem podobá, mohli jsme se dokonale dorozuměti — ovšem Band-luové nevěřili mému líčení, že jsem přišel z jiného světa; posléze mne opustili, řkouce, že pro mne zítra přijdou, a že budu tančiti tanec smrti. Dříve než zmizeli, všiml jsem si při matné záři pochodní, že mne nezavedli až do nejzazšího kouta jeskyně, nýbrž, že vede ještě temná chodba dále do nitra skály.

Podivoval jsem se v duchu obrovským rozměrům této ohromné podzemní jeskyně. Ušel jsem již se svými strážci několik set yardů a nesčetné chodby odbočovaly na všechny strany. Skála byla jistě provrtána mnoha jeskyněmi a průchody, které z části byly obydleny příslušníky kmene Band-lu, z části skýtaly útulek divokým šelmám.

Nejsem přecitlivělým člověkem; ale musím doznati, že za těchto okolností byly moje nervy napjaty k prasknutí. Ráno měl jsem zemříti nějakou neznámou smrtí k potěšení divošské hordy; zítřek však byl méně hrůzný než dnešek; každý pochopí moje zoufalé postavení — ruce i nohy svázány, v neznámé, jako noc tmavé jeskyni, beze světla, obklopen nebezpečím neznámých ještěrů a příšer. Snad v nejbližším okamžiku jakési zvíře mne zvětří a pohltí mne. Snažil jsem se zrakem proniknouti inkoustovou tmu a zdálo se mi, že již vidím plamenné oči nějakého netvora. Představy příšer byly tak mocné a tak zatemnily můj mozek, že jsem byl přesvědčen, že těsně vedle mne stojí nějaké zvíře; hodiny plynuly, a nic nepřerušilo hrobové ticho jeskyně.

Během těchto pro mne věčných hodin defilovaly v mé hlavě význačné události z mého dřívějšího života i podoby mých přátel — zítra budou již navždy setřeny z mé paměti. Proklínal jsem svůj šílený nápad, že jsem se oddělil od naší výzkumné čety. Zdali pokračují v pátrání? Čekají snad stále ještě na můj návrat za pobřežními útesy? Či snad již nalezli cestu do nitra Caspaku? Pravděpodobně asi ano, protože všichni moji druzi jsou praví muži činu. Snad dokonce hledají i mne — marně však, neboť nezbude po mně ani památky. Již dávno jsem došel k přesvědčení, že lidské síly nestačí ke zdolání všech překážek, které se kol vnitrozemského jezera staví v cestu ve dne i v noci! Již dávno jsem se vzdal naděje, že dostihnu onoho místa u pobřežních útesů, kde jsem poprvé v Caspaku stanul; uvědomoval jsem si, že naše výprava byla již předem bezúčelnou, neboť Bowen a jeho choť nemohli bez úhony přežíti všechny tyto hrůzy; ba ani Bradley a jeho druzi nebyli již mezi živými. Zdaří-li

se nezdolnému úsilí naší výpravy proniknouti k severnímu cípu jezera, naleznou trosky mého hydroplánu; zatím však moje kosti ztrouchnivějí v této ponuré jeskyni.

A nade všemi těmito myšlenkami plynul obraz krásné, jasnooké dívky ztepilé postavy, královského držení těla a vlnitých leopardích pohybů. Ačkoliv jsem své přátele miloval, jejich osud mi neležel tak na srdci, jako osud malé cizí barbarky, kterou jsem miloval čistou, kamarádsky přátelskou láskou. Chvěl jsem se úzkostí o ni a o její budoucnost a zapomínal jsem při tom sám na sebe; marně jsem se snažil vyprostiti se z pout, abych unikl bídnému osudu, který mne zítra očekával. Zabrán chmurnými úvahami, zaslechl jsem náhle, jak se ke mně z temné chodby v pozadí skály blíží zvuk plíživých kroků.

Přiznávám se, že nikdy v životě ani v dětství, kdy jsem se mořil příšernými sny, nezakusil jsem tak příšerný pocit hrůzy, jako v tomto okamžiku, kdy jsem si uvědomoval, že se nemohu hnouti, a že nějaké divé zvíře mne zde potmě v hnusné jeskyni Caspaku pozře. Vyvstávaly na mně krůpěje ledového potu a chvěl jsem se jako osika. Nevím, uvědomoval-li jsem si v onom okamžiku svojí zbabělost; a nevím, proč vlastně jsem byl zbabělý, vždyť dávno jsem již učinil nad svým osudem kříž — stačí pobýti jen několik dní mezi hrůzami Caspaku a každý pochopí bezúčelnost a nicotnost života. Voda, země i vzduch zde kypí a vře životem a přesto jeden tvor pohlcuje druhého. Život jest nejlacinější věcí v Caspaku — ba život jest i nejlacinějším výtvorem kosmu. Nebál jsem se smrti; modlil jsem se za smrt, aby mne vysvobodila z těchto útrap a zbavila zbytku

mého nicotného života — čekání na okamžik, až nějaká příšera mne pozře, bylo nesnesitelným.

Tvor se ke mně přiblížil tak těsně, že jsem cítil jeho dech, pak se mne dotkl a opět couvl. Plynuly věčné okamžiky a nic nerušilo hrobové ticho jeskyně. Pak se neznámý tvor opět pohnul a dotkl se mne znovu — cítil jsem, jak čísi ruka jede po mé tváří dolů a ohmatává límec mé flanelové košile. A poté se ozval tichý, přesto však vzrušením se chvějící hlas: »Tome!«

Téměř jsem omdlel radostí.

»Ajor!« zvolal jsem. »Ajor, milé děvče, jste to skutečně vy?«

»Ach, Tome,« zvolala znovu vzrušeně a objala mne, tiše vzlykajíc. Dosud jsem nevěděl, že by Ajor byla schopna tak mocně citově se vzrušili.

Když mně přeřezávala pouta, vyprávěla mi, že stojíc ve vchodu do naší jeskyně, viděla, jak mne Band-luové vlekou z lesa do jeskyně, jejíž vchod ústil právě na protější straně skalního útesu; uvědomila si, že může něco počíti pro moji záchranu teprve tehdy, až Band-luové usnou a skryla se proto v jeskyni. Přitom byla napadena skalním lvem a stěží mu unikla. Chvěl jsem se při pomyšlení na nebezpečí, které jí hrozilo.

Měla původně v úmyslu vyčkati do půlnoci, až masožravé šelmy se nasytí a pak se chtěla pokusiti proniknouti do jeskyně, v níž jsem byl uvězněn a osvoboditi mne. Chtěla výstřely z mé pušky a bambitky zastrašiti Band-lui a donutiti je, aby mne propustili. Statečné děvče! Byla by ráda obětovala i svůj vlastní život, jen aby mne zachránila. Poté však zaslechla v naší jeskyni vzdálené hlasy a usoudila z

toho, že mezi jeskyněmi Band-luů a našimi jeskyněmi existuje vnitřní spojení. A vydala se na cestu točitými průchody a skalními chodbami v úplné tmě, vedena jsouc ke mně pouze podvědomým pudem. Mohla postupovati pouze velmi opatrně, aby v temnotě snad se nezřítila do nějaké skalní rozsedliny — třikráte stěží se prodrala těsnou skulinou. Chvěl jsem se úzkostí při pomyšlení na nebezpečí, která statečné děvče pro mne podstoupilo — kromě toho moje těžké zbraně, puška, revolver i pás s náboji jistě nebyly lehkým břemenem.

Nestydím se za to, že jsem poklekl před ní a vděčně jí políbil malé ručky. Statečná, malá Ajor! Zázračné děvče širého, dávno zapomenutého dávnověku! Dosud nikdy nebyla políbena; jistě však podvědomě tušila něhu tohoto projevu lásky, neboť se ke mně potmě nachýlila a přitiskla své vlahé rty na mé čelo. Chtěl jsem jí v onom okamžiku přitisknouti k sobě a zlíbati jí její rty polibky pravé lásky — neučinil jsem tak, protože jsem ji nemiloval; kdybych ji byl vášnivě zlíbal, byl bych spáchal nenapravitelné zlo.

Ne, Ajor musí býti se mnou bezpečna jako s vlastní matkou — ovšem měla-li jakou — pochyboval jsem o tom, ač často mi tvrdila, že kdysi v dětství o ní matka pečovala. Pochyboval jsem o tom, zda v Caspaku vůbec existoval pojem »matky«. Bo-luové a Kro-luové neznají slova »matka«. Říkají jen »ata« a »cor sva jo«, což znamená »plodnost« a »od počátku«.

Po spletitém bloudění ve skalním labyrintu, když jsme se konečně domnívali, že jsme v naší jeskyní, uvědomili jsme si k svému nemalému zklamání, že jsme zbloudili, a že jsme ztraceni v tomto nekonečném bludišti tmy. Vrátili

jsme se zpět a chtěli jsme nalézti místo, odkud jsme vyšli, abychom se mohli orientovati, ale bloudili jsme tím více. Ajor byla zoufalá — ne snad strachem — tím však, že selhal její podvědomý pud, kterým jsou opatření všichni tvorové Caspaku, pud, který je vede bezpečně z místa na místo bez kompasu a bez vůdce.

Ruku v ruce plazili jsme se kupředu, tápajíce ve tmě a pátrajíce po správném východisku z bludiště — marně však; čím dále tím více jsme zacházeli do nitra obrovské skály. Pustá tma! Naděje na záchranu nebylo, kynula nám jen smrt. Měl jsem s sebou zápalky — při slézání obtížné překážky jsem jednu rozžehl; nesměl jsem jimi plýtvati a proto jsme se pomalu potáceli kupředu, snažíce se zachovati aspoň určitý směr, doufajíce, že přece snad nás dovede k východu. Když jsem rozžehl zápalku, všiml jsem si, že na stěnách nebylo viděti kresby; ba nikde ani nebylo viděti známky, že by nějaké zvíře neb člověk byli až sem pronikli.

Dodnes nevím, jak dlouho jsme bloudili v tmavých chodbách, slézajíce strmé balvany a vyhýbajíce se bezedným stržím, nevědouce, zda v některém z příštích okamžiků se nezřítíme do nějaké propasti — kromě toho hrozila nám smrt hladem a žízní. Byl jsem však nesmírně rád, že mým společníkem byla Ajor — malá, odvážná, věrná Ajor! Byla unavená, hladová a žíznivá a jistě jí zde bylo úzko; byla však ke mně stále laskavá. Zeptal jsem se jí, zda se nebojí a odpověděla mi, že ne, že zde ji Wieroové nedostihnou, a že zemře-li hladem, zemře ráda, protože zemře se mnou. Byla příchylná jako pes k svému pánu.

Nevím, zda jsme byli ve skále uvězněni den neb týden. Byli jsme velmi unaveni a měli jsme krutý hlad; hodiny dlouze míjely; dvakráte jsme usnuli — když jsme se probudili, byli jsme velmi zesláblí. Ač jsme byli příšerně vyčerpáni, přece jsme stále houževnatě postupovali kupředu. Vrávorali jsme a klesali k zemi; padali jsme, protože jsme neměli již v sobě dosti fysické síly, abychom se udrželi v rovnováze; zvedli jsme se však vždy znovu a tápali jsme dále. Zprvu jsme kráčeli ruku v ruce, abychom se neztratili a později, když jsem zpozoroval, že Ajor ubývá sil, podpíral jsem ji, seč jsem mohl. Břemeno mých zbraní mne velmi tížilo — ještě že jsem měl pušku přehozenou přes bedra, takže jsem měl obě ruce volné. Když i moje síly počaly příliš zřejmě ochabovati, Ajor mi radila, abychom odložili zbraně a střelivo; odpověděl jsem jí, že by to znamenalo naši smrt, že se v divočině Caspaku neobejdeme bez svých zbraní, že raději zde zemru se zbraní v ruce.

A nadešel okamžik, kdy Ajor nebyla schopna jíti dále — vzal jsem ji do náručí a nesl. Prosila mne, abych jí tam nechal a vrátil se pro ni, až naleznu východ ze skalního bludiště; věděla však dobře, že kdybych jí opustil, již nikdy více bych jí nenašel. A přece chtěla, abych jí tam opustil. Mé síly byly již u konce — byl jsem schopen učiniti již jen několik kroků kupředu; pak jsem klesl k zemi a musil jsem as pět nebo deset minut odpočívati. Nevím, co mne tehdy pudilo stále kupředu, ač jsem byl pevně přesvědčen, že veškeré moje úsilí jest zhola marným. Počítal jsem již se smrtí jako s něčím samozřejmým; a přesto jsem se ploužil dále, a když jsem se nemohl udržeti na nohou, plazil jsem se po čtyřech, vleka Ajor za sebou; ubohé děvče, stále mne

svým něžným a nyní pro slabost sotva slyšitelným hlasem vybízela a zaklínala, abych ji zde nechal a sám sebe zachránil. Přece jsem ji nemohl opustiti i kdybych byl chtěl — já však jsem ji nechtěl opustiti. A slova, která se mi drala na rty, připadala mi zcela přirozenými:

»Raději bych již nikdy nevyšel z tohoto bludiště, než abych odtud vyšel bez vás.«

Odpočívali jsme právě u strmé skalní stěny. Ajor měla opřenu svoji milou hlavu o má prsa. Cítil jsem, jak se tiskne ke mně a jak mne něžně hladí; nemluvila nic — ostatně nebylo již slov zapotřebí.

Po několika minutách odpočinku vydali jsme se na další zoufalou cestu; uvědomil jsem si však po několika krocích, že mé síly mne úplně opouštějí — brzy poté jsem se shroutil.

»Nemohu již dále, Ajor,« řekl jsem, »snad až se posílím spánkem, budu míti více sil.« Věděl jsem však dobře, že lžu, a že se blíží moje poslední okamžiky.

»Ano, usnout,« řekla Ajor. »Usneme spolu — navždy!«

Přivinula se ke mně ještě blíže a položila si hlavu na mé rámě. Sehnul jsem se k ní, přitiskl jsem své rty k jejím a zašeptal jsem: »S Bohem!« Téměř hned poté pozbyl jsem vědomí, neboť se nepamatuji již na nic jiného, než na to, že jsem se probudil z hlubokého spánku — zdálo se mi, že se topím — skalní chodba byla zaplavena matným přísvitem denního světla a po zemi zurčel úzký pramének vody; leželi jsme s Ajor uprostřed malého ostrůvku, Obrátil jsem se chvatně k Ajor, abych se přesvědčil, zda dosud žije; dosud dýchala. Pátral jsem poté, odkud přichází světlo — pronikalo k nám skulinou ve stropu jeskyně; skály se před námi

rozvíraly; uvědomil jsem si, že jsme se předešlé noci s Ajor doplazili téměř k bráně naší záchrany. Kdybychom byli šli ještě dále, mohla nás nešťastná náhoda zavésti do některé jiné chodby, kterých zde odbočovalo mnoho na různé směry — která by se byla stala naším hrobem.

Snažil jsem se vstáti — skutečně spánek mne posílil; okusil jsem vodu, která mne občerstvila. Dotkl jsem se lehce Ajor; ježto neotvírala oči, přinesl jsem jí na dlani vodu a vlil jsem jí ji mezi rty. Oživla, otevřela víčka a když mne spatřila, usmála se.

»Co se stalo?« ptala se mne. »Kde to jsme?«

»Jsme na konci chodby,« odvětil jsem, »a line se sem světlo zvenčí. Jsme zachránění, Ajor!«

Ajor si sedla, rozhlédla se kolem sebe a dala se do pláče. Byla to samozřejmá reakce. Sevřel jsem ji do náručí a těšil jsem ji, seč jsem mohl; posléze se mi podařilo postaviti ji na nohy; spánek jí také posílil. Potáceli jsme se opět kupředu ke světlu; za první zátočinou chodby ústil otvor nad námi ven — zřeli jsme šedivou oblohu, z níž crčel hustý déšť — potůček, který nás napojil, byla dešťová voda, vtékající do skalní sluje.

Sluj byla temná a chladná; když jsme se vydrápali otvorem ven, ovíval a posiloval nás vlahý caspacký vzduch; i déšť byl teplejší než ovzduší temných skalních chodeb. Měli jsme již teplo a vodu a byl jsem si jist, že co nejdříve nám hostinný Caspak poskytne i maso a ovoce. Když jsme stanuli na větším prostranství, odkud jsme se mohli rozhlédnouti, shledali jsme, že jsme na vrcholu útesů. Nemohli jsme doufati, že zde ulovíme nějakou zvěř. Přišli jsme však na stromy, jichž jedlé plody ukojily náš hlad.

Kapitola čtvrtá.

Dva dny jsme ztrávili na vrcholku skalních útesů; odpočívali jsme. Skolil jsem drobná zvířata, jichž masem jsme se živili — napršená dešťová voda pak sytila naši žízeň. Sluneční paprsky a teplo nám vrátily lepší náladu.

Třetího dne z rána jsme se jali hledati sestup dolů, do údolí. Pod námi poněkud na sever se rozprostíral velký močál, v jehož kalných vodách se koupaly ženy kmene Band-lu, po úpatí útesů pak stoupali vzhůru band-luuští bojovníci, jdoucí na lov. Měli jsme kol dokola nádherný rozhled. V dálce na západě jsme viděli protější břeh vnitrozemského jezera, na jihozápadě se rýsoval větší jižní ostrov. Poněkud dále na sever se rozprostíral severní ostrov, o kterém Ajor šeptem pravila, že jest to sídlo Wierooů, země Oo-oh. Jeho obrysy se ztrácely v mlze — mohl býti od nás vzdálen dobrých šedesát mil.

Kdyby bylo bývalo ovzduší jasnější, byli bychom jej s tak vysokého místa viděli zřetelněji; vzduch v Caspaku jest prosycen vlhkostí a parami a proto vzdálené předměty jeví velmi neostré obrysy. Ajor mi řekla, že země na východ od Oo-oh jest její zemí, zemí Galuů. A ukázala na útesy na jihu, které ohraničují území Galuů od země Kro-luů, mužů šípů a luků. Zbývalo nám nyní projíti již jen území Band-luů a Kro-luů a pak se octneme v Ajořině zemi — zbývalo nám projíti ještě as třicet pět mil nepřátelskou krajinou, přeplněnou pohádkovými netvory, překážkami a nebezpečím. Nevím, co bych byl v oné chvíli dal za svůj hydroplán, který by mne byl během dvaceti minut zanesl do Ajořiny země.

Posléze jsme nalezli schůdnější plošinu, s které jsme mohli seskočiti níže, odkud pak vedla stezka dolů do údolí — neschůdná sice a zřejmě již dávno nepoužívaná. Nejdříve jsem spustil Ajor a pak jsem se přehoupl dolů sám; doznávám, že mi přitom vstávaly vlasy hrůzou na hlavě, protože výše seskoku byla značná a stezka velmi úzká — sráz pak dolů úplně strmý a hladký. Ajor mne zachytila pevnou rukou; a sestupovali jsme spolu do údolí. Naskytla se ještě as dvě neb tři obtížnější místa, ale jinak byl sestup dosti schůdný, takže jsme brzy dostihli první příbytky Band-luů. Pokračovali jsme nyní v cestě pomaleji, jsouce stále připraveni na setkání s některým příslušníkem kmene.

Prošli jsme as kol poloviny jeskyň Band-luů a teprve tehdy nám zastoupil cestu statný chlapík.

»Kdo jste?« tázal se. Poznal mne a i já jsem jej poznal, neboť byl jedním z těch, kteří mne zajali a odvedli do skalní sluje. Jeho zrak se svezl se mne na Ajor. Byl to úhledný muž s jasnýma, inteligentníma očima, rovným čelem a skvělým fysickým zevnějškem — byl to nejvyšší typ člověka, s jakým jsem se dosud v Caspaku setkal, vyjímaje ovšem Ajor.

»Vy jste Galu,« řekl Ajor, »ale tento muž náleží k jinému kmeni. Má sice tvář jako ostatní Galuové, ale zbraně a podivné kůže, které nosí na svém těle, nejsou ani z naší země, ani z Caspaku. Kdo jest to?«

»Jmenuje se Tom,« odvětila stručně Ajor.

»Takový kmen neznám,« opáčil pravdivě Baud-lu, mávaje přitom výhružně oštěpem.

»Ano, jmenuji se Tom,« vysvětloval jsem, »a pocházím ze země, která leží za Caspakem.« Snažil jsem se s divo-

chem vyjití smírně, jednak protože jsem musil šetřiti municí, a pak chtěl jsem se uvarovati hluku, který by byl způsoben výstřelem a přivolal k nám ostatní bojovníky Band-luů. »Pocházím z Ameriky, ze země, o které jste dosud neslyšel a hledám zde své druhy, kteří jsou též v Caspaku. Nechci se s vámi utkati v boji. Nechte nás odejíti v pokoji.«

»Vy jdete tam?« řekl a ukázal k severu.

»Ano,« odvětil jsem.

Poté Band-lu se na několik minut zamlčel — pravděpodobně o něčem usilovně přemýšlel. Posléze se opět ozval.

»Co jest toto?« tázal se. »A co toto?« A dotkl se přitom mé pušky a pistole.

»To jsou zbraně,« odvětil jsem, »zbraně, které usmrcují na velkou vzdálenost.« A ukázal jsem přitom na ženy, které se koupaly dole v močálu. »Tímto,« a dotkl jsem se pistole, »bych mohl zabíti tolik žen, kolik bych chtěl, aniž bych se z tohoto místa hnul.«

Band-lu otvíral nedůvěřivě oči. »A tímto,« a zamával jsem puškou, »bych mohl zabíti kteréhokoliv z oněch vzdálených bojovníků.« A ukázal jsem na četu Band-luů, ubírajících se na lov.

Band-lu se usmál. »Učiňte to,« zvolal rozhodně »a pak teprve uvěřím i ostatní vaší řeči.«

»Ale já nechci zabíti vaše druhy,« odvětil jsem.

»Proč bych je zabíjel?«

»Proč ne?« stál na svém divoch. »Kdybyste byl zůstal v zajetí, byli by vás zabili oni. A padnete-li jim nyní do ruky, zabijí vás také a pak vás snědí. Já však vím, proč to nechcete učiniti — protože jste lhal. Vaše zbraně nemohou

zabíti na velkou vzdálenost. Jsou to pouze podivně řezané kyje. Nejste nic jiného, než pouhý nízký Bo-lu.«

»A proč chcete, abych zabíjel vaše druhy?« tázal jsem se.

»Nejsou již mými druhy,« odvětil chvatně divoch. »Včera o půlnoci vnitřní hlas mne povolal. Přišlo to do hlavy jako blesk,« a tleskl přitom rukama — »uvědomil jsem si, že se stanu dokonalejším. Dlouho jsem na to čekal. Dnes jsem již Kro-lu. Dnes jdu do země coslupak (neobydlená země), která se nalézá mezi územím Band-luů a Kroluů a tam si zhotovím svůj luk, šípy a oštěp. Ulovím rudosrstého jelena a z jeho kůže si vyrobím oděv, který bude označovati můj nový stav, Až toto vše vykonám, půjdu k náčelníkovi Kro-luů, který mne musí přijmouti mezi své. Proto můžete zabíti tyto Band-lui, chcete-li sám žíti, a pospěšte si, nemám času nazbyt.«

»Proč ale chcete zabíti mne?« tázal jsem se. Divoch se na mne udiveně zadíval a po chvíli řekl: »Nevím, v Caspaku nelze jinak, Nezabíjíme-li sami, jsme zabiti od jiných a proto zabíjíme vždy raději sami kohokoliv, kdo není příslušníkem našeho kmene. Dnes ráno jsem se skryl ve své sluji, dokud ostatní neodešli na lov, protože by na mně hned poznali, že jsem Kro-lu a zabili by mne. Naleznou-li mne v coslupaku, zabijí mne; a chytí-li mne tam Kro-luové dříve, než si opatřím zbraně a kůži, zabíjí mne také. Vy také byste mne zabil, kdybyste mohl a proto jsem přesvědčen, že lžete, tvrdíte-li, že vaše zbraně zabíjejí na velkou vzdálenost, Kdyby tomu tak bylo, již dávno byste mne byl zabil. Nemohu s vámi ztráceti čas,.Vaši ženu odvedu s se-

bou ke Kro-luům, protože se mi líbí.« A zvedal na mne výhružně svůj oštěp.

Měl jsem svojí pušku připravenou k ráně. Divoch stál tak blízko u mne, že stačilo jen stisknouti kohoutek a byl by odešel do věčných lovišť; dosud jsem však váhal. Nemohl jsem se rozhodnouti zahubiti pro nic a za nic lidský život. Divocha, který se řídil svými přirozenými pudy, nemohl jsem považovati za nepřítele. Usilovně jsem přemýšlel, jak to navléci, abych jej nemusil zabít. Ajor mi stála po boku s nožem připraveným k ráně; tvářila se na Band-lu velmi posupně.

A v okamžiku, kdy se mi zdálo, že mi nezbude nic jiného, než poslati divocha na onen svět, zaslechl jsem příšerný ženský křik, doléhající od močálu k nám. Band-lu se zarazil a zíral dolů; i já jsem obrátil oči oním směrem. Ženy vylezly z močálu a pomalu se ubíraly do svých slují, byly však napadeny obrovským skalním lvem, který jim zahradil svým tělem úzkou cestu ke slojím. Ženy zděšeně vřeštěly a utíkaly zpět do močálu.

»To jim nepomůže,« řekl divoch vzrušeně. »To jim nepomůže, protože lev bude čekati na břehu tak dlouho, dokud nevyjdou a pak jich odvleče, kolik bude moci; a mezi nimi jest jedna, o které jsem doufal, že se mnou půjde ke Kro-luům… přišli jsme k Band-luům spolu z počátku,« dodal smutně. A zdvihl oštěp nad svojí hlavu a hotovil se jím mrštiti po lvu. »A ona jest mu nejblíže,« mumlal téměř jen pro sebe divoch. »On ji uchvátí a pak již nikdy za mnou ke Kro-luům nepřijde. Vše je marno. Nenajde se v Caspaku bojovník, který by dovedl mrštiti oštěpem tak daleko.«

Zatím co divoch takto hovořil, zdvihl jsem pušku k líci a zamířil jsem na lva. Když domluvil, stiskl jsem kohoutek. Kule musila přesně stihnouti svůj cíl — páteř a srdce lva — neboť šelma rázem klesla mrtva k zemi. Ženy v močálu byly výstřelem právě tak poděšeny jako před chvílí objevením se lva; když však si uvědomily, že velký hřmot zničil jejich nepřítele, opatrně se plížily k mrtvole šelmy a prohlížely si ji.

Hned po výstřelu jsem se obrátil k divochu, abych se mohl brániti jeho případnému útoku; nebylo toho však zapotřebí — zíral na mne s očima rozšířenýma údivem.

»Když jste dokázal toto, proč jste mne již dávno nezabil?« tázal se mne.

»Řekl jsem vám přece hned při setkání,« odpověděl jsem mu, »že se s vámi nechci utkati v boji — a nezabíjím nikoho bez boje.«

Tento pojem byl zřejmě nad divochův rozum.

»Nyní věřím, že Caspak není vaší vlastí,« řekl, »protože příslušník našeho kmene by si nenechal ujíti tak vhodnou příležitost.«

Při těchto slovech divoch přeháněl — později jsem se přesvědčil, že kmeny ze západního pobřeží a i Kro-luové z východního pobřeží jsou mnohem méně krvežízniví.

»A vaše obdivuhodná zbraň!« pokračoval Band-lu. »Ano, mluvil jste slova pravdy.« A prudce dodal: »Buďme přáteli!«

Obrátil jsem se k Ajor a zeptal jsem se jí: »Mohu mu důvěřovati?«

»Ano,« odvětila: »Proč ne? Přece vám on sám nabídl přátelství?«

Nebyl jsem dosud tak dalece obeznámen s caspackými zvyky a mravy, abych věděl, že pravdomluvnost a spolehlivost jsou nejvýznačnějšími charakteristikami tohoto primitivního lidu. Neznají přetvářky, zrady a falše.

»Můžeme jíti na sever spolu,« pokračoval Band-lu. »Budu bojovati za vás a vy budete bojovati za mne. Až do své smrti vám budu sloužiti, protože jste mi zachránil Soal, kterou ohrožoval lev.« A odhodil oštěp na zem a zakryl si oči oběma dlaněmi.

Obrátil jsem se tázavě k Ajor, která mi vysvětlila, že tímto obřadem mi přísahá věrnost. »Nemusíte se již obávati,« dodala.

»A co mám tedy nyní činiti?« tázal jsem se dále Ajor.

»Sejměte mu dlaně s očí a podejte mu oštěp.«

Učinil jsem dle její rady — Band-lu tím byl zřejmě velmi potěšen. Otázal jsem se poté Ajor, co bych byl měl učiniti, kdybych byl nechtěl přijmouti jeho přátelství. Vysvětlili mi oba, že kdybych byl odepřel přijmouti nabízené mně přátelství, v onom okamžiku, jakmile bych se byl vzdálil z dohledu, stali bychom se opět nepřáteli na život a na smrt. »Ale vždyť jsem jej před chvílí, když přede mnou stál bezbranný, mohl lehce zabíti.«

»Ano, mohl,« odvětil Band-lu, »ale žádný člověk se zdravým rozumem nezakryje své oči před někým, komu by nedůvěřoval.«

Považoval jsem tato slova za zdvořilostní poklonu a usoudil jsem z nich, že mohu svému novému příteli plně důvěřovati. Byl jsem rád, že jde s námi, protože znal dobře krajinu a byl neohroženým bojovníkem. Byl bych býval měl rád s sebou takových chlapíků celý batalion.

Protože ženy mezitím vylezly z močálu a blížily se vzhůru ke skalám, To-mar, můj nový přítel, navrhl, abychom si pospíšili a prošli údolím dříve, než k nám dojdou, protože by nás jistě zdržovaly. Spěchali jsme úzkou stezkou dolů a prošli jsme kol jeskyň dříve, než ženy. Volaly za námi, abychom na ně počkali, šli jsme však chvatně dále, protože jsme se s nimi nechtěli setkati.

Ušli jsme sotva míli, když vtom jsme zaslechli, jak někdo volá za námi To-mara jménem. Zastavili jsme se a ohlédnuvše se, zřeli jsme, že za námi běží jakási žena — byla dosti, hezká a jako všechny ženy v Caspaku poměrně mladá.

»To je So-al!« zvolal To-mar. »Cožpak zešílela, že běží za mnou?«

A v tom již So-al celá udýchaná stála před námi. Mne a Ajor si vůbec nevšimla; upírajíc horečně rozšířené oči na To-mara, volala: »Probudila jsem se! Jsem dokonalejší!«

»So-al!« vzkřikl vzrušeně To-mar,

»Ano,« pokračovala, »přišlo to na mne právě v okamžiku, kdy jsem vystupovala z močálu; nevěděla jsem však, že i na vás to přišlo. Vidím to ve vašich očích, To-mar! Půjdeme spolu!« A vrhla se mu do náručí.

Byla to dojemná chvíle — pochopil jsem, že tito dva již dávno se milovali a těžce nesli, že budou rozloučeni podivným zákonem caspackého vývoje. Nechápal jsem tento podivný zákon, který všemocně vládne za caspackými útesy a nechápu jej dobře ani nyní.

To-mar řekl So-al, že já jsem zabil skalního lva, že Ajor jest mojí ženou, a že musí ji ctíti právě tak jako mne.

Ajor a So-al se chovaly zprvu jako dvě kočky u jedné misky, později se však spřátelily. So-al byla hezká a podobala se mrštné a pružné tigřici. Ajor i já jsme si ji oblíbili, a ona si také oblíbila nás.

Ježto se nám s To-marem a jeho družkou velmi dobře a také bezpečněji postupovalo kupředu, nepostupovali jsme napřed a zdrželi jsme se s nimi, aby si mohli opatřiti své zbraně a ústroj. Spřátelili jsme se s nimi tak, že jsme lítostivě očekávali den, až oni se přičlení k novému kmeni a my půjdeme dále sami. To-mar nás varoval, že pravděpodobně Kro-luové by nás příliš přátelsky nepřijali a radil nám, abychom se jim vyhnuli. Kdybychom se byli mohli s Kro-lui spřáteliti, bylo by nám to přišlo velmi vhod, protože jejich území sousedilo s územím Galuů. Kdyby nás přátelsky přijali, měla by Ajor již cestu k domovu volnou. Až stanu na území Galuů, budu míti polovici cesty za sebou, Vzpomínám-li si znovu na všechny útrapy, divím se, jak mi štěstěna přála. A čím dále budu postupovati k jihozápadu, tím větší nebezpečí se mi bude stavěti do cesty — ohavní ještěří, divocí Aluové a Ho-luové, kteří tvoří z jižní části Caspaku pravé peklo. A co se stane ze mne, nesetkám-li se již se svými druhy? V žádné krajině Caspaku, kterou jsem dosud prošel, nebyl bych mohl obstáti; jakmile zásoby mého střeliva budou vyčerpány, budu ztracen.

Mám sice naději, že mne Galuové přátelsky přijmou; ale ani Ajor mi nemohla bezpečně a jistě říci, zda ano, či ne — a přijmou-li, zda budu schopen vrátiti se opět do země počátku a nenaleznu-li tam své druhy, zase zpět do vzdálené severní krajiny Galuů? Pochyboval jsem o tom.

Ajor mne v oné době zasvětila do základů fatalistické filosofie, která jest nezbytnou potřebou vnitřního duševního klidu všech obyvatel Caspaku, právě tak jako víra v Krista u křesťanů našeho světa.

Kapitola pátá.

Jedné noci, brzy poté, kdy jsme opustili skalní sluje kmene Band-lu, seděli jsme kol ohně v bezpečné jeskyni. A tehdy So-al položila Ajor nepředvídanou otázku. Ptala se jí, proč opustila svůj kmen a proč odešla do daleké jižní země Aluů, kde jsem ji nalezl.

Ajor zprvu váhala podati bližší vysvětlení; po chvíli si však dala říci — a tak se stalo, že jsem seznal úplnou historii jejího původu a života, Protože jsem nebyl obeznámen s caspackými mravy a zvyky, vyprávěla Ajor vše velmi podrobně.

»Já jsem cos-ata-lo,« počala Ajor svůj výklad. »Cos-ata-lo, můj milý Tome, znamená ženu, která nepochází z vejce, ženu, která nepřišla z počátku. Jako malé děcko sála jsem matčin prs. Takové bytosti jako já se vyskytují jen u Galuů a to ještě velmi zřídka. Většinu takových uchvátí Wieroové; než moje matka mne skrývala tak dlouho, dokud jsem nevyrostla tak, že mne Wieroové nemohli rozeznati od těch, kteří přišli z počátku. Můj otec jest velkým náčelníkem Galuů. Jmenuje se Jar. On i moje matka přišli z počátku; moje matka byla velmi dokonalá, takže jsem se narodila jako cos-ata-lo, jako všechny dítky vaší rasy. Protože jest pravděpodobno, že i moje dítky budou velmi dokonalé,

vynikala jsem nad ostatní ženy našeho kmene a byla jsem vyhledávána našimi muži. Ale mně se z nich žádný nelíbil. Nedbala jsem jich. Nejvytrvalejší z nich byl Du-seen, statečný bojovník, kterého se můj otec bál, protože mu mohl lehce vyrvati náčelnictví Galuů. Za Du-seenem stála většina novějších Galuů, kteří teprve před nedávnem přestali býti Kro-luy — a protože Du-seenova touha neznala mezí, čekali jsme každého dne, že si vynalezne nějakou záminku, aby mohl rozpoutati boj s mým otcem.

Du-seen toužil po mně, ač věděl, že o něm nechci ani slyšeti. Později se můj otec dověděl, že se Du-seen spojil s Wierooy; náš bojovník vrátil se z lovu pozdě v noci a třesa se na celém těle vyprávěl mému otci, že viděl Du-seena, jak na odlehlém místě za osadou rozmlouvá s Wierooy. Zaslechl prý slova: »Pomůžete-li vy mně, pomohu i já vám, vydám vám všechny cos-ata-lo, kteří jsou mezi Galuy; za tuto úsluhu musíte však zabíti náčelníka Jora a uvésti jeho přívržence ve zmatek.«

Když můj otec uslyšel tato slova, velmi se rozzlobil — měl však také strach o mne, protože jsem cos-ata-lo. Zavolal mne k sobě, sdělil mi, co mu náš bojovník řekl a naznačil mi dva způsoby, jak bychom mohli zmařiti Du-seenovu mstu. Buď jsem se měla státi jeho ženou a pak by mne jistě nevydal v ruce Wierooů a ani by nedodržel ohavnou smlouvu, kterou s nimi učinil, protože i moje potomstvo bude cos-ata-lo — anebo musím utéci a skrýti se do té doby, dokud Du-seen nebude zdolán a potrestán. Vyvolila jsem si tuto druhou možnost a prchla jsem na jih. Za hranicemi území Galuů jsem se nemusila obávati Wierooů, kteří vyhledávají své oběti jen mezi příslušníky nejdokonalejší-

ho kmene. Již od počátku vládla mezi Wierooy a Galuy příšerná nenávist — jest to odvěký boj o ovládnutí caspackého světa. Kromě toho jest všeobecně známo, že rasa, která první dostihne určitého bodu vývoje a bude schopna plodit svá vlastní mláďata obojího pohlaví, ovládne ostatní tvorstvo. Wieroové první počali plodit svá mláďata — od té doby z žádného Galua se nestane Wieroo — Wieroové plodí však jen mužská mláďata — proto právě kradou naše mláďata a kradou jen cos-ata-lo, aby mohli plodit obojí pohlaví a ztenčovati náš počet. Galuové plodí již ženská i mužská mláďata; ale Wieroové nás tak bděle střeží, že málo mužských cos-ata-lo doroste do mužství a ženské pak jsou valnou většinou pokradeny. A ačkoliv naši úhlavní nepřátelé nás nenávidí, přece se neodvažují nás vyhubit, protože by tím zahubili i sami sebe.

Ale věřím, zdaří-li se nám jednou, že budeme všichni cos-ata-lo, stane se z nás mocná rasa a skloní se před námi celý svět.«

Ajor vždy mluvila o světě, jakoby neexistoval jiný svět kromě Caspaku. Zdálo se, že nechápe můj původ, a že neví, že existují tisíce jiných národů za pohraničními útesy Caspaku. Snad si matně uvědomovala, že přicházím ze zcela odlišné země. Kde ona země se nalézá a jak a kudy jsem se dostal do Caspaku, s tím si valně nelámala svoji malou, rozkošnou hlavičku.

»Nuže, prchla jsem,« pokračovala Ajor, »abych se skryla; měla jsem v úmyslu překročiti jižní útesy země Galuů a nalézti útočiště na území Kro-luů. Čekala mne mnohá nebezpečí, ale nebylo vyhnutí.

Třetí noci jsem se uchýlila do rozlehlé jeskyně ve skalách na hranicích mé rodné krajiny; příštího jitra však již jsem měla přejíti do země Kro-luů, kdež jsem byla bezpečna před nástrahami Wierooů. Nebála jsem se jiných nesčetných nebezpečí, neboť každá cos-ata-lo raději si zvolí sebekrutější osud, jen když neupadne do drápů příšerných Wierooů, z jichž země se nikdy nikdo nevrátil.

Spala jsem v bezpečí několik hodin — poté jsem byla probuzena šramotem před jeskyní. Měsíc jasně svítil, jeho bílé světlo zalévalo prostor před vchodem — zřela jsem před sebou příšernou siluetu Wierooa, Nemohla jsem uniknouti. Jeskyně byla rozlehlá a východ byl úzký. Zůstala jsem tiše ležeti, doufajíc, že netvor zde pouze odpočívá, a až si oddychne, odejde, aniž by si mne všiml; tušila jsem však, že přišel pro mne.

Čekala jsem sotva dýchajíc — Wieroo se blížil ke mně, svitě svýma zářivýma očima; viděla jsem, že zřítelnice jeho očí jsou upřeny na mne — Wieroové vidí ve tmě lépe než lvi a tigři. Když byl vzdálen jen as na dva kroky, vyskočila jsem a šíleně jsem se vrhla proti němu, chtějíc mu uniknouti. Byl to šílený nápad, neboť i kdybych mu v první chvíli unikla, pronásledoval by mne a dohnal. Uchopil mne a ačkoliv jsem se zuřivě bránila, přemohl mne. Když jsme tak spolu zápolili, strhla jsem s něj jeho bílé roucho — Wieroo se rozzuřil, až se celý třásl a bil křídly o zem.

Ptal se mne, jak se jmenuji; neodpověděla jsem mu a zuřil proto ještě více. Posléze mne zdvihl, rozepjal křídla a vzlétl do čiré noci. Viděla jsem, jak se země zalitá měsíčním jasem pode mnou ztrácí, ocitli jsme se nad jezerem a zamířili jsme do krajiny Wierooů Oo-oh.

V dáli počaly se rýsovati mohutné obrysy země Wierooů, když vtom se ozval nad námi šumot obrovských křídel. Oba jsme se téměř současně ohlédli a zřeli jsme párek obrovských jo-oos (pterodaktylů), kteří nás pronásledovali. Wieroo zakroužil a snesl se nízko nad vodu a zamířil k jihu, snaže se uniknouti pronásledovatelům. Jo-oos, ačkoliv jejich těla nesmírně mnoho váží, velmi rychle létají; ale Wieroové jsou přece rychlejší. Ačkoliv Wieroo měl s sebou přítěž, letěl rychleji než jo-oos, o závod s větrem. Chvílemi vzletěl velmi vysoko, kdež vál studený vichr a obrysy země pod námi se ztrácely; ale jo-oos byly nám stále v patách.

Ulétli jsme jistě velmi dalekou vzdálenost — soudila jsem tak z nárazů větru na moji tvář. Nevěděla jsem ani, kde se nalézáme. V tom Wieroo počínal slábnouti. Jeden jo-oos nás dohnal a letěl nad námi. Můj únosce zamířil ke břehu. Jo-oos jej zaháněl doleva a stále níže. Dech se mu krátil a jeho mocná křídla se pohybovala již velmi těžce. Jo-oos nás napadli, když jsme byli sotva deset stop nad zemí — bylo to právě nad lesem. Jeden z ještěrů uchopil Wierooa za pravé křídlo — když se chtěl vyprostiti, pustil mne — padla jsem k zemi. Sotvaže jsem dopadla na zem, uchýlila jsem se do lesa, vědoma, že tam za mnou jo-oos nemohou. Ohlédnuvši se, viděla jsem, jak jo-oos mého únosce trhají na kusy a požírají.

Byla jsem zachráněna; uvědomovala jsem si však, že jsem ztracena. Ani jsem netušila, jak daleko se nalézám od země Galuů; a bylo velmi nepravděpodobno, že se ještě někdy živa a zdráva vrátím do své rodné země.

Svítalo; masožravé šelmy vyjdou brzy na lov; byla jsem ozbrojena pouze nožem. Kol mne neznámá země, neznámé, podivné květiny, stromy i traviny, odlišné od našich severních rostlin. Narazila jsem na chlupatou mužskou bytost tak ohavnou, jako Wieroo. Zachvěla jsem se strachem a prchla. Prchala jsem před příšerným nebezpečím, kterým se musili probíti moji předkové za dnů svého vývoje; a chlupatý samec mne stále pronásledoval. A brzy se k němu přidali i jiní. Byli to Aluové, lidé bez řeči, z jejichž drápů jste mne, Tome, vysvobodil, A moje další příhody znáte — a věřte, že bych je ráda prožila znovu, protože mne dovedly k vám!«

Byl jsem velmi rád, že Ajor pronesla tato milá slova. Kdokoliv by byl přátelstvím tohoto prostého a rozkošného děvčete nadšen; ale když se mne dotkla, uvědomoval jsem si, že tento dotyk budí ve mně podivné city. Byl to neklamný projev lásky — a přesto jsem věděl, že nikdy nebudu schopen milovati tuto malou barbarku. Zajímalo mne její dobrodružství s Wierooem — domníval jsem se totiž, že Wieroové jsou tvorové existující pouze v mythologických bájích; kdykoliv jsem se o nich zmínil, Ajor se tak chvěla, že jsem na ni nemohl naléhati a tak Wieroové pro mne stále zůstávali tajemstvím.

To-mar a So-al byli již připraveni k přístupu ke kmeni Kro-luů a chystali se nás opustiti, neboť jsme je nemohli doprovoditi až do osady, aniž bychom sami sebe neuvedli do nebezpečí a neuvedli své přátele v podezření. To-mar i So-al přísahali, že budou našimi přáteli až do své smrti a ujišťovali nás, že kdykoliv budeme potřebovati jejich po-

moci, že je máme jen zavolati; nepochyboval jsem o upřímnosti jejich slov.

Dnešní den byl posledním dnem naší společné cesty. Odpoledne jsme se měli rozloučiti. To-mar i So-al měli jíti rovnou do osady Kro-luů, Ajor pak a já jsme se vyhnuli osadě, abychom se nesetkali s příslušníky kmene šípů. Když se To-mar a So-al blížili k své nové osadě, byli zřejmě rozechvěni a přitom šťastni. Říkali nám, že jistě budou příznivě přijati — to proto, že dokonalejší kmeny, jelikož jsou početně mnohem slabší než kmeny primitivní, vítají každý přírůstek. Jižní cíp ostrova se hemží opicemi, Holuy; po nich přijdou Aluové, jichž jest o poznání méně, než Ho-luů; Bo-luů jest méně než Aluů a Sto-luů jest opět méně než Bo-luů. A tak to pokračuje až ke Kro-luům, jichž jest nejméně. Galuové jsou však výjimkou, neboť jich jest více než Kro-luů. Ajor mi tento úkaz vysvětlovala tím, že vývoj u Galuů končí, takže jich již neubývá, naopak jsou ještě rozmnožováni cos-ata-ly. Galuové přicházejí jak z východního, tak i ze západního pobřeží. Na severním cípu ostrova není také tolik divokých ještěrů a masožravých šelem, které zahubí v jižních končinách mnoho příslušníků primitivní lidské rasy.

Nyní jsem částečně chápal postup vývoje caspackého života a dovedl jsem si vysvětliti nedostatek mláďat, s kterými jsem se dosud v Caspacu nesetkal. Člověk v Caspaku vyjde z počátku a během svého života prodělá jednotlivé fáze vývoje, které lidská rasa dříve prodělávala po mnohá, nesčetná století. Stále však jsem nedovedl pochopiti, co vlastně jest původcem života v počátku, cor sva jo?!

Bylo pozdě po poledni, když se To-mar a So-al s námi rozloučili. Nebyli jsme příliš vzdáleni od osady Kro-luů; naopak přiblížili jsme se k osadě tak blízko, že jsme si musili zajíti směrem k jezeru, kdežto naši přátelé šli přímo vyhledati náčelníka Kro-luů.

Ušli jsme s Ajor sotva míli neb dvě; právě když jsme měli vyjít ven z hustého lesa, zřel jsem před námi četu statných Band-lů bojovníků; okamžitě jsme se s Ajor skryli v houští. Dle směru jejich pochodu jsme usoudili, že se vracejí do svých jeskyň; kdybychom byli zůstali skryti, byli by přešli kol nás, aniž by si nás byli všimli.

Ajor se dotkla lehce mého ramene. »Mají s sebou zajatce,« zašeptala. »Je to Kro-lu.«

A tehdy jsem poprvé v životě spatřil skvěle vyvinutého Kro-lua. Byl to nádherný divoch hrdého vzezření. To-mar byl také statný chlapík; tento Kro-lu však již na prvý pohled svojí úměrnou postavou dokazoval svůj dokonalejší vývoj. Podle všech vnějších známek tento Kro-lu co nejdříve se měl státi Ga-luem.

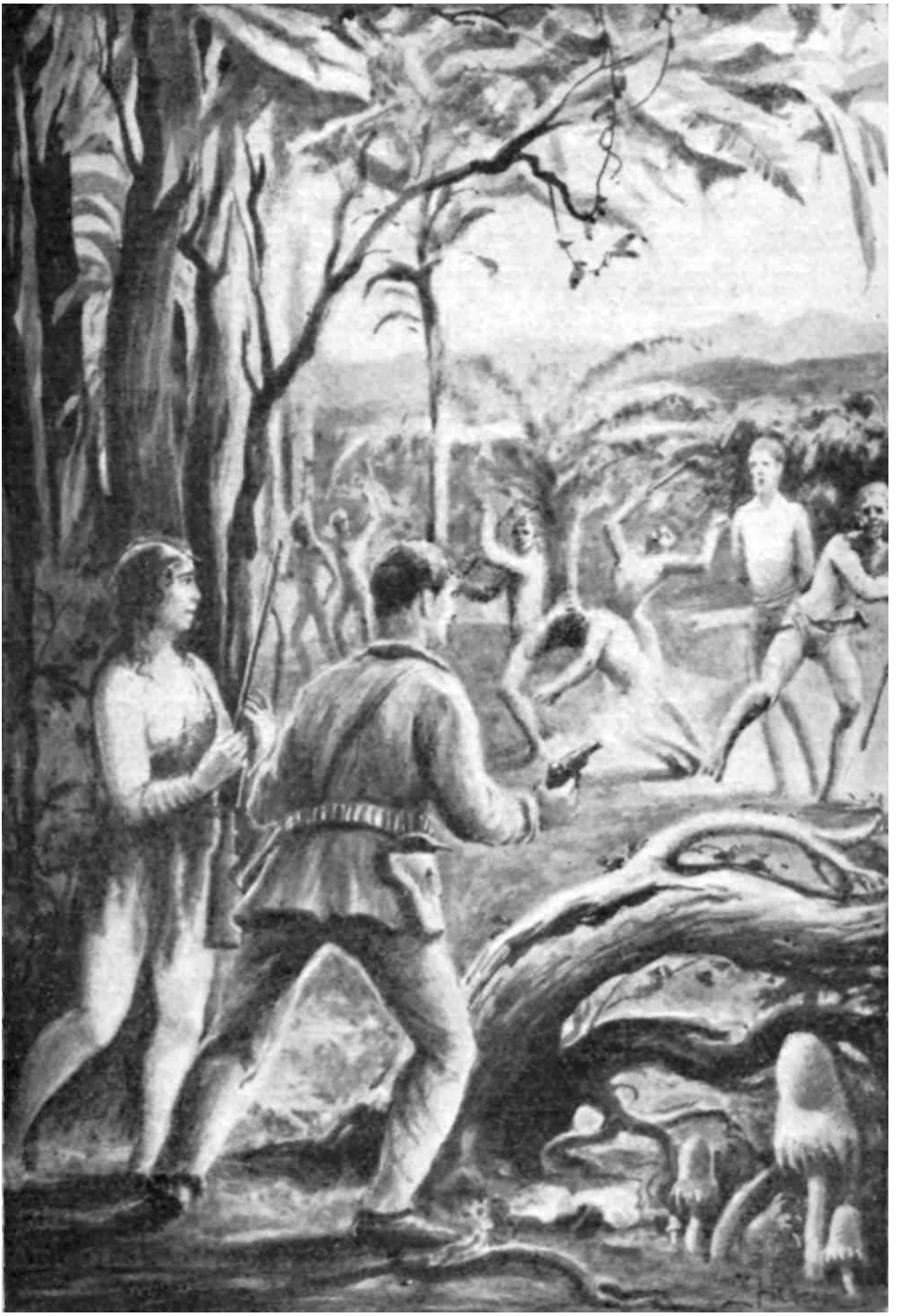
»Oni jej zabijí?« tázal jsem se šeptem Ajor,

»Ano, musí s nimi tančit tanec smrti,« odvětila Ajor.

Zachvěl jsem se, neboť i mně před nedávném hrozil tentýž bídný osud. Připadalo mi nespravedlivě krutým, aby ten, kdo se probil všemi příšernými stupni caspackého života, měl klesnouti téměř u cíle. Strhl jsem pušku s ramene a pečlivě jsem zamířil na jednoho Band-lu. Zastřelím-li jej, skolím dva najednou, neboť druhý stál právě za ním.

Ajor se dotkla mé ruky a řekla:

»Co chcete učiniti? Vždyť oba jsou našimi nepřáteli?«

»Chci jej osvoboditi od tance smrti,« odvětil jsem, »ať již jest naším nepřítelem, nebo není,« a stiskl jsem spoušť. Po výstřelu klesli k zemi dva Band-luové. Podal jsem pušku Ajor a vytrhnuv z opasku pistoli, vykročil jsem proti divochům, Band-luové neprchli po výstřelu jako jiní nižší caspačtí divoši, Sotvaže mne spatřili, vyráželi z hrdel divoké válečné křiky a zamávavše oštěpy nad hlavami, jali se na mne útočiti.

Kro-lu stál jako socha a zíral, co se kolem něj děje. Nesnažil se uprchnouti, ačkoliv neměl na nohou pouta a bandluští bojovníci jej nehlídali. Všech deset šlo proti mně. A dříve, než by někdo napočítal tři, srazil jsem z nich tři výstřelem z pistole — v tom se ozval výstřel z pušky za mnou a opět jeden divoch se zapotácel a padl. Statečná malá Ajor! Dosud nikdy v životě nestřílela — sice jsem ji již naučil mířiti a stisknouti spoušť.

Když divoši viděli, že jich polovina padla, zbývajících šest se skrylo za nízkým křovím a zahájili válečnou poradu. Byl bych si přál, aby raději odešli, protože jsem nesměl plýtvati střelivem a bál jsem se, aby se na mne neotočili snad znovu. A v tom již jeden z nich se zvedl a mrštil po mně oštěpem. Zbraň letěla obloukem do výše a mířila bleskurychle na Ajor. A v té chvíli jsem vystřelil svojí nejlepší ránu v životě. Nemířil jsem, byl to podvědomý výkon jediného zlomku vteřiny — z pistole vylétla kule a srazila oštěp z vytčené dráhy. Band-luové vidouce tento div, zuřivě zařvali a utekli směrem k jihu,

Obrátil jsem se k Ajor. Měla oči rozšířené děsem a byla pobledlá, neboť se domnívala, že jí již udeřila poslední hodinka; usmála se na mne, a oči se jí zaleskly pýchou. »Můj

milý Tome!« řekla a stiskla mi ruce. Byl jsem jejím Tomem! Něco se mi chvělo v hrudi. Byl to podivný zmatek či nadšení? A chvatně jsem se obrátil.

»Pojďme!« řekl jsem a šli jsme k zajatému.

Kro-lu se na nás lhostejně díval. Zdálo se mi, že očekával, že jej zabijí; přesto však nedal najevo, že by měl strach. Se svrchovaným zájmem si prohlížel moji pistol a pušku, kterou Ajor dosud třímala v ruce. Pouta na rukou jsem mu přeřízl nožem. Když jsem tak učinil, byl zřejmě velmi překvapen a tázavě se na mne díval.

»Co chcete se mnou učiniti?« otázal se mne.

»Jste svoboden,« řekl jsem. »Chcete-li, můžete jíti zpět do své osady.

»Proč mne nezabijete? Vždyť se nemohu brániti?«

»Proč bych vás zabíjel? Vždyť jsem pro vás nasadil život svůj i život této mladé ženy.« Samozřejmě, že jsem nepoužil v caspacké řeči »mladé ženy« — ovšem nemohu zde hovořiti o hezkém, mladém děvčeti jako o »samici«.

Kro-lu na mne upřeně zíral as celou minutu. Poté řekl:

»Kdo jste, muži podivné kůže? Vaše samice jest Galu; vy však nejste ani Galu, ani Kro-lu, ani Band-lu — neviděl jsem dosud v životě takového tvora. Řekněte mi, odkud přichází tak statečný bojovník a tak šlechetný nepřítel?«

»To by bylo příliš dlouhé vyprávění,« odvětil jsem; »jistě postačí, řeknu-li vám, že nepocházím z Caspaku. Jsem zde cizincem, ne však nepřítelem. Nikdo v Caspaku není mým nepřítelem, kromě bojovníka Galuů Du-seena.«

»Du-seena!« zvolal Kro-lu. »Vy jste nepřítelem Du-seena? A proč?«

»Protože chtěl ublížiti Ajor,« odvětil jsem. »Vy jej znáte?«

»Nemůže jej znáti,« vmísila se do řečí Ajor. »Du-seen již dávno odešel od Kro-luů, a když přišel mezi nás, změnil si jméno jako všichni ostatní. Nemůže jej znáti, protože Galuové a Kro-luové se navzájem neznají.«

Kro-lu se usmál. »Není tomu tak dávno, co od nás Du-seen odešel,« řekl, »pamatuji se na něj zcela dobře; nedávno chtěl změniti dokonce starodávné zákony Caspaku; domlouval se s Kro-lui. Du-seen se chce státi náčelníkem Galuů a chtěl, aby mu Kro-luové k tomu dopomohli.«

Ajor byla zmatena. To, co slyšela, bylo skutečně neuvěřitelné. Nikdy mezi Kro-lui a Galui nebylo přátelských styků; vlivem divokých, nepsaných zákonů Caspaku byli smrtelnými nepřáteli, neboť jen tímto krutým způsobem mohou jednotlivé kmeny uchovati svojí individualitu.

»A spojí se Kro-luové s ním?« tázala se Ajor. »Vtrhnou do území mého otce Jora?«

»Mladší Kro-luové jsou tomuto plánu příznivě nakloněni,« odvětil divoch, »neboť se domnívají, že se tak stanou okamžitě Galui. Doufají, že si tím uspoří dlouhá léta vývoje a jedním rázem se povznesou. My, kteří jsme starší a zkušenější, jim vykládáme, že ačkoliv obsadí zemi Galuů a budou nositi kůže a ozdoby zlatého kmene, přece nebudou pravými Galui, dokud se vnitřně nepřerodí. Říkáme jim také, že mnozí z nich se vůbec nikdy nestanou Galui, protože nikdy nebudou dokonalejšími. Jest zcela spravedlivo, že konáme někdy loupežné nájezdy na území Galuů, bylo by však holým šílenstvím se tam usaditi. Já trpělivě čekám,

až vnitřní hlas mi řekne, že jsem se povznesl a pak teprve přejdu. A cítím, že to nebude již dlouho trvati.«

»Jak se jmenujete?« tázala se Ajor.

»Chal-az,« odvětil Kro-lu.

»Jste snad náčelníkem Kro-luů?« ptala se Ajor dále.

»Ne, Al-tan jest náčelníkem východních Kro-luů.«

»A ten jest proti nájezdu do území mého otce?«

»Ne, naopak on tomuto plánu přeje,« odvětil Kro-lu, »protože si uvědomil, že jest »batu«. Již dávno před tím, než já jsem přišel od Band-luů, byl náčelníkem a za dlouhá léta jsem doposud na něm nepozoroval změny. Spíše se vnějškem podobá více Band-luům, než Kro-luům. Přesto však jest dobrým náčelníkem a statečným bojovníkem a přemluví-li jej Du-seen pro svoji věc, Galuové budou dlouho podrobeni náčelníku Kro-luů — i sám Du-seen — protože Al-tan nikdy by se nespokojil s podřízeným postavením a stane-li jednou vítězně v krajině Galuů, nevzdá se bez boje.«

Zeptal jsem se, co to znamená »batu«. Obdržel jsem vysvětlení, že »batu« značí »konec« — totiž stává se, že vývoj jednotlivce v Caspaku končí na určitém stupni a není schopen pokračovati dále až k úplné dokonalosti. Jsou jedinci, kteří zůstávají až do smrti Alui; jiní zmírají jako Bolu-ové, Band-luové nebo Kro-luové. Ho-luové prvé generace stávají se Bo-lui — Band-luové jsou třetí generací, Kro-luové pak šestou.

Ani tento výklad vývoje mně není zcela jasný, protože jsem nemohl pochopiti, jak se mohou vyskytovati jednotlivé generace lidí, kteří zřejmě nemají potomků. Přesto však již mi počínalo svítati světélko poznání podivných zákonů,

které řídí vývoj v této zázračné zemi. Uvědomil jsem si, že močálovité nádržky teplé vody, které se nalézaly nedaleko sídel kteréhokoliv kmene, byly v určité souvislosti s vývojem. Každodenní koupel žen ve vlahé, zeleným šlemem porostlé vodě byla vynucena jistě nějakým přírodním zákonem — přece se nekoupaly jen z kratochvíle, nebo aby se omyly, spíše to mohl býti nějaký náboženský obřad. Ani Ajor mi nemohla podati potřebný výklad, poněvadž používala slov, kterým jsem nerozuměl.

Když jsme tak hovořili, bylí jsme náhle vyrušení hlukem v okolních křovinách a brzy poté obklíčilo nás téměř sto Kro-luů. Byli to vesměs statní bojovníci. Blížíce se k nám zasypali Chal-aza spoustou otázek. Všichni byli ozbrojeni těžkými luky a dlouhými šípy, opatřenými na konci ostrými bodci. Na Ajor a na mne se dívali polozvědavě a polopodezřívavě; když však vyslechli Chal-azovo vyprávění, tvářili se již přívětivěji. Obrovský Kro-lu, chlap jako hora, vedl slovo.

»To je Al-tan, náčelník,« představil mi jej Chal-az, líče poté stručně mojí historii. Alt-an se mne pak podrobně vyptával na zemi, ze které přicházím. Bojovníci se seskupili kol nás, aby vše dobře slyšeli — ozývaly se nedůvěřivé hlasy, když jsem jim vyprávěl o lodi a o hydroplánu, který mne přenesl jako Jo-oa přes pobřežní útesy. Zmínka o hydroplánu vyvolala bouři zjevné nedůvěry a tu se mne zastala Ajor.

»Viděla jsem to vlastníma očima!« zvolala. »Viděla jsem jej, jak přiletěl vzduchem a jak bojoval s velkým Jo-oo. Aluové mne právě pronásledovali, jakmile jej však spatřili, báli se a utekli.«

»Čí jest tato samice?« tázal se prudce Al-tan, zíraje upřeně na Ajor.

Chvíli bylo ticho, Ajor pohlédla výmluvně na mne.

»Čí jest tato samice?« opakoval Al-tan svojí otázku.

»Jest moje,« odvětil jsem, ačkoliv mně tato slova šla velmi těžce se rtů; byl jsem však rád, že jsem je vyslovil, neboť hrdý a šťastný výraz Ajořiny tváře byl mi odměnou.

Alt-an zíral na Ajor několik okamžiků a pak se obrátil ke mně. »A dovedete ji ubrániti?« tázal se polovýsměšně.

Položil jsem ruku na rukojeť bambitky a řekl jsem, že ano. Al-tan si všiml pohybu ruky, podíval se blíže na rukojeť pistole vyčuhující z torby a usmál se, Pak se obrátil, vzal svůj luk, napjal tětivu a nasadil šíp. Jeho bojovníci se sebevědomě usmívali. Jeho luk byl nejdelší a nejtěžší ze všech luků země Kro-luů. K napnutí tětivy bylo zapotřebí velké síly; než Alt-an napjal tětivu tak, že kamenné ostří šípu se dotýkalo jeho ukazováčku — a to velmi lehce, bez námahy. Pak zamířil a pustil tětivu — šíp čněl polovicí své délky z kmene dvaceticentimetrového stromu, vzdáleného od nás as padesát stop. Al-tan a jeho bojovníci se obrátili na mne vyzývavě se usmívajíce. Poté Al-tan, snad aby udělal na Ajor dojem, se pohupoval z nohy na nohu a pokyvoval rameny jako opilý zápasník v předměstské krčmě.

Viděl jsem, že se musím také ukázati a tak jsem se chopil pušky a zamířil na dosud se kymácející šíp, stiskl jsem spoušť. Když se ozval výstřel, Kro-luové couvli a hrozivě zvedli zbraně; když však zřeli, že se usmívám, dodali si odvahy, vrátili se a prohlíželi strom; šíp náčelníkův zmizel a v kmeni bylo viděti díru, kudy projela kule z mé pušky. Byla to skutečně dobrá rána — nutnost jistě vedla mojí ku-

li; musil jsem rozstřeliti šíp, abych si získal autoritu mezi divochy. Tento výkon skutečně působil na prosté bojovníky, ovšem Al-tanovu přízeň jsem si tím nezískal. Snad dříve byl by mne vedle sebe snesl jako neškodného a zajímavého tvora, nyní však na mne pohlížel zcela jinak. A nemohl jsem se tomu ani podivovati, poněvadž jsem jej svým výkonem zesměšnil v očích jeho vlastních bojovníků. Který král, ať již divoch neb civilizovaný člověk, by beztrestně strpěl takovou vyzývavost. Když jsem viděl, že se na mne zlověstně dívá, snažil jsem se co nejrychleji ukončiti rozhovor a jíti dále — bál jsem se o Ajor; Al-tan však mne divokým posunkem zadržel a jeho bojovníci se kol nás semkli v úzký kruh.

»Co to má znamenati?« tázal jsem se. Dříve než Al-tan mohl odpověděti, ujal se nás mocným hlasem Chal-az.

»Má toto snad býti vděčnost náčelníka Kro-luů, Altane?« tázal se Chal-az. »Tak se chcete odvděčiti tomu, kdo zachránil z drápů Band-luů vašeho bojovníka před tancem smrti?«

Al-tan se na chvíli odmlčel, poté zjasnil čelo a vykouzlil na tváří klamavý úsměv a řekl: »Cizinci neublížím. Chci jej však dnes v noci pohostiti v naší osadě. Zítra ráno může jíti, kam mu bude libo. Al-tan jej nebude zdržovati.«

Tato odpověď mne valně neuspokojila; byl bych však rád si prohlédl vnitřek osady Kro-luů — a měl-li Al-tan zrádné úmysly, mohl je právě tak dobře provésti nyní, jako zítra ráno — spíše během noci se mně mohla naskytnouti příležitost, abych společně s Ajor vyvázl z jeho drápů — nyní, kdy jsme byli obklopeni těsným kruhem bojovníků, to bylo zhola nemožno. A proto, abych nevzbudil váháním

zbytečné podezření, přijal jsem na oko srdečně jeho pozvání. Al-tan byl spokojen. Když jsme šli do osady, šel vedle mne a vyptával se mne na zemi, ze které přicházím, na její obyvatele a mravy. Divil se, že v naší zemi můžeme volně přecházeti ve dne i v noci, beze strachu, že by nás pozřela dravá zvířata neb ještěři; když jsem mu vykládal o našich velkých armádách, které si jednotlivé národy vydržují, domníval se, že se jen navzájem pobíjejí.

»Jsem rád,« řekl, »že nebydlím ve vaší zemi mezi tak divokým národem. Zde v Caspaku lidé bojují spolu, jen když se setkají — a naše zbraně jsou určeny pouze pro obranu a k lovu zvěře. Nerobíme zbraně jen na zabíjení lidí jako vy. Vaše země jest skutečně příšernou divočinou — jste jistě rád, že jste odtamtud unikl do bezpečného Caspaku.

Al-tan byl v tomto domnění utvrzen, když jsem mu vyprávěl o velké válce, která právě v Evropě již po dva roky zuřila, když jsem vyplul z domova.

Během cesty do osady Kro-luů byli jsme obtěžováni nesčetnými divokými šelmami a třikráte jsme byli napadeni příšernými netvory. Al-tan to pokládal za samozřejmé, útočil s napřaženým oštěpem, neb je srážel k zemi těžkými šípy a hovořil pak dále, jakoby se nic nestalo. Dva bojovníci byli zraněni a jeden roztrhán velkým rhinocerem. Ostatní odvlekli mrtvolu s cesty a nechali ji dravcům napospas. Úlovky, které Kro-luové nechávali ležeti vedle cesty, byly by anglického lovce uvedli v nadšení. Kro-luové odřezali jedlé části masa a vzali je s sebou — byli již obtíženi jinými úlovky, rhinoceří maso však jim velmi chutnalo a proto je vlekli s sebou.

Krunýř rhinocera ukryli na známých místech, protože z něj hotovili sandály, povrch štítů a rukojeti nožů. Štíty Kro-luů mne velmi zajímaly, obzvláště poté, když jsem viděl, jak jich používají v boji proti šelmám.

Z nenadání nás napadl skokem z hustého křoví rozdivočelý tigr. Kro-luové jej zasypali deštěm oštěpů. Útok byl veden příliš z blízka, takže nemohli použíti luků a šípů. Poraněný tigr, řvoucí bolestí a zlostí, vrhl se na Chal-aza. Stál jsem nedaleko s puškou v ruce, nemohl jsem však zasáhnouti do boje, abych nepostřelil některého z Kro-luů, Chal-az však nebyl útokem příliš překvapen. Odhodil luk a skrčil se pod široký, oválný štít, v jehož středu byl otvor as patnáct centimetrů široký. Štít byl připoután řemeny k jeho levé paží, v pravici pak třímal svůj těžký nůž. Zvíře, krvácející z mnoha ran, dopadlo na štít a srazilo Chal-aza i se štítem k zemi. Tigr kousal a drásal drsnou rhinoceří kůži, jíž byl štít pokryt, Chal-az pak mu rozbodával nožem, který prostrkoval otvorem ve štítu, vnitřnosti. Nebylo dosud rozhodnuto, kdo zvítězí — když se Kro-luové poněkud rozestoupili, namířil jsem na šelmu a skolil jsem ji.

A pokračovali jsme v pochodu do osady.

Když jsme spatřili ohradu osady Kro-luů, byla již téměř tma. Osada se skládala z několika set rákosových chatrčí, které stály ve skupinách po dvou až po sedmi. Chatrče byly šestihranné; bylo-li jich více pohromadě, podobaly se včelím plástům. Jedna chatrč skýtala obydlí pro jednoho bojovníka a jeho ženu; bylo-li ve skupině více chatrčí, znamenalo to, že měl více žen. Ohrada obklopující osadu byla sroubena z hustě vedle sebe do země zaražených kůlů, po nichž se plazily do výše pichlavé rostliny. Kůly byly na-

kloněny směrem ven as v úhlu třiceti stupňů. Aby se udržely takto v šikmé poloze, byly zvenčí podepřeny jinými kratšími kůly, které byly zaraženy do země opět opačně. Vršek kůlů byl opatřen špičatými klacky, které čněly na všechny strany.

Jediný vstup do ohrady tvořil malý otvor as tři stopy široký a tři stopy vysoký, zahrazený zevnitř as šesti širokými břevny, které byly sroubeny dvěma jinými, položenými napříč.

Když jsme vstoupili do osady, byli jsme přivítáni hloučkem zvědavých bojovníků a žen, kterým Chal-az podrobně líčil službu, kterou jsem mu prokázal. Kro-luové nás velmi vlídně přijali1 a jevili o nás nevšední zájem, snad proto, že Chal-az byl nejpopulárnějším mužem kmene. Obdarovali nás náhrdelníky ze lvích a tigřích zubů, dávali nám vybrané kousky sušeného masa, krásně ozdobené hliněné hrnce. Al-tan potměšile přihlížel těmto projevům pozornosti, jsa sžírán vnitřní žárlivostí, protože jsme zachránili Chal-aza.

Posléze jsme se dostali k chatrči, kterou nám vykázali, uvařili jsme si maso a plodiny, které nám ženy kmene přinesly; dostali jsme také mléko — první mléko, které jsem okusil v Caspaku — a sýr z mléka divokých koz, a med a podivný, jako placky pečený chléb z mouky mleté z caspackého obilí; ba přinesli nám i hrozny a kvašenou šťávu z hroznů. Byla to moje nejbohatší večeře, kterou jsem jedl od té doby, co jsem opustil palubu Toreadora a černého kuchaře Bowena Tylera mladšího.

Kapitola šestá.

Po jídle jsem si ukroutil cigaretu a natáhl jsem se na hromadu kožešin před vchodem do chatrče, Ajor si opřela hlavu o můj klín. Byl jsem zcela spokojen. Poprvé od onoho okamžiku, kdy jsem se přenesl přes pobřežní útesy Caspaku, cítil jsem se opět bezpečen. Hladil jsem Ajořiny sametové líce i její bohatý vlas, který byl sepnut zlatou síťkou. Její jemné prsty uchopily moji ruku a přitiskly ji ke rtům. Nedovedl jsem se již zdržeti; přivinul jsem ji k sobě, stiskl ve vřelém objetí a zavřel jsem jí ústa dlouhým, vlahým polibkem. Dnes poprvé láska a vášeň vstoupily do našeho poměru. Byli jsme zcela sami a tato chatrč nám patřila až do rána.

Zaslechl jsem, jak směrem od východu z ohrady se ozývají mužské hlasy, jak stráže volají a někdo jim odpovídá. Napjatě jsme naslouchali. Patrně se někteří opozdilí lovci vraceli domů. Slyšeli jsme, jak vstupují do osady a jak psi na ně štěkají. Zapomněl jsem až dosud se zmíniti o psech Kro-luů. Celá osada jich byla plná; podobali se vlkům; ve dne hlídali na pastvě stáda krav — připadlo vždy na jednu krávu deset psů. V noci krávy byly zahnány do ohrady chráněné před masožravými šelmami a psi byli odvedeni do osady. O potravu se jim nikdo nestaral a živili se jen tím, co si sami ulovili.

Brzy poté, když utichl ruch u vchodu, chtěli jsme se s Ajor uchýliti do naší chatrče, když vtom se před námi objevil bojovník a osloviv nás, řekl nám, že si Al-tan přeje, bych k němu přišel. Vyzvání i přátelský způsob řeči a chování posla bylo tak srdečné a tak mne mile překvapilo, že

jsem zapomněl na obvyklou ostražitost a ochotně jsem šel, řka Ajor, že se brzy vrátím. Když jsme se zvečera usadili v chatrči, odložil jsem zbraně a ani nyní jsem je nevzal s sebou, vida, že Kro-luové nosí v osadě s sebou jen lovecké nože.

Celá osada byla naplněna ovzduším klidu a míru, takže jsem tím byl po tolika strastech velmi příjemně překvapen — pojedl jsem lotosový květ bezstarostného bezpečí.

Posel mne vedl labyrintem uliček mezi chatrčemi na větší prostranství ve středu osady. Na jednom konci tohoto prostranství stála podélná chatrč, největší ze všech, které jsem zde spatřil — před jejím vchodem bylo shromážděno mnoho bojovníků, vnitřek chatrče byl osvětlen a plný divochů. Kromě toho bylo na prostranství množství psů, kteří mne očichávali a jistě měli na mne sto chutí, protože jsem byl příslušník jiné, jim neznámé rasy — mého průvodčího si totiž ani nevšimli. Uvnitř poradní chatrče zřel jsem množství bojovníků sedících na zemi. Na jednom konci oválné prostory, kterou bojovníci ponechali volnou, stál Al-tan a jakýsi bojovník, o kterém jsem okamžitě usoudil, že jest to Galu — později jsem si všiml, že jest zde přítomno mnoho Galuů. Do stěn chatrče bylo zaklenuto několik planoucích loučí; nad každou loučí byla kamenná stříška, která chránila hořlavé a vyschlé stavivo před vzplanutím. A mezi bojovníky pobíhalo množství polodivokých psů.

Když jsem vstoupil, bojovníci se na mne zvědavě dívali, zvláště Galuové. Můj průvodčí mne zavedl až do středu před Al-tana. Vtom jsem cítil, jak po mně chňapá nějaký příliš drzý pes — i na záda mi skočil, Když jsem se obrátil, spatřil jsem obrovského airedalského terriera.

Přimhouřené oči terriera i jeho dozadu sklopené uši a radostný štěkot mne poučil, že se ho nemám co obávati, Poznal jsem ho, klekl jsem na zem, hladil jsem jej a mazlil jsem se s ním. Terrier vyl a štěkal radostí. Byl to Nobs, náš milý, starý Nobs, Nobs Bowena Tylera, který mne kromě svého pána měl nejraději.

»Kde jest pán tohoto psa?« zeptal jsem se Al-tana.

Náčelník Kro-luů ukázal na Galua, který mu stál po boku. »Ten pes náleží Du-seenovi, Galu,« odvětil.

»Ten pes náleží Bowenovi Tylerovi mladšímu ze Santa Monica,« opáčil jsem ostře, »a chci věděti, kde se nalézá jeho pán.«

Galu se na mne osopil:

»Ten pes jest můj,« řekl. »Přišel ke mně z počátku a liší se od všech caspackých psů, protože jest poslušný a přesto se dovede skvěle rvát. Nedám jej nikomu a muže, o kterém hovoříte, neznám.«

Tedy tento muž byl Du-seen. Muž, před kterým Ajor prchla. Napadlo mne, že snad ví, že Ajor se nalézá zde, a že snad i proto mne sem zavolali. Teprve, když mi Al-tan a ostatní počali klásti otázky, jsem se upokojil. O Ajor se nikdo ani slovem nezmínil. Jejich zájem byl soustředěn na podivný svět, ze kterého přicházím, na moji cestu Caspakem a na mé budoucí záměry. Odpovídal jsem jim pravdivě, poněvadž jsem neměl důvod, proč bych před nimi něco skrýval — ujistil jsem je, že chci nalézti své druhy a pak se vrátiti domů, do své země.

Zevnějšek Du-seena a ostatních Galuů mne přesvědčil, proč jsou v Caspaku nazýváni zlatým národem — jejich šat i zbraně jsou ozdobeny z masivního neb z tepaného zlata,

Galuové byli muži ztepilých, přímých postav a úhledných tváří. Kol hlavy nosili zlaté pásy a s beder jim visely dolů leopardí kůže — odznak příslušenství ke kmeni. Kromě kůže měli ještě na sobě lehkou, pestře barbarsky vzorkovanou vlněnou pokrývku — byla to první tkanina, kterou jsem v Caspaku spatřil, Ajor neměla na sobě pokrývky; pravděpodobně ji ztratila za hrůzného letu s Wie-rooem; neměla na sobě také tolik těžkých, zlatých ozdob, jako mužští příslušníci jejího kmene.

Audience trvala téměř celou hodinu a poté mi Al-tan pokynul, že mohu opět odejíti do své chatrče. Během mého vyprávění Nobs ležel klidně u mých nohou — jakmile jsem vstal, šel okamžitě za mnou, Du-seen jej volal k sobě, ovšem marně. Byl jsem již téměř u dveří, když Al-tan vstal a volal mne zpět.

»Stůjte, cizinče! Du-seenovo zvíře jde s vámi.«

»Tento pes nepatří Du-seenovi,« odvětil jsem. »Patří mému příteli a zůstane u mně tak dlouho, dokud nenalezne svého pána.« A chystal jsem se znovu odejíti. Sotva jsem popošel několik kroků, zaslechl jsem za sebou hluk — v té chvíli se někdo ke mně nachýlil a zašeptal: Kazar!« — Kazar! značí v caspacké řeči: »dejte si pozor!« To-mar mne varoval. Sotvaže domluvil, odskočil ode mne stranou, aby si toho nikdo nevšiml. Když jsem se obrátil, spatřil jsem, jak Du-seen s Al-tanem jdou za mnou; z výrazů jejich tváří jsem seznal, že jsou oba rozzuření.

Du-seen se ke mně blížil s vytaseným nožem, »To zvíře je moje!« zařval. »Vy mně je chcete ukradnouti?!«

»Není moje ani vaše,« odvětil jsem, »a také jsem vám je neukradl. Půjde-li pes sám za vámi, nechť jde, já mu v tom

nebudu brániti; půjde-li však za mnou, ani vy mu nesmíte brániti.« A obrátiv se k Al-tanovi, řekl jsem: »Není to snad správné rozhodnutí? Nechť pes sám si vyvolí svého pána.«

Du-seen nevyčkal Al-tanovy odpovědi, vrhl se na Nobse a uchopil jej za kůži na krku. Nebránil jsem mu v tom, poněvadž jsem již předem věděl, co bude následovati. Nobs divoce zavrčel, vytrhl se Du-seenovi z ruky a vrhl se mu jako blesk na hrdlo. Du-seen couvl a čelil útoku mocnou ranou pěstí, a hned na to vytrhl z opasku nůž. Kdybych byl na Nobse v oné chvíli nepromluvil, byl by se jistě vrhl znovu na Galua. Měkce jsem jej vyzval, aby lehl. Nobs chvíli váhal, srst se mu ježila a cenil tesáky na svého nepřítele — byl to však velmi dobře cvičený pes, sám jsem jej často v Santa Monica učil různým kouskům — pak zavrčel, chňapl do prázdna a šel poslušně ke mně.

Du-seen, rudý zlostí, byl by zjevně rád tento spor vyrovnal osobně se mnou, Alt-an však s ním poodešel stranou a něco mu zašeptal; pak oba odešli a i já jsem se s Nobsem vracel do chatrče k Ajor. Když jsme přecházeli hlavní prostranství, viděl jsem Chal-aza — přešli jsme tak těsně kolem sebe, že jsme si viděli přímo do očí; pozdravil jsem jej a oslovil; přešel kolem mne, aniž by dal nějak najevo, že mne zná. Byl jsem tímto jeho chováním velmi překvapen; vzpomněl jsem si v onom okamžiku na To-mara, jak mne varoval a jak také rychle ode mne odešel, aby snad někdo neviděl, že se mnou mluví. Snažil jsem se nějak logicky si vysvětliti jejich podivné chování, vtom však mne z úvah vyrušil hluk výstřelu. Okamžitě jsem se dal do běhu, neboť jsem si uvědomil, že v celém území Kro-luů existuje pouze jediná puška, kterou jsem nechal Ajor v chatrči.

Měl jsem strach o Ajor; věděl jsem, že jistě ona vystřelila v obraně, poněvadž bylo vyloučeno, aby rána vyšla sama náhodou. Když jsem opouštěl chatrč, domníval jsem se, že Ajor i já jsme v bezpečí mezi přáteli; audience u Al-tana, přítomnost a vyzývavost Du-seena a podivné chování Chal-aza a To-mara vzbudily mé podezření; řítil jsem se spletí uliček mezi chatrčemi a srdce mi téměř ani netlouklo úzkostí.

Mám velmi dobře vyvinutý smysl pro směr a orientaci — vycvičil jsem si jej přímo skvěle potulkami v horách a pláních své vlasti, takže jsem v několika okamžicích stál před chatrčí, v níž jsem zanechal Ajor. Když jsem stanul před vchodem, zavolal jsem jí nahlas jménem. Nedostalo se mi odpovědi. Vytáhl jsem z kapsy krabičku zápalek a rozškrtl jsem; sotvaže plamének zaplápolal a osvětlil vnitřek chatrče, vrhlo se na mne as půl tuctu bojovníků, než přes to jsem si všiml, že v chatrči není ani Ajor, ani moje puška a bambitka,

Sotvaže mne Kro-luové povalili na zem, ozvalo se za mnou zlobné zavrčení. Ve chvatu jsem na Nobse úplně zapomněl. Jako pominutý ďábel vrhl se na Kro-lui a sápal je svými ostrými tesáky. Kdyby mně byl Nobs nepřišel na pomoc, byli by mne jistě zdolali; Nobs na ně však dorážel tak, že, aby uchránili holé životy, musili mne volky nevolky pustiti. Jeden z nich snažil se zasáhnouti mne do hlavy kamennou sekerou; uchopil jsem jej však za rámě, strhl jsem jej pod sebe a pak teprve se mi podařilo vstáti. A přehodiv si svého protivníka zákrčním hmatem přes bedra, mrštil jsem jím o rohový kůl na protější stranu chatrče. Nobs mezitím odpravil jednoho z útočníků, takže zbývali

proti nám již jen čtyři. Tomu, kterým jsem mrštil o kůl, jsem odebral kamennou sekeru a nůž. Kro-luové byli proti mně ve výhodě, protože byli na své zbraně zvyklí, já pak jsem měl kamennou sekeru poprvé v životě v ruce. Nebýti Nobse, bylo by to se mnou velmi špatně dopadalo. Neviděl jsem dosud psa tak zuřivě útočiti. Kro-luové, ačkoliv byli na stálý boj se šelmami zvyklí, stáli před ním jako omámeni, protože nechápali, jak podivné zvíře z cizího světa může tak svorně bojovati člověku po boku. Spojenému úsilí nás obou se nám je posléze zdařilo zdolati jednoho po druhém.

Když poslední klesl k zemi, slyšel jsem dusot mnoha lidí, kteří běželi od hlavního prostranství směrem k nám. Kdyby mne byli zajali, byli by mne jistě usmrtili. Než nemohl jsem opustiti osadu dříve, dokud jsem se nepřesvědčil, co se stalo s Ajor a byla-li zajata, musil jsem ji dříve osvoboditi. Ovšem útěk z osady byl velmi obtížný, ne-li dokonce nemožný; ovšem zajali-li by mne, nemohl bych Ajor stejně nic prospěti; a tak provázen zkrváceným, přesto však radostně štěkajícím Nobsem pustil jsem se směrem k severnímu konci osady.

Skutečně musím doznati, že jsem si v oné chvíli připadal neskonale bezmocným — byl jsem sám, neměl jsem ani své zbraně; o sebe jsem neměl valný strach, trnul jsem však úzkostí, co se as děje s Ajor. Kde asi je? V čí moci se nalézá? Uvědomoval jsem si, že asi již nikdy nebudu moci si zodpověděti tyto otázky, přísahal jsem však v duchu, že svojí kůži prodám velmi draho. A musím doznati také, že přesto, že jsem lnul ke svým přátelům, kteří mne doprovázeli na Capronu, a že Bowen Tyler mladší byl mým nejlep-

ším přítelem, nechvěl jsem se úzkostí při pomyšlení na jejich neblahý osud jako nyní, kdy jsem nevěděl, co se děje s Ajor — byl jsem zoufalý, řinul se ze mne chladný pot, toužil jsem po nicotném, polodivokém, barbarském ženství, o jehož existenci jsem před několika týdny dosud ani nesnil.

Čím na mne vlastně působila? Byl jsem snad očarován, že moje mysl nebyla schopna chladné úvahy, a rozum se proměnil v jakýsi šílený cit, který jsem se neodvažoval nazvati láskou? Dosud nikdy jsem nebyl zamilován. Jak by to bylo možno, abych já, Thomas Billings, osobní tajemník pana Bowena Tylera staršího, jednoho z hlavních sloupů amerického průmyslu a nejznamenitějšího muže v Kalifornii, byl zamilován do… do… neodvážil jsem se doříci svoji myšlenku; a přece dle normálních amerických názorů Ajor nebyla ničím jiným; u nás doma pro její krásu, pro její krásně zbarvenou pleť, pro zvyky a mravy jejího kmene, byla by malá Ajor nazvána squaw. Tom Billings se zamiloval do squaw! Otřásl jsem se při této myšlence.

A vtom jsem ji zřel opět v duchu před sebou — zřel jsem svoji malou Ajor, vzpomněl jsem si na nedávnou rozkošnou chvíli, kdy jsme se svírali v objetí, a naše rty byly spojeny; a byl bych sám sebe ztloukl za své ohavné úvahy.

Tyto myšlenky mi vířily hlavou, když jsme s Nobsem prchali tmou spletitých uliček mezi chatrčemi; kročeje a hlasy těch, kteří nás pronásledovali, doléhaly k našemu sluchu. A stále jsem zřel v duchu před sebou svoji malou, milovanou barbarku Ajor. Moje snění bylo znenadání přerušeno šepotem, který se ozval z jedné chatrče, kol níž jsem právě šel. Někdo mne zavolal jménem a hned poté stanul někdo vedle mne s nožem v ruce. Byl to Chal-az.

»Rychle!« zašeptal. »Vejděte do mé chatrče, zde vás nikdo nebude hledati.«

Váhal jsem, vzpomenuv si na jeho chování před chvílí; Chal-az jakoby četl mé myšlenky, vyvedl mne z pochyb: »Nemohl jsem na prostranství s vámi mluviti, abych nevzbudil podezření — nebyl bych vám mohl nyní pomoci — Al-tan vás nenávidí a chce vás zničiti, smluvil tento plán s Galuem Du-seenem.«

Vstoupil jsem s ním do chatrče, Nobs byl mně stále v patách; prošli jsme několika místnostmi do odlehlé místnosti bez oken, osvětlené spoře blikajícím kahánkem; otvorem ve stropu unikal kouř z prskajícího kahánku. Chal-az mne vyzval, abych usedl na hromadu koží.

»Jsem vaším přítelem,« řekl. »Vy jste mi zachránil život — a nejsem tak nevděčný, jako batu Al-tan. Chci vám pomoci, a věřte, že jsou mezi námi mnozí, kteří chtějí s vámi bojovati proti Al-tanovi a odrodilci Galuů, Du-seenovi.«

»Ale kde je Ajor?« tázal jsem se, jsa úzkostliv o její osud — na mém osudu mně nyní valně nezáleželo.

»Ajor jest také v bezpečí,« odvětil Chal-az. »Dozvěděli jsme se o Al-tanových a Du-seenových záměrech. Du-seen, jakmile zvěděl, že Ajor jest zde, okamžitě ji chtěl; Al-tan mu ji slíbil; když pro ni bojovníci šli, To-mar se k nim přidal. Ajor se zuřivě bránila. Zabila jednoho z bojovníků, a pak, když ji naši odebrali zbraně, vzal ji do náručí a nařídil ostatním, aby se postarali o raněného, který však již byl mrtev a při návratu zajali mne, sám pak že odnese Ajor k Al-tanovi; a namísto aby jí odnesl k Al-tanovi, zanesl ji do

vlastní chatrče, kdež také byla skryta se So-al. To vše se sběhlo velmi rychle. Byli jsme s To-marem v poradní chatrči právě v okamžiku, kdy Du-seen se snažil vám uzmouti psa. To-mar pak běžel s bojovníky k vaší chatrči, já pak jsem zůstal na stráži v poradní chatrči, abych vám byl nápomocen, bylo-li by to zapotřebí. Co se stalo poté, to již víte.«

Poděkoval jsem mu za jeho oddanost a prosil jsem ho, by mne dovedl k Ajor; řekl mi, že jest to nyní nemožné, protože uličky jsou plny bojovníků, kteří po mně slídí. A skutečně bylo venku slyšeti ruch slídičů, kteří se v jednotlivých chatrčích po mně vyptávali. Chal-az si stoupl před vchod do svých chatrčí, aby zabránil případnému prohledávání.

Chal-az byl několik hodin vzdálen — připadalo mi to jako věčnost. Zvuky kročejů mých pronásledovatelů již dávno utichly; byl jsem již jeho nepřítomností znepokojen — vtom však se vracel. Viděl jsem že jest zachmuřen a okamžitě jsem si uvědomil, že se cosi neblahého přihodilo.

»Co se stalo?« zvolal jsem nedočkavě. »Našli snad Ajor?«

»Ne,« odvětil Chal-az. »Ajor však sama prchla. Dozvěděla se, že jste jim zmizel z drápů a někdo jí řekl, že jste opustil osadu, protože jste se domníval, že ona již dříve prchla, So-al jí nemohla zadržeti. Přelezla ohradu — nevzala s sebou nic jiného kromě svého nože.«

»Tedy musím za ní,« řekl jsem, vstávaje z hromady kožší. I Nobs, který mezitím usnul, se protáhl a vstal.

»Ano,« souhlasil Chal-az »musíte jíti okamžitě za ní. Téměř již svítá. Jakmile se úplně rozední, vypraví se za ní

také Du-seen.« A nakloniv se ke mně, zašeptal: »Jsou mezi námi mnozí, kteří půjdou za vámi a pomohou vám. Al-tan slíbil Du-seenovi, že mu pomůže proti Galuům a Jorovi, my však povstaneme proti Al-tanovi a nedovolíme; by porušil zvyky a mravy Kro-luů a Caspaku. Staneme se dle příkazů Lualy dokonalejšími jen tehdy, až nás vyzve náš vnitřní hlas, dříve ne! Žádný batu se nesmí zradou a násilím státi Galuem, dokud žije Chal-az a dokud jeho ruka vládne těžkým lukem a ostrým oštěpem!«

»Budu-li živ, pomohu vám také,« odvětil jsem. »Kdybych měl svoje zbraně a střelivo, mohl bych vám přispěti velmi zdatně ku pomoci. Víte snad, kde jsou?«

»Nevím,« odvětil Chal-az, »zmizely. Počkejte! Nemůžete přece odtud odejíti beze zbraní. Musíte vstoupiti na území Galuů jako pravý Galu. Pojďte!«

A nevyčkav mé odpovědi, odvedl mne do jiné chatrče, která byla s předešlou spojena. Tam byla na zemi hromada koží, zbraní a ozdob.

»Svlečte ze sebe své podivné kůže,« pravil Chal-az »a já vás obléknu jako pravého Galua. Když jsem se stal Kroluem, zabil jsem mnoho Galuů a zde jsou jejich výzbroje.«

Uznal jsem, že Chal-azův návrh jest zcela rozumný a bez váhání jsem ze sebe svlékl svoje rozedrané šaty, které beztak jen napolo zakrývaly mojí nahotu. Navlékl jsem si tuniku z jelení kůže, přehoz z leoparda, na hlavu jsem si dal zlatou síťku, ozdobil jsem se zlatým pásem, kruhy a náramky na ruce a nohy, ozbrojil jsem se toulcem, nožem, oštěpem, lukem a šípy; kromě toho jsem obdržel dlouhou, hrubě spletenou šňůru, podobající se lasu, která jest významnou a rozlišující zbraní bojovníka Galuů. Jest to zbraň

podobající se lasu — naštěstí v mládí jsem se na západních pláních své vlasti naučil mistrně jím zacházeti. Na hrubě spletené smyčce byla připevněna oválná zlatá deska, nazývaná honda, která svojí vahou činí hod smyčky určitější a účinnější. Chal-az mně vysvětlil, že této těžké hondy se používá jako zbraně jak v boji proti nepříteli, tak i při lovu.

Snad žádná jiná zbraň by mně byla tak nevyhovovala jako tato; méně již jsem byl nadšen svým ústrojem. Tunika byla tak lehká a tak krátká, že jsem měl pocit, jako bych byl úplně nahý. Když jsem se Chal-aze zeptal, jak nazývají Galuové smyčku, laso, řekl mi, že onu zbraň zovou »ga« — tehdy teprve jsem pochopil význam slova Galu — muž, jenž vrhá laso.

Když jsem byl se svým ústrojem hotov, byl bych sám sebe nepoznal, tak dokonale jsem byl změněn. Na zádech jsem měl připjat luk, šípy, štít a krátký oštěp; u opasku mně visel nůž; na pravém boku měl jsem připevněnu kamennou sekyru, na levém pak svinutou smyčku. Pravicí jsem mohl snadno dosáhnouti oštěp nebo šípy, levicí pak luk, uměleckým kouskem bylo však přemístění šípů ze zad na levé rámě. Měl jsem vše kromě lehké vlněné pokrývky.

A tak v plné zbroji vykročil jsem z Chal-azova obydlí do tmy opuštěných spletitých uliček osady Kro-luů. Chal-az mne doprovázel. Tiše jsme se plížili k nejbližšímu místu ohrady. Nobs nám byl v patách. Když jsme stanuli u ohrady, Chal-az se se mnou rozloučil, řka, že doufá, že se se mnou co nejdříve shledá mezi Galui, protože cítí, že brzy se v něm ozve vnitřní hlas. Poděkoval jsem mu za jeho oddanou pomoc a slíbil jsem mu, že ať už se dostanu na úze-

mí Galuů či ne, vždy budu hotov se mu odvděčiti za jeho služby podporováním vzpoury proti Al-tanovi.

Kapitola sedmá.

V několika okamžicích jsem se vyšplhal na ohradu a přehoupl jsem se na druhou stranu — s Nobsem to šlo ovšem hůře. Musil jsem mu ovinouti smyčku kol těla, vytáhnouti ho nahoru, nadzvednouti ho nad ostré kůly a snésti ho dolů. Měl jsem pramalou naději, že naleznu Ajor v neznámé krajině; nezbývalo mi ovšem nic jiného, leč se o to pokusiti; modlil jsem se v duchu, aby v bezpečí stihla osadu svého otce.

Svítalo. Připadalo mi, že čím dále postupujeme k severu, že se setkáme stále s menším počtem divokých zvířat. Přesto že by v Caspaku všude masožravé šelmy mohly najíti dostatek obživy, přibývalo k severu býložravců. Divoké kočky, antilopy, srny a koně, které jsem potkával zde, byly zcela jinak vyvinuty než jejich soukmenovci v jižních končinách. Kočkovité šelmy byly menší, kopytníci pak větší. Severně od osady Kro-luů potkali jsme stádo koní — podobali se zcela oněm, kteří se divoce prohánějí na našich amerických pláních. Koně, které jsem viděl, byli vypasení a masití — závistivě jsem se na ně díval; byli plaší a nepřiblížili se ani na dostřel šípu.

Před polednem byli jsme dvakráte napadeni masožravými šelmami; přesto, že jsem neměl svoje palné zbraně, skýtal mně dostatečnou ochranu Nobs, který se pravděpodobně od Du-seena neb jiného Galua naučil caspackému

způsobu lovu. Vždy již napřed větřil blížící se šelmu a varoval mne tichým zavytím dříve, než jsem slyšel neb viděl, odkud přichází. Když šelma přišla na dohled, vyřítil se Nobs na ni a obracel její pozornost na sebe, dokud jsem nenalezl bezpečný úkryt v koruně některého stromu. A skákal před šelmou tak dlouho sem a tam, obratně se vyhýbaje jejím drápům, až ji posléze bezúčelné štvaní omrzelo.

Nejnepříjemnější z toho bylo to, že šelmy vydržely pod stromem číhati často celou hodinu, ba někdy i déle.

Posléze jsme zřeli před sebou pás útesů, táhnoucích se od východu k západu — dostihli jsme přirozený mezník, který odděluje území Kro-luů a Galuů. Jižní svah těchto útesů byl velmi vysoký, téměř dvě stě stop — strmý a srázný a hladký i bez štěrbin a průrev. Jak se dostanu přes tyto útesy bylo důležitou otázkou. Nevěděl jsem, zda mám hledati přechod na východní straně směrem k oceánu, kde útesy byly vyšší, či snad na západě směrem k vnitrozemnímu jezeru. Existuje pouze jeden přechod, či jest jich snad více? Nezbývalo mně, než se svěřiti náhodě. Nevím, zda Nobs již snad jednou či snad dokonce vícekráte přešel tyto útesy — přece však jen tak mimoděk jsem se jej zeptal:

»Nobsi, u čerta, jak se dostaneme přes tyto útesy?« Nechci tvrditi, že mi rozuměl — airodalové jsou sice velmi inteligentní psi — přece však zdání tomu nasvědčovalo, neboť Nobs vesele štěkal, poskakoval kolem mne a zamířil k západu. Když jsem okamžitě za ním nešel, vrátil se ke mně, štěkal ještě více a posléze mne chytil za lýtko a vlekl mne ku předu.

Protože jsem měl úplně nahá lýtka a Nobsovy zuby byly velmi ostré, šel jsem za ním — celkem to bylo jedno, kam jdu, poněvadž jsem směr cesty neznal.

Šli jsme dosti dlouho podél úpatí útesů. Povrch půdy byl pahorkovitý a hojně stromovím porostlý; setkali jsme se s mnoha zvířaty — bujná směsice dnešních i vymřelých býložravců. Ve stínu mohutné kapradiny stál obrovský mastodont s velkými zahnutými kly. Nedaleko něj se pásl statný býk s krávou a teletem a o kus dále jsme spatřili spícího rhinocera. Srny, antilopy, bizoni, koně, ovce, kozy, vše se páslo pohromadě v pestré směsici. Obrovské megatherium, opírajíc se o silné zadní nohy rvalo listí z vysokého stromu. A uprostřed tohoto dávno zapomenutého světa kráčel člověk přítomna, Thomas Billings, oblečený v úbor člověka doby předledové, provázen šestiletým psem. Nobs byl parvenu — nic si však z toho nedělal.

Když jsme se blížili k vnitrozemnímu jezeru, viděli jsme více létajících ještěrů a několik velkých obojživelníků — žádný z nich nás však nenapadl. Odpoledne se chýlilo ku konci, když jsem zaslechl podivný hřmot. Přivolal jsem Nobse šeptem k sobě, sám jsem si lehl na zem a skryt za křovím jsem pozoroval, co se bude díti. Od jihu přicházela směrem k útesům četa bojovníků. Poznal jsem, že to jsou Galuové a usoudil jsem, že je vede Du-seen. Znali dobře zdejší krajinu a proto mne snadno dohonili. Rozeznával jsem jednotlivce zcela zřetelně, protože kráčeli nedaleko mého úkrytu a oddychl jsem si, když jsem viděl, že Ajor mezi nimi není.

Útesy před námi byly nyní rozervané — bylo zřejmo, že se zde kříží dvě horská pásma. A do této horské soutěsky

zamířili Galuové. Zíral jsem ještě několik minut, jak šplhali skalní stezkou vzhůru a pak mně zmizeli s očí. Když poslední z nich zmizel z dohledu, vstal jsem a šel jsem za nimi do horské soutěsky; byla to jistě tatáž, ku které mne vedl Nobs. Postupoval jsem velmi opatrně, abych snad na Galui nenarazil, kdyby se náhodou utábořili. A neutábořili se, nemusil jsem se obávati, že by mne vyslídili, poněvadž šli v prosté četě a neměli hlídky; když jsem vstoupil do soutěsky a zřel jsem, že vzhůru vede jediná uzoučká stezka, vinoucí se v ostrých úhlech, přál jsem si v duchu, abych se stal na několik týdnů náčelníkem Galuů. Tucet mužů by stačilo k obraně území Galuů před nájezdy jižních divokých hord!

Galuové pravděpodobně byli velkým a význačným kmenem; nevyznali se však ani v nejprostší válečné taktice. Byl jsem překvapen, když jsem shledal, že lidé kamenného věku měli tak nedokonale vyvinutý smysl pro obranu. Když jsem viděl jak Du-seenova četa se vleče soutěskou jako horda otroků — a byl to nájezd směřující k rozdmýchání vzpoury — uvědomoval jsem si, že Du-seen není příliš obratný. Du-seen však dobře znal náčelníka Jora a věděl, že se na něj zde v soutěsce nebude číhati. Já však s jedinou setninou vybraného řadového vojska byl bych si byl troufal dobýti celý Caspak.

Když jsme vystoupili s Nobsem až na nejvyšší bod soutěsky, zřeli jsme, jak Du-seenova četa sestupuje po druhé straně útesů do území Galuů, které bylo položeno as o padesát stop níže pod vrcholem útesů a as stopadesát stop výše než protější země Kro-luů. Vzhled krajiny se velmi změnil. Stromy, květy i křoviny byly přizpůsobeny drsněj-

šímu podnebí. Usoudil jsem, že v noci lehká vlněná pokrývka, jakou zde Galuové obvykle nosívají, jest nezbytnou. Ve stromoví byly ponejvíce zastoupeny akácie a eukalyptové keře. Než zřeli jsme též habry, buky i jedle. Lesy zde byly husté a kmeny jednotlivých stromů obrovité. Z vrcholku útesu, na němž jsme právě stáli, jsem viděl, jak se lesy pnou až do výše sta stop nad úroveň, na níž jsem stál.

A tak jsem posléze vstoupil na území Galuů. Ačkoliv jsem nepocházel z Caspaku, přece jsem přišel »z počátku« — prožil jsem tolik příšerných hrůz caspackého pozvolného vývoje, že jsem dokonale chápal a ocenil pýchu Tomara a So-al, když se v nich ozval vnitřní hlas a přerodili se z Band-luů v Kro-lui. Byl jsem rád, že sám nejsem »batu.«

Ale kde jen se asi nalézá Ajor. Ačkoliv moje oči pozorně pátraly po celé krajině, neviděl jsem nic kromě bojovníků Du-seenových a divoké zvěře. Rozlehlé lesy byly proryty na mnoha místech žírnými pasekami, ale nikde nebylo ani potuchy po malé ženě z kmene Galuů, po milované družce, za kterou byl bych i třebas svoji pravici dal.

Oba, Nobs i já jsme měli notný hlad; nepožili jsme ničeho již od předešlé noci — pod námi se hemžily lesy zvěří všeho druhu; sestoupili jsme po úbočí dolů a plížili jsme se opatrně ke stádu radostných jelenů, kteří se pásli na palouku u lesa. Stále jsme byli dostatečně kryti hustými křovinami, takže jsme se mohli ke stádu nepozorovaně přiblížiti až na vzdálenost pouhých padesáti stop. Vyhlédl jsem si statnou srnu. Jak jsem v onom okamžiku litoval, že nemám svoji pušku. Nikdy dosud v životě jsem nestřílel lukem; v Caspaku však jsem měl často příležitost přihlížeti tomuto

výkonu, napjal jsem tedy tětivu, pozorně zacílil a spustil. A společně s Nobsem jsem běžel k naší kořisti.

Šíp ji zasáhl ze strany. Nobs byl okamžitě u ní. Stádo, jakmile spatřilo Nobse s vyceněnými zuby a mne s napřaženým oštěpem, rozprchlo se na všechny strany. Nobs skočil srně na hrdlo a já jsem ji oštěpem dobil. Rozdělal jsem pak oheň a upekl jsem si řízek. Nobs se rval s kusy syrového masa. Nikdy jsem si tak na jídle nepochutnal jako onoho dne.

Dva následující dny jsem marně hledal na území, rozkládajícím se mezi vnitrozemním jezerem a útesy, stopy po Ajor; pokračoval jsem stále v pochodu směrem k severu, leč nezřel jsem na cestě ani živé duše, ani četu Galuů pod vedením Du-seena; a tu jsem počínal pochybovati a podezření se zrodilo v mé duši. Nelhal snad Chal-az, když pravil, že Ajor uprchla z osady Kro-luů? Nejednal snad dle rozkazu Al-tanova, v jehož špinavém srdci přece se zrodila jiskra vděčnosti vůči tomu, kdo zachránil jeho bojovníka — vůči hostu, který Kro-luům vůbec neublížil — a proto mne poslal za nemožným cílem, doufaje, že divá zvěř mne zahubí. Nebyl jsem si ničím jist; čím déle jsem však o tom uvažoval, tím pevněji jsem byl přesvědčen, že Ajor neodešla z osady Kro-luů. Proč ale Du-seen od ní odešel? To jsem také nemohl pochopiti.

Druhého dne jsem se setkal se stádem nádherných koní — dosud jsem v životě nespatřil tak skvělá zvířata. Bylo mezi nimi mnoho hříbat a polodorostlých. Dospělá zvířata byla vesměs as šestnáct pěstí vysoká. Ježto jednotliví jedinci barvou srstí se navzájem velmi podobali, usoudil jsem z toho, že jest to celý rod čistokrevných koní. V kraji-

ně Kro-luů jsem se dosud setkal pouze s nízkými poníky. Sotvaže jsem uviděl pasoucí se stádo, rozhodl jsem se, že musím jednoho z nich lapiti; a vyhlédl jsem si krásného mladého hřebce — as čtyřletého.

Koně se pásli na pokraji lesa, v němž jsem byl s Nobsem skryt — mezi námi a stádem bylo hojně křoví, které nám skýtalo dokonalý úkryt. Hřebec, kterého jsem si vyhlédl, se pásl s jedním hříbětem a se dvěma jednoročáky opodál hlavního stáda, nejblíže u lesa. Poručil jsem Nobsovi, aby si tiše lehl na zem — věděl jsem, že by vstal jen v případě, když by mne ohrožovalo některé divoké zvíře. Opatrně jsem se plížil ke své vyvolené oběti, až jsem se doplazil ke křovině, od níž byl hřebec vzdálen sotva dvacet stop. Připravil jsem si klidně svoji smyčku a rozložil jsem ji na plocho na zemi.

Kdybych byl vylezl z křoví a vrhl smyčku přímo na hřebce, byl by mi jistě v tomto okamžiku uprchl. Než nezbývalo mi nic jiného. Čekal jsem však na okamžik, až se kůň ke mně příhodně obrátí. Spatří-li mne pak a bude chtíti utéci, musí se obrátiti a učiní-li tak, poskočí přitom na zadních nohách, vymrští hlavu do výše — čímž získám pro laso výborný cíl.

Plán byl dobrý — jen jestli se povede. Vtom však hříbě zvedlo hlavu, zavětřilo a odklusalo zpět k hlavnímu stádu; a za ním běželi i ročci i můj hřebec. Zdálo se, že nemohu již doufati v úspěch; koně se mezitím uklidnili a pásli se opět as o sto yardů dále. Na této vzálenosti mezi mnou a jimi nebylo již křoví, za kterým bych se byl ukryl a nemohl jsem se k nim tedy přiblížiti. Na vzdálenost čtyřiceti stop dovedu skvěle vrhati lasem, na padesát stop dobře — a vr-

hal-li bych dále, mohl bych skutečně mluviti o štěstí, kdyby se moje smyčka zadrhla kol hřebcova krásně modelovaného krku.

Uvažoval jsem, co mám počíti a již jsem se chystal vrhnouti laso na dálku. Smyčka byla as šedesát stop dlouhá. Jak bych si byl přál, abych měl u sebe smečku psů, kteří pobíhali na naší farmě — ti by zahnali stádo koní přímo ke mně; a tu jsem si vzpomněl, že Nobs celé léto běhával s pastýřskými psy, že jim vždy večer pomáhal sháněti krávy z pastvy do chléva k dojení; ovšem nebyl nikdy sám a kdoví, zda nyní by pochopil, co od něj chci. Než nemohl jsem příliš riskovati, poněvadž stejně jsem si nebyl jist, že smyčku dobře hodím.

Vrátil jsem se k Nobsovi a přivedl jsem jej až na pokraj lesa, odkud bylo na pasoucí se koně viděti. Ukázal jsem Nobsovi na stádo a zašeptal jsem: »Jdi a přiveď je!«

Nobs ve mžiku zmizel a velkým obloukem se blížil k stádu. Koně jej uviděli a dali se na zoufalý útěk; když však si uvědomili, že jim nehrozí nebezpečí, zastavili se a natahujíce krky a frkajíce nozdrami, jej nedůvěřivě prohlíželi. Nobs se pak obloukem vracel k lesu a opět k nim. Tentokráte běžel pomaleji a neštěkal. Když byl zcela těsně u nich, šel pouze krokem. Zdálo se, že koně jsou spíše zvědaví než bázliví — rozeběhli se teprve, když byl mezi nimi — každý na jinou stranu.

A nyní nastala honba. Nobs se snažil je obrátiti a sehnati dohromady — naštěstí vyhlédl si nejprve mého hřebce a ostatních si nevšímal — byl chytrý, kdyby byl běhal za všemi, byl by si uběhal nohy. Hřebec prchal, jak nejrychleji dovedl. Zdálo se, že letí vzduchem jako šipka, zcela bez

námahy. Nobs jej předbíhal a snažil se jej obrátiti. Zuřivě štěkal a dvakráte skočil hřebci na bok; ovšem vždy spadl dolů a udělal divoký kotrmelec; za chvíli mi oba zmizeli v proláklině půdy. Než důvěřoval jsem Nobsově vytrvalosti. Hřebec nyní zahnul doprava. Nobs byl mezi ním a hlavním stádem, ku kterému prchlo již hříbě i ročci.

Čekaje na Nobsův návrat uvažoval jsem o tom, co bych si počal kdyby mne napadlo nějaké divoké zvíře. Byl jsem vzdálen několik kroků od lesa a zbraněmi, kterými jsem byl ověšen, nedovedl jsem valně zacházeti. Nebylo mně veselo, nezapírám, že jsem byl v oné chvíli zcela zbabělý. Než vzpomněl jsem si na ubohou malou Ajor, která bloudí týmiž končinami, ozbrojena jsouc pouhým nožem! Zastyděl jsem se v duchu sám před sebou. Snad jsem byl proto tak malomyslný, že jsem byl téměř nahý. Neocitli-li jste se nikdy v pusté krajině uprostřed lesů, odění pouze kusem srní kůže, nedovedete pochopiti, jak člověk může snadno zmalomyslněti. Šaty dodávají civilizovanému člověku určitou sebedůvěru; ocitneme-li se někde bez šatů, jsme zmateni.

Ačkoliv lesem se mihlo několik stínů, žádné zvíře mne nenapadlo. Když uplynulo několik minut, počal jsem se strachovati o Nobse — bál jsem se, že se mu snad něco stalo. Svinul jsem svoji smyčku a chtěl jsem se po něm poohlédnouti, když vtom téměř na témže místě, kde zmizel, objevil se můj hřebec a Nobs mu v patách. Ani jeden ani druhý neběželi už tak rychle.

Všiml jsem si, že kůň těžce oddychoval. Oba se však přesto statečně drželi. Nobs hnal koně přímo ke mně. Skrčil jsem se za křovím a připravil jsem si laso. Nobs zvolnil

běh a hřebec byl zřejmě rád, že nemusí tak rychle prchati a běžel již klusem. Vrhl jsem smyčku. Těžká honda udržovala smyčku roztaženou a hřebec vběhl do ní.

Okamžitě sebou škubal na všechny strany. Trhl jsem smyčkou — hřebec počal se třásti na celém těle. Nobs mezitím uštván divokou honbou, plazil jazyk a lehl si do trávy. A věru zasloužil si odpočinku. Hřebec byl také velmi unaven; po chvíli zápolení stál s roztaženýma nohama, vzedmutýma nozdrama a horečně rozšířenýma očima, pozoruje úzkostlivě, co s ním budu dělati. Svinoval jsem smyčku a blížil jsem se k němu. As desetkráte couvl přede mnou zpět. Mluvil jsem na něj konejšivě a po hodině námahy a úsilí jsem dosáhl toho, že jsem mu mohl pohladiti hlavu. Utrhl jsem poté hrst trávy a podal jsem mu ji — přitom jsem stále klidně hovořil.

Očekával jsem, že zkrocení hřebce bude těžkým problémem — než nebylo to tak zlé. Ačkoliv byl divoký, byl mírné povahy a měl tolik inteligence, že brzy pochopil, že mu neublížím. Do večera jsem jej naučil choditi vedle mne; na povel se zastavil, pohladil jsem mu hlavu a boky, dal jsem mu žráti z ruky a byl jsem neskonale rád, že oheň bázně v jeho nádherných širokých očích pomalu vyhasíná.

Příštího jitra jsem zhotovil z kusu smyčky primitivní ohlávku. Pak jsem se mu vyhoupl na hřbet, jsa připraven na to, že co nejdříve se pravděpodobně ocitnu dole; než hřebec se vůbec nepokusil o to, aby mne shodil. A nyní pokračovala jeho výchova již velmi rychle. Žádný kůň, kterého jsem poznal, se nenaučil tak rychle rozuměti tlaku udidla a kolen. Kůň mne měl rád a já jsem opět měl rád jej. Také s Nobsem se brzy spřátelili. Nazval jsem jej Ace.

Nemohu vám podrobněji vysvětlovati, jak skvělé a osvěžující pocity jsem zakoušel od okamžiku, kdy jsem počal jezditi na Ace — to může dokonale pochopiti jen jezdec — znalec koní. Cítil jsem se opět novým člověkem, cítil jsem se tak silným, že se mi zdálo, že sám bych byl schopen dobýti celý Caspak. Kdykoliv se mi zachtělo jísti, dohonil jsem lehce kterékoliv zvíře a napadla-li mne nějaká nebezpečná šelma, rychlonohý Ace mne zanesl do bezpečí; povětšině však všechna zvířata před námi zděšeně prchala, protože se domnívala, že mají před sebou nějakého nezvyklého, nového netvora.

Pět dnu jsem projížděl křížem krážem jižní končiny území Galů, aniž bych potkal živou duši; postupoval jsem přitom pomalu k severu, neboť jsem chtěl podrobně prozkoumati celé území, bych nalezl aspoň stopy po Ajor; pátého dne, když jsem vyjel z lesa na planinu, zřel jsem, jak tlupa mužů pronásleduje jakousi ženu. Byla to Ajor, moje Ajor. Byli ode mne vzdáleni as jednu míli — musili křižovati moji cestu. Ajor byla před ostatními několik set yardů napřed. Jeden z pronásledovatelů však ji valem dobíhal. Pobídl jsem Ace a vyrazil jsem, následován Nobsem prudce kupředu, pronásledované i pronásledovatelům vstříc.

V prvních okamžicích si nás nikdo nevšiml; když jsme dojeli blíže, pronásledovatelé mne uzřeli a jali se řváti tak divoce, že jsem dosud v životě tak pustého řevu neslyšel. Byli to Galuové s Du-seenem v čele. Du-seen byl Ajor téměř v patách — viděl jsem, že třímá v ruce nuž a chystá se Ajor probodnouti. Mráz hrůzy mi přeběhl po zádech. Nechápal jsem proč ji chce zabíti — vždyť ji chtěl míti sám

pro sebe. Pobídl jsem Ace — milovaný hřebec plně vyhověl mému přání a letěl jako pták.

Du-seen mne dosud neviděl, tak byl zabrán šílenou honbou. Byl vzdálen od Ajor sotva několik metrů, když jsem vjel mezi ní a jej. Sehnul jsem se a vyzdvihl jsem Ajor hřebci na hřbet do svého náručí. Du-seen se zarazil a vida, co se stalo, zuřil jako zběsilý. Ajor také o mně nevěděla dříve, dokud se neocitla na koni; v prvém okamžiku se po mně rozehnala nožem, domnívajíc se, že se octla v moci nového jakéhosi nepřítele, než když se na mne podívala, vzlykla vzrušením, ovinula mně paže kol krku a šeptala: »Můj Tome! Můj milý Tome!«

A v té chvíli se Ace zabořil až po břicho do hustého bahna a Ajor i já jsme byli přehozeni přes jeho hlavu. Můj skvělý hřebec vběhl na močálovitou půdu, jaké je v Caspaku dosti. Někdy jsou to malá jezírka, jindy močálovité prohlubně neb bažinaté rašeliniště jako právě ono, na které vběhl Ace. Bylo porostlé vysokou zrádnou travou. Divil jsem se, že si Ace nezlomil všechny čtyři nohy; pád byl velmi prudký, Ace se zabořil tak hluboko, že bez cizí pomoci nemohl ven. Ajor a já jsme padli do bahniska na plocho, takže jsme se tak hluboko nezabořili; když jsme se pokoušeli vstáti, seznali jsme, že se tím více bořímе. A v tom již na pokraj rašeliniště dobíhal Du-seen se svými bojovníky. Nemohli jsme jim uniknouti. Náš osud byl zpečetěn.

»Zab mne!« prosila Ajor. »Zab mne svojí milovanou rukou — chci zemříti raději ranou tvého nože, než abych se dostala do drápů toho netvora, který mne zabije. On přísahal, že mne zabije. Předešlé noci mne zajal; když se mne

chtěl zmocniti, zápasila jsem s ním a bodla jsem jej nožem; pak jsem uprchla. On zuřil bolestí a neukojenou vášní. Dnes mne opět pronásledoval a když jsem před ním prchala, volal na mně, že mne zabije. Zab mne, Tome, ty, a pak se sám probodni oštěpem, poněvadž dostanou-li tě do rukou živého, příšerně tě umučí.«

Nemohl jsem ji zabíti — aspoň dosud ne; řekl jsem jí, že ji mám rád a že budu se za ni bíti až do posledního dechu.

Nobs utíkal za námi. Statně zprvu zápolil s bahnem, než nebylo mu to valně platno, za chvíli se také zabořil až po břicho. A v této zoufalé situaci nás zastihl Du-seen a jeho bojovníci. Spatřil jsem Al-tana a mnoho jiných Kro-luů. Tedy bylo zřejmo, že uzavřeli spolek na výboj proti Jorovi a právě postupovali k osadě Galuů. Žalostně jsem vzdychl, když jsem si pomyslil, jak snadno jsem mohl zachrániti Ajor, jejího otce a celý národ Galuů před potupnou smrtí a záhubou.

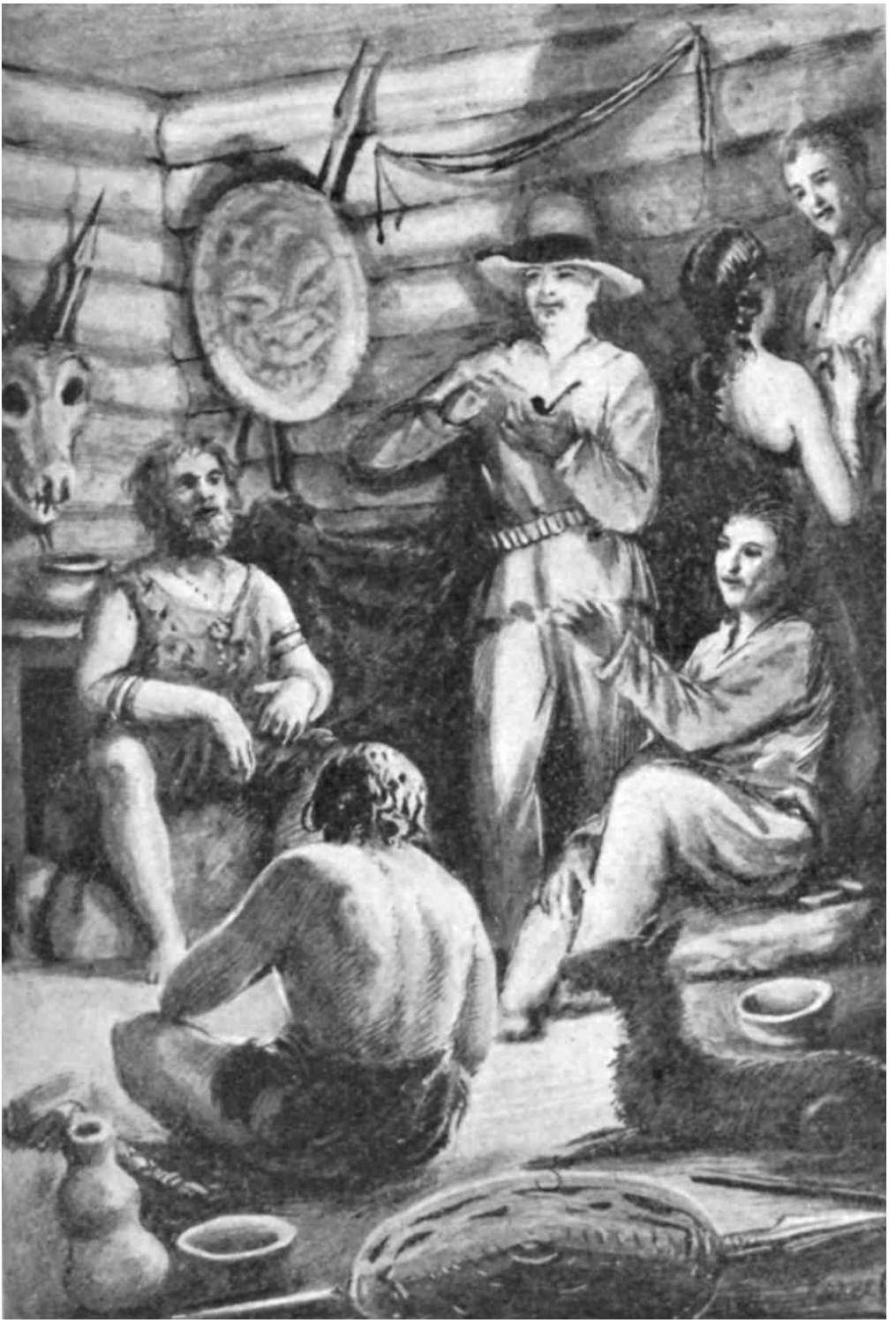
Za bahniskem nalézal se hustý les. Kdybychom se byli mohli v něm ukrýti, byli bychom zachráněni; přesto že jsme byli od něj vzdáleni pouze několik set yardů, bylo to totéž, jakoby byl od nás na několik mil, protože jsme se nemohli hnouti z místa. Du-seen a jeho lidé k nám také nemohli. Než viděli jsme, že strhávají ze zad luky, připravují šípy a napínají tětivy. Náš konec nadešel. Ajor se ke mně těsněji přivinula. »Miluji tě, Tome,« řekla, »jen tebe, Tome, miluji.«

Vstoupili mně slzy do očí — plakal jsem a srdce se mi chvělo úzkostí, protože jsem si uvědomoval, že slunce mé lásky sotvaže vzešlo, již zapadá.

Odbojníci Galuové a jejich spojenci Kro-luové stáli připraveni, očekávajíce Du-seenův povel, který měl znamenati naší smrt — než v tom dolehl k mému sluchu zvuk, který v tomto okamžiku byl nejsladší hudbou: vzduch se otřásl úsečnými salvami několika tuctu pušek. Galuové i Kroluové padali k zemi jako stébla trávy ve vichřici.

Co to mělo znamenati? Jediné vysvětlení bylo možné, že totiž Mollis a Short a ostatní slezli pobřežní útesy a proklestili si cestu do severního území Galuů. A přišli právě včas, aby zachránili Ajor a mne před jistou smrtí. Když několik minut poté moji druhové se objevili na planině před námi, viděl jsem na vlastní oči, že jsem se v úsudku nemýlil. A za nimi přicházel šik as jednoho tisíce statných Galuuských bojovníků. Přede všemi kráčeli dva muži v úboru Galuů. Oba byli vzrostlí a svaly jejich těl prozrazovaly kromobyčejnou sílu. Když přišli blíže k močálu, Ajor vzrušeně rozepjala náruč a zvolala: »Můj otče Jore! Můj otče!« A starší z obou vůdců chvátal k nám. Když i druhý se přiblížil a viděl jsem mu do očí, strnul jsem údivem a zvolal jsem: »Bowene! Pro spásu boží, Bowene Tylere, jste to skutečně vy!«

Ano, byl to on. Účel naší výpravy byl dosažen. Brzy stanula u mne celá moje družina. Okamžitě přivlekli z lesa větve a dřeva, po kterých jsme vyšli z močálu a všichni společně jsme se pak vraceli do osady Jora, náčelníka Galuů. V osadě zavládla nepopsatelná radost, když Ajor se vrátila domů na hřbetě skvělého hřebce Ace.

Tyler, Hollis, Short a my ostatní Američané jsme se mohli po cestě do osady a následující čtyři dny umluviti; vyprávěli mně, jak za pět dnů ztekli pobřežní útesy, pracovali denně plných čtyřiadvacet hodin, střídajíce se ve třech směnách po osmi hodinách. Elektrické vrtáky poháněné proudem z dynam Toreadora vyhlodávaly stupně do hladkých stěn útesů a tak pátého dne konečně po úmorné námaze stanuli na vrcholu. Celá výprava, nehledě k několika mužům, kteří musili zůstati na palubě Toreadora, byla dopravena i se zásobami zbraní, munice a výstroje primitivními vytahovadly nahoru. A tak se všichni dostali do nitra Caspaku.

Pak si proklesťovali cestu k severu, pátrajíce po mně. Do jižních končin se neodvážili pro množství ještěrů a plazů. Dík zásobě palných zbraní neztratili ani jednoho muže; jejich cesta však byla vroubena hromadami mrtvých zvířat a šelem. V severním cípu Caprony našli Bowena a jeho nevěstu u kmene Galuů.

Shledání Bowena a Nobse bylo velmi bouřlivé — tím bouřlivější, že Nobs si osvojil caspacké mravy. Když jsme došli do osady Galuů Lys La Rue nás srdečně a radostně uvítala. Vlastně musím říci paní Tylerová, protože kapitán Toreadora je oddal ještě téhož dne, kdy je naše výprava našla, přesto, že Lys i Bowen tvrdili, že žádný obřad nemůže již učiniti svatějším svazek, kterým je Bůh spojil.

Ani Bowen ani naše výprava se nedozvěděla nic o osudu Bradleye a jeho čety. Byli již tak dlouho ztraceni, že jsme se musili vzdáti veškeré naděje na jejich záchranu. Galuové a západní Kro-luové a Band-luové sice o nich za-

slechli, ale nikdo z nich je neviděl od té doby, co před několika měsíci opustili Dinosauří Tvrz.

Zdrželi jsme se v Jorově osadě čtrnáct dní — připravovali jsme se na cestu na palubu Toreadora, který nás nedaleko pobřežních útesů očekával. Mezitím přišel k nám jako dokonalý Galu Chal-az, s kterým jsem se spřátelil na území Kro-luů. Vyprávěl nám, že zbytky Al-tanových bojovníků, když se chtěli vrátiti zpět, byly pobity od Kro-luů. Chal-az byl zvolen náčelníkem a když se přerodil, opustil kmen, předav náčelnictví jinému, kterého všichni ctili a milovali.

Nobs se nehnul od Bowena; Ace, Ajor a já jsme často projížděli rozkošnou zdejší krajinu. Chal-az mně přinesl moje zbraně; šaty však jsem neměl — než nepostrádal jsem jich, zcela jsem si zvykl na prostý úbor Galuů.

Posléze nadešel čas našeho odchodu; příštího jitra měli jsme se vydati na cestu na palubu Toreadora a dále do naší drahé Kalifornie. Prosil jsem Ajor, aby šla se mnou; než její otec Jor nechtěl ji pustiti a nedal se přemluviti ke svolení. Ajor, cos-ata-lo, z níž měla vzejíti nová, lepší caspacká rasa, nesměla odejíti. Nechť prý si vyvolím jinou ženu mezi Galui, Ajor však se mnou nesmí.

Ubohá Ajor byla zoufalá. I já jsem si teprve nyní plně uvědomoval, jak ji mám rád a byl jsem smuten, že ji musím opustiti. Oné poslední noci, když jsem ji svíral ve svém náručí, cítil jsem, že život bez ní bude planý — ano miloval jsem svojí malou barbarku; když jsem se posléze od ní odtrhl a vrátil jsem se do své chatrče, bych se alespoň trochu prospal před zítřejší namáhavou cestou, utěšoval jsem se, že snad čas zhojí rozbolavěné rány a že ve své vlasti

snad najdu ženu své rasy, která snad bude pro mne znamenati více než ubohá malá Ajor.

Nadešlo jitro. Vstal jsem a nasnídal jsem se. Ajor jsem již nespatřil. Domníval jsem se, že jest tak lépe, protože jsem věděl, že loučení by bylo srdcervoucí. Naše výprava se seřadila k odchodu — provázela nás čestná četa Galuů. Neodvážil jsem se jíti ani do stáje Ace, abych se s ním rozloučil. Předešlé noci jsem jej daroval Ajor a od oné chvíle se mi zdálo, že jsou oba nerozluční přátelé.

A tak jsme se vydali na pochod, zprvu ulicí vroubenou kamennými domy, pak jsme prošli branou osady a přes planinu do lesa, kterým jsme musili nejprve projíti kus na sever, kdež pak odbočovala cesta na jih k pobřežním útesům. Na pokraji lesa jsem se ohlédl zpět na osadu, v níž jsem zanechal své srdce. A vtom jsem stanul jako přimražen. U masivního kamenného pilíře brány jsem spatřil malou, žalem zkroucenou postavu ženy; i na dálku jsem rozeznal, že pláče. Neodolal jsem.

Bowen kráčel vedle mne. »S Bohem, příteli,« řekl jsem. »Vracím se k Ajor.«

Bowen se na mne udiveně zadíval, »S Bohem, příteli,« řekl a stiskl mi ruku. »Tušil jsem, že to s vámi tak dopadne.«

Vrátil jsem se, sevřel jsem Ajor v objetí, slíbal jsem jí slzy z očí; i úsměv jsem jí vykouzlil na rty, když jsem jí ukazoval, jak poslední Američan mizí v zátočině lesní cesty.

DÍL III.

NAD PROPASTÍ ČASU.

BRADLEYOVO DOBRODRUŽSTVÍ.

Kapitola první.

Následující řádky obsahují vylíčení dobrodružství Bradleyova od té doby, co opustil Dinosauří Tvrz, ležící na západním břehu velkého vnitrozemního jezera, které se rozprostírá ve středu ostrova.

4. září 1916 vydal se se čtyřmi druhy, Sinclairem, Bradym, Jamesem a Tippetem na výzkumnou výpravu k úbočí pobřežních útesů, aby vypátrali příhodné místo k jejich ztečení.

Pět mužů kráčelo těžkým caspackým ovzduším pod hutným sluncem stále na severozápad od Dinosauří Tvrze; chvílemi zapadali až po pás do trávy divoké džungle, bloudili nekonečnými lukami, zapadali do hustých eukalyptových a akáciových lesů — obrovité kapradiny členitých peřnatých listů čněly do výše několika set stop nad jejich hlavami.

A kol nich na zemi, ve větvích stromů, ve vzduchu se hemžil, šustil a kypěl mnohotvarý, horečný život Caspaku. Chvíli co chvíli je některá stvůra ohrožovala, takže hlavně jejich pušek vůbec nevychladly. Zvykli si však na nebezpečí, takže postupovali kupředu tak vesele jako vojáci na manévrech.

»Tato místa mně připomínají South Clark Street,« poznamenal Brady, jenž kdysi sloužil u dopravní stráže.

237

»Tedy South Clark Street a nebe mají něco společného,« dodal Sinclair. James a Tippet se dali do smíchu. Vtom však z nedaleké houštiny před nimi se ozvalo příšerné zamručení a upoutalo k sobě jejich pozornost.

»Hrome, zase na nás něco leze,« řekl Tippet a již všichni s připravenými puškami očekávali útok netvora.

»Hladoví žebráci to jsou,« řekl Bradley, stále by jen chtěli sežrati vše, co jim přijde do cesty.«

V následujících okamžicích bylo v houštině ticho. »Snad tam právě něco žere,« poznamenal Bradley, »Zkusme jej obejíti. Nemůžeme mrhati střelivem — nevydrží nám přece věčně. Pojďte za mnou.«

A zabočil doprava, hodlaje se šelmě vyhnouti. Sotvaže ušli as tucet kroků, houští proti nim se hnulo, větve se rozestoupily a vynořila se ohavná hlava obrovského medvěda.

»Honem vylezte na stromy,« velel Bradley, »nemůžeme mrhati střelivem.«

Medvěd se hnal kupředu a výhružně mručel. Stál jen na zadních nohou. Tippet se ohlédl na netvora a rozhlížel se po nejbližším stromě — vtom se medvěd po něm rozehnal. Ostatní všichni šplhali na stromy, které si vyhlédli za útočiště — kromě Bradleye, který upřeně pozoroval Tippeta a medvěda. Tippet běžel rychle a strom nebyl daleko; než bylo kupodivu, jak neohrabaný medvěd stejně rychle jej pronásleduje; snad by byl Tippet včas doběhl ke stromu, kdyby byl nezakopl o suchou větev. Upadl a puška mu vypadla z ruky několik yardů stranou. Bradley okamžitě přiložil pušku k líci a vystřelil; ozvala se rána a zároveň

v témže okamžiku bolestivý skřek svědčící o tom, že zvíře bylo zasaženo. Tippet se snažil vstáti.

»Ležte tiše!« vzkřikl Bradley. »Nemůžeme plýtvati střelivem.«

Medvěd se rozpačitě točil na jednom místě, nevěda, zda se má vrhnouti na Bradleye nebo na Tippeta. A znovu zahovořila Bradleyova puška a medvěd se k němu obrátil. Když viděl, že medvěd na něj míní útočiti, dal se do běhu, věda, že rozdivočené zvíře spíše se vrhne na toho, kdo se pohybuje, než na toho, kdo tiše leží.

A medvěd se skutečně vrhnul na Angličana jako blesk. »Utečte!« zvolal Bradley na Tippeta a sám běžel k nejbližšímu stromu. Ostatní, skryti v bezpečí ve větvoví stromů přihlíželi k hrůznému divadlu. Doběhne Bradley včas ke stromu? Situace vypadala téměř beznadějně. Hora poraněním rozběsněného masa a kostí se řítila rychlostí dělové koule na poměrně pomalu se pohybujícího člověka.

To vše se sběhlo během několika vteřin; tyto vteřiny však připadaly mužům, pozorujícím nerovný boj, jako hodiny. Tippet se rychle zvedl se země. Rozhlížel se kolem sebe a pak sebral pušku, která při pádu mu vylétla z ruky. Pak se ohlédl na Bradleye a na strom, jehož větve mu mohly poskytnouti bezpečný úkryt — a rozehnal se za medvědem. Vystřelil na netvora v běhu — vystřelil v pravý okamžik, kdy medvěd byl Bradleyovi v patách. Muži na stromech téměř nedýchali. Tippet se pokoušel o něco marného, bezúčelného. Nikdo z nich se snad nedomníval, že by Tippet byl zbabělcem — nebylo mezi nimi zbabělců od té doby, kdy osud je vyhostil ze světa — pokládali však Tippeta

za obezřelého muže. Jak nemožně vypadal on i jeho malá puška proti onomu živoucímu stroji zkázy!

A v tom již také Brady vystřelil — medvěd se zapotácel, přesto však hrozivě mručel. Tippet i v běhu stále střílel a když stanul u medvěda, který již již se sápal po Bradleyovi, přiložil pušku k uchu netvora a stiskl spoušť. Medvěd hřmotně dopadl k zemí a Bradley si oddechl.

»To bylo od vás skvělé, Tippete,« řekl. »Jsem vám skutečně velmi zavázán — ale vyplýtvali jsme zbytečně střeliva!«

A pokračovali dále v pochodu; za čtvrt hodiny již o hrůzném dobrodružství nikdo z nich nemluvil.

Dva dny šli stále kupředu. Útesy čněly vysoko nad nimi, nepřístupné, srázné a hladké jako ledovec — nikde ani jediná rozsedlina neumožňovala schůdnější výstup. K večeru přešli malou říčku, jejíž voda byla teplá; na líně se pohybující hladině pluly nesčetné miliony malých, zelených vajíček, obklopených kroužky tmavější pěny. Z tohoto úkazu mohli usouditi — dle dosavadních caspackých zkušeností, že kdyby šli po proudu vzhůru, jistě by nalezli močál teplé vody a nedaleko něj osadu groteskních, lidem podobných tvorů. Od oné doby, kdy projeli ponorkou pod pobřežními útesy a přistáli ve vnitrozemí Caspaku, setkali se se třemi typy primitivních bytostí. Byly to obrovské, gorilám podobné opice, pak vzhlednější tvorové, kteří chodili příměji a spíše se podobali lidem. Posléze třetí typ byl representován Ahmem, příslušníkem kmene kyjů. Ahm a jeho lidé znali již řeč a dovedli se mezi sebou dohovořiti. Touto řečí se lišili od předcházejících nižších tvorů, chodili příměji a

nebyli již tak chlupatí; kromě toho měli již zbraň, která byla odznakem jejich kmene: kyj.

Všichni tito lidé byli velmi krvelační. Právě tak jako ostatní zvířena Caprony chápali nejvíce základní přírodní zákon Caspaku: zab ty jej, abys nebyl sám zabit! A proto právě Bradley nechtěl se pustiti po říčce vzhůru, kde by byl u močálu nalezl jeskyně divochů; než štěstěna je ošálila — močál totiž byl mnohem blíže než se domnívali — jeho jižní cíp táhl se ještě as o míli jižněji, než se nalézalo místo u říčky, kudy se přebrodili. Když se prodrali džunglí, ocitli se na břehu rozlehlého močálu, kterému se chtěli vyhnouti.

Sotvaže stanuli u močálu, objevila se před nimi tlupa divochů ozbrojených kyji a sekyrami. Byli to zřejmě lovci, vracející se z lovu do své jeskyňové osady; byli obtíženi masem zabitých zvířat. Byli to statní muži ostrých rysů, podobající se africkým negrům, pouze jejich pleť nebyla černá, nýbrž bílá. Jejich těla i obličeje byly obrostlé krátkými chlupy, čímž prozrazovali svůj opičí původ. Přesto však náleželi nepopiratelně k vyššímu kmeni než muži kyjů. Bradley by se byl rád tomuto setkání vyhnul; ježto však chtěl vésti svoji družinu směrem k jihu kol cípu močálu a ježto se nemohl vrhnouti ani do vody ani do džungle, bylo setkání nevyhnutelné.

Bradley pokročil před své druhy se zdviženýma rukama, aby zabránil srážce. »Přicházíme jako přátelé,« zvolal Ahmovou řečí, »nechte nás projíti vaším územím v míru a v pokoji. Neublížíme vám.«

Muži kmene sekyr se dali do pustého řevu a mnozí se dokonce hlasitě a uštěpačně smáli.

»Ne, neublížíte nám,« zvolal jeden z nich, »protože my sami vás zabijeme. Pojďte jen! Zabijeme vás! Zabijeme vás!«

A hnali se šíleně na Evropany. »Sinclaire, vystřelte na ně,« řekl Bradley klidně, »Vezměte si na mušku jejich vůdce. Nemůžeme přece mrhati střelivem.«

Angličan přiložil pušku k líci a zamířil na řvoucího divocha, který se po něm hnal. Za vůdcem stál ještě jiný divoch — když se ozval úsečný výstřel, klesli k zemi oba zasaženi touže kulí. Výstřel a jeho účinek na ostatní tlupu mohutně účinkoval. Rázem se zastavili a kvapem prchali do džungle směrem k východu, snažíce se býti co nejvíce daleko od podivného hřmotu, který zabíjel statné bojovníky na velkou vzdálenost.

Když Bradley prohlížel oba divochy, shledal, že jsou oba mrtvi. Přitom z houští džungle zíral na skupinu bělochů pár neznámých očí. A když se družina Angličanů opět vydala na pochod kol jižního cípu močálu, pár neznámých očí je sledoval — byly to podivné, kulaté, téměř bezvýrazné oči, svítící nádechem krutosti ve svých šedavých panenkách.

Angličané, nevědouce o slídivých očích, které je sledovaly, došli k večeru na místo, které se jim zdálo příhodné k táboření. Chladný pramen zurčel z převislé skály, která částečně tvořila jakousi malou ohradu. Na Bradleyův rozkaz si každý hleděl svých povinností — sbírali suché dřevo, roznítili oheň a připravovali večeři. A přitom Bradyho pozornost upoutal šelest obrovských křídel. Ohlédl se nahoru, domnívaje se, že uzří nějakého ptakoještěra a již si

chystal pušku k ráně. Brady byl udatný muž. Sotvaže však obrátil hlavu vzhůru, zbledl a zavrávoral.

»U čerta!« vzkřikl zděšeně. »Co to má býti?« Ostatní, přivoláni jeho křikem přiběhli s puškami v ruce — když uzřeli totéž co on, strnuli touže hrůzou. První z nich promluvil opět Brady;

»Chraň nás sama matka Boží — to je nějaké zjevení!«

Bradley, který i v nejhroznějších chvílích dovedl zachovati chladnou krev, cítil, jak mu běží mráz po zádech — as ve výši sto stop nad nimi něco obrovského potácelo se ve vzduchu a zíralo na ně obrovskýma, kulatýma očima. Všichni zírali na podivného tvora, nemohouce se hnouti z místa, dokud zjevení nezmizelo za vrcholky stromů v nedalekém lese; žádný z nich si nevzpomenul; že má v ruce nabitou pušku,

Když zjevení odletělo, dostavila se reakce. Tippet klesl k zemi a zakrýval si rukama obličej. »Bože,« mumlal, »odveď mne z této hrozné země.« Brady se vzpamatoval z prvního leknutí a pustě klel. Svolával všecky svaté za svědky, že se nelekl a že tvor, kterého právě viděli, byl pouhý ptakoještěr, jakých již viděli na tucty. A obrátiv se na Bradleye, tázal se jej, co si on o tom myslí.

Bradley zavrtěl hlavou. »Nevím sám, co bych měl o tom říci,« řekl. »Vypadalo to jako obrovský člověk s křídly, zahalený v poletující bílý rubáš. I jeho tvář podobala se neobyčejně lidské tváři; co to však doopravdy bylo, nemohu tušiti, poněvadž jsem dosud nikdy nic podobného neviděl, ani o něčem podobném neslyšel. Jsem však přesvědčen o tom, že to bylo něco hmotného — zcela jistě to nebyl

žádný duch; musíme si na podobné kromobyčejné zjevy zvykati.«

Tippet se ohlédl. Jeho tvář byla dosud popelavě bledá. »Viděl jsem ho. Hrome, zcela jistě jsem ho viděl. Byl to letící mrtvý muž. Viděl jsem jeho oči. Ach, Bože! Přece jsem je viděl!«

»Mně se také nezdálo, že by to bylo nějaké zvíře nebo plaz,« řekl Sinclair. »Zjevení se dívalo právě na mne, takže jsem mohl zříti jeho tvář tak jasně jako vidím vaši. Mělo široké kulaté oči, které vypadaly jako oční důlky mrtvoly — i tváře mělo propadlé — viděl jsem jeho žluté zuby, prosvítající za sevřenými, tenkými rty — vypadalo to jako nebožtík,« sdělil Sinclair svůj úsudek druhům.

»Ano!« vzkřikl James, který dosud nepromluvil od oné chvíle, kdy zjevení se nad nimi objevilo. Dosud nebyl mocen souvislé řeči a vyrážel ze sebe jen jednotlivá slova. »Ano — mrtvý — nebožtík. To — něco znamená. Přišel — si — pro — jednoho — z nás. Pro — jednoho — z nás. Jeden — z nás zemře! Já zemru!« a hluboce vzdychl.

»Nechme toho a pojďme!« ukončil Bradley plané řeči. »Dejme se raději do práce. Zbytečně mrháme čas. Zbytečně mrháme čas.«

Velitelský tón jeho hlasu ostatní vzpamatoval a vrátil je jejich povinnostem; každý pak si hleděl tiše své práce, ale po zpěvu jako na dřívějších tábořištích nebylo ani památky. Teprve když povečeřeli a každý vykouřil obvyklou malou dávku tabáku, která na něj připadla, utišily se jejich nervy. Bradymu prvnímu se vrátil zdravý humor a jal se pobroukávati písničku. A brzy se přidali i ostatní, než přece zpěv nezněl tak vesele jako jindy.

Mocný oheň, plápolající ven z kamene ohrady, chránil je před masožravými šelmami; a přesto jeden z nich stále stál na stráži, jsa hotov chrániti ostatní před nenadálým útokem nějakého divokého netvora džungle. A venku, před kamennou ohradou, rozžíhala se malá, žlutavá, pohybující se světélka zřítelnic šelem — noční ticho džungle bylo rušeno pustým řevem a chrapotem zvířecích lovců, přivábených kouřem ohně a pachem lidí.

Než, na takové divadlo a podobné zvuky byli naši muži zvyklí. Zpívali a hovořili tak nenuceně, jako by seděli někde v Anglii za stolem ve svých domovech,

Sinclair stál na stráži. Ostatní naslouchali Bradyho vypravování o čemsi z jeho života. Oheň vesele praskal. Šelmy venku řvaly a chroptěly do temné noci. Zdálo se, že vše opět se vrátilo do normálních kolejí. A vtom, jakoby opět na všech pět sáhla Smrt, strnuli jako zkamenělé sochy.

Nad džunglí, kypící nočním životem, ozval se šelest obrovských křídel a nad táborovým ohněm objevil se stín podivného, obrovitého přízraku. Sinclair přiložil pušku k líci a vystřelil. Přízrak se ve vzduchu zakymácel a zmizel v temné noci. V následujících několika vteřinách muži u ohně slyšeli šelest vzdalujících se křídel a pak bylo opět ticho.

Bradley promluvil první. »Neměl jste stříleti, Sinclaire« řekl; »nesmíme plýtvati střelivem.« Než tón jeho hlasu nebyl káravý. Bylo pochopitelno, že výstřel byl pouhou nervovou reakcí, která byla nevyhnutelná.

»Nemohl jsem se zdržeti, pane,« odvětil Sinclair. »Kdo by nevystřelil za podobných okolností, musil by míti nervy ze železa. Věříte, pane, na duchy?«

»Ne, odpověděl Bradley. »Duchové nemohou existovati.«

»Sám tomu nerozumím,« řekl Brady. »Ale kdysi u Brightonu byla nalezena mrtvola ženy — měla prořízнuté hrdlo…«

»Mlčte!« přerušil jej Bradley. »Můj dědeček žil v Coppingtonu,« pravil Tippet. Nedaleko oné osady byl starý, polozbořený zámek… a v noci bylo i na dálku viděti, jak se v oknech rozžíhají modravá světélka…«

»Nechte planých řečí!« okřikl jej Bradley. »Jděte raději spát.«

Oné noci spala naše družina velmi málo; teprve k ránu, když je únava zmohla, si na chvíli zdřímli; okřídlený přízrak, který je tak poděsil, se jim již nezjevil.

Příštího jitra dorazili k úpatí útesů, a ač po dva dny kráčeli podél skalisek, přece se jim za tu dobu nepodařilo nalézti jediné schůdné místo, kudy by se dalo vylézti na vrchol. Rozmrzen, rozhodl se Bradley, že se vrátí do tvrze, neboť čas, který s Bowenem Tylerem určili výpravě již dávno minul. Skály směřovaly dále k severu. Bradley usoudil, že půjde-li podle nich dále, musí as po dvou dnech dalšího pochodu se ocitnouti severně od Dinosauří Tvrze, a ježto nechtěl se vraceti nudnou cestou podél útesů zpět, rozhodl se, že se pustí přímo na jih neznámou krajinou, nalézající se mezi skalami a Tvrzí.

Oné noci — bylo to 9. září 1916 — utábořili se nedaleko útesů u pramene chladné vody, kterých jest v severní

části ostrova hojnost. Po večeři hovořili jako obvykle a kouřili. Tippet stál na stráži. Nebyli již tak ohrožováni nočními šelmami a usoudili z toho, že čím dále se v Caspaku postupuje k severu, tím více ubývá šelem — ovšem na evropské poměry a zvyky stále jich bylo ještě dosti. Také ptakoještěrů a plazů bylo zde mnohem méně než na jihu.

Jako obvykle brzy ulehli kromě toho, jenž stál na stráži, Usnuli brzy. Bradley, sotvaže zavřel oči, byl probuzen úpěnlivým výkřikem a výstřelem — obojí zvuk přicházel od místa, kde Tippet stál na stráži. Bradley chvatně k němu běžel — přitom zaslechl nad sebou šumot obrovských křídel, který je v minulých nocích tak poděsil. A do tmavé noci mizel opět okřídlený přízrak mrtvolného, neznámého návštěvníka.

Bradley mimoděk vytrhl z opasku pistol, než opět ji zasunul.

»Jaký by to mělo účel?« zamumlal sám pro sebe. »Nesmíme plýtvati střelivem.« A chvátal k Tippetovi, jenž ležel na zemi. Přispěchali i James, Brady a Sinclair, každý s puškou v ruce.

»Je snad mrtev, pane?« zašeptal James.

Bradley obrátil Tippeta tváří vzhůru a přiložil ucho k jeho hrudi. »Pouze omdlel! Přineste vodu! Rychle!« Poté uvolnil Tippetovu košili a když přinesli vodu, vchrstl mu ji do tváře. Tippet ponenáhlu přišel k sobě a sedl si. Udiveně si prohlížel své druhy; tvář jeho byla stále strnulá. Pak vzhlédl k obloze a svěsiv hlavu, jal se vzlykati jako malé děcko.

»Co se vám stalo, člověče?« tázal se Bradley. »Ustaňte a neplačte jako nemluvně. Nesmíte plýtvati energií. Co se přihodilo?«

»Co se přihodilo, pane!« vzlykal Tippet. »Oh, Bože! On se vrátil. On se pro mne vrátil. Ano, přímo letěl na mne; sápal se po mně bílýma rukama. Ach, Bože! Skoro mne měl v drápech. Jsem již mrtev. Jsem na věky poznamenán. Jsem ztracen.«

»Mluvíte nesmysly,« přerušil jej Bradley. »Prohlédl jste si to dobře?«

Tippet vyprávěl, že si prohlédl přízrak až příliš dobře. Netvor již po něm sahal, viděl mu do očí — přímo do mrtvolných očí.

»Co si o tom vlastně myslíte?« tázal se jej Brady.

»Byla to smrt — přišla si pro mne,« vzlykl ponuře Tippet.

A všichni byli zaraženi.

Příštího dne Tippet kráčel kupředu jako náměsíčný. Promluvil jen tehdy, když se jej některý z druhů na něco zeptal a to ještě musil svojí otázku dvakráte neb třikráte opakovati. Tvrdil stále, že jest mrtev a že nepřijde-li si přízrak pro něj ve dne, že již nebude s to prožíti ještě jednu noc trapného očekávání, poněvadž ví, že jest nezvratně ztracen. »Sám udělám všemu konec,« řekl a všichni věděli, že Tippet se chce ještě před soumrakem zabíti.

Bradley se snažil mu rozmluviti jeho ponurou náladu, než brzy uznal, že každé slovo jest marné; zbraně mu také vzíti nemohl, poněvadž stále po cestě byli zvěří ohrožováni.

A vůbec celá výprava měla velmi bídnou náladu. Již nikdo nehleděl tak směle nebezpečí vstříc jako dříve. Viselo nad nimi něco, co si nedovedli vysvětliti; zachvátil je pověrečný strach, který byl živen bezduchou tvářností Tippeta. Kromě toho postupovali kupředu hustým lesem, v němž pro hustý podrost nemohli ujíti více než jednu míli za hodinu. Stále museli dávati pozor, aby se včas vyhnuli netvorným plazům, kteří je obtěžovali — jedině to je udržovalo v naději, že ze zkušenosti věděli, že lesy v Caspaku nemívají příliš velkou rozlohu.

Bradley kráčel vpředu a první narazil na groteskní obludu titánských rozměrů. Uprostřed skupiny stromů, které již počínaly řídnouti, spatřil Bradley netvora, podobajícího se obrovskému draku, který požíral zdechlinu mamuta. Obluda měřila od hlavy k patě plných čtyřicet stop. Její tělo bylo pokryto deskami rohovité kůže, která byla tak silná, že se podobala pancéřovým plátům. Zvíře spatřilo Bradleye právě v témže okamžiku, kdy i on je spatřil; okamžitě se postavilo na mohutné zadní nohy — jeho hlava přitom čněla dobrých pětadvacet stop nad zemí. Z jeskyňovité dutiny jeho tlamy ozval se příšerný sykot, podobající se zvuku páry unikající z pojišťovacích záklopek půl tuctu lokomotiv. A netvor se sápal na Bradleye.

»Pozor, krýt se!« varoval Bradley své druhy. Všichni slyšeli tuto výstrahu kromě Tippeta. Ten stál jako náměsíčný; když Bradley viděl, jaké nebezpečí hrozí jeho druhovi, zastavil se také a vystřelil na obludu. Kule vnikla ještěru do těla právě v místě, kde nebyl chráněn rohovými pláty — ozval se opět ostrý syčivý zvuk. Teprve nyní si Tippet uvědomil, co se vlastně děje, zděšeně vzkřikl a prchal.

Bradley, vida, že Tippet již může sám se dostati do bezpečí, prchal taktéž. Na pravé straně kmeny stromů stály velmi hustě vedle sebe, zamířil proto tam, usuzuje, že ještěr pro objem svého těla tam nepronikne. Plaz skutečně si jej již nevšímal, za to však jeho pozornost byla vzbuzena náhlým úprkem Tippeta; hnal se za Tippetem, lámal slabé stromy, ničil křoví a vše, co bylo před ním jako malé tornádo.

Bradley, když viděl, že ještěr útočí na Tippeta, pustil se za ním. Bál se vystřeliti, aby snad nezasáhl svého druha a tak se stalo, že doběhl k místu hrůzy právě v okamžiku, kdy netvor se sápal na Tippeta, jehož osud byl již zpečetěn. Ještěr uchopil Tippeta předními třídrápovými pazoury, zvedl se opět na zadní nohy a podal si nebožáka do tlamy, kde jeho kosti příšerně zapraskaly pod stiskem smrtonosných trháků.

Bradley přiložil opět pušku k líci, chtěje vystřeliti, než rozmyslel si to a zoufale potřásl hlavou. Tippet byl nezvratně ztracen — nač tedy mrhati kuli, kterou Caspak nemůže nahradit. Uvážil, že učiní lépe, prchne-li před netvorem, než aby sám sebe vystavoval bezúčelnému nebezpečí. Netvor si jej dosud nepovšimnul, proto couvl za kmen obrovského stromu a zamířil tam, kam se domníval, že uprchli ostatní. Když se domníval, že jest dostatečně vzdálen od netvora, zastavil se a ohlédl. Jsa bezpečně skryt za kmenem stromu, zřel obrovskou hlavu s ohavnými trháky — mezi oběma čelistmi visely bezvládné nohy mrtvoly. A vtom jakoby byl ještěr zasažen mocnou ranou kladiva Smrti, zhroutil se k zemi. Jediná kule z Bradleyovy pušky pronikla koží ještěra a zhubila Titána.

Několik minut poté shledal se Bradley s ostatními druhy. Poté se všichni čtyři obezřele přiblížili ke zdechlině. Byla to smutná, žalostná a namáhavá práce, když vyprošťovali mrtvé tělo svého druha z ještěřích čelistí.

»To způsobil onen přízrak,« mumlal Brady. »On Tippeta varoval, jistě to byl on!«

»Ten přízrak jej zabil a jistě zabije ještě i některého z nás,« pravil James, chvěje se na celém těle.

»Byl-li to duch,« rozumoval Sinclair, »a mohl to býti zcela dobře duch, mohl na sebe vzíti jakoukoliv podobu. Jistě se vtělil do tohoto netvora a zabil ubohého Tippeta. Kdyby ho byl pozřel lev nebo jiné zvíře, nebylo by to tak divné. Dosud jsem tak ohavného netvora neviděl.«

»Kule z pušek nezabíjejí duchy,« řekl Bradley, »a proto to nemohl býti duch a pak duchové vůbec neexistují. Již vím, do jaké třídy tento netvor náleží. Podobný se nalézá v newyorském přírodovědeckém museu. Pokud se pamatuji, byla jeho kostra nalezena kdesi v Severní Americe v Hell Creek. Žil na světě as před šesti miliony lety.«

»Hell Creek nalézá se v Montaně,« pravil Sinclair, »kdysi jsem tam také byl. Myslíte však, že existují tvorové šest milionů let staří?« Tón jeho řeči byl velmi skeptický.

»Ne, neexistují,« odvětil Bradley; »to však znamená jen, že Caprona se během šesti milionů let nezměnila.«

Bradleyovo ujištění, že netvor nebyl nadpřirozeného původu, zdvihlo pokleslou náladu jeho druhů; mezitím jiné lesní šelmy pralesa, přivábeny pachem zdechliny, se stahovaly k místu hrůzy a neštěstí.

Když vykopávali hrob pro nešťastného druha v pustém, odlehlém místě, stále se musili brániti proti útokům divoké

zvěře. Poté postavili do hlavy hrobu hrubý pískovcový kámen, na nějž Sinclair neumělými písmeny napsal:

Zde odpočívá John Tippet

Angličan.

Byl zabit tyranosaurem

10. září 1916.

R. I. P.

Natrhali také kytici pestrých květů a ozdobili jí smutný hrob. Než opustili svého druha navždy, pomodlili se ještě společně — Bradley předříkával nahlas.

Po tři následující dny postupovali přímo k jihu krajinou porostlou mohutnými lesy prorvanými žírnými palouky, na nichž se pásla stáda býložravců — jeleni, antilopy a malí caspačtí koníci, které domorodci nazývali ecca, podobající se našim hříbatům. I jiné druhy koní tam bylo viděti, žádný však nepřesahoval výši osm pěstí. A stáda býložravců byla pravidelně vyvražďována velkými i malými masožravými šelmami, vlky, hyenami, pantery, lvy, tigry, medvědy a ještěry všech velikostí a druhů.

Dvanáctého září slezla naše družina pískovcové skály, které jí zahrazovaly další cestu k jihu; narazila tam na kmen divochů, kteří obývali malé jeskyňky, vyhlodané přirozeně i uměle v polozvětralých skalách. Oné noci tábořili na skalní planině, která byla pouze spoře porostlá ostnatým křovím — a byli opět navštíveni fantastickým přízrakem, který je znovu poděsil.

James, stojící na stráži, zburcoval své druhy ze spánku příšerným výkřikem. Výstřel a výkřik vzbudil Bradleye,

Sinclaira i Bradyho — zřeli, jak James tluče pažbou pušky do okřídleného tvora, který poletoval kol něj as ve výši hlavy. Bylo zřejmo, že přízrak chce unésti Jamesa; teprve když viděl, že jeho druzi mu přicházejí na pomoc, pustil jej z drápů, zamával křídly nahoru a dolu a odletěl.

Bradley vystřelil na mizejícího ohrožovatele jejich klidu a bezpečnosti; zda trefil či ne, nebylo možno říci, přesto, že po výstřelu přízrak vyrazil ze sebe ostrý syčivý zvuk, při kterém jim mráz přebíhal po zádech.

Poté se obrátil k Jamesovi, jenž ležel obličejem k zemi a třásl se na celém těle jako osika. V prvních okamžicích nemohl ani promluviti. Když se vzpamatoval, líčil svým druhům, jak přízrak tiše se snesl nad něj a uchopil jej pod rameny svými pařátovitými prsty. James se bránil — při rvačce puška sama spustila — pak se bránil pažbou — ostatní viděli.

Od onoho okamžiku byl James zdrcen. Tvrdil zoufale, že jeho osud jest zpečetěn, že přízrak jej poznamenal, že jest již zasvěcen smrti — a nikdo živou mocí mu nemohl tento nesmysl vymluviti. Tvrdil, že s Tippetem to zle dopadlo a s ním, že nebude lépe. A tyto pošetilé řeči měly též neblahý vliv na ostatní členy družiny. I Bradley byl deprimován, ačkoliv kvůli ostatním nedal to na sobě znáti.

Příštího dne poté William James byl zabit krvelačným tigrem — bylo to 13. září 1916. Tam na skalnaté pláni v severním cípu krajiny Sto-luů v Zapomenuté Zemi odpočívá v opuštěném hrobě, označeném hrubým pískovcem.

A tři mlčenliví a zachmuření muži kráčeli dále k jihu. Podle Bradleyova úsudku nalézali se as pětadvacet mil od

Dinosauří Tvrze; aby došli do tvrze ještě příštího dne, šli až dlouho do noci.

Teprve když urazili dobrých patnáct mil, rozbili tábor; nikdo onoho večera nezažertoval, ani nikdo nezazpíval. Každý se v duchu modlil, aby šťastně přečkal tuto noc, neboť příštího dne bude již konec útrap. Jejich nervy byly napjaty v zoufalém očekávání, aby snad se opět neozval šelest křídel přízraku — kdo nyní z nich přijde na řadu?

Jak bylo zvykem, střídali se v noci na stráží vždy po dvou hodinách. Brady měl hlídku od osmi do deseti, Sinclair od deseti do dvanácti, pak vzbudili Bradleye. Brady měl opět přijíti na řadu od dvou do čtyř, kdy měli vyraziti, protože již bylo dobře viděti na cestu,

Praskot větve probudil Bradyho; když otevřel oči, viděl, že jest již bílý den a sotva dvacet stop před ním stál obrovský lev. I Sinclair se probudil a oba s puškou v ruce očekávali, co se bude díti. Oheň již dávno vyhasl a po Bradleyovi nebylo ani stopy. Lev i lidé si zírali upřeně do očí. Muži nechtěli vystřeliti, protože litovali zbytečně promarněné kule a byli by neskonale lvu povděční, kdyby byl šel svou cestou. Než lev nechtěl bez boje odejíti.

Náhle se jeho pružné tělo vymrštilo a v téže chvíli se ozvaly dva výstřely. Poněvadž při skoku zdvihl hlavu, neviděli mu na páteř, nezbývalo jim tedy nic jiného, než aby mířili na přední tlapy. S příšerným řevem zhroutila se mohutná šelma k zemi s oběma předními končetinami přeraženými. Brady pak přistoupil k němu blíže a ranou do hlavy jej dorazil, aby jeho pustý řev nepřivolal jeho samici.

Oba přátelé se na sebe tázavě podívali. »Kde jest poručík Bradley?« tázal se Sinclair. Šli k ohni. Zbývalo několik

opálených dřev. Několik kroků opodál ležela Bradleyova puška. Na zemi nebylo viděti stopy po boji. Přešli tábořiště několikrát sem a tam, až posléze Brady nalezl Bradleyovu čapku. Opětně se na sebe podívali a pak rázem obrátili hlavy vzhůru a pátravě se rozhlíželi po obloze. Poté Brady pečlivě prohlížel půdu kolem místa, na němž ležela Bradleyova čapka. Půda byla písčitá a Bradyho kročeje byly velmi jasně znáti; po Bradlejovi však zde nebylo ani stopy a přesto jeho čapka se zde nalézala.

Bez snídaně, ustrašeni, s nervy zbičovanými strachem vydali se na cestu posledního dne. Oba byli statní, zdatní a udatní muži, než jeden i druhý již vytrpěli více než mohli snésti a byli by raději zemřeli, než aby strávili další noc v příšerné přírodě bez ochranné střechy. Hrůzně před nimi vyvstávala tragedie ponurého Bradleyova konce — ačkoliv nebyli svědky jeho hrůzného osudu, přesto si jej oba živě dovedli představiti. Nemluvili o tom, co se stalo — ani slůvkem se o tom nezmínili a každý se bál, aby se snad ještě před večerem, než dorazí do Dinosauří Tvrze, nestal obětí přízraku.

Hnali se kupředu bez oddychu, ruce, šaty i tváře měli rozedrány od ostnatého křoví, jímž se prodírali. Opět a opět padali k zemi; jeden pomáhal svědomitě druhému, poněvadž si byli vědomi, že jen oběma společně se podaří stihnouti Dinosauří Tvrz — jedinec byl v této divočině již předem odsouzen k zániku.

Potkávali nesčíslné houfy šelem a ještěrů; než díky své udatnosti a osobní štěstěně odrazili všechny útoky, zdolali všechny nástrahy a poměrně velmi rychle postupovali kupředu.

Brzy po poledni dostihli nejzazší cíp skalní planiny. Pod nimi klesala srázná stráň as dvě stě stop vysoká do údolí. Po levici zřeli, jak se v dáli leskne hladina obrovského vnitrozemního jezera, které zaplňuje valnou většinu rozlohy kráterovitého ostrova Caprony — blíže pak k nim zvedal se spirálovitý válec kouře, valící se nad vrcholky stromů.

Krajina jim připadala povědomou — oba ji okamžitě poznali a řekli si, že v onom místě, odkud vychází kouř, stála Dinosauří tvrz. Stojí tvrz dosud na svém místě, či snad se valí kouř z ohořelých trámů budovy, kterou jejich družina s takovou námahou vystavěla? Kdo jim mohl zodpověditi tuto otázku?

Třicet minut, které se jim zdály býti hodinami, bylo zapotřebí, aby slezli po neschůdné stezce dolů do údolí, které přiléhalo na jižní straně ke skalním útesům. Čím blíže přicházeli ke tvrzi, tím větší byly jejich úzkosti, že se neshledají se svými druhy. Představovali si, že naleznou budovy opuštěny, nebo malou družinu pobitou a obydlí v troskách a popelu. Rozechvěni nedočkavostí a strachem proběhli džunglí a posléze stanuli na palouku, odkud se otevíral výhled na Dinosauří tvrz.

»Bože!« zvolal Sinclair. »Vše jest na svém místě!« A klesl na kolena, vzlykaje.

Brady třásl se jako list, pokřižoval se a vzdával taktéž dík Všemohoucímu, neboť před nimi stály neporušené hradby Dinosauří tvrze a z ohrady vystupoval chuchvalec kouře, označující komín kuchyně. Jejich druhové si tedy připravovali večeři!

Hnali se přes palouk ke tvrzi, jakoby ani neměli v nohou celodenní úmorný pochod neschůdnou pustinou. Když se

ocitli blíže, jali se hlasitě volati na své druhy — dostalo se jim z nitra tvrze okamžitě odpovědi. Okamžik poté vyšli jim vstříc tři muži — chvatné vyprávění dobrodružství jedenácti hrůzyplných dní. Když se dověděli o smrti Tippeta a Jamese a záhadném zmizení poručíka Bradleye, rozhostil se po Dinosauří tvrzi pochmurný smutek.

Zbýval tedy nyní již jen Olson, irský inženýr, Whitely, Brady a Sinclair. Olson vyprávěl Bradymu a Sinclairovi o událostech, které se sběhly od 4. září, kdy opustili Dinosauří tvrz. Vylíčil jim hanebný čin barona Friedricha ze Schoenvorts a jeho mužstva, kteří zrádně porušili svoji přísahu a ukradli U-33 a odjeli podzemním kanálem na širou hladinu Pacifiku — kromě toho hanebně ostřelovali tvrz.

Vyprávěl jim o záhadném zmizení Miss La Rue v noci na 11. září a o odchodu Bowena Tylera, který se vydal se svým airedalem Nobsem za ní. A tak z původní družiny, pozůstávající z jedenácti Spojenců a devíti Němců — úhrnná to posádka U-33, když opustila anglické vody — zbývalo jen pět mužů. Benson, Tippet, James a jeden Němec byli již mrtvi. Předpokládali, že Bradley, Tyler a Miss La Rue podlehli již dozajista hrůzným nástrahám caspacké divočiny. Osud Němců byl také nejistý, ačkoliv mohli zcela dobře vyváznouti. Měli dosti času i možnosti, aby opatřili svoji loď dostatečnými zásobami potravin i pohonných látek — ložiska oleje, která byla objevena na sever od tvrze, mohla jim zajistiti cestu až do některého z německých přístavů.

Kapitola druhá.

Když Bradley 14. září stál v noci na stráži, radoval se v duchu, že téměř již celá noc uplynula bez nehody a že zítra pravděpodobně se všichni bezpečně vrátí do Dinosauří tvrze. Jeho myšlenky byly zkaleny pouze tím, že dva členové družiny sní již svůj věčný sen v pusté divočině Caspaku.

Jeho mysl nebyla týrána předtuchami zla — Bradley byl mužem, který vždy byl připraven čeliti jakémukoliv nebezpečí a nikdy si nezoufal. A tak v jednu hodinu v noci ze čtrnáctého na patnáctého září, když zaslechl nad sebou šelest olbřímích křídel, nebyl ani překvapen, ani poděšen, naopak připravil se na obranu.

Šelest přicházel z jihu a v tom již mezi stromy snášela se k zemi mlžinatá postava přízraku, kroužící ve spirálách stále blíže a blíže. Bradley byl statečný muž, přesto však byl zaražen pohledem na příšerný, tápavý zjev, který se nad ním potácel sem a tam, takže se jen stěží udržel, aby po něm nevystřelil. Byl by dobře učinil, kdyby byl vystřelil, jeho fanatické šetření municí se mu nevyplatilo — zatímco jeho pozornost byla upoutána jedním přízrakem, snesl se mezitím za ním k zemi druhý. Tiše svěsil křídla, aby nešelestila a ocitl se za Bradleyem a uchopil jej pod rameny — Bradley byl leknutím napolo omámen. Puška mu vylétla z ruky; pařátovité prsty jej stiskly a zdvihly jej se země. Přízrak se s ním vznesl tak rychle, že mu čapka slétla s hlavy, stržena jsouc proudem vzduchu a mizel v inkoustově černém prostoru. Bradley nemohl ani varovati výkřikem své druhy.

Přízrak zamířil k východu; brzy je dohnal i druhý přízrak, zakroužil kol nich a pak jim letěl v patách. Bradley teprve nyní pochopil, jak strategicky si pár netvorů počínal při jeho únosu a z toho pak usoudil, že se ocitl v drápech bytostí, které jsou schopny logického uvažování a tedy jsou příbuzní lidské rase.

Později usuzoval dále, že pravděpodobně velká křídla jsou součástí nějakého složitého létacího mechanismu — byl to zcela logický úsudek, poněvadž normální lidský mozek nemohl přece předpokládati, že by lidské bytosti měly přirozená křídla. Protože přízrak držel Bradleye před sebou, nemohl si jeho křídla prohlédnouti, a na křídla jeho druha, který letěl chvílemi i před nimi, také neviděl, poněvadž byla tma.

Bradley myslil, že zaslechne rachot nějakého motoru, neb jiného pohonného zařízení, než k jeho uším doléhal jen stálý šelest pohybujících se křídel.

Ohlédnuv se dolů, zřel před sebou rozsáhlou hladinu vnitrozemského jezera. Únosce zamířil nad vodu. A tu se přihodilo něco, co potvrdilo Bradleyův úsudek, že se ocitl v drápech lidských bytostí, které dovedly mechanicky napodobiti ptačí křídla — únosce, který letěl s Bradleyem, promluvil k svému druhu — Bradley porozuměl smyslu několika slov, ježto se podobala řeči ostatních caspackých kmenů, s kterými již přišel do styku. Z toho usoudil, že oba letouni jsou lidé — a jsou-li to vskutku lidé, nemohou míti přirozená křídla! Kdo kdy viděl člověka s křídly! Jejich křídla musí míti mechanický pohon! Tak usuzoval Bradley.

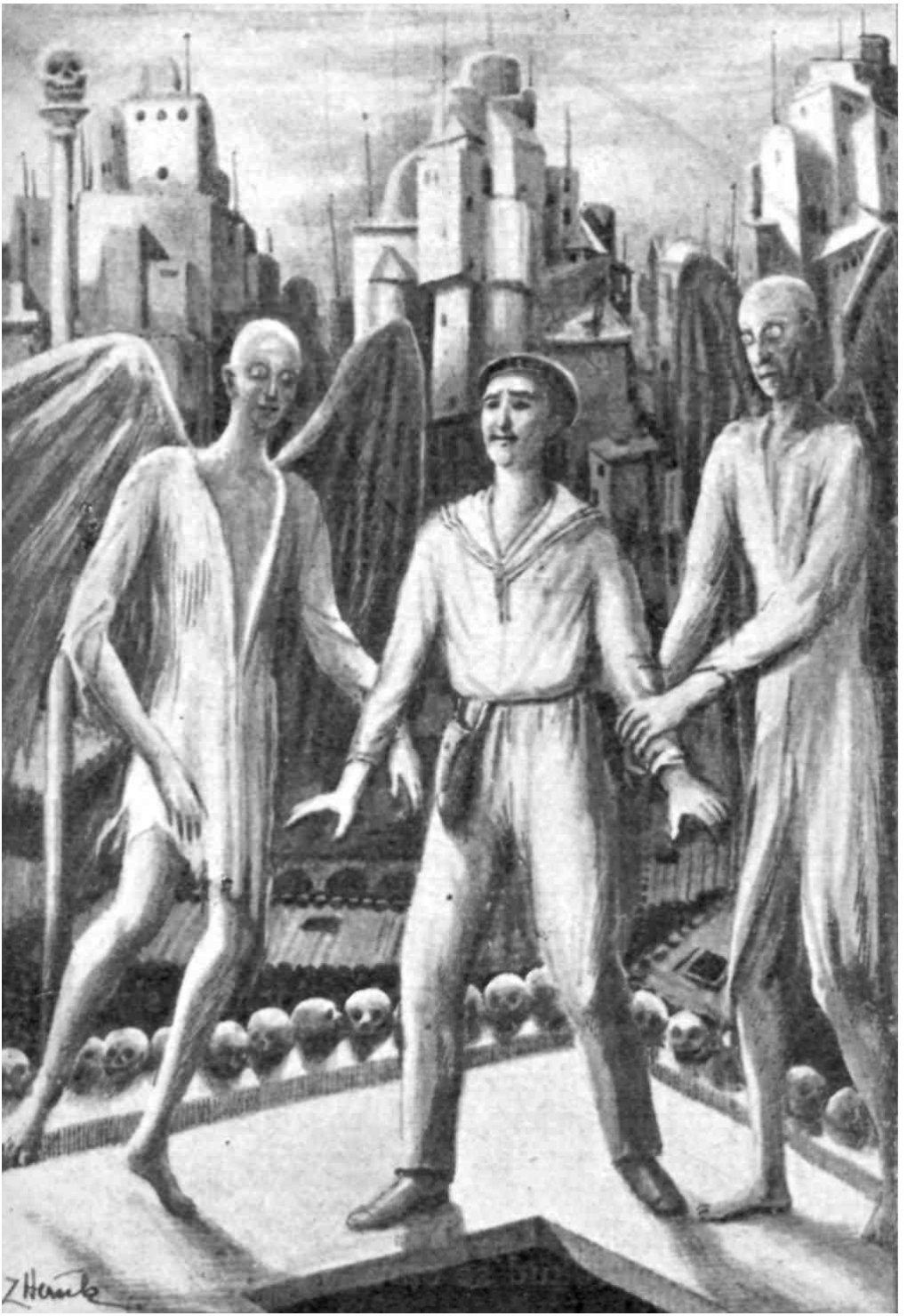
Bradley zaslechl, jak jeden na druhého volal, že ulétli již polovinu cesty, a že mu předá své břímě. Bradley byl v

duchu zvědav, jak letouni tuto výměnu provedou. Uvědomoval si, že se nemohou k sobě příliš přiblížiti pro velký rozměr svých křídel; než brzy již měla býti ukojena jeho zvědavost.

Cítil, jak letoun se s ním zvedá výše — Bradley zahlédl pod sebou jeho druha; hořejší bytost pak něco vzkřikla, dolejší něco odpověděla — a již pevné objetí povolilo a Bradley, sotva dechu popadaje, klesal prostorem dolů.

Onen okamžik, kdy padal, byl příšerný; pak jej něco, vlastně něčí drápy zachytily zezadu, klesli společně ještě asi sto stop a když se ocitli téměř nad hladinou, počali opět stoupati vzhůru. Jako jestřáb po kuřeti, tak se hnal obrovský letoun po Bradleyovi. A opět zajatce unášeli dále a dále k východu, kde jej očekával osud, který ani ve snu netušil.

Brzy poté, kdy si letouni Bradleye předali, zpozoroval před sebou na obzoru mlžinaté obrysy ostrova a brzy pochopil, že tam asi jest cíl jejich letu. A nemýlil se. Tři čtvrti hodiny poté, co s Bradleyem vzlétli, stanuli na zemi v nejpodivnějším městě, jaké kdy lidské oko spatřilo. Již první rozhlédnutí kol sebe Bradleye nesmírně udivilo. Zřel podivné kamenné a dřevěné stavby, chatrče uplácané z bláta, příbytky všemožných rozmanitých tvarů, zde v neladu na sobě a přes sebe nakupené, tam o samotě stojící, povětšině však hustě stěsnané, prorvané úzkými, krátkými uličkami. Hlavní vchod do každého příbytku vedl střechou. Podobným otvorem byl Bradley uveden do jednoho příbytku. Uvnitř byla tma a strop byl velmi nízko.

Sotvaže se ocitl uvnitř, byl hrubě strčen do kouta, kdež zakopl o silnou rohož. Pak jej oba únosci opustili. Slyšel, jak ještě chvíli potmě přecházejí sem a tam, a několikráte ještě ve tmě zasvítily jejich obrovské zářící oči. Posléze vše utichlo a bylo slyšeti jen pravidelné oddychování, z čehož Bradley usoudil, že kdesi nedaleko oba letouni spí.

Bylo zřejmo, že rohož na zemi byla určena ke spaní a hrubé vražení do kouta bylo něžnou pobídkou k odpočinku. Bradley se ohledal a shledal, že má při sobě svoji pistol, střelivo, sirky, láhev s vodou a břitvu, lehl si pohodlně na rohož a brzy usnul, jsa si vědom, že jakýkoliv pokus o útěk byl by předem marný, poněvadž potmě se v cizí osadě nemohl vyznati.

Když se probudil, byl bílý den. Znovu a znovu si protíral oči, aby sám sebe přesvědčil, že nesní, že bdí. Proud světla linul se dovnitř otvorem ve stropu, který měřil as třicet čtverečních stop a byl nepravidelnostranný — jedna strana se zahýbala ven, druhá byla tvořena jiným, sousedním obydlím, jiná tvořila stěnu osmistěnu, čtvrtá pak byla tvořena serpentinou. Kromě toho propouštěla světlo dvě veliká okna. Dvoje dveře pak spojovaly tuto místnost s jinými. Stěny byly z části pokryty prkny a vyřezávanými deskami, zbytek pak byl vyčalounován jemnou tkaninou. Tu a tam bylo viděti kresby ještěrů, plazů i jiných zvířat. Kromě toho byla místnost ozdobena sloupy stojícími kol stěny, z nichž každý byl ukončen lebkou, jejíž temeno se dotýkalo stropu — působilo to příšerným dojmem.

Než tomu všemu se Bradley tak nedivil, jako kromobyčejným tělům bytostí, které jej zajaly a unesly. V jednom cípu místnosti od stěny ke stěně byl zapuštěn trám o prů-

měru as dvou palců, sedm neb osm stop nad zemí — kromě toho byl podepřen dvěma pilíři. Obě bytosti byly pověšeny za kolena na trámu, hlavami visely dolů a těla měly ovinuta svými obrovskými křídly — jako dva obrovští netvorní netopýři.

Když se tak Bradley na ně díval, uvědomil si, že veškerá jeho inteligence i zkušenost byly rázem jediným pohledem postaveny na hlavu — křídla obou letounů neměla mechanického ústrojí, nýbrž byla přirozeně přirostlá k jejich lopatkám, právě tak jejich paže i nohy. Jinak se velmi podobali lidem až na to, že výraz jejich tváří byl poněkud groteskní.

Vtom se jeden z nich probudil, roztáhl křídla, rozepjal ruce, které držel sepjaty na prsou, opřel se o podlahu a stanul zpříma. Jeho zrak spočinul na Bradleyovi. Sevřel rty, jimiž prosvitaly zažloutlé zuby a stáhl obličej v posupnou grimasu. Jeho oči zíraly strnule, bezvýrazně; na propadlých lících nebylo ani stopy barvy. Celým svým zevnějškem vzbuzoval dojem nebožtíka, který právě vstává z hrobu.

Podivná bytost byla as právě tak vysoká, jako dorostlý muž, než zdála se býti mnohem vyšší, protože hroty křídel ji přesahovaly holou hlavu as o jednu stopu. Nahé ruce byly dlouhé a končily silnými dlaněmi a drápovitými prsty. Bílá říza, v kterou byly zahaleny, byla vpředu rozdělena a odhalovala kostnaté nohy. Bylo zřejmo, že letoun nosí pouze jediné roucho, které bylo zhotoveno z velmi jemného tkaniva. Od hlavy až k patě nebyl na nich ani vlas, ani chlup — Bradley teprve nyní po bližší prohlídce pochopil, proč jejich tváře jsou tak bezvýrazny, neměli totiž ani řasy, ani obočí. Uši byly malé a přiléhaly těsně ke kulaté lebce.

Obličej byl protáhlý. Chodidla letouna byla malá a jemně modelovaná, což ovšem vzhledem k ostatnímu groteskní-mu vzhledu vypadalo velmi směšně.

Poté letoun se přiblížil k Bradleyovi a řekl:

»Odkud?«

»Z Anglie,« odvětil Bradley právě tak úsečně.

»Kde je Anglie a co to je?« tázal se letoun dále.

»Jest to země, nalézající se velmi daleko odtud,« odpověděl Bradley.

»Jsou vaší lidé cor-sva-jo, nebo cos-ata-lu?«

»Nerozumím vám,« řekl Bradley, »a nyní dovolte, abych i já vám položil několik otázek. Kdo jste vy? V které zemi jsem se ocitl? Proč jste mne sem unesli?«

Letoun se ušklíbl. »Jsme Wieroové. Naším otcem jest Luata. Caspak náleží nám. Tato země patří také nám a nazývá se Oo-oh. Přinesli jsme vás sem, aby si vás prohlédl Ten, který mluví s Luatou a vyptal se vás na různé věci. Zeptá se vás, odkud a proč jste sem přišli. Hlavně se vás bude tázati, zda jste cos-ata-lu.«

»A nejsem-li cos… či jak to u čerta říkáte, co tedy?«

Wieroo svraštil obočí a kostnatou rukou výmluvně ukázal na lidské lebky, zdobící hlavice sloupů. Ale chtěl mne potěšiti a řekl: »Ale zdá se mi, že jste cos-ata-lu.«

»Mám hlad,« podotkl Bradley.

Wieroo vyvedl Bradleye dveřmi na střechu nižšího obydlí — byla to tatáž, na níž v noci přistáli. Za denního světla město Wierooů bylo ještě pozoruhodnější, než za matné záře měsíční, ovšem kontury nebyly již tak pohádkovité. Domy a domky všemožných tvarů a rozměrů byly

nakupeny na sebe, jako když děcko skládá kaménky stavebnice. Uličky a průchody byly povětšině krátké a slepé.

Nad každým domem byl štíhlý sloup a na něm lidská lebka. Některé sloupy byly v rozích domů, jiné čněly ze středu střechy — některé byly vysoké as jako člověk, jiné pak až dvacet stop. Lebky byly pomalované bíle neb modře, neb oběma barvami. Nejefektnější byly ty, které byly pomalovány modře, zuby a oční důlky pak bíle.

A lebek bylo na tisíce a desettisíce. Vroubily čela domů, visely na stěnách a nedaleko místa, kde Bradley stál, čněla k nebesům vysoká, kulatá věž, vystavěná celá z lidských lebek. A město Wierooů bylo rozlezlé široko daleko, kam jen oko mohlo dohlédnouti.

Wieroové chodili po střechách nebo poletovali vzduchem. Smutný šelest jejich křídel zněl velmi velebně. Většina z nich byla oblečena v bílé řízy, jako moji únosci; někteří z nich však měli rudé, modré neb žluté značky na přední straně svých úborů.

Můj průvodce mi ukázal na dveře jednoho domu nedaleko před námi. »Jděte tam a najezte se,« řekl, »a pak přijďte zpět. Nemůžete odtud uniknout. Bude-li se vás někdo ptát, řekněte, že patříte Fosh-bal-sojovi.« A ukázal mi na žebřík, který vedl na protější střechu; sám pak se vrátil do domu.

Bradley se rozhlížel kol sebe. Ne, nemohl uniknouti, to bylo zcela jisté. Město bylo nekonečně dlouhé a za ním byla buď pustá divočina zamořená šelmami, nebo širé vnitrozemské jezero plné příšerných plazů a ještěrů. Nebylo tedy divu, že jej Wieroo tak bezstarostně propustil do města.

Pomalu sestoupil se žebříku dolů na ulici, která byla v této chvíli zcela opuštěna; byla vydlážděna kulovitými kameny; když si však dláždění prohlédl blíže, shledal s hrůzou, že to nejsou kameny, nýbrž lidské lebky. »Město Lidských Lebek«, zamumlal Bradley, »jistě zde sbírají lebky již od časů Adama.«

A brzy poté vstoupil do domu, který mu Wieroo označil.

Uvnitř se ocitl v rozlehlé místnosti, v níž mnoho Wierooů sedělo před nádržemi, které se podobaly fontánám v malých předměstských parcích. Na každé straně nádržky bylo sedadlo.

Když Bradley vstoupil, někteří Wieroové jej zpozorovali a ozval se mezi nimi šumot. Zda jej tím vítali, či zda to mělo býti znamení nelibosti, Bradley nemohl porozuměti. Vtom z temného výklenku místnosti se vyřítil proti němu jeden Wieroo a zvolal: »Kdo jste? Co chcete?«

»Fosh-bal-soj mne sem poslal, abych se zde najedl,« odvětil Bradley.

»Náležíte Fosh-bal-sojovi?« tázal se dále jeden z nich.

»Ano, aspoň on to tvrdí,« odpověděl Angličan.

»Jste cos-ata-lu?«

»Ať jsem co jsem, jen mi dejte jíst.«

Wieroo byl udiven. »Sedněte si zde, jaal-lu,« vybídl Bradleye, který netušil, že byl právě nazván hyením mužem, což značí v Caspaku nejhorší nadávku.

Wieroo jej usadil samotného u jedné z nádržek. Bradley nevěda co má činiti, díval se na ostatní. Viděl, že v každé nádrži jest dosti jídla, které Wieroové vydlabují dřevěnými lopatičkami, po jedné straně zaostřenými. Wieroové se pro

pokrm nahýbali daleko nad nádrž a chvatně a hltavě nabírali, takže dříve, než jej donesli k ústům, valná část jim spadla zpět do společné nádrže — a stávalo se, že chvatným pohybem trhli lopatičkou tak, že nedonesli k ústům zhola nic. Bradley byl rád, že měl celou nádrž pro sebe. A brzy jeden Wieroo naplnil Bradleyovu nádrž pokrmem. Bradley byl rád, že neviděl dovnitř do nádrže, a že nevěděl, z jakých součástí se pokrm skládá.

Když však vložil první sousto do úst, shledal, že pokrm jest velmi chutný. Zdálo se, že pozůstává z masa, ovoce, zeleniny, ryb a jiných součástí, celek pak tvořil velmi chutnou sloučeninu.

Když dojedl, byla nádrž úplně prázdná. Zatím co Bradley čekal, až se majetník nádrže vrátí, prohlížel si pozorně nádrž, ze které jedl a podstavec, na kterém stála. Podstavec byl z kamene, otřelého stálým používáním — rohy byly ohlazeny dotykem nesčetných těl o ně se opírajících Wierooů. Vůbec vše zde budilo dojem úctyhodného stáří. Podstavce zčernalé, dřevěná sedadla odřená a prožraná červotočem — podlaha ohlazená dotykem milionů nahých, kostnatých rukou a prohloubená mezi podstavci sedadel, které pak stály na vyvýšených plochách kamene.

Posléze Bradley, vida, že si ho nikdo nevšímá, vstal a šel ke dveřím. Sotvaže ušel as polovinu vzdálenosti, slyšel, jak někdo ho volá: »Vraťte se, jaal-lu!« skuhral jeden z Wierooů. Bradley této výzvě vyhověl. Když se blížil k mluvčímu, který stál za širokým, plochým podstavcem nedaleko výklenku, zřel na zemi předmět, který jej nesmírně udivil — ovšem udivil jej, protože to bylo právě v Caspaku — byl to malý kousek papíru.

A na tomto útržku byly úhledným rukopisem napsány podivné hieroglyfy. Tedy Wieroové nejen, že se dovedli dorozumívati členěnou řečí, znali i písmo a byli zběhlí ve tkaní látek a výrobě papíru. Bylo by možno, aby tito groteskní tvorové representovali nejvyšší stupeň lidského vývoje v Caspaku?

Bradley během svého pobytu v Caspaku znal základy zdejšího vývoje, vedoucí postupným uvědomováním od opic k lidem bez řeči a dále k příslušníkům kmene kyjů a sekyr a slyšel také o Kro-luech a Galuech, kteří prý jsou dokonalejšími představiteli caspacké rasy — nyní pak sám přišel do styku s bytostmi, které byly obeznámeny s používáním předmětů, které znamenají civilizaci.

Zatím co takto Bradley uvažoval, Wieroo mu podával kostěné pero, zasazené do dřevěného držátka a posunkem jej vybízel, aby se podepsal. Bylo skutečně velmi obtížno vyčísti z bezvýrazné tváře Wierooa, co si asi při tom myslí; Bradley však vytušil z pohrdavého pohledu, co as chce říci. »Ovšem, vím, že vy, nízký tvore, nedovedete psáti, udělejte zde aspoň svojí značku.«

Bradley chopil se pera a jasnými, úhlednými písmeny se podepsal: »John Bradley, Anglie.«

Wieroo, který mu podal pero, chopil se papíru a nemohl zakrýti svůj svrchovaný údiv a překvapení. Nedůvěřivě si prohlížel písmo. Samozřejmě, že mu nerozuměl, usuzoval však z neznámých tahů, že cizinec dovede písmem vyjádřiti svoji řeč.«

»Přijdete sem opět, až Lua skryje za velkou horou svojí tvář,« řekl Wieroo, »ovšem nevyžádá-li si vás Ten, který

mluví s Luatou — pak ovšem byste již nikdy nepotřeboval jídla.«

»Mám tedy pěkné vyhlídky do budoucna,« mručel si Bradley sám pro sebe a opustil místnost.

Před budovou zřel několik Wierooů, kteří předtím s ním uvnitř jedli. Okamžitě se shrnuli kolem něj, tázali se jej na všechno možné, ohmatávali jeho šaty, pás s náboji a pistol. Jejich chování vůči němu se nyní úplně změnilo, z čehož Bradley usoudil, že jídelna jest u Wierooů dle odvěkých zákonů posvátným místem, kdež nikdo nesmí nikomu ubližovati. Nyní byli hrubí a drzí, mávajíce křídly poletovali divoce kol něj a nechtěli jej pustiti na žebřík, po kterém se chtěl vrátiti do domu Fosh-bal-soje. Ovšem Bradley si nedal tyto hrubosti dlouho líbiti. Bral se rychle kupředu a když jej jeden příliš drzý letoun uchopil za rámě a tahal zpět, vrhl se na něj a mocnou ranou jej srazil k zemi.

Mezi Wierooy nastal obrovský ruch. Bylo slyšeti hlasitý křik a šumot rozvíraných a zavíraných křídel. Desítky pařátovitých rukou se sápaly po cizinci. Bradley se statečně oháněl. Neodvážil se použíti pistole, obávaje se, že kdyby poznali její účinnost, sesypali by se na něj a množstvím by jej zdolali a uzmuli mu zbraň, která byla jeho jedinou záchranou a možností útěku, v niž nepřestal doufati.

Několik ran, které rozdal nejbližším, přesvědčilo Bradleye, že Wieroové jsou zbabělci; neměli také zbraní. Když srazil as dva neb tři k zemi, ostatní jej obklopili v kruhu, ovšem v úctyhodné vzdálenosti a pustě mu lajíce, hrozili mu pěstmi. Ti, kteří leželi na zemi, nesnažili se vstáti, nýbrž žalostně sténali a naříkali.

Bradley opět zamířil k žebříku a tentokráte se mu již nikdo nestavěl na odpor; sotvaže však vystoupil as na pátou příčku, uchopil jej jeden Wieroo za nohu a snažil se jej stáhnouti dolu. Bradley se ohlédl a uváživ okamžitě situaci, zachytil se pevně rukama a vší silou druhou volnou nohou kopl útočníka do tváře. Letoun příšerně zařval a uchopiv se oběma rukama za tvář, spadl se žebříku na zem. Mezitím Bradley již chvatně vystoupil po žebříku nahoru na střechu. Šumot křídel jej uvědomil, že Wieroové jej pronásledují.

Od žebříku k Fosh-bal-sojovu příbytku bylo pouze několik kroků a Bradley málem již by byl stihl bez úhony svůj cíl; když vtom se otevřely dveře a na prahu se objevil sám Fosh-bal-soj. Pronásledující Wieroové žádali okamžitě, aby jaal-lu, který s nimi tak hrubě zacházel, byl přísně potrestán. Fosh-bal-soj vyslechl jejich žaloby a pak prudce uchopil Bradleye v týle a surově s ním mrštil otevřenými dveřmi na podlahu místnosti.

Útok byl tak náhlý a síla Wierooa tak překvapující, že Angličan zapomněl v prvé chvíli úplně na obranu. Když se sebral se země, dveře byly zavřeny, a Fosh-bal-soj stál nad ním; tvář jeho byla znetvořena grimasou zlosti a nenávisti.

»Hyeno! Hade! Ještěre!« syčel. »Vy se opovažujete vztáhnouti své nízké, hnusné ruce na vznešené Wierooy — na posvátné vyvolence Laty!«

Bradley byl také pobouřen a tak, ač jeho hlas byl klidný a rty jeho vroubil strojený úsměv, jeho studené, šedé oči prozrazovaly, že mu v nitru každá žilka vře,

»Za to, co jste se mnou nyní provedl,« řekl, »vás nyní zabiji…« a ještě dříve, než mu vyšlo poslední slovo z úst, vrhl se Fosh-bal-sojovi na prsa. Druhý Wieroo, který dosud

spal, když Bradley ráno opouštěl obydlí, byl právě venku a tak uvnitř byli jen oba protivníci. Fosh-bal-soj nebyl zbabělý, jako ostatní jeho soukmenovci; než snad mu nezbývalo nic jiného, leč se zoufale brániti, protože dříve ještě, než mohl vkřiknouti, zasazoval mu Bradley příšerné rány do obličeje a do srdeční krajiny.

Fosh-bal-soj nedal se jen tak lehce ubíti. Sápal se kostnatými pařáty po Bradleyovi, snaže se jej uchopiti za krk; přitom se pokud mohl chránil křídly a nastavoval je jako štít. Posléze se mu podařilo zavěsiti se Angličanovi na hrdlo a oba klesli k zemi — Bradley byl vespod.

Fosh-bal-soj měl sílu, které se zdvojnásobila tím, že zápolil o svůj život. Bradley viděl, že se boj obrací v jeho neprospěch. Docházel mu dech a proto sáhl po pistoli. Stěží se mu podařilo vytáhnouti bambitku z pouzdra — i v této chvílí, kdy mu hrozila smrt, vzpomněl si, že nesmí zbytečně plýtvati střelivem — uchopil proto pevně pistol za hlaveň a rukojetí udeřil Fosh-bal-soje mezi oči. Pařátovité prsty pustily svoji kořist a letoun klesl bezvládně k zemi vedle Bradleye.

Bradley hluboce nabral dechu, vstal a přiložil ucho k hrudi Wierooa, jenž ležel bez hnutí, se schlíplými křídly, oči obráceny v sloup — byl mrtev. Bradley si v téže chvíli uvědomil, že se všech stran jest obklopen nebezpečím. Jak asi z této pasti unikne?

Nejprve musil nějak ukrýti mrtvolu a pak se musil pokusiti o útěk. Otevřel druhé dveře a shledal, že vedou do jiné místnosti, která bezpochyby sloužila za zásobárnu. Byla tam štůčka tkaniny — oné, z níž Wieroové hotovili svoje řízy, několik bíle a modře hieroglyfy pomalovaných truhel.

V jednom rohu byla hromada lidských lebek, sahající téměř až do stropu a v druhém byla kupa uschlých křídel. Půdorys místnosti byl nepravidelný; do prostoru ven ústilo jediné okno, kromě toho jiné dveře byly proraženy v protější stěně — ve stropě nebyl otvor.

Bradley protáhl rychle mrtvolu Wierooa dovnitř a zavřel dveře; poté se rozhlížel, kam by nejvhodněji ukryl mrtvolu. Jedna z truhel byla dosti veliká, aby se do ní mrtvola vešla — ovšem bylo nutno ohnouti kolena. Bradley se hotovil odklopiti víko, které se skládalo ze dvou dílů, z nichž každý byl připojen po jedné straně truhly, uprostřed pak byly spojeny velmi jemně zpracovaným kováním. Sotvaže odklopil víko, zvolal Bradley překvapen: »U čerta!« a sehnul se, by si mohl blíže pohlédnouti obsah truhly — byla zpola naplněna zlatými náramky, řetízky a náhrdelníky.

V truhle nebylo dosti místa pro mrtvolu a proto Bradley se ohlížel po jiné vhodné skrýši, která by zakryla jeho zločin. Mezi truhlami a stěnou bylo dosti místa, vtěsnal tam proto nebožtíka a nakupil na něj rozložené bílé řízy. Jak ale nyní za jasného, bílého dne nepozorován uprchne?

Rozhodnut uprchnouti za každou cenu popošel ke dveřím a pootevřel je. As ve vzdálenosti dvou stop čněla do výše zeď jiného domu. Bradley otevřel dveře více a rozhlédl se na obě strany. Po levé straně nebylo viděti ani živé duše, po pravici pak asi ve vzdáleností dvaceti stop uzavírala mu další výhled jiná budova. Bradley vyklouzl ze dveří a brzy nalezl úzkou uličku mezi oběma staveními po pravici. Sotvaže se ocitl uprostřed uličky, spatřil u protějšího konce Wieroo — štěstí, že byl tváří odvrácen jinam.

Po Bradleyově levici nalézal se malý výklenek mezi stěnami dvou domů, do nějž se ukryl. Vedle výklenku nalézaly se dveře pomalované sytě žlutou barvou; dveře byly sroubeny jako jiné dveře ostatních příbytků Wierooů, totiž z malých proužků dřeva o délce as dvaceti centimetrů, skládaných as po způsobu našich parket. Jednotlivé proužky byly pomalovány různými barvami; bylo zřejmo, že prkénka jsou připevněna na masivním podkladě. Čela dveří byla zhotovena z kulatého trámu o průměru as šesti centimetrů, z nichž jedno bylo opatřeno výstupky, které se pohybovaly v čepech. Excentrická deska, připevněná na vnitřní straně dveří, zapadala jedním koncem do dveřního rámu a nahrazovala tak zámek a zabezpečovala dům proti vetřelcům.

Bradley, přitisknut ke stěně výklenku, slyšel, jak křídla Wierooa šustí o stěny domů. Žluté dveře vedle výklenku znamenaly jedinou možnost útěku — Bradley proto dlouho nerozvažoval, co as za dveřmi může býti a otevřel je prudce a překročiv práh, ocitl se v malé místností.

Sotvaže vkročil, zaslechl výkřik překvapení — obrátiv oči směrem, odkud se ozval výkřik, zřel před sebou dívku ztepilé postavy a udivených očí, stojící u protější stěny a zírající nedůvěřivě na něj. Jediným pohledem se přesvědčil, že se během svého pobytu v Caspaku dosud s tak dokonale vyvinutou dívkou nesetkal — ani v nejmenším se nepodobala nízkým samicím domorodých kmenů.

Z levého ramene splývala jí na pravé stehno jemná kůže, dosahující téměř až ke kolenům; kol boků měla obepjatý volný pás; ruce i nohy měla ozdobeny zlatými náramky, podobnými oněm, které spatřil v bílomodře pomalované

truhle. Zlatá síťka s trojúhelníkovitým zlatým diadémem spínala její těžké vrkoče. Její pleť byla bledá jako pleť lidí, kteří zřídka kdy vycházejí z domu na čerstvý vzduch. Tělo zpola zahalené jemnou jelení koží prozrazovalo mladistvou grácii a ztepilost — tvář měla tak sličnou, že by jí záviděla leckterá kráska.

Právě tak jako dívka byla překvapena, byl udiven i Bradley, že se shledal s tak nádhernou bytostí uprostřed hnusných obyvatel Města Lidských Lebek. Chvíli oba na sebe zaraženě zírali; první promluvil Bradley, snaže se hovořiti caspacky pokud dovedl.

»Kdo jste?« ptal se. »A odkud přicházíte? Přece nejste Wieroo.«

»Ne,« odvětilo děvče. »Nejsem Wieroo.« A vyslovujíc toto jméno zachvěla se. »Jsem Galu; ale kdo jste vy? Vím zcela jistě, že nejste Galu, poněvadž máte jiný oděv — jinak však se podobáte Galuům. Jistě nejste z tohoto příšerného města — jsem zde již deset měsíců a během této doby nepřišel sem žádný Galu a vůbec jsou zde v zemi Oo-oh zajaty jen ženy. Vy jste zde také zajat?«

Bradley jí stručně vylíčil, co se s ním stalo, ačkoliv pochyboval, že všemu porozuměla. Od ní vyrozuměl, že jest zajata, proč však, to se nedozvěděl. Když tak spolu rozmlouvali, rozlétly se náhle žluté dveře a v nich se objevil Wieroo v bílé říze se žlutými pásy.

Sotvaže spatřil Bradleye, rozzuřil se. »Odkud přišel tento ještěr?« tázal se dívky. »Jak dlouho jest zde s vámi?«

»Přišel týmiž dveřmi právě před vámi,« odpověděl Bradley místo děvčete.

Wierooovi se zřejmě ulevilo. »Tedy zemřete jen vy!« zvolal a vrátiv se ke dveřím, hlasitě vzkřikl.

Bradley pohlédl tázavě na děvče. »Mám jej zabíti?« a vytahoval z pouzdra pistol. »Mám — nechci vás přivésti do nebezpečí…«

Wieroo se opět obrátil dovnitř. »Hade!« zařval. »Vy se odvažujete ohrožovati život posvátného vyvolence Luaty!«

»Nezabíjejte jej,« zvolala dívka, »nebo pak by vám již nezbývala naděje na záchranu. Protože jste zde dosud živ, usuzuji z toho, že vás vůbec nechtějí zabíti a proto je zbytečně nedrážděte; dotkl-li byste se tohoto Wierooa, houpala by se vaše lebka na nejvyšším kůlu země Oo-oh.«

»A co bude s vámi?« tázal se Bradley.

»Můj osud jest již zpečetěn,« odvětila dívka, »jsem cos-ata-lo.«

Cos-ata-lo! Cos-ata-lu! Co znamenají as tato slova, tak často opakovaná obyvateli země Oo-oh? Bradley již věděl, že lu a lo znamená žena a muž; ata znamenalo pak život, vejce, mládě, plodnost; cos bylo v caspačtině výrazem pro zápor; souhrn těchto slov byl však pro Evropana nesrozumitelným.

»Myslíte snad, že vás zabijí?« ptal se Bradley.

»Přála bych si jen, by mne usmrtili,« odvětilo děvče. »Můj osud jest horší než sama smrt — až nadejde nový měsíc, započne můj krutý osud.«

»Ubohá ještěrko!« zaskuhral Wieroo. »Stanete se nejposvátnější ze všech samic. Ten, Který Mluví za Luatu, si vás vyvolil pro sebe. Ještě dnes půjdete do jeho templu, kdež vám budou sděleny posvátné rozkazy.«

Děvče se zachvělo a pohlédnouc smutně na Bradleye, zalkalo: »Ach, kdybych mohla ještě jedenkráte spatřiti svoji zemi!«

Bradley přistoupil k dívce dříve, než tomu Wieroo mohl zabrániti a šeptem se jí tázal, zda by nebylo možno nějak uniknouti. Ona zavrtěla hlavou. »I kdyby se nám podařilo uprchnouti z města, víte přece, že mezi ostrovem Oo-oh a pobřežím země Galuů jest rozlehlé jezero.«

»A co je v nejbližším okolí města?« tázal se dále Bradley.

»Vím to pouze z doslechu — z řeči Wierooů jsem vyrozuměla, že město je obklopeno nádhernou krajinou, v níž jest velmi málo divokých zvířat — lidé zde vůbec nejsou, žijí zde pouze Wieroové ve třech městech, z nichž toto jest největší. Ostatní města jsou na nejvzdálenějším konci ostrova, který měří tři dni pochodu na délku a den pochodu na šířku.

Bradley věděl jak z vlastní zkušenosti, tak i z řeči domorodců, že den pochodu značí v Caspaku nejvýše deset mil — to proto, že není zde cest a jest nutno se prodírati panenskou divočinou zamořenou šelmami a ještěry.

Rozhovor Bradleye s dívkou byl přerušen příchodem Wierooů, kteří vlétli dovnitř otvorem ve střeše, jsouce přivoláni poplašným voláním žlutého letouna.

»Tento jaal-lu,« křičel, »mně vyhrožoval. Vezměte mu jeho sekyru, aby s ní nemohl nikomu ublížiti a ukryjte ji do té doby, dokud Ten, Který Mluví za Luatu, neporučí, co se s ní má státi. Fosh-bal-soj objevil první tohoto podivného ještěra v zemi Band-luů a sledoval jej k počátku. Ten, Kte-

rý Mluví za Luatu, poslal Fosh-bal-soje pro něj. Zde jest. Snad pochází z jiného světa a zná tajemství cos-ata-lu.«

Wieroové se statečně hrnuli k Bradleyovi, chystajíce se mu odníti jeho »sekyru« — jejich vůdce jim tak totiž označil Bradleyovu pistol — první však dostal do brady tak silnou ránu, že se skácel na ostatní; bylo zřejmo, že útočníci se chystají co nejdříve opustiti bojiště.

Než Bradley zapomněl na otvor ve střeše. Když dva Wieroové se váleli v krvi na zemi a žalostně naříkali, objevila se v otvoru posila, kterou Bradley okamžitě neviděl; ačkoliv děvče jej varovalo zoufalým výkřikem, bylo již pozdě, neb silný Wieroo vlétl přímo Bradleyovi na šíj a strhl jej k zemi. A v mžiku jich měl na sobě as tucet; vyrvali mu pistol z opasku a drželi jej na zemi.

Wieroo v žlutě pomalované říze poručil pak, aby přinesli provazy, kterými byl Bradley pevně spoután.

»Odneste jej na Modré Prostranství Sedmi Lebek,« poroučel žlutý náčelník »a jeden z vás nechť se odebéře k Tomu, Který Mluví za Luatu a vylíčí mu vše, co se stalo.

Podřízení letouni zdvihli ruce dlaní ven, jako na pozdrav. Jeden se chopil Bradleye a vynesl jej žlutými dveřmi na vyvýšené prostranství před obydlím. Pak rozepjal křídla a zamávav jimi, dal se v let s těžkým břemenem ve svých spárech.

Bradley mohl si alespoň prohlédnouti cizí město z ptačí perspektivy. Nebylo sice tak velké, jak si je v duchu představoval, přesto však mělo rozlohu as tří čtverečních mil. Domy byly na sebe nakupeny v nejnemožnějších skupinách, místy i do výše jednoho sta stop. Uličky i ulice byly

krátké a křivé — mnohé domy byly nastaveny tak přes sebe, že prostor mezi nejspodnějšími byl téměř v úplné tmě.

Barva střídala barvu, sloh staveb byl bizarní. Střechy mnoha domů byly vystavěny v podobě nálevky — každá měla uprostřed kulatý otvor, jakoby byla určena k zachycování a k svádění dešťové vody. Jak Bradley mohl pozorovati, Wieroové používali povětšině těchto otvorů ke vstupu do svých příbytků, takže dveře byly zhola zbytečné, Všecky domy byly ozdobeny sloupy, na nichž byly připevněny myriády lebek; nejpozoruhodnějšími stavbami byly ve městě dvě budovy: vysoká kulatá věž z lebek, kterou Bradley spatřil již zrána a pak obrovská budova, položená téměř ve středu města.

Když přiletěli blíže, Bradley viděl, že to byla mohutná stavba, čnící do výše jednoho sta stop — stála uprostřed rozlehlého prostranství, jež v civilizovaném světě by bylo možno nazvati náměstím. Přesto však jednotlivé části budovy byly nastavěny na sebe a přes sebe a bez ladu a skladu. Střecha budovy byla také nálevkovitého tvaru a podobala se obrovskému převrácenému klobouku čínského kuli.

Wieroo s Bradleyem přeletěl velkou budovu a as o pět set yardů dále snesl se na střechu čtyřhranné modré stavby, ozdobené sedmi kůly, ozdobenými každý po lebce. »To tedy asi jest Modrý Palác Sedmi Lebek,« řekl si v duchu Bradley.

Nad otvorem ve střeše byl poklop, který Wieroo odklopil. Poté přivázal kol Bradleyových kotníků silný provaz a spustil jej po provaze do otvoru dolů. Bradley si uvědomoval, že klesá do tmavé prohlubně a tetelil se hrůzou. Cítil jak provaz se mu zařezává do kotníků, krev se mu hrnula

do hlavy, poněvadž byl spouštěn hlavou dolů. Wieroo povoloval provaz tak dlouho, dokud Bradley nenarazil hlavou o zem, pak povolil houžev úplně. Tělo nebohého Angličana dopadlo k zemi. Pak Bradley slyšel, jak poklop ve střeše byl opět zasunut na své místo.

Kapitola třetí.

Bradley ležel napolo v bezvědomí, tak jak dopadl, po chvíli se namáhavě převrátil do pohodlnější posice. V prvních okamžicích nerozeznával kolem sebe zhola nic, teprve později, když si jeho oči zvykly na tmu, porozhlédl se po svém vězení.

Ocitl se v místnosti bez oken, do níž nevedl také žádný jiný otvor kromě onoho ve střeše, jímž byl spuštěn. V jednom koutě místnosti rozeznal v šeru hromádku masa a kostí, podobající se mrtvole.

Sotvaže se vzpamatoval, prohlédl si svá pouta. Bradley měl silné svaly a byl přesvědčen o tom, že dříve či později povolí a proto usilovně jimi cloumal. As po pětiminutové námaze cítil, že pouta kol zápěstí již se trhají — nemohl však dále, byl příliš vyčerpán.

Když tak nehybně ležel, prohlížel si své ponuré okolí — v jednom okamžiku se mu zdálo, že mrtvola v koutě se pohnula. A od oné chvíle nespustil onen kout s očí. Snad jeho zmučené nervy příliš bičovaly jeho fantasii. Uvědomoval si, že jeho obrazotvornost jest ovlivněna jeho zoufale bídným postavením. Zavřel na chvíli oči, chtěje, aby dopřál svalům a nervům odpočinku, když opět prohlédl, byl si jist,

že se nemýlil. Hmota v koutě se pohnula. Ležela nyní v jiné poloze — a byla o něco blíže k němu.

Bradley zuřivě lomcoval svými pouty, stále napjatě pozoruje hýbající se mrtvolu. Ano, hmota se zdvihala a lezla k němu. Klesala a opět se zvedala — příšerná, bezhlavá, hrozivá hmota. Ticho zvyšovalo hrůzu okamžiku,

Bradley byl statečný muž; měl ocelové nervy; než myšlenka, že jest vydán na milost a nemilost hrůznému netvoru, že se nemůže brániti, jej přiváděla v zoufalství. Kdyby byl stál na volném prostranství a mohl se brániti třebas i jen holými pěstěmi proti stu nepřátel, byl by vzdoroval smrti s úsměvem na rtech. Ani nyní nebál se smrti, chvěl se však hrůzou před nebezpečím, jehož dosah nemohl tušiti.

Beztvará hmota plazila se stále blíže. Bradley ležel bez pohnutí a napjatě naslouchal. Vtom se mu zdálo, že zaslechl šelest dechu. Ne, nemohl se mýliti — ozvalo se i hluboké zamručení. Bradley cítil, jak mu vlasy vstávají hrůzou na hlavě.

Zápolil zoufale se svými pouty. Tvor v koutě se napřímil a Bradley by byl přísahal, že viděl, jak z šerých cárů, jimiž byla hmota obalena, na něj zírá živé oko. Hmota chvíli opět setrvala bez hnutí — jen šelest dechu bylo slyšeti a pak se ozval šílený smích.

Bradleyovi vyvstával na čele smrtelný pot. Viděl, jak cáry vstávají — a pak vše padlo na zem a před ním stál nahý člověk, vlastně kostnatá, vyhublá karikatura muže, jež se chvíli kymácela a pak i sama se zhroutila k zemi — a ponurou kobkou zněl příšerný smích.

Nahý muž plazil se po zemi k Bradleyovi. »Jíst! Jíst!« skučel. »Tudy vede cesta ven! Tudy vede cesta ven!«

A svalil se na Bradleyovu hruď. »Jíst!« skuhral a sápal se kostnatými prsty i zuby na Angličanův chřtán.

»Jíst! Tudy vede cesta ven!« Bradley cítil zuby kostlivce na svém ohryzku. Obrátil se a naháče se sebe na chvíli setřásl; než ten se nedal odbýti a znovu se po něm sápal — ovšem jeho námaha byla marná, jeho dásně neměly dosti síly, aby mohly prohryznouti zdravé maso. Bradley cítil, jak po něm hlodá jako příšerná obrovská krysa.

Kostlivcovi ruce objaly Bradleyovo hrdlo a zuby snažily se zahryznouti do hrudi. Šílenec chtěl jísti cokoliv, byť to i bylo živé. »Jíst! Jíst! Tudy vede cesta ven!« Bradley se domníval, že z těchto dvou výrazů zešílí.

Posléze se po zoufalém úsilí podařilo Bradleyovi servati s rukou pouta, a vrhnuv se na kostlivce, mrštil jím do protějšího rohu kobky. A poté jako zuřivý pes lomcoval pouty, která spínala jeho kotníky, zatímco šílenec uboze skučel. Po několika minutách Bradley se mohl postaviti a volně vlásti všemi údy — cítil se svoboden přesto, že byl zajatcem Modrého Prostranství Sedmi Lebek.

Opřev se zády o stěnu kobky — byl námahou zemdlen — pozoroval Bradley kostlivce na zemi. Viděl, jak se naháč sbírá se země a pokleká na kolena — jeho oči pátraly po cizinci — když jej našly, prosvítající rty mumlaly: »Jíst! Jíst! Tudy vede cesta ven!« Žalostný tón hlasu kostlivce dojmul Angličanovo srdce. Uvědomoval si, že nebohý tvor není Wieroo, nýbrž že kdysi byl asi právě takovým člověkem jako on sám. A snad za nějaký čas i jej samota a hlad tak zřídí.

Kromě toho svítala mu naděje ze slov nešťastníka: »Tudy vede cesta ven!« Vedla cesta skutečně tudy ven. Co o tom mohl ten ubožák vědět?

»Kdo jste a jak dlouho jste zde?« otázal se Bradley nešťastníka.

Kostlivec chvíli neodpovídal a pak jen namáhavě vyjekl: »Jíst! Jíst!«

»Vstaňte!« velel ostře Bradley. Naháč si jakž takž sedl, opíraje se přitom rukama o zem. Zdálo se, že se snaží koncentrovati všechny své schopnosti na tento okamžik.

Bradley opakoval úsečně svoji otázku.

»Jsem An-Tak, Galu,« odvětil nebožák. »Jen sám Luata ví, jak dlouho jsem zde, snad deset měsíců, snad třikráte deset měsíců… Když mne sem zavlekli byl jsem mlád a silen. A nyní jsem stár a sláb. Jsem cos-ata-lu a proto mne dosud nezabili. Řeknu-li jim tajemství, jak je možno se státi cos-ata-lu, pustí mne odtud ven; ale jak mohu jim říci to, co ví snad jen sám Luata?«

»Co to znamená cos-ata-lu?« tázal se Bradley.

»Jíst! Jíst! Tudy vede cesta ven,« skučel Galu. Bradley se rozkročil, uchopil kostlivce za ramena a zatřásl jím.

»Řekněte mi, co to jest cos-ata-lu?«

»Jíst!« kňučel An-tak.

Bradley se zamyslil. Wierové mu neodebrali jeho zásobní tornu. Kromě nože, břitvy a různých řemínků měl v ní ještě kus sušeného masa. Uřízl kus a dal jej šílenému Galu. An-Tak vytrhl z ruky podávané mu sousto a zuřivě je zhltl.

»Co to jest cos-ata-lu?« ptal se znovu Bradley.

An-tak snažil se vysvětliti onen pojem, jak nejlépe dovedl. Jeho řeč byla přerývaná přestávkami, v nichž Galu sbíral svoji porušenou paměť a žadonil o jídlo a brebentil svoji povídačku, že »tudy vede cesta ven;« posléze však dík Bradleyově trpělivosti a jídlu se podařilo z něj vynutiti jakés takés vylíčení vývojových zákonů Caspaku.

Teprve nyní pochopil, proč dosud neviděl u caspackých kmenů ani nemluvňat ani dětí; pochopil, proč severnější kmeny byly vyvinutější než jižní; pochopil, proč u každého kmene se vyskytovali jedinci méně i více dokonalí, kteří se podobali již příslušníkům kmene vyššího; pochopil, proč se ženy každého rána ponořovaly as na hodinu do vlahých močálů, nedaleko nichž vždy se nalézaly osady kmenů; i to pochopil, proč tyto močály byly chráněny před útoky masožravých šelem a ještěrů.

Dozvěděl se, že všichni, kteří nebyli cos-ata-lu, byli corsva-jo, což značilo, že přišli z počátku. Vejce z něhož se vše vyvíjelo, bylo s miliony ostatních uloženo ve vlahých močálech. A s vlahým proudem byly unášeny tisíce vajec, vyvinujících se v pulce — plynuly pomalu do vnitrozemského jezera. Některé vejce se proměnilo v pulce již v močálu, jiná v hlubokých proudech, zbytek pak až v jezeře. Z pulců se vytvořily ryby nebo plazi — An-Tak to určitě nevěděl — tyto pluly pak dále k jihu do krajiny džunglí, kdež ryby se přerodily na obojživelníky. Někteří jedinci zůstali rybami, jiní zakrněli jako plazi, jiní podlehly ostrým zubům svých druhů.

Z několika málo se zrodily opice, které byly považovány za počátek vlastního caspackého života. Vejce tvořilo stále dokonalejší a dokonalejší jedince, právě tak jako z

žabího vejce se vyvine nejprve pulec s žábrami a teprve později žába s plícemi. Bradley si uvědomoval, že podobný vývoj je zcela možný.

Z opice zrodil a vyvinul se nejnižší člověk — Ahm — a pak to šlo po stupních výše, Bo-lu, Sto-lu, Band-lu, Kro-lu a posléze Galu. A v krajích všech těchto kmenů byly ve vlahých močálech uloženy miliony zárodčích vajec, v nichž klíčil mnohotvarý život celého Caspaku; vývojový postup jest v Caspaku mnohem složitější než kdekoliv jinde, ježto nepozůstává z pouhého vývoje jedince, nýbrž spojuje v sobě celkový vývoj tříd i druhů. Jednotlivé vejce prožije všechny fáze vývoje, které člověk prožil v nepomyslitelně dlouhém období věků.

Konečný stav — onen, kterého Galuové již téměř dosáhli a kterého se všichni snaží dosáhnouti jest — cos-ata-lo, což značí člověka, jenž nepochází z původního, primitivního vejce, nýbrž jedince zrozeného z lůna živého tvora. Někteří Galuové dávají život jak cos-ata-lu, tak i cos-ata-lo; Wieroové přivádějí na svět jen cos-ata-lu, čili jinak řečeno, Wieroové se rodí jen mužské potomstvo a proto loupí ženy Galuů a mučí Galui, kteří jsou sami cos-ata-lu, aby je naučili znáti tajemství, které by je pak učinilo pány celého Caspaku.

Wieroové nepocházejí z počátku, všichni jsou zrozeni z Wierooů — otců a žen Galuů — matek, které jsou samy cos-ata-lo. A žen cos-ata-lo, vzhledem k obtížné vývojové proceduře jest velmi málo. Sedm generací téhož předka musí prodělati vývoj z počátku, než se narodí jedno dítko cos-ata-lu; uvážíme-li příšerná nebezpečí, která obklopují zárodek od oné doby, kdy se vydá na bludnou pouť z vla-

hého močálu do širého jezera, jehož vody se hemží žravými živočichy, aby se proměnilo v pozemské zvíře, bojující o svůj život v krvelačné hrůze caspacké džungle a pralesa, skutečně se musíme diviti, že galuská žena mohla spatřiti světlo světa jako nemluvně.

Sedm pokolení jest zapotřebí, aby sedmý Galu mohl dokonati sedmero nebezpečím zamořený vývojový okruh.

Bradley měl v první chvíli složitého problému caspackého vývoje plnou hlavu; teprve později, když vše dokonale rozvážil, chápal onen postup vývoje.

An-Tak domluvil; hlas jeho pomalu slábl více a více až posléze úplně zanikl. A poté opět vedl svou: »Jíst! Jíst! Tudy vede cesta ven!« Bradley mu podal opět kus sušeného masa, a trpělivě čekal až je Galu pozřel, tentokráte již pomaleji.

»Co chcete říci tím když tvrdíte, že »tudy vede cesta ven?« tázal se Bradley,

»Ten, který zemřel právě brzy po tom, když mne sem vsadili,« odvětil An-Tak, »tvrdil, že vede cesta odtud ven, že ji nalezl, ale že jest příliš sláb, než aby jí mohl použíti. Když umíral, snažil se mi ji popsati. Ach, Luato, kdyby byl žil o okamžik déle!«

»Oni vám sem nedávají jíst?« tázal se Bradley.

»Ne, pouze jedenkráte denně mně sem dávají vodu — to je vše.«

»Jak zde tedy žijete?«

»Jím ještěrky a krysy,« odvětil An-Tak.

»Ještěrky nejsou tak zlé; ale krysy mají odpornou chuť. Ale musím jísti já je, aby ony nesnědly mne — a přece jest lepší něco než nic; ale v poslední době sem málokterá za-

bloudí a ještěrku již jsem dávno neměl. Ale musím jísti,« mumlal horečně. »Budu jísti, až vy usnete, přece nebudete stále vzhůru.« A opět se příšerně, sípavě zasmál. »Až usnete, An-Tak vás sní.«

Bylo to hrozné. Bradley se otřásl. Oba dva dlouho seděli tiše. Angličan tušil proč An-Tak tak tiše sedí — čekal až jeho oběť usne, že se na ni vrhne. Hrůzné ticho bylo přerušováno monotónním zurčením vody. Bradley napjatě poslouchal. Zdálo se mu, že monotónní šelest vody se ozývá kdesi pod podlahou.

»Co je to za zvuk?« tázal se. »Zní to jako zurčení vody, tekoucí úzkým kanálem.«

»To je řeka,« odvětil An-Tak. »Proč ale nechcete spát? Protéká přímo pod Modrým Prostranstvím Sedmi Lebek nedaleko chrámu. Až zemřeme, odříznou nám lebky a naše těla vrhnou do řeky. U ústí řeky číhá již mnoho ještěrů na naše těla. Wieroové vrhají do řeky také mrtvoly svých druhů, odřezávají jim pouze lebky a křídla. Ale spěme raději.«

»Přicházejí ještěři řekou až do města?«

»Ne, voda řeky jest příliš studená; ještěři nikdy neopustí vlahou vodu velkého jezera,« odvětil An-Tak,

»Pokusme se tedy nalézti cestu odtud,« navrhl Bradley.

An-Tak zavrtěl záporně hlavou. »Pátral jsem po ní celé tyto dlouhé měsíce,« řekl. »A nezdařilo-li se mně ji nalézti, jak vy byste mohl míti úspěch?«

Bradley na tato pochybovačná slova neodpověděl, dal se však do podrobné prohlídky stěn, stropu i podlahy kobky, oklepávaje klouby prstů každý čtverečný palec. Ve výši as šesti stop nad podlahou objevil do zdi zapuštěný trám na jakých Wieroové spávali. Sdělil svůj objev An-Takovi, ten

však tvrdil, že během doby, co on jest uvězněn, zde žádný Wieroo nebyl. Bradley znovu a znovu proklepával zdi, jak vysoko jen mohl dosáhnouti. Posléze se vyhoupl na trám, aby aspoň po jedné straně kobky mohl zevrubně prohlédnouti strop. Uprostřed boční stěny nedaleko stropu místo as tři čtvrti čtvereční stopy vydávalo při oklepání nápadně dutý zvuk. Při bedlivějším ohmatání tohoto místa nalezl Bradley malý kulatý otvor zvící as ukazováčku. Když do otvoru vsunul prst, shledal, že stěnu tvoří deska as tři centimetry silná, za ní pak již byl volný prostor. Bradley se snažil vyvrátiti desku prstem ven a dík mocnému náporu se mu to zdařilo — deska vylétla tak prudce, že jej téměř srazila k zemi. Deska byla připevněna ke stěně závěsy; když se vyklopila, narazila svým druhým koncem na trám a tvořila tak malou plošinu rovnoběžnou s podlahou.

Za otvorem zela tma. Bradley se nachýlil dovnitř a hmatal rukou tak daleko, jak dosáhl, než nenahmátl prostě nic. Poté vyhledal Bradley v příručním vaku sirky — zbývalo mu jich ještě několik. Když rozškrtl zápalku, An-Tak zděšeně vzkřikl. Bradley si posvítil do otvoru a v matném plápolu zřel vršek žebříku, vedoucího kamsi do černé propasti dolů. Kam až asi propast sahala, nedovedl Bradley odhadnouti; rozhodl se však okamžitě, že se o tom přesvědčí.

»Vy jste nalezl cestu ven! Vy jste nalezl cestu ven!« křičel An-Tak. »Ach, Luata! A já jsem příliš sláb než abych mohl jíti s vámi odtud. Vezměte mne sebou! Vezměte mne sebou!«

»Nekřičte!« napomenul jej Bradley. »Přivoláte svým řevem Wierooy, za chvíli je budeme míti na krku a nevyvázne z nás ani jeden. Buďte tiše, půjdu napřed. Naleznu

cestu, vrátím se pak pro vás a pomohu vám, slíbíte-li mi, že se nepokusíte o to, byste mne snědl.«

»Ano, slibuji vám to,« zvolal An-Tak. »Ach, Luato! Odpusťte, jsem ztýrán hladem, samotou, hrůzou, ohavnými ještěrkami, krysami a nekonečným čekáním na smrt.«

»Dobře,« odtušil Bradley stručně. »Jste skutečně k politování. Buďte zde však zticha.«

A protáhnuv se otvorem, nahmatal nohou vrchní příčku žebříku, zaklopil za sebou desku a vydal se na cestu do neznámé tmy.

Čím sestupoval níže, tím zřetelněji slyšel šumot vody. Vzduch byl chladný. Bradley nemohl kol sebe nic rozeznati, cítil pouze hmatem ohlazené a věkem ohlodané dřevo žebříku a jeho příček. Kladl nohy na jednotlivé příčky velmi opatrně, aby se snad rázem nezřítil do černé hlubiny propasti.

Ježto sestupoval velmi pomalu, připadal mu žebřík nekonečným a propast bezednou. Když konečně sestoupil až na dno, usoudil, že nemohl sestoupiti hlouběji než padesát stop. Žebřík spočíval na malé plošině, která byla vydlážděna lidskými lebkami. Bradley se podivoval, kde asi nabrali tolik lebek, než uvědomil si, že Caspak již existuje snad v nynějším stadiu mnohem déle než ostatní, všeobecně známý svět. A sbírali-li a schráněli-li Wierové lebky svých nepřátel i lebky svých mrtvých druhů po miliony let, mohli z nich zcela dobře vystavěti celé město.

Bradley kráčel po úzké plošině kupředu, hmataje opatrně po stěně, až narazil na bočnou zeď, která se klenula nad vodou. Zastaviv se a ohledav celou zeď, dotkl se vodní hladiny. Jaký prostor byl mezi zdí a mezi hladinou a jak byl

proud hluboký, nemohl nijak odhadnouti. Aby se přesvědčil, musil vlézti do vody. Chvíli váhal, rozvažuje zda má či nemá. Za sebou měl naději na příšerný osud An-Takův; před sebou měl možnost téměř bezbolestné smrti utopením. Drže svoji příruční torbu jednou rukou nad hlavou, pomalu nořil nohu do vody. Cítil, jak chladný proud mu omývá kotníky — poté zašeptav modlitbu, vstoupil do vody.

Bradley si spokojeně oddychl, když shledal, že voda mu sahá jen po pás; pod nohami měl pevnou půdu. Opatrně postupoval po proudu kupředu — proud nebyl tak silný, jak se dle zurkotu vody domníval.

Prošel pod klenutím, drže se stále boční zdi, která se často v obloucích zahýbala. Když ušel několik yardů nahmatal cosi slizkého, zachyceného u zdi. Nemohl uhádnouti, co to as bylo; a v tom nedaleko něj něco shůry spadlo do vody.

Kráčel pomalu kupředu, procházeje pod mnoha klenutími — všude kolkolem tma. Vyplašení obyvatelé podzemního proudu seskakovali před ním se zdí do vody a zděšeně prchali. Každou chvíli na něco ohavného hmátl a ani jediný okamžik si nebyl jist, aby jej nějaké příšerné zvíře nenapadlo. Připevnil si torbu na šíj, aby se nenamočila a v levé ruce třímal nůž.

Jednotvárnost bludné cesty byla stupňována tím, že od onoho okamžiku, kdy sestoupil se žebříku do vody, počítal každý svůj krok. Slíbil An-Takovi, že se pro něj vrátí, bude-li to jen trochu možné a věděl, že by jinak nemohl určiti místo na plošině, kde se nalézá žebřík.

Ušel dvěstěšedesát kroků — když v tom na něj něco ze zadu narazilo. Mžikem se otočil a připravoval se k obraně

nožem, vztáhnuv ruku do předu, aby odstrčil předmět, který do něj právě vrazil. Ohmatal jej a dle slizkosti si s hrůzou uvědomil, že ohmatává tvář mrtvoly plující na hladině proudu. Pustě zaklel a odstrčil nebožtíka doprostřed proudu, aby rychleji plynul vstříc nedočkavým jícnům hladových ještěrů.

Po čtyřstémtřináctém kroku narazil opět na jinou mrtvolu — kolik jich proplulo kol něj, aniž na něj narazilo, nevěděl; zdálo se mu, že jest obklopen se všech stran mrtvolami, jichž tváře se na něj příšerně šklebily, poulíce na něj své vyhaslé oči, jakoby se horšily na vetřelce, který se odvážil vniknouti do posvátných vod řeky mrtvých.

Ačkoliv postupoval kupředu velmi pomalu, snažil se dělati poměrně stejné kroky; ačkoliv uplynula již drahná doba, ušel sotva čtyři sta yardů. Neproniknutelná tma ustávala a při následující zátočině mohl již matně rozeznati své nejbližší okolí. Nad ním byl klenutý strop a po obou stranách zdi prorývané otvory, zakryté dřevěnými dveřmi. Právě nad ním ve stropě nalézal se kulatý černý otvor zvící as třiceti palců. Zíral vzhůru a právě v onom okamžiku zřítila se otvorem nahá mrtvola — klesla pod hladinu a opět se vynořila. Ač bylo šero, Bradley rozeznal, že to jest mrtvola Wierooa, jemuž byla uříznuta křídla a hlava. A brzy poté plynulo kolem jiné bezhlavé tělo — An-Tak tedy nelhal. Bradley se jen divil, že první mrtvola, na kterou v podzemním kanále narazil, nebyla takto zohavena.

Čím dále kráčel, tím bylo světleji. Mrtvol kol něj bylo mnohem méně, než se zprvu domníval. Když urazil pět set yardů — šest set kroků, došel na kraj kanálu, zřel nad sebou slunce a oblohu; proud byl vrouben travnatými břehy.

Jedna z mrtvol, které plynuly kol něj, měla kol bezhlavého trupu dosud ovinutou bělostnou, krví potřísněnou řízu.

Bradley stanul na okraji kanálu a rozhlížel se ven. Nedaleko ústí kanálu stála mohutná budova uprostřed širokého, travinami a stromy porostlého pozemku. Proud opět stékal do klenutého koryta pod základní zeď budovy. Podle nálevkovité střechy a nátěru živých barev jednotlivých částí budovy, poznal Bradley, že má před sebou templ, kol nějž byl odnášen na Modré Prostranství Sedmi Lebek.

Mnoho Wierooů vcházelo do templu a mnoho jich též vycházelo. Jiní se ubírali pěšky přes travnatou půdu, nadlehčujíce se svými rozložitými křídly, takže se sotva dotýkali země.

Kdyby byl opustil ochrannou skrýš kanálu, byl by byl okamžitě zpozorován a zajat; kudy jinudy by mohl vyváznouti, Bradley nemohl tušiti — napadlo jej, že by mohl projíti kanálem na druhou stranu města a tam se pokusiti o útěk; než po zralé úvaze usoudil, že kanál může býti dlouhý několik mil a mohl v něm únavou a vyčerpáním zahynouti — musil si nalézti jinou cestu. Snad až nastane noc, podaří se mu proplížiti pozemkem kolem templu a pak dále podél proudu za město. Jak tak stál a čekal, až se setmí, promrzávaly mu v chladné vodě nohy a jímala jej křeč. Uvědomil si, že musí si vymysliti jiný plán.

Uvažoval o tom, že by mohl pod vodou plavati až k templu — než musil počítati s tím, že některý Wieroo by jej mohl shůry spatřiti. A v tom na něj opět něco ze zadu narazilo. Otočiv se, shledal, že to byla — jak ostatně tušil — bezhlavá a bezkřídlá mrtvola Wierooa. Již jí chtěl s od-

porem odstrčiti, když v tom bílá říza, do níž byl nebožtík dosud zavinut, mu vnukla spásný nápad. Strhl řízu s mrtvoly a odstrčil tělo dále do proudu, aby mohlo volně plouti. Pak se sám pečlivě zavinul do bílé řízy; zkrvácenou část, která zakrývala pahýl šíje, omotal kol vlastní hlavy. Příruční vak sbalil, jak nejtěsněji dovedl a vsunul jej pod vlastní kabátec. Pak se položil na znak na vodu a nechal se nésti proudem.

Jemným tkanivem řízy mohl dosti zřetelně rozeznávati objemnější předměty. Viděl, jak jeden Wieroo letí zcela těsně nad ním; viděl, jak travnaté břehy kol něj pomalu ubíhají zpět; na pravém břehu zaslechl podezřelý šelest a trnul hrůzou, že jeho lest byla prohlédnuta, než nedal na sobě nic znáti; brzy poté — ač jemu to připadalo věčností — zmizelo denní světlo nad ním — věděl, že se ocitl pod klenbou chrámu.

Rychle se postavil na nohy a strhl se sebe zkrvácený rubáš. Na obou stranách tyčily se do výše hladké stěny a před ním se vodní proud zatáčel v ostrém úhlu a mizel. Bradley opatrně kráčel kupředu a prohlížel si okolí za zátočinou. Po levici byla nízká plošina, čnící as stopu nad hladinu; neváhal a vyšplhal se na ni, neboť byl promočen, promrzlý a vyčerpán.

Když tak ležel na lebkami dlážděné plošině, zřel v klenbě nad proudem ponurý kulatý otvor — zdálo se mu, že každým okamžikem jím sletí do vody mrtvola některého Wierooa. O několik stop dále hladká boční zeď byla přerušena uzavřenými dveřmi. Uvažoval, co as se může nalézati za těmito dveřmi a hlavou se mu honily divoké plány o útěku — v tom se dveře otevřely a objevil se v nich Wieroo

v bílé říze a vystoupil na plošinu. Nesl dřevěnou nádobu, v níž byly nějaké odpadky. V první chvíli si Bradleye nevšiml. Angličan se uchýlil do nejodlehlejšího kouta plošiny. Wieroo popošel až k vodě a vysypal obsah nádoby do proudu. Kdyby se byl obrátil, bylo jisto, že Bradleye spatří. Bradley ani téměř nedýchal.

Wieroo chvíli se díval na hladinu a pak se obrátil — spatřil Bradleye. Tázavě se blížil k Angličanovi. Bradley se nehýbal, jakoby byl z kamene. Wieroo se zastavil. Bylo jisto, že co nejdříve uhodne, koho má před sebou.

A v tom Bradley se vymrštil jako kočka a mocnou ranou do brady srazil Wierooa k zemi, Wieroo klesl bez hlesu a Bradley jej zcela mechanicky, téměř podvědomě vhodil do vody. Pak se obrátil ke dveřím a nahlédl do prostory, která se nalézala za nimi. Byla to rozlehlá místnost, spoře osvětlená; kol dokola stěn byly narovnané dřevěné kádě. Když Bradley vstoupil, nebylo uvnitř viděti žádného Wierooa. V protější stěně byly dveře, vedoucí do další místnosti; když přicházel k nim, nahlédl do některých kádí a shledal, že jsou naplněny sušeným ovocem, plodinami a rybami. Vzpomněl si na ubohého An-Taka, jenž dosud trpěl v kobce Sedmi Lebek a nacpal si zásob do kapes a do torby, co se mu jen vešlo.

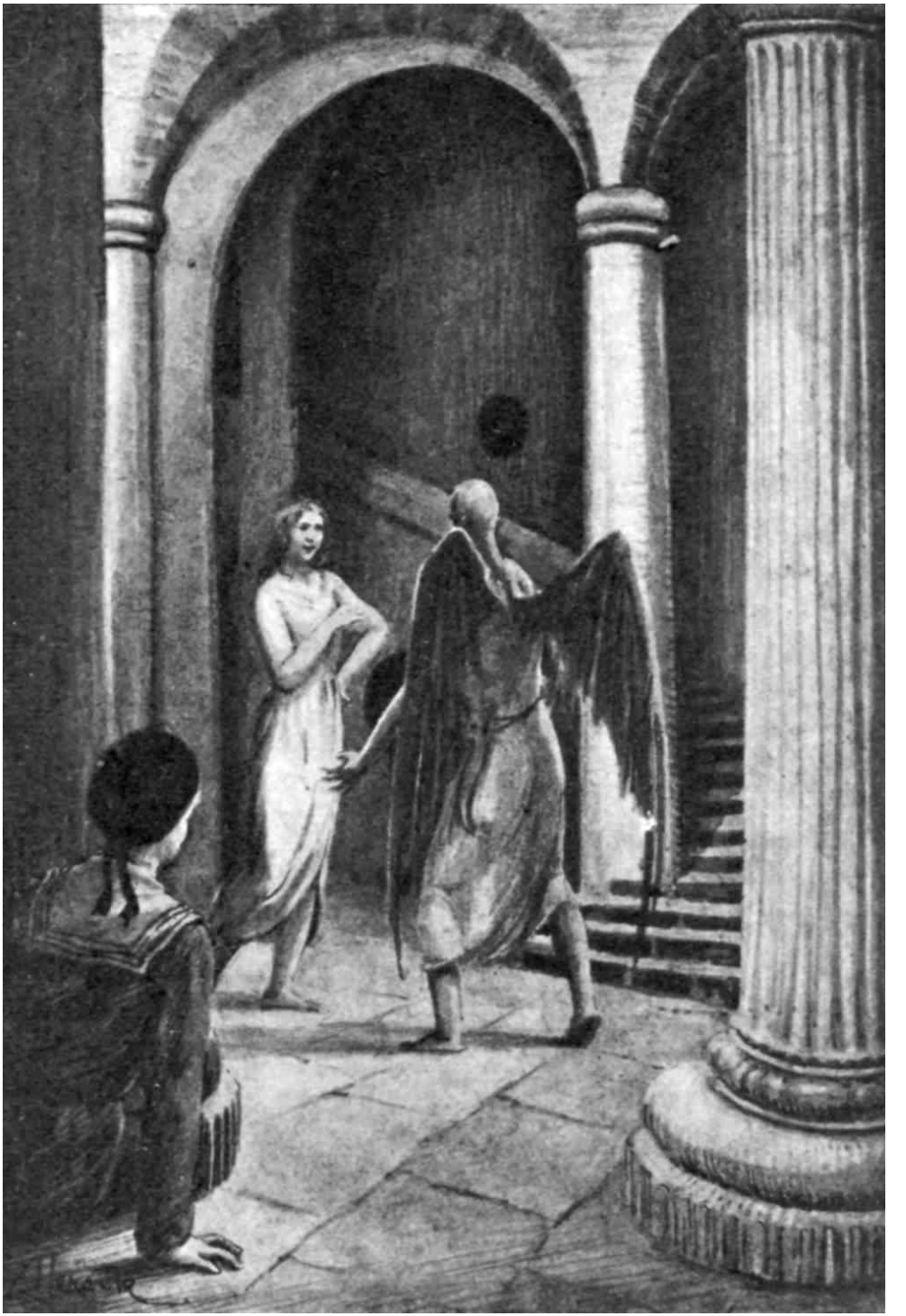
Až nastane noc, vrátí se a přivede s sebou An-Taka; mezitím chtěl prozkoumati nejbližší okolí, doufaje, že nalezne nějakou přístupnější cestu z města.

Další dveře vedly do chodby, do níž ústily dveře mnohých sklepů templu. O několik yardů dále od skladiště potravin narazil na žebřík spojující chodbu otvorem ve stropu s hořejším patrem. Bradley se u žebříku zastavil, rozvažuje

zda má pátrati dále, či zda má se vrátiti k řece; zvědavost zvítězila. Jaká as tajemství jsou skryta v místnostech nahoře? Ačkoliv mu chladný rozum radil, aby se zbytečně nevydával v nebezpečí, přece statečně stoupal po žebříku vzhůru.

Prostor, kterým žebřík stoupal vzhůru, se měnil podle jednotlivých stavebních slohů Wierooů, hned byl kulatý neb oválový, hned čtyřhranný neb mnohostěnný, jindy konečně téměř úplně beztvarý a nepravidelný. Místnosti některých pater byly opatřeny dveřmi — všechny byly uzamčeny až na jedny as ve výši padesáti stop nad hladinou kanálu. Ty ústily do rozlehlé, kruhovité místnosti, jejíž stěny i podlaha byly pokryty kožemi divokých zvířat. To však tak Bradleye nezajímalo jako obyvatelé této místnosti: — Wieroo a děvče lidské podoby. Děvče stálo opřeno zády o sloup, který podpíral ve středu místnosti strop — o dutý sloup o průměru as čtyřiceti palců, opatřený otvorem téměř třicetipalcovým. Tvář dívky byla od Bradleye odvrácena, neboť se dívala na Wierooa, který se k ní blížil.

Bradley zcela zřetelně slyšel jak Wieroo ji přemlouvá, aby s ním odešla do jiného města Wierooů. »Pojďte se mnou,« pravil, »a zachráníte se; zůstanete-li zde, zmocní se vás Ten Kdo Mluví za Luatu; až se váš osud naplní, vaše lebka zpráchniví na nejvyšším kůlu a vaše tělo bude kořistí ještěrů v ústí Řeky Smrti. I když porodíte dítě ženského pohlaví, váš osud bude stejně neblahý. Prchnete-li se mnou, budete míti klidný život, dosti jídla a nikdo vám neublíží.«

Když domluvil, stál zcela těsně u dívky. Ta namístě odpovědi jej přivítala mocnou ranou do obličeje. »Dokud mne nezavraždíte,« volala statečně, »budu se až do posledního dechu proti vám všem brániti.«

Z Wieroova hrdla ozval se chrčivý sykot, který Bradley již tak často slyšel — byl to pravděpodobně výraz zlosti i lítosti — a pak se vrhl na dívku hrozivě se tváře a snažil se ji vahou svého těla sraziti k zemi.

Bradley již se chtěl na její obranu vrhnouti vpřed, když v tom se v protější místnosti otevřely dveře, jimiž vstoupil statný Wieroo, oděný v rudou řízu. Sotvaže spatřil oba zápasící na zemi, zlostně vzkřikl; Wieroo, který napadl děvče, chvatně vstal a pohlédl na příchozího.

»Slyšel jsem vše,« zvolal onen rudě oděný, »a kdyby to slyšel také Ten, Který Mluví za Luatu…« a odmlčev se učinil výmluvný posunek prstem přes hrdlo.

»To nikdy neuslyší,« odvětil první Wieroo a zamávav křídly vrhl se na rudě oděného. Rudý vydržel první nápor a okamžitě vytáhl ze záhybu své řízy zakřivený dlouhý nůž, zamával taktéž křídly a jal se sám útočiti. Obě příšery se snažily jedna nad druhou nabýti vrchu. Bílý, jsa bezbranný, chtěl uchopiti rudého za zápěstí ruky, v níž třímal nůž a za krk, rudý pak hledal nejvhodnější místo, kam by zasadil smrtící ránu. Rázem se rozehnal, však rána minula cíl, sklouzl a klesl do dřepu. Bílý byl okamžitě na něm, tloukli se kostrami křídel, škubali se pěstmi, kousali se do tváří a kopali kostnatýma nohama.

V té chvíli děvče přešlo do druhého kouta místnosti, aby se uhnulo zápasícím — přitom ji Bradley viděl dobře do tváře a okamžitě poznal, že jest to tatáž dívka z místnosti

za žlutými dveřmi. Neodvážil se vmísiti se do boje dříve, dokud jeden Wieroo neubije svého protivníka — kdyby se byl nyní objevil na bojišti, jistě by se na něj byli vrhli oba a bylo by po něm veta, ježto se zakřiveným nožem rudého Wierooa nebyly žádné žerty. Bílý nabýval vrchu. Vyplazený jazyk a vypoulené oči rudého prozrazovaly, že jeho poslední hodinka udeřila; brzy poté skutečně rudý klesl bez ducha k zemi a zakřivený nůž mu vypadl z mrtvých prstů. Vítěz mu svíral ještě chvíli chroptící hrdlo, pak vstal, vleka za sebou mrtvolu protivníka k střednímu sloupu. Tam zvedl tělo do výše a vsunul je do otvoru — Bradley viděl, jak tělo v otvoru bleskurychle zmizelo — a okamžitě pochopil účel kulatých otvorů v klenbě podzemního kanálu.

Když odklidil mrtvolu, Wieroo se ohlížel po děvčeti, Chvíli na ni upřeně zíral. »Viděla jste vše, co se zde stalo, kdyby se to dozvěděl Ten, Který Mluví za Luatu, dal by mi za živa uříznouti křídla, hlavu by mi dal napíchnouti na nejvyšší kůl a mé tělo by bylo vrženo do Řeky Smrti, protože takový osud nemine ani nejvyšší, zabijí-li ruděoděného. Vy jste viděla vše, a proto musíte zemříti!« Domluviv zaskučel a vrhl se na děvče.

Bradley nemohl čekati déle. Rozehnal se na Wierooa. který již se sápal na děvče. V chvatu se shýbl a zvedl se země zakřivený nůž. Wieroo byl k němu právě obrácen zády a proto jej mohl zcela dobře uchopiti za týl, Wieroo se bránil křídly — mocným úderem srazil Bradleye k zemi, sám však byl stržen s sebou. Bradley ležel opřen o levý loket, pravou ruku měl volnou — když se k němu Wieroo přiblížil, rozmáchnul se nožem tak divoce, že letounu úplně

odřízl jedinou ranou hlavu od trupu. Bezhlavé tělo dopadlo bezvládně na Angličana.

Poté Bradley vstal a pohlédl na děvče.

»Luato!« zvolala. »Jak jste se sem dostal?«

Bradley pokrčil rameny. »Jsem prostě zde — nyní se však jedná o to, abychom se dostali odtud.«

Dívka zavrtěla záporně hlavou. »To se nám nezdaří,« řekla smutně.

»To jsem si také myslil, když mne vrhli do kobky na Modrém Prostranství Sedmi Lebek,« odvětil Bradley. »A hle, zde jsem!«

Pak se obrátil k mrtvole Wierooa, zdvihl jí a nacpav ji do otvoru ve sloupu, vrhl ji do Řeky Smrti. Pak zvedl ještě krvácející hlavu a vrhl jí za trupem dolů.

»Nemračte se tak,« hovořil s lebkou, když ji nesl ke sloupu, »zasmějte se trochu!«

»Ale jak se může smáti?« tázala se dívka poloudiveně, poloustrašeně. »Vždyť jest mrtev.«

»Nevadí,« odvětil Bradley.

Děvče poté zamířilo ke dveřím. »Pojďme!« řekl Angličan. »Musíme se dostati odtud. Neznáte-li snad odtud lepší cestu než podzemním kanálem, musíme prchnouti vodou.«

Děvče mu dosud zíralo tázavě do očí. »Ale jak se mohl smáti, když byl mrtev?«

Bradley se dal do hlasitého smíchu. »Vždy se říkává, že Angličané ze všech tvorů na světě mají nejméně vyvinutý smysl pro humor,« řekl, »nyní však jsem se setkal s někým, kdo neví vůbec, co to humor je. Ovšem vy mi z polovice nerozumíte; netrapte se však proto; neublížím vám, naopak, bude-li to možné, vyvedu vás odtud.«

Ačkoliv mu úplně nerozuměla, přece jeho usměvavý výraz tváře ji upokojil. »Nebojím se vás již,« řekla, »ačkoliv hovoříte slovy mé vlastní řeči, přece vás nechápu. Ale jak odtud prchneme — to nevím!«

»Já jsem prchl z kobky na Modrém Prostranství Sedmi Lebek, prchnu tedy i odtud. Pojďme!« A obrátil se k žebříku, po kterém vystoupil prve nahoru. »Nesmíme plýtvati drahým časem.«

Děvče šlo poslušně za ním; u dveří však oba se zarazili, neboť zaslechli, že někdo právě stoupá vzhůru. Bradley opatrně nahlédl do otvoru a kvapně couvl.

»As půl tuctu jich jde nahoru; snad ale nepůjdou právě touto místností.«

»Naopak,« řekla dívka. »Oni tudy musí projíti, poněvadž jdou k Tomu, Který Mluví za Luatu. Můžeme se ale skrýti ve vedlejší místnosti — jsou tam hromady koží, pod které můžeme vlézti. V oné místnosti se nezastaví, protože jest modrá.«

»A proč to?« tázal se Bradley.

»Bojí se modré barvy,« odvětilo děvče. »V každé místnosti, ve které byla spáchána vražda, najdete modré znamení — znamení vraždy. Když jest některá místnost celá modrá, vyhýbají se jí. Tato místnost jest dosti modrá; ale povětšině vraždí ve vedlejší místnosti, která jest již celá modrá.«

»Ale viděl jsem modrou barvu na všech domech,« řekl Bradley.

»Ano,« dosvědčovala dívka, »v každém domě se vyskytuje nějaká modrá místnost a když pak jsou všechny míst-

nosti v domě modré, jest dům pak modrý jako Modré Prostranství Sedmi Lebek. A takových jest zde mnoho.«

»A co znamenají modře pomalované lebky?« tázal se Bradley. »Náležejí snad vrahům?«

»Ano, některé z nich jsou lebky vrahů; ony s malými skvrnami jsou lebky známých vrahů. Vůbec všichni Wieroové jsou vrahy. Když spáchají určitý počet vražd, aniž je někdo při tom dopadne, vyznají své hrůzné činy Tomu, Který Mluví za Luatu a jsou pak povýšeni; nosí poté řízy ozdobené barevným písmem — tuším nejprve žlutým, Když jejich říza jest plna žlutých pásů, zamění ji za bílou řízu s rudým pásem; a když získají celou rudou řízu, mají právo nositi dlouhý zakřivený nůž, jaký právě držíte v ruce; dalším stupněm jest bílá říza s modrým pásem a konečně celá modrá říza. Ale Wierooa úplně modře oděného jsem dosud neviděla.«

Zatímco takto tiše hovořili, přešli do vedlejší místnosti, která byla úplně modrá; usedli tam zády ke stěně a zakryli se haldami koží. Po chvíli slyšeli, jak do místnosti vcházejí Wieroové — hovořili mezi sebou, jinak by je byli neslyšeli. Ve středu místnosti se zastavili právě v okamžiku, kdy se dveře v protější stěně místnosti otevřely a vešlo dovnitř ještě as půl tuctu jiných Wierooů.

Bradley nic neviděl, ale vše vytušil ze šramotu a šustivých pozdravů; nastalé ticho nedovedl si však nijak vysvětliti — netušil totiž, že z haldy koží, za nimiž ležel, čouhá jeho těžká, vojenská bota, a že na ni zírá as osmnáct rudých a rudomodrých Wierooů. Ani neslyšel, jak se k němu pokradmu plížili.

Uvědomil si toto vše teprve tehdy, když byl prudce uchopen za nohu a násilně vytažen ven ze svého úkrytu. Zřel před sebou as tucet zakřivených nožů. Byli by jej okamžitě zavraždili, kdyby byl nevystoupil jeden z nich, oděný rudou řízou, jenž velel ostatním, by jej odvedli k Tomu, Který Mluví za Luatu, jenž si s ním chce pohovořiti.

Když Bradleye odváděli, měl dosti času, aby se ohlédl zpět na svůj úkryt — jeho společnice byla dosud bezpečně ukryta, tedy jí nevyslídili. Tušil, že sama se zachrání podzemním kanálem a litoval, že ji nemůže provázeti. Byl odevzdán svému osudu — nemohl doufati v záchranu. Dokonce, když jej vytahovali ze skrýše, upustil zakřivený nůž, který odebral zabitému Wieroovi. A tak, resignovaně se nechal vésti točitými chodbami a místnostmi do středu chrámu.

Kapitola čtvrtá.

Čím dále šli, tím barbarštější a nákladnější byly ozdoby po stěnách. Ponejvíce byly porůznu rozvěšeny tigří a leopardí kůže a na konsolách byly upevněny jejich lebky. Některé lebky byly ozdobeny drahocennými kovy, drahokamy a gesnami. Kože byly pokryty zlatými ornamenty, podobajícími se oněm, které mělo děvče ve vlasech a které spatřil v truhlách, uložených ve Fosh-bal-sojově zásobárně. Bradley usoudil, že tyto ozdoby byly pravděpodobně uloupeny neb nakradeny, protože Wieroové vůbec nenosili sami ozdob.

Když se přibližovali ke středu chrámu, Wierooů na chodbách i místnostech všude přibývalo. Mnozí byli oblečeni v rudé řízy, mnozí byli ozdobeni modrými pruhy — pravá peleš vrahů.

Posléze stanuli v místnosti, kdež mnoho Wierooů se sběhlo kol Bradleye a jeho průvodčích a prohlíželi si jej zvědavě. Jeden z těch, kteří jej zajmuli, řekl jednomu Wieroovi, který právě stál u dveří:

»Řekněte Tomu Který Mluví za Luatu, že jsme nemohli nalézti Fosh-bal-soje, ale že na zpáteční cestě jsme nalezli ve skrýši za kožemi tohoto tvora. Jest to tentýž, kterého Fosh-bal-soj přinesl ze země Sto-luů minulé noci. Pravděpodobně Ten Který Mluví za Luatu, s ním bude chtíti mluviti.«

Wieroo, pověřený rozkazem, odložil přede dveřmi svůj zakřivený nůž a zmizel uvnitř. Jeho místo přede dveřmi zaujal okamžitě někdo jiný. Bradley si všiml, že podobných stráží bylo v okolí přinejmenším as dvacet. Když se prvý strážce po chvíli vrátil, naznačil, že družina, která jala Bradleye, může vstoupiti.

Wieroové odložili nejprve na zem své nože a pak jich pět s Bradleyem překročilo posvátný práh. Ocitli se v nepravidelnostěné místnosti, v níž na vyvýšeném trůně seděl modřeoděný Wieroo.

Tvář Wierooa, sedícího na trůně, byla křídově bílá, jeho mrtvolné oči byly bezvýrazné a úzké, tenké rty, polozakrývající žluté zuby, byly sevřeny v posupnou grimasu. S každé strany trůnu ležel obrovský zakřivený meč. Byl mnohem těžší a větší, než křivé nože, které obvykle nosili Wieroové. Wieroo si se zbraněmi stále pohrával.

Stěny i podlaha místnosti byly zakryty kožemi a tkaninami. Téměř všechny ozdoby byly modré.

Na rozepjatých kožích bylo připevněno mnoho párů křídel Wierooů, vyztužených do podoby štítů. Strop byl popsán nesrozumitelnými hieroglyfickými klikyháky. Kol trůnu a na sloupech kol stěn byly vyloženy lebky.

Když se Wieroové blížili k svému vládci na trůně, schýlili se hluboce k zemi a zdvihli křídla nad hlavy.

»Ó vy, Který Mluvíte za Luatu!« zvolal jeden z družiny. »Přivádíme vám podivného tvora, kterého se Fosh-bal-soj na váš příkaz zmocnil.«

Tedy Wieroo na trůně byl onen vyvolený, který jediný byl oprávněn mluviti za božstvo! Arcivrah byl v Caspaku zástupcem Boha! Jeho modrá říza prozrazovala jeho převahu nade všemi ostatními. Dlouho mlčky zíral na Bradleye. Pak se jal jej vyptávati: odkud přichází, jak se jmenuje a jak vypadá jeho země.

»Jste cos-ata-lu?« tázal se Wieroo na trůně.

Bradley přisvědčil a vysvětloval, že i všichni žijící tvorové v jeho zemi jsou cos-ata-lu.

»Můžete mně říci ono tajemství?« tázal se vládce dále.

Bradley chvíli váhal, aby nabyl času a pak opět přisvědčil.

»Řekněte mi je tedy!« poroučel Wieroo, nachyluje se zároveň kupředu, aby lépe slyšel a dávaje vůbec najevo nelíčený zájem.

Bradley zašeptal:

»Ono tajemství sdělím pouze vašim uším; nechci je prozraditi ostatním. A vám je sdělím pouze pod podmínkou,

že mne a děvče z místnosti u žlutých dveří nedaleko příbytku Fosh-bal-soje dopravíte zpět do její země.«

Wieroo na trůně zlostně povstal, třímaje nad hlavou zakřivený meč.

»Kdo jste vlastně, že se odvažujete klásti Tomu, Který Mluví za Luatu, podmínky?« zasyčel. »Řekněte mi okamžitě ono tajemství, nebo zemřete!«

»A zemru-li, zhyne se mnou i mé tajemství,« podotknul klidně Bradley. »Již nikdy se vám nenaskytne příležitost, abyste se mohl zeptati na ně člověka z naší země.«

Aby získal času, chtěl odstraniti ostatní Wierooi z místnosti, aby pak snáze mohl pomýšleti na svoji záchranu.

Vladař Wierooů se obrátil k onomu, který velel družině, která přivedla Bradleye:

»Má onen tvor u sebe zbraně?« tázal se.

»Ne.«

»Tedy jděte, ale nařiďte stráži, aby dlela nedaleko,« velel vůdce Wierooů.

Wieroové pozdravili a brzy zmizeli za dveřmi. Ten, Který Mluví za Luatu, uchopil nervosně do pravice meč. Bylo zřejmo, že se stále bojí, aby jej někdo nezavraždil. Nasvědčovala tomu skutečnost, že nepřipustil k sobě nikoho se zbraní, sám však stále byl ozbrojen dvěma ostrými, zakřivenými meči.

Bradley usilovně přemýšlel, jak by měl obrátiti situaci ve svůj prospěch. Prohlížel si od hlavy k patě svého podivného soupeře; rozhlížel se i po stěnách, jakoby v mrtvých lebkách a kožích hledal inspiraci.

Wieroo byl rozzuřen.

»Rychle!« zvolal vzrušeně. »Zjevte mi ono tajemství.«

»Propustíte mne a dívku na svobodu?« stál Bradley na svém prvotním požadavku.

Wieroo chvíli váhal a poté zachroptěl: »Ano.« V téže chvíli zřel Bradley, jak dvě kůže na zadní stěně místnosti se rozhrnuly a mezi nimi objevila se lidská tvář. Ačkoliv Angličan byl svrchovaně překvapen, přece nedal ani hnutím brv najevo své překvapení. Lidská tvář byla tvář dívky, která byla pod kožemi s ním ukryta ve vedlejší místnosti. A za tváří vsunula se do místností ladně modelovaná ruka, ozbrojená zakřiveným, krví potřísněným nožem — byl to tentýž nůž, který Bradley před chvílí pustil z ruky.

»Poslyšte tedy,« řekl Bradley šeptem Wieroovi. »Nuže, zvíte tajemství cos-ata-lu, ale nesmí je zaslechnouti nikdo jiný. Nachylte se blíže ke mně — zašeptám vám je do ucha.«

A vystoupil na vyvýšený trůn. Wieroo připravil svůj meč k ráně, aby se mohl brániti při nejmenším projevu zrady. Bradley přiblížil svůj obličej těsně k hnusné tváří Wierooa. Jsa nachýlen, dosáhl pravící na rukojeť meče, který ležel po levici Toho, Který Mluví za Luatu.

»Tedy toto jest tajemství života a smrti,« zašeptal a v téže chvíli uchopil levicí Wierooa za pravé zápěstí a pravicí příšernou ranou mu zasekl meč do týla; vše se sběhlo tak rychle, že Wieroo nemohl ani vzkřiknouti na poplach. Poté Bradley pustil mrtvolu z rukou a zmizel za kožemi, u nichž se objevilo děvče.

Děvče zíralo udiveně na Bradleye a uchopilo jej vzrušeně za ruku.

»Co jste to učinil?« zvolala. »Ten, Který Mluví za Luatu, bude pomstěn Luatou. Nyní musíte doopravdy zemříti.

Nemůžete nikam uniknouti, poněvadž ruka Luatova vás zastihne i v naší krajině,«

»Plané řeči!« zvolal Bradley, »A co kdybyste vy jej byla zabila?«

»I já bych musila zemřít.«

Bradley zavrtěl záporně hlavou. »Nikdo z nás obou nezemře,« řekl, »aspoň ne rukou Boha. Ovšem, neprchnemeli odtud, přijdeme o život. Znáte cestu zpět do oné místnosti, kde jsem vás prve nalezl?«

»Ano, znám,« odvětilo děvče. »Ovšem nevím, podaří-li se nám projíti zpět, aniž bychom byli zpozorováni. Já jsem snadno prošla, poněvadž Wieroové vědí, že jsem zde v templu; vy však nemůžete jen tak hladce projíti.«

Bradleyova vynalézavost byla nyní v úzkých. Nevěděl, jak nyní z pasti ven. Rozpačitě se rozhlížel kol sebe. Nalézali se právě v malé místnosti, která sloužila za skladiště starého tkaniva, koží a provazů. Uprostřed místnosti byl dutý sloup s otvorem, Bradley znal jeho účel, Wieroové jím vrhali své oběti do Řeky Smrti. Podlaha i sloup otvoru byly potřísněny čímsi zahnědlým — Bradley okamžitě poznal, že to jest zaschlá krev.

Pravděpodobně sloužila místnost také za popraviště,

Bradley pohlédl otvorem dolů do hlubiny — zíral do černé tmy, věděl však, že otvor zcela jistě ústí do řeky. A v téže chvíli pojal smělý plán. Vytáhl z koutu místnosti klubka provazů a chvatně svazoval jednotlivé kusy k sobě. Děvče mu statečně pomáhalo. Za chvíli měl tři provazy as sedmdesát pět stop dlouhé. Spojil je k sobě a beze slova připevňoval jeden konec dívce kol pasu.

»Nebojte se,« pravil posléze, když jí vedl k otvoru u kůlu. »Spustím vás otvorem dolů do řeky a pak sestoupím sám za vámi. Až se ocitnete na dně, trhněte dvakráte provazem. Kdyby vám snad dole hrozilo nenadálé nebezpečí a chtěla jste, bych vás vytáhl opět nahoru, trhněte pouze jednou. Nebojte se — nezbývá nám nic jiného.

»Nebojím se,« odvětila statečná dívka a sama se vsoukala do otvoru, přidržujíc se okraje rukama, očekávajíc, až Bradley ji spustí.

Angličan ji spouštěl tak rychle, pokud jen to bezpečnost dovolovala. Když rozvinul téměř polovici provazu, zaslechl, jak z místnosti, kterou právě opustil, k němu doléhá znatelná směsice hlasů. Wieroové objevili vraždu svého Boha. Za několik okamžiků započne horečné pátrání po vrahovi.

Bože! Což se děvče nikdy nedostane na dno řeky? Posléze v okamžiku, kdy zaslechl, jak slídiči vcházejí do místnosti, zakymácel se provaz dvakráte na znamení, že dívka bezpečně dostihla dna. Bradley chvatně upevnil zbylý konec provazu kol kůlu, vsunul se do otvoru a střelhbitě se soukal dolů. Za okamžik poté stál už po pás hluboko ve vodě vedle děvčete. Ona bezděky jej uchopila pevně za ruku. Při tomto dotyku zachvělo se mu srdce podivným pocitem. Poté Bradley s ní sňal provaz, který ji obepínal boky a vysadil ji na malou platformu, ležící podél podzemní řeky,

»Jak se dostaneme odtud?« tázala se dívka.

»Vodou,« odvětil Bradley; »dříve však musím se vrátiti do kobky na Modrém Prostranství Sedmi Lebek a musím odtamtud vysvoboditi ubožáka, který tam byl zavřen přede

mnou. Sečkám až do noci, poněvadž jinak bych nemohl projíti volnou částí řeky.«

»Existuje ještě jiné cesta,« řeklo děvče. »Sice jsem jí nikdy neviděla, slyšela jsem však o ní hovořiti — jest to chodba, ležící podél řeky z jednoho konce města na druhý. Také v zahradě nevystupuje na povrch, nýbrž vede spodem. Kdybychom nalezli vchod do této chodby, mohli bychom odtud okamžitě odejíti. Nejsme zde také bezpeční, poněvadž Wieroové budou po nás pátrati i v podzemním chrámu.«

»Nuže, podíváme se po oné chodbě,« řekl Bradley. A obrátil se ke dveřím, které ústily na malou plošinu vedle říčky.

Chodbu nalezli velmi snadno, poněvadž vedla rovnoběžně podél řeky a byla oddělena pouze jedinou zdí. Procházeli pod městem a pod zahradami, stále potmě. Když se dostali na místo, kde počínalo za zahradou opět ústí kanálu, Bradley počal počítati kroky; ačkoli tápali neznámou chodbou, přece jim cesta uběhla rychleji, než kdyby byli šli vodou.

Když se Bradley domníval, že se as octli na témže místě, kde sestoupil z kobky po žebříku do kanálu dolů, pátral po dveřích, vedoucích z chodby k vodě — a skutečně je nalezl; vlezl do vody a hmatal na protějším břehu po malé plošině a spodní příčce žebříku.

Nalezl obé as o deset yardů dále; dívka na něj čekala na protější straně.

Za chvíli vystoupil po žebříku nahoru k příkopu. Tam se na okamžik zastavil a naslouchal, zda snad některý Wieroo

není uvnitř a nehledá jej; z ponurého vnitřku však nic se neozývalo.

Poté odklopil poklop a nahlédl dovnitř. V matném zásvitu světla, pronikajícího zvenčí, rozeznal v koutě hromádku cárů; ovšem nebyl si jist, zda skutečně pod nimi leží onen ubožák. Bylo podivno, že na Bradleyův pozdrav vůbec neodpověděl.

Angličan seskočil dolů a přiblížil se k hromádce cárů. Ano, pod hadry nebožák usnul. Bradley jím zatřepal, než ani nyní nedostalo se mu odpovědi. Po zevrubné prohlídce poznal, že An-Tak jest mrtev. Velká krysa vyběhla z cárů a zmizela kdesi v koutě.

»Ubohý člověk!« vzdychl Bradley.

A již chtěl se vyhoupnouti na trám a opustiti navždy kobku na Modrém Prostranství Sedmi Lebek. Než v tom se zarazil a řekl: »Nechť se ti bídáci domnívají, že jsem uprchl.«

A vzal mrtvolu do náručí a vyšplhal se s ní na trám nahoru. Byl to kus perné práce; pak se protáhl otvorem a sestoupil po žebříku, Když se ocitl na plošině, spustil mrtvolu do vody a postrčil ji do proudu. »S Bohem, chlapče!« zašeptal, jsa dojat osudem nebohého An-Taka.

Několik okamžiků poté stál opět po boku děvčete a ruku v ruce spolu kráčeli temnou chodbou proti proudu Řeky Smrti na druhý konec města. Vyprávěla Bradleyovi, že Wieroové přicházejí do těchto podzemních chodeb pouze velmi zřídka, protože vzduch podzemní jest pro ně příliš chladný; ovšem náhodou sem přece některý z nich mohl zajíti, a poněvadž vidí ve tmě právě tak jako na světle, musili se před nimi míti na pozoru.

»Kdyby se k nám přiblížili zcela těsně,« řekla, »viděli bychom, jak jim oči potmě svítí — planou jako doutnající dřevo.«

Bradley viděl, že děvče se Wierooů příšerně bojí. I on se štítil ohyzdných letounů; ona však se jich bála, protože mezi nimi téměř celý rok žila a kromě toho pravděpodobně o nich celý život slyšela.

»Proč se jich tak bojíte?« tázal se. »Zdá se mi, že se jich nebojíte jen proto, že by vám mohli ublížiti…«

Děvče se všemožně snažilo Bradleyovi vysvětliti svůj strach; vyrozuměl z toho, že považovala Wierooy za nadpřirozené bytosti.

»Mezi mými soukmenovci se vypráví, že kdysi byli Wieroové právě tací jako my, kromě toho, že měli křídla. Žili v osadách země Galuů a přesto, že s námi často bojovali, nebylo mezi oběma kmeny nenávisti. Za oněch dnů obě ony rasy pošly z počátku a soupeřily mezi sebou, která z obou jest dokonaleji vyvinutá. Wieroové zplodili první své potomky cos-ata-lu; však pouze mužského rodu, dosud žádný Wieroo nezplodil děcko ženského pohlaví. A ponenáhlu počali se Wieroové duševně vyvíjeti, jejich duševní obzor se rozšiřoval, tok jejich myšlenek plynul jako řeky, stále stejně. A tento svůj stav nazvali tas-ad, což značí, že konají vše správně.

A brzy Galuové a nižší kmeny Caspaku počaly Wierooye nenáviděti a báli se jich. Wieoroové chtěli zavésti všude své způsoby, chtěli, aby všichni konali vše tas-ad. Byli výbojní, protože jich bylo mnoho; rozmnožili se nepředvídaně přes to, že zabíjejí svá vlastní mláďata, která neměla dostatečně vyvinutá křídla…

Ovšem to, co vám vyprávím, se událo během dlouhých věků. Posléze křídla Wierooů byla tak vyvinuta, že mohli dobře létati. Pro svoji výbojnost byli nenáviděni od všech ostatních obyvatel Caspaku — nikomu se nezamlouval jejich tas-ad — a proto, aby nebyli od přesily vyvražděni, odletěli na tento ostrov. Stali se tak krvelačnými, že pozbyli srdce a neznají nyní, co to jest láska; jsou krutí vůči sobě navzájem, takže jeden druhému nedůvěřuje.

Vyvražďovali se mezi sebou tak dlouho, až posléze povstal mezi nimi jeden velmi mocný, jenž sám stanovil nový tas-ad. Shromáždil kolem sebe několik nejkrvelačnějších Wierooů, ti si stanovili nové zákony života a odebrali všem ostatním Wierooům zbraně.

Jejich nynější tas-ad jest skutečně velmi dokonalý. Dovedou mnohé podivuhodné věci, které my nedovedeme. Mají skvělé nápady a myšlenky, jistě sní o své budoucí velikosti, ale jejich činy jsou ovlivňovány starým, dávnověkým zvykem — snad proto jsou stále tak nešťastni.«

Kráčeli stále dále kupředu tmavou chodbou podél podzemní řeky. Ušli již hodný kus cesty, když vtom zaslechli, jak v dálce před nimi šumí vodopád — hluk vody rostl, čím blíže přicházeli — posléze vrostl tak, že neslyšeli téměř vlastního slova. Náhle chodba končila slepou zdí; na pravé straně chodby ve výklenku stál žebřík vedoucí kamsi vzhůru a po levici byly dveře. Bradley otevřel nejprve dveře — a dostal notnou sprchu. Malá stříška nad dveřmi byla vetchá a voda stříkala se všech stran. Tento zjev byl vysvětlitelný jedinou možností: voda klesala do hlubiny moc-

ným vodopádem — končila-li i chodba, měli přeříznutou cestu, poněvadž se nemohli odvážiti po neznámých skaliskách vodopádu dolů.

Nezbývalo, než použíti žebříku. Bradley stoupal vzhůru první, děvče za ním. Žebřík vedl vzhůru jakýmsi komínem, podobným onomu v templu. Bradley hmatal po stěnách, zda snad není někde otvor; teprve ve výši as padesáti stop přišli na zející otvor. Společně se svojí družkou zíral do nízké místnosti, v níž se nalézalo několik žen kmene Galu, kol nichž se batolilo několik malých, nedospělých Wieroů.

Bradley cítil, jak tělo děvčete se k němu těsně přimklo a zachvělo; bezděčně ovinul svou paži kol ní, jakoby jí chtěl chrániti před jakýmsi neviditelným nebezpečím.

»Ubohé ženy,« zašeptala. »Jak jest jejich osud hrozný — jsou zde uvězněny hluboko pod městem se svými hnusnými dětmi, které nenávidí právě tak, jako jejich otce. Wieroové skrývají své děti, dokud nedorostou, aby je vlastní soukmenovci nepovraždili. Sklepy jejich domů jsou plny žen kmene Galu.«

Když vystoupili ještě několik stop výše, přišli na otvor vedoucí do místnosti, v níž v dřevěných nádobách byly uloženy zásoby potravin. Oknem, jež bylo proraženo v jedné zdi, viděli, že jsou právě v úrovni nějaké střechy. Právě se stmívalo a dle Bradleyova návrhu se rozhodli, že se tam skryjí, dokud nenastane úplná tma a pak vylezou na střechu a rozhlédnou se po okolí.

Brzy poté, když se v místnosti usadili, zaslechli, jak někdo stoupá po schodech vzhůru. Doufali, že mine jejich skrýš a půjde výše, než byli zklamáni. Dveře se otevřely a

skulinami v dřevěných nádobách, za nimiž se skryli, viděli, jak do místnosti vstoupil Wieroo, oděný v žlutě pruhovanou řízu. Oba jej rázem poznali. Děvče stisklo vzrušeně Bradleyovi ruku. Byl to tentýž Wieroo, v jehož domě Bradley poprvé spatřil děvče, které nyní bylo s ním.

Wieroo přinesl s sebou dřevěnou díž, do níž nabral potravu z několika nádob v místnosti. Pak odešel. Bradley viděl polootevřenými dveřmi, že sestupuje dolů. Děvče vysvětlilo Bradleyovi, že nesl ženám a dětem v podzemí potravu.

»Jsme právě pod domem se žlutými dveřmi,« řekla. »Jsme velmi vzdáleni od kraje města; tak vzdáleni, že nemůžeme doufati, že se nám náš útěk zdaří.«

»Dle mého názoru jest toto místo v celé zemi Oo-oh to nejpříhodnější, které jsem si jen mohl přáti. Musíme se vrátiti do domu se žlutými dveřmi, abych si opět mohl vzíti svoji pistol.«

»Ano, jest tam jistě dosud,« odvětilo děvče. »Viděla jsem, že byla uložena do truhly, do které Wieroo ukládá všechny věci, které odejme svým zajatcům.«

»To je výborné!« zvolal Bradley. »Pojďme tedy rychle. Oba opustili zásobárnu a vystoupivše po žebříku o několik stop výše, brzy narazili na dveře, kterými vstoupili do prázdné místnosti — byla to táž místnost, v které se Bradley poprvé setkal se svojí nynější družkou. Pistol byla za několik okamžiků nalezena.

Když vstoupili do úzké uličky, do níž ústily žluté dveře, byla venku již úplná tma. O několik kroků dále u vchodu do protějšího příbytku nalezli mrtvolu Fosh-bal-soje, která tam dosud ležela. Z dálky, směrem od templu, bylo slyšeti

šelestění křídel mnoha Wierooů, zmateně sem a tam pobíhajících a poletujících.

»Jistě se již dozvěděli, že Ten, Který Mluví za Luatu, byl zavražděn,« zašeptalo děvče. »Za chvíli se rozeběhnou na všechny strany a budou po nás pátrati.«

»A myslíte, že nás skutečně naleznou?«

»Jsem si tím právě tak jista, jako tím, že Lua za dne nám dává světlo,« odvětila; »až nás dopadnou, roztrhají nás na kousky, neboť jen Wieroové smějí vražditi, jen oni smějí prováděti tas-ad.«

»Ale vás přece nezabijí,« řekl Bradley. »Vy jste přece nezabila jejich vladaře.«

»Nebudou činiti rozdílu a dopadnou-li nás, zabijí nás oba.«

»Nesmějí nás tedy dopadnouti pohromadě,« řekl Bradley rozhodně. »Zůstanete zde — aspoň vám nebude hůře než tehdy, kdy jsem se s vámi setkal — já pak půjdu a než se mi dostanou na kůži, ještě hezkou řádku jich odpravím. S Bohem. Jste velmi milé děvče. Byl bych vám velmi rád pomohl.«

»Ne!« zvolala vzrušeně. »Neopouštějte mne. Raději bych okamžitě zemřela. Stále a stále jsem doufala, že se nějakým způsobem dostanu zpět do své země. Chtěla jsem se vrátiti k An-Takovi, jemuž musí býti beze mne smutno. Neopouštějte mne, musila bych si zoufati.«

»An-Tak!« opakoval Bradley jméno, které vyslovila. »Vy jste milovala muže, který se jmenoval An-Tak?«

»Ano,« odvětila dívka. »An-Tak byl právě na lovu, když mne Wieroo unesl. Jak mu asi bylo beze mne smutno!

On také byl cos-ata-lu, byl o jedenáct měsíců starší než já… byli jsem stále spolu.«

Bradley mlčel. Tedy ona milovala An-Taka. Nedovedl býti tak necitelným, aby jí řekl, za jak trudných okolností An-Tak zemřel.

U dveří Fosh-bal-sojovy zásobárny se zastavili a naslouchali. Ježto se zevnitř nic neozývalo, otevřel Bradley dveře dokořán. Když vstoupili, ocitli se v úplné tmě; když si však po chvíli jejich oči zvykly, mohly rozeznávati předměty kolem sebe.

Angličan brzy nalezl to, proč vlastně sem přišel: dvě řízy, dva páry křídel a kotouč silného provazu. Pomocí provazu připevnil jeden pár křídel dívce na lopatky. Pak ji oblékl do řízy tak, aby jí nebylo viděti do obličeje.

Děvče se zprvu velmi divilo, brzy však pochopila Bradleyův smělý plán a na jeho pokyn připevnila mu druhý pár křídel a oblékla jej do řízy. Když stanuli na střeše domu, nebyli k rozeznání od pravých Wierooů. Bradley byl ozbrojen svojí pistolí a zakřiveným mečem vladaře Wierooů, děvče pak třímalo v ruce malý nůž, který náležel ruděoděnému Wieroovi.

A obezřele kráčeli po střechách směrem k severnímu cípu města. Wieroové létali nad nimi a mnohokráte přešli kol některých zcela těsně. Kol templu hemžilo se jich nejvíce; dokonce bylo odtamtud slyšeti ostré výkřiky.

»Vrahové jsou shromáždění,« šeptalo děvče. »Jistě jednají o tom, kdo z nich se stane jazykem Luaty. Získáme tím alespoň čas. Domnívají se, že nemůžeme uprchnouti z města a vůbec z ostrova a proto nás nepronásledují — a mají pravdu.«

Bradley potřásl hlavou. »Nezoufám nikdy. Existuje-li odtud nějaká cesta, nalezneme ji.«

»Ne, není odtud východiska,« odvětilo děvče.

Bradley na tato slova neodpověděl. A šli tiše až na okraj města, kde končila poslední střecha. Děvče stisklo Bradleyovi vzrušeně ruku — a od té chvíle jejich ruce zůstaly spojeny.

Na okraji střech se zastavili a rozhlíželi se. Kdyby je byl někdo při sestupu spatřil, okamžitě by se bylo prozradilo, že nejsou skuteční Wieroové. Bradley si v oné chvíli přál, aby jejich křídla byla připevněna ne chabými provazy, nýbrž silnými svaly. Vysoko nad nimi letěl Wieroo — jiní dva stáli u dveří svého příbytku ve vzdálenosti sotva několika yardů. Bradley připevnil provaz, který nesl s sebou, ke kůlu, jenž čněl nad střechou, na níž stáli a spustil druhý konec dolů. A poté čekali.

Teprve as po hodině byl v okolí vzduch zcela čistý.

»Kupředu!« zašeptal Bradley. Děvče se statečně chopilo provazu a přehoupnuvši se přes okraj střechy, šplhalo dolů. Několik okamžiků poté sjel dolů i Bradley,

Přešli malou mýtinu a vstoupili do lesa. Šli celou noc, sledujíce řeku proti proudu. Když se rozednívalo, utábořili se v houštině nedaleko řeky. Po celou tu dobu nezaslechli řev divoké šelmy — zvířata, která potkávali, nebyla divoká, naopak zděšeně před nimi prchala. Když Bradley jevil nad tím svůj nelíčený obdiv, dívka mu tento zvláštní zjev vysvětlila.

»Když Wieroové měli dostatečně vyvinutá křídla, na nichž mohli létati, nalezli si tento ostrov, na němž dosud nebylo živých tvorů, kromě několika malých ještěrů. Pro-

tože potřebovali pro sebe potravu, přinesli si sem zvířata, jichž masem se živili. A stává se ještě nyní, že si sem přinášejí jednotlivá zvířata, aby doplnili své zásoby.«

Prvního dne zůstali skryti v houštině a živili se zásobami, které Bradley přinesl s sebou z chrámové zásobárny. Příští noci vydali se na další cestu proti proudu řeky a šli opět až do úsvitu. Dorazili k nízkým pahorkům, kdež se řeka prodírala úzkým korytem — vlastně nebyla to již řeka, byl to jen úzký potůček se sříbrojasnou vodou, v níž se hemžila hejna velkých ryb, podobajících se tvarem našim pstruhům. Poněvadž nechtěli opustiti vodní koryto, šli podél vody stále vzhůru až k místu, kde se potůček roztékal v úzké praménky, pronikající lesním mechem. Stanuli u pramene říčky. Uprostřed malé skalní kotliny vyvěrala voda ze země a tvořila jasně průzračné jezírko, zastíněné po jedné straně stromovím a vroubené malou mýtinou se strany druhé,

Dorazili na místo, kdež se mohli dlouho a bezpečně skrývati před slídivými zraky Wierooů. I v případě útoku mohli se zde zcela dobře brániti, poněvadž husté stromoví lesa je chránilo jak před útokem se shora, tak i tvořilo neproniknutelnou ochrannou zeď.

Po tři dny zůstali na témže místě, nesnažíce se seznámiti se se svým novým okolím. Čtvrtého dne se Bradley rozhodl, že vyleze na útesy nad jezírkem a podívá se, co leží za nimi. Chtěl, aby jeho společnice zůstala v úkrytu; než ta si nedala říci, tvrdíc, že chce s ním sdíleti jeho osud, byť byl jakýkoliv; nezbylo mu tedy, než jí vyhověti. Útesy byly obrostlé lesem; když ušli nevelký kus cesty k severu, les

ustal, a zřeli před sebou rozlehlou hladinu vnitrozemního jezera a v dálce se tratící obrysy břehu.

Břeh byl vzdálen as dvě stě yardů od úpatí vrcholků, na nichž stály a nikde na pobřeží, široko daleko, kam až dohlédli, nebylo stromů, ani křoví, ani jiný úkryt.

Kromě jiných plánů měl Bradley v úmyslů sestrojiti krytý vor, na němž by se přepravili na druhý břeh; než vor by musil stavěti přímo na vodě — pro přílišnou váhu by byl nemohl jej vléci z lesa až k pobřeží.

»Kdyby tak ten les rostl přímo na břehu,« povzdychl si.

»Co se však dá dělat! Vyvázli jsme z drápů jisté smrti. Máme co jísti, pijeme čistou vodu a máme i sebe. Co jiného měli bychom též na protějším břehu?« řekla Bradleyova družka.

»Ale domníval jsem se, že se chcete vrátiti do své země!« zvolal Bradley.

Dívka sklopila oči k zemi a řekla. »Ano, chci, ale jsem zde nyní šťastna. Tam bych tak šťastna nebyla.«

Bradley se zamyslil. »Máme co jísti, pijeme čistou vodu a máme i sebe!« opakoval si v duchu. Poté se obrátil, zahleděl se na svoji společnici a zdálo se mu, že ji teprve poprvé doopravdy vidí. Okolnosti, které je spojily, nebezpečí, která prožili, příšerné okolí a hrozící smrt učinily z ní pouhého kamaráda v dobrodružství; byla vytrvalá, věrná, vše snesla, všemu odolala, na nic nereptala a snad proto se Bradley choval k ní jako k muži sobě rovnému. Než byl v tom přece určitý rozdíl — vzpomněl si na podivné zachvění, které mu projelo srdcem v okamžiku, kdy děvče mu stisklo ruku — vzpomněl si také na lítost, která mu zalila

srdce, když mu jeho společnice doznala, že měla ráda An-Taka.

Přiblížil se k ní. Cítil jak jej schvacuje touha uchopiti a sevříti ji v náručí — než v tom si vzpomněl na starý dům, skrytý v zeleni stromů a na hrdého, starého muže, který byl jeho otcem — a Bradley pokrčil rameny a odvrátil se od ní.

Vrátili se opět do svého úkrytu. A míjely dny Bradley si zhotovil oštěp, luk, šípy; lovil, aby měli co jísti, zrobil si z kostí primitivní udice a chytal ryby; jeho družka sbírala lesní plody, vařila maso i ryby, které ulovil. Z měkkých travin nastlala pohodlná lůžka. Sušila a vydělávala kůže zvířat, která ulovil. Zhotovila též z kůže sandály pro sebe i pro Bradleye a ježto jeho oděv byl rozedrán, upravila pro něj kůže po způsobu galuských bojovníků.

Vždy byla roztomilá, něžná a laskavá — často však bývala smutná a když Bradley neviděl, dívala se na něj, vraštila brvy a lámala si svoji malou hlavičku, snažíc se mu porozuměti.

V polozvětralé skále útesů vydlabal Bradley jeskyňku, aby se měli kam ukrýti před dešti. Oheň rozdělávali pouze jednou denně v poledne — z opatrnosti, poněvadž právě v poledne bylo velmi málo pravděpodobno, že by snad jejich skrýši mohl přeletěti některý Wieroo. Bradley se naučil udržovati oheň bez kouře pod udusanou zemí po způsobu milířů, že polena byla žhoucí vždy až do příštího jitra.

A stále jen přemýšlel o tom, jak by se dostal z ostrova Oo-oh na protější břeh. Každého dne vystoupil nahoru na útesy a toužebně zíral k matnému obrysu protějšího břehu, který pro něj znamenal svobodu a pravděpodobné setkání s

druhy. Děvče vždy šlo s ním, stálo mu po boku a smutně pozorovalo jeho zachmuřenou tvář.

»Nejste šťasten,« řekla jedenkráte.

»Rád bych se dostal na druhý břeh ke svým druhům,« odvětil Bradley. »Ani nevím, co se s nimi stalo.«

»Chtěla bych, abyste byl šťasten,« řekla, »ale byla bych velmi smutná, kdybyste odešel a mne zde zanechal…«

Bradley ji něžně položil ruku na rameno. »To bych nikdy neučinil, moje milá malá přítelkyně. Kdybyste nemohla jíti se mnou, nemohl bych také jíti. Půjde-li někdo z nás obou sám, budete to jen vy.«

Tvář děvčete se rozjasnila. »Tedy již nikdy nebudeme od sebe odloučeni, poněvadž dokud budu živa, vás neopustím.«

Bradley se na ni chvíli upřeně zadíval a pak se otázal: »Kdo byl An-tak?«

»Byl to můj bratr,« odvětila. »A proč se ptáte?«

Nedovedl jí odpověděti — a stalo se, co neučinil nikdy předtím: objal ji a políbil na čelo. »Dokud se neshledáte s An-Takem, budu já vaším bratrem.«

Děvče sklopilo zraky cudně k zemi.

Kapitola pátá.

Ze dnů se staly týdny a z týdnů měsíce. Dny byly vlhké a právě i takové noci. Za dne nespatřili naši uprchlíci ani jediného Wierooa, za noci však často slýchávali melancholický šelest jejich obrovských křídel.

Dny ubíhaly stejně jednotvárně. Bradley se každého rána koupával v chladné vodě jezírka — jeho družka si také zvykla na tyto ranní koupele. Uprostřed bylo jezírko dosti hluboké a tak naučil Bradley svoji družku plovati — byla pravděpodobně prvou bytostí v celém Caspaku, která uměla plovati. Zatímco pak ona připravovala snídani, Bradley se holil, na což nikdy nezapomínal. Děvče se tomu zprvu velmi podivovalo, poněvadž Galuové vousů nemají.

Lovil a zlepšoval příbytek ve skále, zhotovil si nové zbraně a zdokonaloval své znalosti caspackých nářečí — navzájem pak učil svoji družku anglicky hovořiti i psáti. A stále přitom přemýšlel o tom, jak by se dostal z ostrova, než každému plánu stavěly se na odpor nepřekročitelné překážky.

A tu jednoho dne, jako blesk na jasné obloze, přerušila neočekávaná událost klid jejich skalní svatyně. Bradley právě vylézal ráno z jezírka, když zaslechl nad hlavou šelest obrovských křídel. Ohlédnuv se vzhůru, zřel nad sebou statného Wierooa, oděného v bílou řízu. Bylo zřejmo, že jej Wieroo poznal, poněvadž se snesl níže, aby si jej blíže prohlédl. Pak se náhle vznesl a kvapně odletěl směrem k městu.

Po dva následující dny žil Bradley se svojí družkou v neustálém vzrušení, očekávajíce, že slídiči za nimi přijdou; teprve třetího dne šelest křídel jim oznámil, že Wieroové jsou na blízku. Bradley se postavil se svojí družkou na okraj lesa. Pět rudooděných Wierooů se snášelo v úzkých spirálách do skalní kotliny. Přicházeli přímo proti nim, jsouce si jisti svojí převahou.

Bradley dle předem promyšleného plánu ustupoval s děvčetem do lesa. Wieroové šli za nimi, vyzývajíce je, aby se vzdali. Bradley neodpovídal, naopak stále zaváděl své pronásledovatele dále a dále do lesa; pak se obloukem vracel ke kotlině k nemalé radosti Wierooů, kteří se těšili, že až se octnou z lesa venku, budou moci použíti svých křídel. Wieroové se rozestavili do půlkruhu, chtějíce oběma uprchlíkům odříznouti možnost návratu do lesa. Každý z nich třímal v ruce zakřivený nůž.

Bradley vytrhl z opasku pistoli a třemi dobře mířenými ranami skolil k zemi tři Wierooi; zbylí dva snažili se uprchnouti zoufale naříkajíce a kvílíce. Ovšem nemohli příliš rychle prchati, poněvadž v lese mezi hustými stromy nemohli použít k nadlehčování svých křídel, naopak všude za ně uvázli — a tak Bradley je lehce dostihl a vyzval je, aby se okamžitě vzdali a byli poslušni jeho rozkazů, jinak, že životem nevyváznou.

»Jak jste viděli,« volal na ně, »mohu vás zabíti i na velkou vzdálenost. Nemůžete mi uniknouti. Můžete se však zachrániti, učiníte-li to, co vám poručím. Vzdejte se okamžitě, nebo vás zabiji.«

Wieroové se zastavili. »Co od nás chcete?« tázal se jeden z nich.

»Odložte okamžitě své zbraně,« velel Bradley. Wieroové ještě chvíli váhali, posléze však uposlechli.

»A nyní přistupte blíže!«

Bradley v oné chvíli pojal smělý plán.

Wieroové popošli blíže a zastavili se na jeho pokyn. Bradley se obrátil ke své družce. »V jeskyni máme kotouč provazu,« řekl. »Jděte a přineste jej.«

Když dívka přinesla as padesát stop dlouhý provaz, nařídil jí, aby oba jeho konce připevnila ke kotníkům obou Wierooů. Bylo zjevno, že Wieroové se chvějí strachem, neodvážili se však odporovati.

»Vyjděte nyní z lesa na volné prostranství,« velel Bradley, »a pamatujte si, že jdu za vámi a že mohu při nejmenším podezření pokusu o útěk kteréhokoliv z vás zastřeliti.«

Na mýtince před lesem je opět zastavil. »Moje družka si vleze na bedra toho z vás, který poletí napřed. Já vystoupím na bedra druhého. Ona má ostrý nůž a já tuto zbraň, která dovede zabíti i na dálku. Zprotivíte-li se našim rozkazům, oba zemřete. My se smrti nebojíme. Vyhovíte-li nám však, slibuji vám, že vás bez úhony pustíme na svobodu.

»Poletíte s námi přímo k západu a snesete se s námi na protějším břehu. Pak budete svobodni. Souhlasíte?«

Wieroové smutně přikývli na znamení souhlasu. Bradley ještě jedenkráte prohlédl uzly na provazech, jimiž oba letouni byli k sobě připojeni a pak vysadil svoji družku na jednoho Wierooa, sám pak se vyhoupl na druhého.

Poté velel oběma, aby vzlétli. Letouni zamávali křídly, zakroužili nad kotlinou a zamířili přímo na západ.

Bradley byl rád, že se na vzdušné pouti nesetkali s jinými Wierooi neb s nebezpečnými okřídlenými ptakoještěry, kteří z jižního Caspaku učinili pravé peklo.

Blížili se k protějšímu břehu — rozprostírala se před nimi nádherná parkovitá krajina, sahající až k nízké skalní plošině, která se rýsovala na obzoru. Hnědé skvrny, které viděli již z dáli, se proměnily v pasoucí se stáda jelenů a antilop; zde šinul se kupředu obrovský rhinoceros, tam

mocný mamut škubal haluze útlého stromu. Řvaní a chroptění obrovských masožravých šelem doléhalo k jejích uším. Ano, Caspak je vítal svojí řečí. Ačkoliv se Bradley vracel do pusté divočiny, v níž příšerné nebezpečí číhalo za každým kmenem, přece mu srdce zabušilo radostí, jako člověku, jenž po dlouhých letech se vrací do svého domova.

Když Wieroové stanuli v lučině, nedaleko břehu jezera, naši uprchlíci sestoupili z jejich beder a Bradley oznámil oběma rudooděným letounům, že jsou svobodní.

Když přeřízl houžve, které spojovaly jejich kotníky, zamávali zlobně křídly a odletěli směrem k příšerné zemi Oo-oh.

Když netvorové zmizeli, děvče se obrátilo k Bradleyovi. »Proč jste jim poručil, aby nás zanesli sem?« tázala se. »Jsme příliš vzdáleni od země mého kmene. Nedojdeme tam živí, poněvadž jsme zde obklopeni nepřáteli, z jejichž rukou nám kyne právě tak jistá smrt, jako z rukou Wierooů. Máme před sebou mnoho dní pochodu krajinou zamořenou divokými zvířaty.«

»Měl jsem k tomu dvojí důvod,« odvětil Bradley. »Vyprávěla jste mi přece, že na západním konci ostrova se nalézají dvě města Wierooů. Kdybychom byli letěli nad nimi, neb jen nedaleko nich, jistě by nás bylo obklopilo několik set křídlatých netvorů, jimž bychom byli neunikli. A pak moji druhové musí býti někde zde nedaleko — nanejvýše dva dny pochodu odtud nalézá se pevnost, o níž jsem vám vyprávěl. Musím se k nim vrátiti. A žijí-li oni, buďte ubezpečena, že se vrátíte k svému kmeni.«

»A vy?« tázalo se děvče.

»Vyvázl jsem z Oo-oh,« odvětil Bradley, »podařilo se mi to, co jsem pokládal za zhola nemožné, podaří se mi tedy i uniknouti z Caspaku.«

Při těchto slovech nedíval se své družce do tváře a tak se stalo, že neviděl smutek, který se jí zračil v očích. Když zdvihl hlavu, aby na ni pohlédl, již se opět smála.

»Vaše přání jest i mým přáním,« řekla prostě a oddaně.

A vydali se na cestu směrem k jihu, podél pobřeží, sledujíce tok bystřiny, kdež se poměrně nejpohodlněji šlo — ovšem snažili se stále býti pokud možná nejblíže u stromů, aby v jejich korunách mohli nalézti útočiště před dravou zvěří a ještěry. Bylo již pozdě odpoledne, když děvče náhle se dotklo Bradleyova ramene a ukázalo přímo na hladinu proudu. »Co to jest?« zašeptala. »To je podivný ještěr!«

Bradley se ohlédl naznačeným směrem. Protřel si oči a znovu nedůvěřivě se díval, pak uchopil svoji družku za ruku a chvatně se s ní skryl v blízkém houští.

»Co to jest!« tázala se znovu,

»To je nejpříšernější ještěr světa,« odvětil Bradley. »Jest to německá ponorka!«

Děvče rázem porozumělo. »Tedy to jest ona věc, o které jste mně vyprávěl,« zvolala, »ona věc, která pluje pod vodou a ve svém nitru ukrývá muže!«

»Ano,« odvětil Bradley.

»Proč se však před ní skrýváte?« tázalo se děvče dále. »Přece jste tvrdil, že náleží vašim přátelům.«

»Od oné doby uběhlo již mnoho měsíců a nevím, co se mezi tím dělo s mými přáteli,« odpověděl Bradley. »Nechápu, proč jest ponorka dosud zde. Musím dříve vypátrati, kdo jest na palubě. Když jsem odešel, bylo v pevnosti více Němců než našich, a Průšákům není nikdy co věřit…«

Prodírali se kupředu hustým křovím, které rostlo na pobřeží a doplazili se, aniž by byli zpozorováni, zcela blízko k ponorce. U-člun byl zakotven nedaleko olejové tůně, která se nalézala severně od Dinosauří Tvrze. Bradley se domníval, že zblízka někoho spatří na palubě, než poklopy byly utěsněny a nikde nebylo viděti ani živé duše. Bradley vyčkal ještě as pět minut a pak se rozhodl, že se odváží až na palubu a prohlédne si nitro člunu. Již již chtěl provésti svůj úmysl, když v tom náhle dolehl k jeho sluchu déšť německých nadávek a pustého klení. Slova »Englische Schweinhunde« se několikráte opakovala. Hlas nepřicházel z paluby, nýbrž z vnitrozemí. Když Bradley se doplazil blíže, spatřil mezi stromy četu mužů, kráčejících po břehu k ponorce.

Spatřil barona Friedricha ze Schoenvorts a šest Němců, všichni byli ozbrojeni — mezi nimi ve skupině kráčeli Olson, Brady, Sinclair, Wilson a Whiteby.

Bradley nevěděl nic o zmizení Bowena Tylera a Miss La Rue, ani o zradě Němců, kteří ostřelovali tvrz a pokusili se o útěk s U-33; než divadlo, které před sebou spatřil, jej nijak valně nepřekvapilo.

Četa postupovala pomalu kupředu — Angličané klesali téměř k zemi pod těžkými konvemi rafinované nafty, a Schwartz, jeden z Němců, je tloukl pružnou holí. Von Schoenvorts kráčel poslední a povzbuzoval Schwartze k

dalším surovostem, Dietz, Heinz a Klatz se pustě smáli; dva z Němců však — Plesser a Hindle, kráčeli zachmuřeni.

Bradley cítil jak mu vře krev při pohledu na nelidské zacházení s jeho druhy. V několika okamžicích vymyslil si smělý plán. Pak zašeptal děvčeti:

»Zůstaňte zde. Půjdu se bíti s těmi zvířaty; snad budu zabit. Nedejte se však od nich zajmout! Jsou krutější a zbabělejší a zvířečtější než Wieroové.«

Děvče se k němu přimklo a zbledlo. »Jděte, jste-li v právu,« pravila tiše; zemřete-li však, zemru také, poněvadž nemohu bez vás žíti.«

Bradley jí pohlédl ostře do očí. »Ach!« zvolal vzrušeně. »Jaký jsem to byl hlupák! Ani já bych bez vás žíti nemohl, moje milé, malé děvče!« A sevřel ji do náručí a políbil na rty. »S Bohem.«

Vyprostil se z jejího objetí a zmizel tiše a chvatně v džungli.

Baron ze Schoenvorts ucítil náhle na svém týle něčí pádnou pravici a v téže chvíli mu někdo vytrhl pistoli z opasku. Zděšeně vzkřikl, chtěje varovati své muže — tito zřeli, jak jakýsi polonahý běloch pevně drží jejich velitele a míří na něj pistolí.

»Odložte pušky!« ozvalo se se rtů polonahého bělocha. »Neodložíte-li je, střelím vašemu veliteli kulku do hlavy.«

Němci chvíli váhali, zírajíce rozpačitě na barona a na Schwartze, který byl podvelitelem.

»To je to anglické zvíře, ten Bradley,« vzkřikl Schwartz, »je sám, vrhněte se na něj!«

»Jděte si sám,« zamručel Plesser. Hindle popošel k Plesserovi a něco mu zašeptal. Plesser přikývl. Vtom se

baron prudce otočil a uchopil Bradleye za ruku, v které třímal pistoli. »Pojďte a chopte se ho!« volal na své lidi.

Schwartz a tři ostatní se hnali na Bradleye; Plesser a Hindle se však nehnuli s místa. Plesser vyzval anglické zajatce: »Nyní přišla řada na vás — chopte se nás a vezměte nám pušky, nebudeme se brániti!«

Olson a Brady se nedali dvakráte pobízeti, Vytrhli oběma Průšákům pušky z rukou a spěchali Bradleyovi na pomoc; než zdálo se, že přijdou již pozdě.

Baron zápolil s Bradleyem, Bradley byl k Schoenvortsovi a ostatním útočícím Němcům obrácen zády — nadešel kritický okamžik: Schwartz již se chystal roztříštiti kolbou pušky Angličanovu lebku. Brady a Olson se statečně bili, Wilson, Whiteby a Sinclair jim statečně pomáhali holými pěstmi. Zdálo se, že Bradleyův osud jest zpečetěn, když vtom znenadání zafičel z džungle šíp a zabodl se Schwartzovi do boku — Prušák zasténal a klesl k zemi. Olson i Brady se udiveně ohlédli a zřeli, jak na okraji džungle stojí krásná, štíhlá dívka a znovu napíná tětivu luku.

Bradleyovi se mezitím podařilo vyprostiti svoji ruku z baronova sevření a srazil jej k zemi ranou rukojeti své bambitky. Zbývající Němci a Angličani se zuřivě rvali, Plesser a Hindle vyzývali své druhy, aby se vzdali a pomohli Angličanům potrestati Schoenwortsovo tyranství. Heintz a Klatz se vlivem těchto slov bránili skutečně velmi chabě; za to však Dietz, statný rudovousý Prušák, řval jako šílenec, že chce všechny Englische Schweinhunde probodnouti svým bajonetem — stříleti se bál, aby snad náhodou nezasáhl některého ze svých druhů. Olson se s ním utkal. Zápolili oba skutečně mistrovsky — Němec zuřivě jako

divoký kanec. Angličan chladně jako stroj. Dietz se divoce rozehnal po Olsonově krku. Olson nastavil svůj bajonet, ostří pruského bodáku se svezlo stranou, Němec se zapotácel a v téže chvíli anglická ocel projela pod Dietzovou bradou téměř až do mozku. A to se událo v několika okamžicích. Dietzova mrtvola nedopadla dosud k zemi a Olson se již ohlížel po dalším protivníku.

Než nebylo již proti komu bojovati. Heintz a Klatz odhodili své pušky, zdvihli ruce nad hlavu a zoufale volali: »Kamerad! Kamerad!« Baron dosud ležel na zemi. Plesser a Hindle vykládali Bradleyovi, že jsou rádi, že bitva tak šťastně dopadla, poněvadž míra tyranství byla již dovršena.

Ti, kdo zůstali na bojišti živí, zírali na dívku, která opatrně s napjatým lukem se k nim blížila.

Bradley jí popošel v ústrety a zvolal:

»Co-Tan, odložte svůj luk — toto jsou moji i vaši přátelé.« A obrátiv se k Angličanům, řekl: »To je Co-Tan. Viděli jste, jak mne před chvíli zachránila před útokem Schwartze, víte tedy také, jak jsem jí zavázán.«

Těžkými dobrodružstvími zhrublí muži se seskupili kolem útlé dívčiny a když na ně promluvila svojí lámanou angličtinou, s neodolatelným caspackým přízvukem, jejich radost neznala mezí. Všichni se do ní zamilovali; stali se jejími strážci a otroky.

Chvílí poté byla pozornost všech upoutána neobvyklým výjevem. Plesser se rozehnal na Schoenvortse, jenž se právě s námahou sbíral se země. Třímal v ruce pušku s nasazeným bajonetem, kterou vyrval mrtvému Dietzovi. Tvář barona byla zsinalá strachem, pohyboval ústy, jakoby chtěl

volati o pomoc, než nebyl schopen dostati z hrdla ani jediné slůvko.

»Bil jste mne,« řval Plesser na svého velitele, »a ne jednou, ale dvakrát a třikrát, vy zvíře. Zabil jste Schwerkeho — přivedl jste ho do takového zoufalství, že sám sebe připravil o život. A tací, jako vy, jsou všichni, Kaiserem počínaje a posledním důstojníkem konče. Přál bych si, byste v tomto okamžiku byl Kaiserem! Věřte, že bych ani vteřinu neváhal učiniti to, co nyní učiním!«

A vrazil svůj bajonet do Schoenvortsovi hrudi. Puška mu vypadla z ruky na mrtvolu. Poté odkvapil k Bradleyovi.

»Zde stojím před vámi. Učiňte se mnou, jak vám libo, Po celý svůj život byl jsem odkopáván a týrán takovými zvířaty a vždy, kdykoliv řekli, šel jsem se s písní na rtech bíti za jejich slávu a moc, dávaje všanc svůj život. Teprve později jsem poznal, že jednám pošetile. Nyní však jsem se rozhodl, jsem pomstěn a i Schwerkova smrt je pomstěna — chcete-li, můžete mne za trest zabíti. Zde jsou má prsa!«

»Kdybych byl králem,« řekl Olson, »připnul bych vám na prsa vyznamenání — protože ale jsem prostým Irem, se švédským jménem k tomu, což mi Bůh jistě promine, nemohu učiniti nic jiného, leč vám srdečně potřásti rukou.«

»Nebudete potrestán za svůj čin,« pravil Bradley. »Zůstali jste na živu čtyři — chcete-li jíti s námi a pracovati, můžete; ovšem budete našimi zajatci.«

»Podrobíme se vám,« řekl Plesser. »Nyní, když náš velitel jest mrtev, nemusíte se nás báti. Po celý svůj život neznali jsme nic jiného, než poslouchati jeho a jemu rovné. Snad kdybych jej nebyl zabil, snad bych byl tak pošetilým, že bych jej byl opět poslouchal. Ale jest mrtev. Nyní bu-

deme poslouchati vás — jest to již v naší povaze, že musíme někoho poslouchati.«

I ostatní Němci slíbili Bradleyovi svoji poslušnost.

Obě mrtvoly Němců byly pohřbeny ve společném hrobě a pak všichni vstoupili na palubu ponorky.

Bradley vyprávěl svým druhům dobrodružství, která zažil od osudné noci 14. září, kdy byl záhadně unesen ze skalní planiny. Teprve nyní se dozvěděl, že Bowen Tyler mladší a Miss La Rue zmizeli dříve než on, a že nebyla nalezena po nich ani nejmenší stopa.

Olson vyprávěl Bradleyovi, jak Němci se vrátili a číhali v záloze před tvrzí na ně, zajali je a donutili, aby jim pomáhali čistiti olej a doplnili ztenčenou posádku U-33. Plesser pak stručně vypověděl ostatním příběhy, které zakusila německá posádka pod velením barona, když před několika měsíci prchli poprvé z Caspaku — marně se namáhali navázati styk s nějakou lodí, jichž potkali hojnost — posléze jim došly zásoby potravin i oleje — náhoda jim přála, že opět našli podzemní kanál do Caspaku a tak se stalo, že se opět vrátili do nitra tajemného ostrova, který před nedávném radostně opouštěli,

»Nyní,« oznámil Bradley ostatním, »si musíme vypracovati plán pro budoucnost. Máme paliva, zásob i vody přinejmenším na měsíc; jest nás deset. Máme však také ještě jednu smutnou povinnost — musíme pátrati po Miss La Rue a po Bowenu Tylerovi. Nazývám tuto povinnost smutnou povinností, poněvadž jsem přesvědčen o tom, že je nenalezneme; než mám za to, že učiníme nejlépe, poplujeme-li pomalu podél břehu a v periodických intervalech vypálíme vždy ránu z děla — více nemůžeme učiniti.«

Všichni s tímto návrhem souhlasili.

A tak vydali se na cestu podél pobřeží a vždy čas od času vystřelili. Často zastavili a pozorně prohlíželi pobřeží, zda snad někdo na jejich signály neodpoví. Jednoho dne, když se již chýlilo k večeru, spatřili na břehu zástup bojovníků kmene Band-lu; když však se ponorka přiblížila k pobřeží a domorodci viděli, že na hřbetě podivné vodní obludy jsou lidé, zděšeně prchli dříve, než Bradley připlul tak blízko, aby na ně mohl zavolati.

Oné noci zakotvila ponorka u ústí bahnitého proudu, v jehož vlahých vodách vířily tisíce a miliony drobounkých zárodčích organismů — lidské símě, počínající svoji obtížnou cestu »k počátku«, cestu, jejíž cíl dojde z milionů jediné. Tisíce žravých tlam ryb a ještěrů polykalo tyto zárodky, jiné, větší opět polykaly tyto a od jiných opět samy byly polykány. Kolo capronského života se točilo stále a neúprosně kupředu.

Den se podobal dni jako vejce vejci. Postupovali kupředu velmi zvolna, často se zastavovali. Jednoho dne v území Kro-luů vystoupili na břeh a lovili. Byli napadeni domorodci, kteří se nechtěli za žádnou cenu dáti přemluviti k přátelskému dorozumění. Kro-luové byli tak bojechtiví, že do nich musili vypáliti několik kulí, aby unikli jejich přílišné pozornosti.

»Štěstí, že máme dokonalé zbraně,« poznamenal Bradley, když se vraceli s úlovkem na palubu člunu, »co by si byl počal as Tyler a Miss La Rue, kdyby se byli ocitli mezi podobnými divochy.«

Pokračovali dále v marném pátrání; třetího dne, když pluli kolem pobřeží velkého protáhlého ostrova, projeli kol

jižního jeho cípu, který vybíhal do moře ostrým výběžkem právě as v poledne. Bradley a Co-Tan byli právě sami na palubě. Když se na obzoru objevila linie nového břehu, děvče radostně vzkřiklo a uchopilo Bradleye za ruce.

»Ach! Podívejte se!« zvolala. »Země Galuů! Země Galuů! Země, o níž jsem se domnívala, že ji již nikdy nespatřím.«

»Jste ráda, že se k ní vracíte, Co-Tan?« tázal se Bradley.

»Ach, ano, jsem ráda!« zvolala. »A vy půjdete se mnou k mému kmeni. Budeme žíti v naší zemi, vy se stanete slavným bojovníkem — a až Jor zemře, stanete se náčelníkem, poněvadž nebude statnějšího bojovníka nad vás. Půjdete se mnou, viďte?«

Bradley potřásl záporně hlavou. »Nemohu, moje milá, malá Co-tan,« odvětil. »Moje vlast mne potřebuje a musím se vrátiti. Snad jedenkráte se vrátím. Vy na mne snad nezapomenete, Co-Tan?«

Děvče se na něj udiveně podívalo. Úžas jí rozšířil zornice. »Vy ode mne chcete odejíti? Vy chcete odejíti od Co-Tan?«

Bradley pohlédl na její něžnou, malou hlavu, která byla smutně schýlena. Cítil, jak její hebké tváře se tisknou k jeho ruce; a cítil také, jak jemná vláha jejích slz mu stéká po ruce na palubu.

Pozdvihl jí jemně hlavu a řekl:

»Ne, Co-Tan, neodejdu od vás — poněvadž vy odejdete se mnou. Půjdete se mnou do mé vlasti a stanete se mojí ženou. Řekněte, že svolujete, Co-Tan.« A políbil ji na rty. Světlý záblesk v jejích očích mu prozradil, že by s ním šla třebas i na konec světa, jen kdyby jí vzal s sebou.

Lodní posádka vtom vystoupila na palubu, aby vypálila v obvyklém intervalu ránu z děla a oba šťastní milenci klesli opět z ráje snů na prostou, větry ošlehanou palubu U-33.

Hodinu poté člun plul blízko podél břehu vroubeného nádhernými, žírnými lučinami; louky se táhly as míli do vnitrozemí, kdež byly vystřídány skalnatou planinou. Whitely upozornil ostatní na četu lidí, kteří právě sestupovali z planiny na pobřeží. Okamžitě byly motory zastaveny a všichni se vyhrnuli na palubu a zírali na domorodce.

»To jsou Galuové,« zvolala Co-Tan, »to jsou naši lidé. Musím k nim promluviti, aby se nedomnívali, že chceme s nimi bojovati. Vysaďte mne na břeh a já jim půjdu v ústrety.«

Příď U-člunu byla právě těsně u břehu a Co-Tan chtěla běžeti napřed sama, než Bradley ji uchopil za ruku a zadržel. »Půjdu s vámi, Co-Tan,« řekl.

As dvacet bojovníků postupovalo proti nim v úzce seřazeném šiku. Bradley si povšiml této důmyslné válečné formace, která se zjevně lišila od neuspořádaných houfců, v jakých nastupovali k boji nižší kmeny. Upozornil na to Co-Tan.

»Naši bojovníci vždy nastupují takto do boje,« řekla. »Nižší bojovníci útočí v neuspořádaném chomáči a pak nemohou ani použíti svých zbraní — nehledě ani k tomu, že skýtají našim oštěpům a šípům dobrý cíl, vrhnou-li však sami své oštěpy na naše bojovníky, nezasáhnou-li hned prvního v řadě, nemohou ani zasáhnouti ostatní.«

»Zůstaňte státi,« napomenula Co-Tan Bradleye, »a rozpažte ruce, aby věděli, že přicházíme s přátelskými úmysly.«

Když bojovnicí došli až do vzdálenosti padesáti yardů, zastavili se a jeden z nich promluvil:

»Kdo jste a odkud přicházíte?«

Co-Tan radostně vzkřikla a běžela vpřed, mávajíc vzrušeně pažemi,

»Och! Tane!« zvolala. »Což již neznáte svoji malou Co-Tan?«

Bojovník v čele šiku se chvíli nedůvěřivě na děvče díval, poté však se k ní rozběhl a sevřel ji v objetí. A v témže okamžiku zakusil Bradley osten pocitu, který dosud nepoznal: ačkoliv neznámého bojovníka neznal, příšerně jej nenáviděl a kdyby jej byl mohl zabíti, jistě by jej byl zabil, aniž by věděl, proč. Chvatně popošel ke Co-Tan a uchopil ji za ruku.

»Kdo jest tento muž?« otázal se stroze.

Co-Tan se udiveně ohlédla na Angličana a pak se dala do upřímného smíchu.

»To je můj otec, můj milý Brad-lee!« zvolala radostně.

»A kdo je Brad-lee?« tázal se bojovník.

»To je můj muž,« odvětila prostě Co-Tan.

»A jakým právem se stal tvým mužem?« tázal se Tan.

Co-Tan poté otci stručně vylíčila své osudy, jak ji Wieroové unesli a jak ji Bradley zachránil z jejich zajetí a jak se také pokusil o záchranu jejího bratra An-Taka.

»Jste s ním tedy spokojena?« tázal se Tan dále.

»Ano!« odvětila hrdě Co-Tan.

V téže chvíli byla Bradleyova pozornost upoutána k skalní plošině v pozadí: dvě osoby koňmo sjížděly na lučinu k pobřeží dolů. Jakmile kůň se ocitl na rovině, blížil se rychlým cvalem. Bylo to skvělé zvíře. Nádherný hřebec s bílou skvrnou na čele a bílými nohami až ke kolenům. Když stanul zcela blízko nich, Bradley viděl, že nese na hřbetě statného muže a krásné domorodé děvče.

Když neznámá spatřila Co-Tan, svezla se chvatně se hřbetu hřebce a radostně volajíc, rozběhla se k ní.

I muž sestoupil s koně a stanul vedle Tana. Byl oblečen v úbor z koží divokých zvířat, právě tak jako Bradley a ostatní bojovníci; než přece se poněkud od nich lišil; všiml si, že i Bradley se od ostatních liší a okamžitě se jej tázal:

»Odkud sem přicházíte?«

Ač mluvil nářečím Galuů, přece bylo znáti lehký cizí přízvuk.

»Z Anglie,« odvětil Bradley.

Tvář příchozího se rozjasnila a radostně podával Bradleyovi pravici,

»Jsem Tom Billings ze Santa Monica v Kalifornii,« řekl. »Vím, jak jste se sem dostal a jsem velmi potěšen, že jsem vás nalezl živého.«

»Jak jste se sem však dostal vy?« tázal se Bradley. »Domníval jsem se, že my jsme byli jedinými příslušníky našeho světa, kteří kdy stanuli na půdě Caprony!«

»Přišli jsme sem se záchrannou výpravou pro Bowena Tylera mladšího,« odvětil Billings. »Šťastně jsme jej nalezli a poslali domů i s jeho nevěstou; já však jsem zde zajatcem.«

Bradleyova tvář se zachmuřila. Tedy přece jen se neocitli mezi přáteli. »Jest nás zde deset na ponorce, máme dosti střeliva i pušek a kromě toho dělo,« řekl chvatně anglicky. »Mohl byste se odtud snadno dostati do bezpečí.«

»Neznáte mého žalářníka,« řekl Billings, »jinak byste takto nemluvil. Okamžitě vám jej představím.« A obrátil se k dívce, která jej provázela a zavolal ji.

»Ajor, dovolte, abych vám představil poručíka Bradleye; poručíku Bradley, představuji vám paní Billingsovou — svého žalářníka!«

Angličan potřásl Ajor pravicí a dal se do srdečného smíchu. »Nejste příliš statečným vojínem,« řekl žertovně Billingsovi. »Já jsem nebyl zajat, nýbrž sám jsem zajal — vidíte, zde jest moje družka — paní Bradleyová, představuji vám jí, pane Billingsi.«

Ajor okamžitě pochopila situaci a obrátila se ke Co-Tan.

»Vy s ním odcházíte do jeho vlasti?«

Co-Tan přikývla,

»A vy se toho odvažujete?« tázala se Ajor. »Váš otec to však nedovolí — Jor, můj otec, náčelník Galuů, mi také nedovolí, abych se svým mužem odešla, poněvadž jsem cos-ata-lo. Ach, Co-Tan, kdybychom mohli uprchnouti! Jak ráda bych spatřila ony podivné, zázračné věci, o nichž mi můj Tom vypráví.«

Bradley jí tiše řekl. »Budete-li chtíti, odplujete oba s námi.«

Billings zaslechl jeho slova a tázal se anglicky Ajor, zda s jeho návrhem souhlasí.

»Ano, chcete-li vy, půjdu s vámi; pamatujte však, milý Tome, že podaří-li se Jorovi nás znovu zajmouti, zaplatíte

tento odvážný pokus jak vy, tak i muž Co-Tan, životem — ani otcova láska ke mně, ani jeho obdiv k vám vás nemůže zachrániti.«

Bradley si všiml, že Ajor mluvila lámanou angličtinou — právě tak jako Co-Tan. »Můžeme vás snadno převésti na palubu pod záminkou, že vám ukážeme vnitřek lodi a pak znenadání odplujeme. Oni na nás pod vodu nemohou a dostaneme se odtud se zdravou kůží bez jediné rány.

A tak také učinili. Bradley a Co-Tan vzali s sebou Ajor a Billingse na palubu. Ponorka pak zdvihla kotvu a pomalu odplula na volnou hladinu.

»Mrzí mne, že musíme odtud prchnouti bez rozloučení. Jor i Tan byli vůči mně laskaví a nazvou mne nevděčníkem; než nemohu zde promarniti svůj život, vždyť na mne v našem světě čeká ještě tolik úkolů.«

Když pluli kolem příšerného ostrova Oo-oh, Bradley líčil svá dobrodružství a Billings opět jemu vyprávěl, že Bowen Tyler opustil se svojí nevěstou Capronu teprve před dvěma týdny, takže jest zcela dobře možno, že Toreador dosud kotví na hladině Pacifiku nedaleko ústí podzemního kanálu.

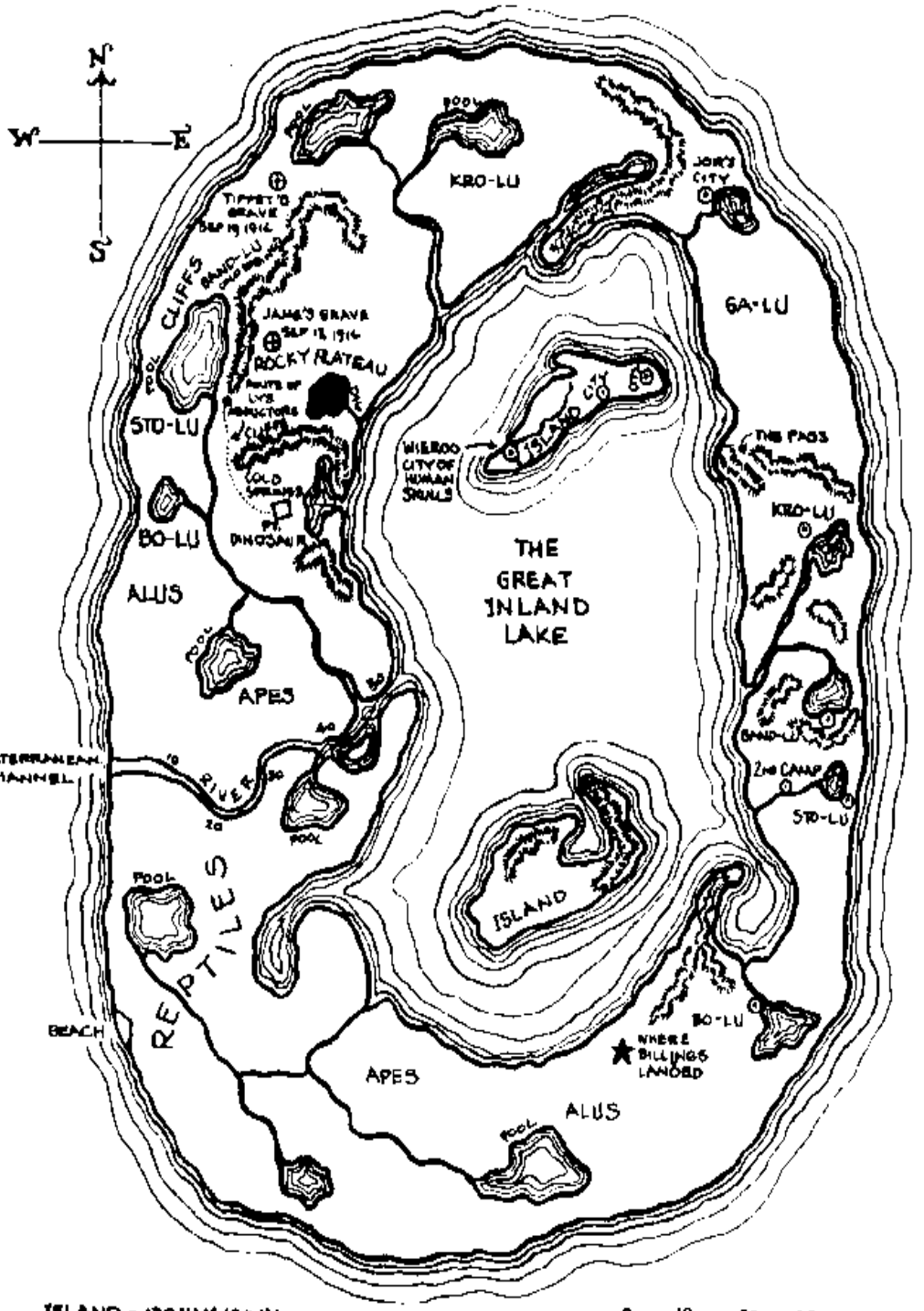
Příštího dne k večeru, když si proklestili cestu vodami zamořenými příšernými plazy a ještěry, ponořili se pod hladinu, propluli šťastně křivolakým kanálem a brzy poté vypluli na sluncem ozářenou hladinu nezměrného Pacifiku. Na obzoru však nebylo po nějakém plavidle ani památky. Pluli proto podél pobřeží až k místu, kde Billings vstoupil do hydroplánu. A vtom k večeru hlídka na palubě hlásila před přídí v dálce světla.

Byla to světla na palubě Toreadoru. A půl hodiny poté na palubě jachty nastalo dojemné shledání všech — shledání, o němž nikdo z účastníků ani nesnil. Želeli jen smrti Tipeta a Jamesa, nikdo si však ani nevzpomněl na surové Němce a proradného Bensona, jehož trapná historie byla vylíčena v prvním díle Bowenova rukopisu.

Tyler a záchranná výprava dostihli palubu jachty teprve téhož dne odpoledne. Slyšeli sice ozvěnu výstřelů, které ponorka vypalovala ze svého děla, nemohli však ani přibližně určiti směr a domnívali se, že jsou to rány z děl Toreadora.

Všichni dokonale šťastni pluli k slunné jižní Kalifornii. U-33 sledovala těsně Toreadora. Na obou palubách třepotaly se hrdě americké vlajky. U-33 vracela se do rodné loděnice v Santa Monica. Tři páry novomanželů, jejichž svazky byly slavnostně potvrzeny kapitánem lodi, slavily na stříbřité hladině jižního Pacifiku klidně a šťastně své líbánky.

A tak jednoho dne U-33 spustila své kotvy v loděnici v Santa Monica, jejíž správu přebral nyní Bowen Tyler mladší, kdež také dosud odpočívá, kdežto ti, kdož v jejím nitru zažili tolik neuvěřitelných dobrodružství, rozešli se za svými osudy.

ISLAND - 130 MI X 180 MI.
LAKE - 60 MI X 120 MI.

SCALE: 0 10 20 50

MAP BY BOB BARRETT AFTER EDGAR RICE BURROUGHS

COPYRIGHT 1975 BY ERB, INC.